

एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान
अंमलबजावणी सुचना

एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान
अंमलबजावणी सुचना
अनुक्रमणिका

अ.क्र.	घटकाचे नाव	पृष्ठ.क्र.
१	विविध घटकांच्या अंमलबजावणीसाठी सर्वसाधारण सूचना	३-५
२	क्षेत्रविस्तार कार्यक्रम	६
	अ. मसाला पिके (हळद) विकास कार्यक्रम	७-११
	ब. स्ट्रॉबेरी लागवड	१२-१६
३	अळिंबी (मशरूम) उत्पादन	१७-२६
४	जुन्या फळबागांचे पुनरुज्जीवन (आंबा व संत्रा)	२७-३४
५	मधुमक्षिकापालन	३५-३९
६	फलोत्पादन यांत्रिकीकरण	४०-४६
७	मनुष्यबळ विकास कार्यक्रम	४७-४८
८	सामुहिक शेततळे	४९-६७
९	वैयक्तिक शेततळे अस्तरीकरण	६८-८२
१०	संरक्षित शेती	८३
	सर्वसाधारण सूचना	८४-९२
	अ. हरितगृह उभारणी	९३-९७
	ब. शेडनेट हाऊस उभारणी	९८-९९
	क. लागवड साहित्य, मशागत व लागवड खर्च	१००-१०२
	ड. पक्षीरोधक जाळी	१०३
	इ. प्लॅस्टीक मल्टीप्लॅग	१०४
	ई. प्लॅस्टीक टनेल	१०५
	हरीतगृह उभारणीसाठी लागणा-या साहित्यांचे तांत्रिक निकष, मंजूर मॉडेल, मॉडेलनिहाय लागणा-या साहित्याचा तपशील व आराखडे	१०६-१४४
	शेडनेटगृह उभारणीसाठी लागणा-या साहित्यांचे तांत्रिक निकष, मंजूर मॉडेल, मॉडेलनिहाय लागणा-या साहित्याचा तपशील व आराखडे	१४५-२१०
	प्रपत्र १ ते १३	२११-२२६
११	कांदा चाळ	२२७-२४७

विविध घटकांच्या अंमलबजावणीसाठी सर्वसाधारण सूचना

एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान अंतर्गत क्षेत्रविस्तार, अळिंबी उत्पादन, जुन्या फळबागांची पुनरुज्जीवन, मधुमक्षिका पालन, फलोत्पादन यांत्रिकीकरण व मनुष्यबळ विकास कार्यक्रम या घटकाच्या अंमलबजावणी सुचना

१. जिल्हानिहाय व तालुकानिहाय लक्षांक वाटप :-

- केंद्र शासनाने अभियानांतर्गत घटकनिहाय मंजूर केलेल्या आर्थिक व भौतिक लक्षांकाच्या मर्यादेत जिल्हानिहाय घटकनिहाय वार्षिक कृति आराखडयास मंजूरी देण्यात येईल. जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी जिल्हयाकरीता मंजूर वार्षिक कृति आराखडयातील घटकनिहाय भौतिक व आर्थिक लक्षांकाच्या मर्यादेत तालुकानिहाय लक्षांक वाटप करावे.

२. अभियानांतर्गत प्रकल्पासाठी अर्ज करावयाची कार्यपद्धती :-

- जिल्हयाकरीता मंजूर वार्षिक कृति आराखडयातील भौतिक व आर्थिक लक्षांकाच्या मर्यादेत घटक / प्रकल्पाकरीता तालुकानिहाय लक्षांक वाटप करण्यात यावे व त्यानुसार विहीत नमुन्यात <http://www.hortnet.gov.in> या संकेत स्थळावर शेतक-यांकडून ऑनलाईन अर्ज प्राप्त करून घ्यावेत. यासाठी राज्यस्तरावरून प्रमुख दैनिक वर्तमान पत्रातून तसेच आकाशवाणी व इतर माध्यमातून जाहिरात देण्यात येत आहे. त्यानुसार अर्ज मागविण्यात यावेत.
- क्षेत्रीय कर्मचा-यांद्वारे सदर योजनेबाबत गावपातळीवर ग्रामसभाद्वारे प्रचार व प्रसार करण्यासाठी सूचना द्याव्यात, जेणेकरून योजनेची माहिती सर्व शेतक-यापर्यंत पोहचण्यास मदत होईल. कृषि सहाय्यक यांनी जाहीरातीची प्रत ग्रामपंचायत फलकावर प्रसिध्द करावी.
- शेतक-यांना अर्ज भरण्यासाठी अडचण आल्यास कृषि सहाय्यक यांनी त्यांचे गावातील सर्व अर्ज भरण्यास मदत करावी.

३. अर्ज प्राप्त झाल्यानंतरची कार्यवाही —

३.१ लाभार्थी निवड पद्धती :-

- जाहिरातीत नमूद केल्याप्रमाणे सोडतीद्वारे लाभार्थी निवडीचे ठिकाण, दिनांक व वेळ तसेच अर्ज स्विकृतीपासून ते सोडतीपर्यंतचे संपूर्ण नियोजन जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, कृषि उपसंचालक व संबंधित उपविभागीय कृषि अधिकारी यांनी करावयाचे आहे. तसेच ज्या प्रचलीत योजनामध्ये जिल्हाधिकारी यांचे अध्यक्षतेखालील जिल्हास्तरीय समितीच्या मान्यतेने लाभार्थी निवड करावयाची आहे त्या योजनांकरीता जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी ही सोडत काढण्यास जिल्हास्तरीय कार्यकारी समितीची मान्यता घ्यावी व तदनंतर उपविभागीय कृषि अधिकारी यांनी तालुकानिहाय सोडत काढावयाची आहे. ज्या तालुक्याची सोडत काढावयाची आहे त्याची जबाबदारी संबंधित उप विभागीय कृषि अधिकारी व संबंधित तालुका कृषि अधिकारी यांची राहिल.

३.२ अर्जदाराची सोडतीद्वारे ज्येष्ठता क्रमवारी निश्चित करणे :-

- निर्धारित लक्षांकापेक्षा जास्त अर्ज प्राप्त झाल्यास जिल्हा अभियान समितीच्या मान्यतेने तालुकास्तरावर तालुकानिहाय अर्जांची सोडत काढावयाची आहे. म्हणजेच सर्व प्राप्त अर्जांची सोडत पद्धतीने निवड सूची तयार करून क्रमवारी निश्चित करण्यात यावी.

४. प्रादेशिक कृषि विभागातील काही जिल्हयांचा निधी शिल्लक राहिल्यास, सदर निधी राज्यस्तरावरून निधीची मागणी असलेल्या अन्य विभागातील जिल्हयांना, त्यांच्या मूळ लक्षांकाच्या प्रमाणात वाटप करण्यात येईल. असे करताना, लातूर व औरंगाबाद कृषि विभागातील निधी शिल्लक असल्यास, प्रथमतः सदर निधी मराठवाडयामध्ये उपलब्ध करून दिला जाईल. तसेच अमरावती व नागपूर विभागातील निधी शिल्लक असल्यास, प्रथमतः विदर्भामध्ये उपलब्ध करून देण्यात येईल, आणि पुणे व कोल्हापूर विभागातील निधी शिल्लक असल्यास, प्रथमतः पुणे महसूल विभागात उपलब्ध करून देण्यात येईल. नाशिक कृषि विभागातील निधी शिल्लक असल्यास, प्रथमतः सदर निधी खान्देश विभागामध्ये उपलब्ध करून दिला जाईल. ठाणे कृषि विभागातील निधी शिल्लक असल्यास, प्रथमतः सदर

निधी कोकण विभागात उपलब्ध करून दिला जाईल. सदर कार्यवाही जिल्ह्यांच्या लक्षांकाच्या प्रमाणात कृषि आयुक्तालयस्तरावरून संचालक, मराफऔवमं, पुणे यांचेकडून करण्यात येईल.

५. घटकाचा लाभ घेऊ इच्छिणारे शेतकरी

- लाभ घेण्यासाठी इच्छुक शेतक-यांनी हॉर्टनेट या ऑनलाईन संकेतस्थळावर नोंदणी करावी.
- संकेत स्थळावर नोंदणी करतांना शेतक-यांनी सोबत जोडलेल्या विहीत नमुन्यातील अर्ज (प्रपत्र-१), ७/१२ उतारा, फोटो, आधार सलग्न राष्ट्रीयकृत बँक पासबुकच्या प्रथम पानाची झेरोक्स प्रत (फोटोसहीत), आधार कार्ड, जातीचा दाखला (अनु.जाती/अनु.जमाती शेतक-यांसाठी) इत्यादी कागदपत्रे ऑनलाईन अपलोड करावीत.

६. तालुका कृषि अधिकारी यांचेकडे अनुदान मिळणेसाठी सविस्तर प्रस्ताव सादर करावा.

प्रस्तावामध्ये लाभार्थीने

१. अर्ज.
२. ७/१२ चा उतारा (फलोत्पादनाच्या नोंदीसह).
३. आधार कार्डाची झेरोक्स (नसल्यास आधार कार्डाची मागणी केलेल्या पावतीची झेरोक्स).
४. आधार सलग्न राष्ट्रीयकृत बँकेचे खाते पुस्तकाच्या पहिल्या पानाची झेरोक्स (फोटोसह).
५. हमीपत्र.
६. लाभार्थी अनुसूचित जाती व जमाती प्रवर्गातील असल्यास वैध अधिका-याचे प्रमाणपत्र/संवर्ग दाखला.
वरीलप्रमाणे आवश्यक कागदपत्रांसह तालुका कृषि अधिकारी यांना १० कार्यालयीन दिवसात सादर करावयाचा आहे. अपूर्ण व त्रुटीचे प्रस्ताव विचारात घेतले जाणार नाहीत.

७. पुर्वसंमती —

१. पुर्वसंमती व मोका तपासणी अहवाल

अ.क्र.	योजना	बाब	पुर्वसंमती देणारे अधिकारी	मोका तपासणी करणारे अधिकारी	अनुदान वितरण करणारे अधिकारी
१	क्षेत्रविस्तार	हळद रोपवाटिका	तालुका कृषि अधिकारी	मंडळ कृषि अधिकारी	जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी
		स्टॉबेरी लागवड	तालुका कृषि अधिकारी	मंडळ कृषि अधिकारी	जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी
		अळिंबी (मशरूम)	जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी	जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी	संचालक मराफऔवमं पुणे
		परपरागीकरणासाठी मधुमक्षिका पालन	जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी	तालुका कृषि अधिकारी	जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी
२	पुनरुज्जीवन	आंबा संत्रा	तालुका कृषि अधिकारी	मंडळ कृषि अधिकारी	जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी
३	यांत्रिकीकरण	ट्रॅक्टर	तालुका कृषि अधिकारी	तालुका कृषि अधिकारी	जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी
		अवजारे	तालुका कृषि अधिकारी	मंडळ कृषि अधिकारी	जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी

८. तालुका कृषि अधिकारी यांनी प्रस्ताव हॉर्टनेटद्वारे जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांचेकडे सादर करावा.
सदर प्रस्तावास उपविभागीय कृषि अधिकारी यांनी अनुदानाची शिफारस करावी.
९. जिल्हास्तरावरून जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी लाभार्थीच्या खात्यात पी.एफ.एम.एस. द्वारे अनुदान जमा करावे.

क्षेत्रविस्तार कार्यक्रम

क्षेत्रविस्तार कार्यक्रम

अ) मसाला पिके विकास कार्यक्रम -

राज्यात मसाल्याच्या पदार्थाची उपलब्धता वाढविणे आणि चांगल्या प्रतीचे मसाला पदार्थ निर्यातीसाठी उत्पादित करणे यासाठी एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान अंतर्गत मसाला पिक विकास कार्यक्रम राज्यात राबविण्यात येत आहे, हळद रोपवाटीका स्थापना या योजनेमध्ये शेतक-यांनी / लाभार्थ्यांनी देशातील विविध कृषि विद्यापीठे, आयसीएआर संस्था, राष्ट्रीय संशोधन केंद्रे, कृषि विज्ञान केंद्र, प्रादेशिक कृषि संशोधन केंद्रे, कृषि महाविद्यालये, राज्य शासन कृषि विभाग, शासकीय रोपवाटीका (मानांकीत) इत्यादी खात्रीशीर स्रोताकडून हळद बियाणे उपलब्ध करून घेऊन (स्रोत अधिकृत असणे आवश्यक) त्याची लागवड करावी, व त्याचे उत्पादन करून इतर शेतक-यांना वाटप करण्यात यावे. यासाठी मंडल कृषि अधिकारी, तालुका कृषि अधिकारी यांनी विशेष प्रयत्न करावेत.

१. हळद रोपवाटीका कार्यक्रमाचा उद्देश:-

- सुधारीत हळद वाणाची रोपवाटीका स्थापन करून शेतक-यांना हळद बियाणे वाटप करणे.
- सुधारीत वाणाच्या हळद पिकाखालील क्षेत्र, उत्पादन व उत्पादकता वाढविणे.
- हळद पिकांची अपारंपारिक क्षेत्रात लागवड करणे.
- हळद पिके घेणा-या लहान व सिमांतक शेतक-यांचे उत्पन्न वाढविणे.
- ग्रामीण भागात रोजगार निर्माण करणे.
- हळद पिकांवर प्रक्रिया करण्यासाठी प्रोत्साहन देणे.
- निर्यातक्षम हळद पिकांचे उत्पादन वाढविणे.

२. सर्वसाधारण सूचना:-

- २.१ हळद रोपवाटीका स्थापना या घटकाचा लाभ सर्व प्रवर्गासाठी राज्यात घेता येईल.
- २.२ लाभार्थी शेतक-याकडे हळद रोपवाटीके करिता पुरेशा सिंचनाच्या सोयी सुविधा उपलब्ध असाव्यात.
- २.३ संपूर्ण जिल्ह्यासाठी लक्षांक दिले असले तरी व्यवस्थापनाच्या सोयीच्या दृष्टीने समूह पद्धतीनेच अपारंपारिक क्षेत्रामध्ये लागवड करणे आवश्यक आहे. त्यासाठी या उत्पादनांना चांगली बाजारपेठ मिळणे व प्रक्रिया उद्योग उभारणे अपेक्षित असल्याने ठराविक गावांमध्येच विशिष्ट पिकांची लागवड करण्यात यावी. सरसकट सर्व गावांमध्ये विखुरलेल्या स्वरूपात लागवड होणे अपेक्षित नाही.
- २.४ एका लाभार्थ्यास किमान लागवडीचे क्षेत्र ०.५० हेक्टर राहील. एका लाभधारकास कमाल १ हेक्टर क्षेत्रापर्यंत अर्थसहाय्य देता येईल. यापुर्वी लाभ दिलेल्या लाभार्थ्यास या योजनेमध्ये लाभ देण्यात येऊ नये. हळदीचे व्यापारी उत्पादक घेणा-याला अनुदान न देता फक्त हळद लागवडीचे कंद निर्माण करणा-या रोपवाटीका क्षेत्रासाठीच लाभ देण्यात यावा.
- २.५ हळद पिकांसाठी निवड केलेल्या क्षेत्रामध्ये सुधारीत/संकरीत बियाणे तसेच एकात्मिक किड व्यवस्थापन, इ. घटकांचा अंतर्भाव करावा व त्याचे गुणवत्तेबाबत शेतक-यांना अधिक माहिती देण्यात यावी.
- २.६ या योजनेमधून यापुर्वी लाभ दिला असल्यास त्याच क्षेत्रावर लागवडीसाठी पुन्हा लाभ देऊ नये.
- २.७ एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियानामधून करण्यात आलेल्या हळद पिक लागवड कामाच्या नोंदी मापन पुस्तकामध्ये घेण्यात याव्यात.

३. लाभार्थी निवड:-

- ३.१ लाभार्थीच्या नावे स्वतःची जमीन असावी त्यासाठी ७/१२ उतारा सादर करावा.
- ३.२ या योजनेचा लाभ अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, महिला शेतक-यांना प्राधान्याने देण्यात यावा.
- ३.३ जे लाभार्थी आधुनिक तंत्रज्ञानाचा व ठिबक सिंचनाचा वापर करत असतील त्यांना प्रथम प्राधान्य दयावे.

४. अंमलबजावणी:-

या प्रकल्पामध्ये सहभागी होणा-या लाभार्थी निवड मंडल कृषि अधिकारी यांनी करावी. याकरिता लाभार्थी निवडीचे निकष विचारात घ्यावेत. वैयक्तीक शेतक-यांचे अर्ज ऑनलाईन पद्धतीने भरून घेण्यात यावेत. अर्ज प्राप्त झाल्यानंतर शेतकरी यांनी प्रकल्प यशस्वीपणे राबविण्यासाठी योग्य ते तांत्रिक मार्गदर्शन करण्यात यावे व त्याप्रमाणे प्रकल्प राबविण्यास सूचना द्याव्यात. प्रकल्प राबविण्यासाठी लागणारे लागवड साहित्य मानांकित रोपवाटीकेतून मिळवून देण्याकरिता मंडल कृषि अधिकारी व तालुका कृषि अधिकारी यांनी शेतक-यांना सहकार्य करावे. तालुका कृषि अधिकारी यांना सदर प्रस्तावाला पुर्वसंमती द्यावी.

मंडल कृषि अधिकारी यांनी रोपवाटीका क्षेत्राची लागवड झाल्यानंतर मोकातपासणी करावी आणि तालुका कृषि अधिकारी यांनी सदर अनुदानासाठी प्रस्ताव वरीष्ठ कार्यालयाला सादर करावा. पिकांच्या काढणीपूर्वी कृषि सहाय्यक यांनी शेतक-यांचे शेतावर भेटी देऊन मंडल कृषि अधिकारी यांचेकडे अहवाल सादर करावा.

५. अर्थसहाय्याचा दर व स्वरूप :-

कंदवर्गिय मसाला पिकाचा (हळद) सरासरी लागवड खर्च रुपये ३०,०००/- प्रति हेक्टर इतका असून, लाभार्थी शेतक-यास लागवडीच्या खर्चाच्या ४० टक्के रक्कम रुपये १२,०००/- अनुदान देण्यात यावे. (जास्तीत जास्त १ हे. प्रती लाभार्थी)

६. अनुदान वितरण:-

६.१ जिल्ह्यातील एकूण लागवडीच्या कार्यक्रमास जिल्हा अभियान समिती मंजूरी देईल.

६.२ लाभार्थ्यास अर्थसहाय्याचे वितरण करण्यापूर्वी त्याने लागवड केलेल्या हळद पिकाची नोंद ७/१२ च्या उता-यावर करण्यात यावी नंतरच अर्थसहाय्याचे वितरण पी.एफ.एम.एस. कार्यप्रणालीद्वारे लाभार्थीच्या बँक खात्यावर जमा करण्यात येईल.

७. तपासणी टक्केवारी :-अमंलबजावणी सुचनामधील क्षेत्रविस्तार या घटकांची तालुका कृषि अधिकारी यांनी ५ कामे प्रति माहे, उपविभागीय कृषि अधिकारी यांनी ३ कामे प्रति माहे,जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी १ काम प्रति माह व विभागीय कृषि सहसंचालक यांनी १ काम प्रति माहे याप्रमाणे तपासणी करावी.

**एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान अंतर्गत राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियान
महाराष्ट्र राज्य फलोत्पादन आणि औषधी वनस्पती मंडळ, पुणे**

हळद रोपवाटीका स्थापन करणेसाठी या घटकांतर्गत अनुदान मिळणेबाबत नमुना अर्ज

दि. / / २०१८

प्रति,

तालुका कृषि अधिकारी

**विषय- एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान अंतर्गत हळद रोपवाटीका स्थापन करणे
या घटकांतर्गत अनुदान मिळणेबाबत नमुना अर्ज**

महोदय,

मी उपरोक्त नमूद केलेल्या राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियाने अंतर्गत क्षेत्रविस्तार योजनेचा लाभ घेऊ इच्छितो आहे.

अ. व्यक्तीगत माहिती

१. नाव :

२. पत्ता :

३. प्रवर्ग: अनुसूचित जाती / अनुसूचित जमाती / खुला प्रवर्ग

४. ८/अ प्रमाणे एकूण जमिन धारण क्षेत्र : हेक्टर आर.

५. जमिन धारणेनुसार अर्जदाराचा प्रवर्ग: अल्प / अत्यल्प / बहुभूधारक

६. भ्रमणध्वनी क्रमांक:

७. लागवड करावयाच्या शेतजमिनीचा तपशील:

अ.क्र.	लागवड करावयाचा सर्व्हे/गट क्र.	क्षेत्र (हे.आर.)
एकूण लागवड क्षेत्र		

८. बँक खात्याचा तपशील:

अ.	बँकेचे नाव	
ब.	शाखा व पत्ता	
क.	खाते क्रमांक	
ड	आय. एफ.एस.सी. कोड	

९. लागवड पिकांचा तपशील:

पिकांचे नाव	हळद पिकाचे वाण	प्रस्तावित क्षेत्र (हे.आर.)
हळद		

१०. उपलब्ध सुक्ष्म सिंचनाची व्यवस्था: आहे / नाही. असल्यास

ठिकाण:

दिनांक:

अर्जदाराची स्वाक्षरी

प्रपत्र-२
पुर्वसंमती पत्र

प्रति,

-----,
-----,
-----.

जा.क्र.ता.कृ.अ/प्र.क्र/ / /२०१८
दिनांक :-

विषय:- एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान अंतर्गत

घटक :- हळद रोपवाटीकाची स्थापना करणे कार्यक्रमासाठी पुर्वसंमती देणेबाबत.

संदर्भ :- आपला प्रस्ताव दि. -----.

उपरोक्त विषयान्वये एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियानामध्ये हळद रोपवाटीका स्थापना करणे कार्यक्रमांतर्गत आपल्या ----- हेक्टरच्या प्रस्तावास रक्कम रुपये ----- (अक्षरी रुपये -----) रक्कमेस खालीलप्रमाणे मंजूरी देण्यात येत आहे.

(रक्कम रु.)

अ.क्र.	पिकाचे नांव	वाण	क्षेत्र (हेक्टर)	मंजूर रक्कम
१	हळद रोपवाटीका			

तरी वरील प्रमाणे सदर कार्यक्रम राबविण्यात यावा. लागवड केल्यानंतर व काढणीपुर्वी मंडळ कृषि अधिकारी यांना अवगत करावी.

तालुका कृषि अधिकारी

प्रपत्र-३
मोका तपासणी (हळद रोपवाटीका)

तपासणीची दिनांक - / / २०१८

शेतक-याचे नाव :-

गांव :-

तालुका:-

जिल्हा:-

लागवड केलेला गट क्रमांक:-

- १) पिकाचे नांव- हळद वाण- प्रत्यक्ष क्षेत्र - (हे.)
- २) सिंचनाच्या उपलब्ध सोयी पुरेशा आहेत काय ? आहे / नाही.
- ३) सिंचनाची उपलब्ध सुविधा - प्रवाही / ठिबक / तुषार सिंचन
- ४) पिकांचा लागवडीसाठी आलेला एकूण खर्च तपशिल :-

अ.क्र.	बाब	रक्कम (रुपये)
१	जमिन तयार करणे	
२	लागवड साहित्य	
३	पाणी पुरवठ्यासाठी ठिबक / तुषार सिंचन संच	
४	सॅंद्रीय खते / रासायनिक खते (तपशिलवार)	
५	किटकनाशके/ बुरशीनाशके	
६	हळद रोपवाटीका करण्याकरिता लागलेली मजूरी	
७	इतर किरकोळ खर्च	
	एकूण खर्च	

वरीलप्रमाणे हळद रोपवाटीकाची स्थापना करणे या घटकासंबंधी मोका तपासणी करण्यांत आलेली आहे. सदर घटक राबविण्यासाठी मार्गदर्शक सुचनेत नमूद केलेप्रमाणे निकषांची पूर्तता करण्यात आली आहे. त्यांना रक्कम रुपये -----/- (अक्षरी रुपये)अनुदान देण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.

तपासणी अधिका-याची स्वाक्षरी-

नांव -

मंडळ कृषि अधिकारी

-----ता. -----

ब) स्ट्रॉबेरी लागवड-

स्ट्रॉबेरी हे समशितोष्ण हवामानातील फळपिक आहे. हे फळ शक्तिवर्धक व स्वादिष्ट असून या फळामध्ये औषधी गुणधर्म आहेत. हे फळपिक सातारा जिल्ह्यातील महाबळेश्वर सोबतच वाई, जावळी व पाटण या तालुक्यात स्ट्रॉबेरीचे क्षेत्र वाढत आहे.

लाभार्थी निवडीचे सर्वसाधारण निकष -

सदर योजना राबविताना खालील निकषाप्रमाणे कार्यवाही करावी.

- अनूसूचित जाती/जमातीच्या तसेच महिला शेतक-यांना प्राधान्याने लाभ द्यावा.
- सदर योजनेमध्ये फक्त नव्याने लागवड करणा-या शेतक-यांनाच लाभ देण्यात यावा. सन २०१५-१६ पुर्वी लाभ दिलेल्या लाभार्थ्यांना परत लाभ देण्यात येऊ नये. लागवडीसाठी लाभ दिला असल्यास त्याच क्षेत्रासाठी पुन्हा लागवडीसाठी लाभ देऊ नये
- तालुका कृषि अधिकारी यांनी यापुर्वी लाभ दिलेल्या लाभार्थींची यादी कृषि सहाय्यक यांना उपलब्ध करून द्यावी. जेणे करून अनुदानाची व्दीरुक्ती होणार नाही.याची खात्री करावी.
- लाभार्थीच्या नावे स्वतःची जमीन असल्याचा दाखला (७/१२ उतारा) सादर करावा लागेल.
- या अभियानांतर्गत कमीत-कमी ०.४० हेक्टर क्षेत्र व जास्तीत-जास्त १.०० हेक्टर क्षेत्र मर्यादेपर्यंत एका लाभधारकास लाभ द्यावा.
- लाभार्थी शेतक-यांच्या नावे स्वतःची शेत जमिन असणे आवश्यक आहे. तसेच कायमस्वरुपी ओलिताची सोय असणे आवश्यक आहे.
- योजनेअंतर्गत सलग क्षेत्रावर लागवड करणे बंधनकारक राहिल. कुठल्याही पिकासाठी बांधावरील लागवड प्रस्तावित करण्यात येऊ नये. तसेच लाभार्थीची निवड करताना त्याचे क्षेत्र सध्या अस्तित्वात असलेल्या पिकसमुहाला लागून असावे.
- लागवडीकरिता लागणारी कलमे/रोपे शासकिय फळरोपवाटिका, कृषि विद्यापीठ, कृषि विज्ञान केंद्र यासारख्या खात्रीच्या स्रोतामधून लाभार्थीने खरेदी करावी. त्यांचेकडे उपलब्ध नसेल तर तालुका कृषि अधिकारी यांची पुर्व मंजूरी घेऊन ज्यांचेकडे सोलरायझेशन पद्धतीने माती निर्जंतुकीकरण करण्याच्या पद्धतीने कलमे/रोपे तयार करण्यात आली आहेत अशा मान्यता प्राप्त राज्यातील खाजगी रोपवाटिकांकडून खरेदी करावी. एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान अंतर्गत लाभ घेतलेल्या खाजगी रोपवाटीकांना प्रथम प्राधान्य देण्यात यावे. कलमे/रोपे संपूर्णतः रोगमुक्त असावीत तसेच जातीवंत मातृवृक्षापासून तयार केलेली असावीत. एकात्मिक खत व्यवस्थापन व एकात्मिक किड व्यवस्थापन करण्यासाठी लागणा-या निविष्टा लाभार्थ्याने स्वतः खरेदी कराव्यात. स्ट्रॉबेरी लागवडीकरिता खालील जातीचा प्रामुख्याने उपयोग करावा.

१. डे-न्युट्रल जाती- सेल्वा, आयर्विन, स्वीटचाली, ऑस्ट्रेलियन, सीस्केप, कामारोजा

२. शॉर्ट डे जाती- डग्लस, चॅन्डलर, पाजारो, ओसोग्रॅंडी इ.

स्ट्रॉबेरी पिकाच्या (०.५० मी. X १.० मी.) अंतराच्या लागवडीसाठी लागवड साहित्यासाठी रु. १०००००/- प्रती हेक्टर व निविष्टासाठी (एकात्मिक अन्नद्रव्य व्यवस्थापन व एकात्मिक किड व्यवस्थापन) इ. साठी रु. १०००००/- प्रती हेक्टर तसेच ठिबक सिंचन करिता एकात्मिक पॅकेज व मल्लिंगसाठी असे एकूण रु. २,८०,०००/- प्रती हेक्टर मापदंडाच्या ४० टक्के किंवा कमाल रु. १,१२,०००/- प्रती हेक्टर तसेच ठिबक विरहीत एकात्मिक पॅकेज लागवडीसाठी रु. १२५००० प्रति हेक्टर मापदंडाच्या ४० टक्के कमाल रु. ५०००० प्रति हेक्टर यापैकी जे कमी असेल ते या प्रमाणात अनुदान देय राहिल. लागवड साहित्य आयसीएआर संस्था, कृषि विद्यापीठ, कृषि विज्ञान केंद्र व राज्य शासनाचा कृषि विभाग यांचेकडूनच प्रथम प्राधान्याने घेण्यात यावे.

एकात्मिक खत व्यवस्थापन व एकात्मिक किड व्यवस्थापन करण्यासाठी लागणा-या निविष्टा लाभार्थ्याने स्वतः खरेदी कराव्यात. स्ट्रॉबेरी पिकाच्या (०.६ मी. X ०.२५ मी.), (०.९. मी. X ०.४५ मी.) लागवडीसाठी एकूण लागवड खर्चाच्या ४० टक्के किंवा कमाल रू. १,१२,०००/- प्रती हेक्टर यापैकी जे कमी असेल ते या प्रमाणात अनुदान देय राहिल.

स्ट्रॉबेरी क्षेत्रविस्तारासाठी अर्थसहाय्य (०.५० मी X १.०० मी)

ठिबक संच व मल्लिंग सहित

(रु. प्रति हे.)

तपशील	एकूण मंजूर मापदंड व देय अनुदान
एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान अंतर्गत स्ट्रॉबेरी पिकासाठी एकूण मापदंड	२,८०,०००
एकूण मापदंडाप्रमाणे द्यावयाचे अनुदान खर्चाच्या ४० टक्के याप्रमाणे द्यावयाचे अनुदान	१,१२,०००

१) स्ट्रॉबेरी- ठिबक संच सहित

लागवडीचे आंतर (मी.)	रोपे संख्या प्रति हे.	एकूण मंजूर मापदंड प्रति हे. (रु.)	एकूण देय अनुदान एकूण मापदंडाच्या ४० टक्के किंवा ११२००० रु प्रति हे. यापैकी जे कमी असेल ते	पहिले वर्ष द्यावयाचे अनुदान १०० टक्के
०.५ X १.००	२००००	२१००००	८४०००	८४०००
०.६० X ०.२५	६६६६६	४८३३३०	१९३३३२	१९३३३२
०.९ X ०.४५	२४६९१	२७८४५५	१११३८२	१११३८२

- तालुका कृषि अधिकारी यांनी सदर प्रस्तावास पुर्वसंमती द्यावी.
- मंडल कृषि अधिकारी यांनी स्ट्रॉबेरी पिकाची लागवड झाल्यानंतर क्षेत्राची मोक्या तपासणी करावी.
- फळबाग लागवडीनंतर मापन पुस्तकामध्ये नोंदी करून तालुका कृषि अधिकारी कार्यालयामध्ये सादर कराव्यात. व तालुका कृषि अधिकारी यांनी सदर अनुदानासाठी प्रस्ताव वरीष्ठ कार्यालयाला सादर करावा.
- लाभार्थ्यास अर्थसहाय्याचे वितरण करण्यापूर्वी त्याने लागवड केलेल्या स्ट्रॉबेरी पिकाची नोंद ७/१२ च्या उता-यावर करण्यात यावी नंतरच अर्थसहाय्याचे वितरण **पी.एफ.एम.एस.** कार्यप्रणालीद्वारे लाभार्थीच्या बँक खात्यावर जमा करण्यात यावे.
- तपासणी टक्केवारी :-** अमंलबजावणी सुचनामधील क्षेत्रविस्तार या घटकांची तालुका कृषि अधिकारी यांनी ५ कामे प्रति माहे, उपविभागीय कृषि अधिकारी यांनी ३ कामे प्रति माहे, जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी १ काम प्रति माहे व विभागीय कृषि सहसंचालक यांनी १ काम प्रति माहे याप्रमाणे तपासणी करावी.

एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान अंतर्गत राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियान
महाराष्ट्र राज्य फलोत्पादन आणि औषधी वनस्पती मंडळ, पुणे

स्टॉबेरी पिकाची लागवड करणे या घटकांतर्गत अनुदान मिळणेबाबत नमुना अर्ज
दि. / /२०१८

प्रति,
तालुका कृषि अधिकारी

विषय- एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान अंतर्गत स्टॉबेरी पिकाची लागवड करणे या घटकांतर्गत
अनुदान मिळणेबाबत नमुना अर्ज

महोदय,

मी उपरोक्त नमूद केलेल्या राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियाने अंतर्गत क्षेत्रविस्तार योजनेचा लाभ घेऊ इच्छितो आहे.

अ. व्यक्तीगत माहिती

२. नाव :

२. पत्ता :

३. प्रवर्ग: अनुसूचित जाती / अनुसूचित जमाती / खुला प्रवर्ग

४. ८/अ प्रमाणे एकूण जमिन धारण क्षेत्र : हेक्टर आर.

५. जमिन धारणेनुसार अर्जदाराचा प्रवर्ग: अल्प /अत्यल्प / बहुभूधारक

६. भ्रमणध्वनी क्रमांक:

७. लागवड करावयाच्या शेतजमिनीचा तपशील:

अ.क्र.	लागवड करावयाचा सर्व्हे/गट क्र.	क्षेत्र (हे.आर)
एकूण लागवड क्षेत्र		

८. बँक खात्याचा तपशील:

अ.	बँकेचे नाव	
ब.	शाखा व पत्ता	
क.	खाते क्रमांक	
ड	आय. एफ.एस.सी. कोड	

९. लागवड पिकांचा तपशील:

अ.क्र.	पिकाचे नाव	वाण	रोपे/कलमे प्रकार	लागवड करावयाचे क्षेत्र (हेक्टर आर)	झाडांमधील आंतर	झाडांची संख्या प्रति हेक्टर

१०. उपलब्ध सुक्ष्म सिंचनाची व्यवस्था: आहे / नाही. असल्यास

ठिकाण:

दिनांक:

अर्जदाराची स्वाक्षरी

प्रपत्र-२
पुर्वसंमती पत्र

प्रति,

-----,
-----,
-----.

जा.क्र.ता.कृ.अ/प्र.क्र / / २०१८
दिनांक :-

विषय:- एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान अंतर्गत

घटक :- स्टॉबेरी पिकाची लागवड करणे कार्यक्रमासाठी पुर्वसंमती देणेबाबत.

संदर्भ :- आपला प्रस्ताव दि. -----.

उपरोक्त विषयान्वये एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियानामध्ये स्टॉबेरी पिकाची लागवड करणे कार्यक्रमांतर्गत आपल्या ----- हेक्टरच्या प्रस्तावास रक्कम रुपये ----- (अक्षरी रुपये -----) रक्कमेस खालीलप्रमाणे मंजूरी देण्यात येत आहे.

(रक्कम रु.)

अ.क्र.	पिकाचे नांव	वाण	क्षेत्र (हेक्टर)	मंजूर रक्कम
१	स्टॉबेरी			

तरी वरील प्रमाणे सदर कार्यक्रम राबविण्यात यावा. लागवड केल्यानंतर व काढणीपुर्वी मंडळ कृषि अधिकारी यांना अवगत करावी.

तालुका कृषि अधिकारी

प्रपत्र-३
मोका तपासणी (स्टॉबेरी लागवड)

तपासणी दिनांक- / /२०१८

शेतक-याचे नाव :-

गांव :-

तालुका:-

जिल्हा:-

लागवड केलेला गट क्रमांक:-

- १) पिकाचे नांव- स्टॉबेरी वाण- प्रत्यक्ष क्षेत्र - (हे.)
- २) सिंचनाच्या उपलब्ध सोयी पुरेशा आहेत काय ? आहे / नाही.
- ३) सिंचनाची उपलब्ध सुविधा - प्रवाही / ठिबक
- ४) पिकांचा लागवडीसाठी आलेला एकूण खर्च तपशिल :-

अ.क्र.	बाब	रक्कम (रुपये)
१	जमिन तयार करणे	
२	लागवड साहित्य	
३	पाणी पुरवठ्यासाठी ठिबक / तुषार सिंचन संच	
४	सॅंद्रीय खते / रासायनिक खते (तपशिलवार)	
५	किटकनाशके/ बुरशीनाशके	
६	स्टॉबेरी पिकाची लागवड करण्याकरिता लागलेली मजूरी	
७	इतर किरकोळ खर्च	
	एकूण खर्च	

वरीलप्रमाणे स्टॉबेरी पिकाची लागवड या घटकासंबंधी मोका तपासणी करण्यांत आलेली आहे. **सदर घटक राबविण्यासाठी मार्गदर्शक सुचनेत नमूद केलेप्रमाणे निकषांची पूर्तता करण्यात आली आहे. त्यांना रक्कम रुपये -----/- (अक्षरी रुपये**

)अनुदान देण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.

तपासणी अधिका-याची स्वाक्षरी-

नांव -

मंडळ कृषि अधिकारी

-----ता. -----

અઢિંબી(મશરુમ)ઉત્પાદન

अळिंबी (मशरुम) उत्पादन

अळिंबीचे मानवी आहारातील महत्त्व विचारात घेता, तसेच जगातील वाढती मागणी विचारात घेता अळिंबीच्या निर्यातीस मोठा वाव आहे. अळिंबीच्या निर्यातीस असलेला वाव, देशांतर्गत हॉटेल्स मध्ये अळिंबीस असणारी मागणी तसेच आदिवासी क्षेत्रात अळिंबीस असलेला वाव यामुळे राज्यात अळिंबी उत्पादनाचे छोटे-मोठे प्रकल्प आहेत. यास आवश्यक असणारे अळिंबी बीज उपलब्ध असणे आवश्यक आहे. यामुळे अळिंबीवर प्रक्रिया करणा-या उद्योगांना कच्चा माल देखील उपलब्ध होणार आहे

योजनेचा उद्देश -

- १) राज्यामध्ये अळिंबी बीज उत्पादनाचे छोटे प्रकल्प उभारणे.
- २) अळिंबी प्रक्रिया उद्योगांना कच्चा माल पुरविणे.
- ३) बेरोजगारांना, कृषि क्षेत्रातील पदवी/ पदवीकाधारकांना, होतकरु तरुणांना व उद्योजकांना रोजगाराच्या संधी उपलब्ध करून देणे.
- ४) प्रशिक्षण, उत्पादन, बाजारपेठ इ. सुविधा निर्माण करणे.

अळिंबी उत्पादन (मशरुम) -

१. **मशरुम उत्पादन प्रकल्प (Production Unit)** या घटकासाठी सार्वजनिक क्षेत्रासाठी खर्चाच्या १०० टक्के किंवा रु. २०.०० लाख प्रति युनिट इतके अनुदान पायाभूत सुविधांसाठी देय राहील. खाजगी क्षेत्रासाठी खर्चाच्या ४० टक्के रक्कम रु. ८.०० लाख प्रति युनिट इतके अनुदान पायाभूत सुविधांसाठी देय राहील. सदरचे अनुदान प्रकल्पाधारीत व बँक कर्जाशी निगडीत असेल.
२. **अळिंबी बीज उत्पादन केंद्र स्थापना करणे (Spawn Making Unit)** या घटकासाठी सार्वजनिक क्षेत्रासाठी खर्चाच्या १०० टक्के रक्कम रु. १५.०० लाख प्रति युनिट इतके अनुदान देय राहील. खाजगी क्षेत्रासाठी खर्चाच्या ४० टक्के रक्कम रु. ६.०० लाख प्रति युनिट इतके अनुदान देय राहील. सदरचे अनुदान प्रकल्पाधारीत व बँक कर्जाशी निगडीत असेल.

अळिंबी उत्पादन केंद्र स्थापन करण्यासाठी लाभार्थीची निवड -

अ) सार्वजनिक क्षेत्र-

सार्वजनिक क्षेत्रातील संस्था, कृषी विद्यापीठे, राज्य शासनाची इतर संशोधन संस्था व केंद्र शासन यासाठी निर्धारित करील अशी संस्था इ. चा समावेश राहील. यासंदर्भात बिजोत्पादन केंद्र स्थापन करण्यासाठी शासकीय व विद्यापीठ प्रक्षेत्रांची निवड करण्यात यावी, तथापी याचे सविस्तर प्रस्ताव प्राप्त झालेनंतर त्यास मान्यता देण्यात येईल.

ब) खाजगी क्षेत्र-

वैयक्तिक लाभार्थ्यासाठी या घटकासाठीचे अनुदान बँक कर्जाशी निगडीत असून प्रकल्प खर्चाच्या ४० टक्के अनुदान देय आहे. सदरील अनुदान बँक कर्जाच्या परताव्याच्या स्वरूपात देय राहील.

क) इतर लाभार्थी -

राज्य सहकारी संस्था, सहकारी, नोंदणीकृत संस्था, विश्वस्त संस्था, फलोत्पादन संघ, स्वयंसहाय्यता गट ज्यामध्ये किमान २५ सदस्य असतील, शेतकरी महिला गट तसेच सार्वजनिक क्षेत्रातील नोंदणीकृत कंपन्या या संस्था/ कंपन्यांना अनुदान वगळता प्रकल्पाचा इतर खर्च स्वतः उभारणार असल्यास त्यांना बँक कर्जाची अट असणार नाही मात्र त्यांना आर्थिकदृष्ट्या सक्षम असल्याचे पुरावे सादर करावे लागतील. अशा लाभार्थींनाही प्रकल्प खर्चाच्या ४० टक्के रक्कम रु. अनुदान देय राहिल.

प्रकल्प अहवाल तयार करणे व सादर करणे -

अळिंबी उत्पादन प्रकल्प त्यांचे अहवाल सोबत दिलेल्या सूचनानुसार तयार करावेत. सार्वजनिक क्षेत्रातील शासकीय प्रक्षेत्र व कृषि विद्यापीठांनी त्यांचे प्रस्ताव मंडळ कार्यालयाने दिलेल्या मार्गदर्शक सूचनानुसार तयार करून मंडळ कार्यालयास सादर करावेत. तदनंतर मंडळ कार्यालयात प्रस्तावांवर योग्य ती पुढील कार्यवाही करून योग्य

प्रस्तावांना मंजूरी देण्यात येवून संबंधितांना अनुदान उपलब्ध करून देण्यात येईल. तथापी या अळिंबी उत्पादन प्रकल्प स्थापन करणेचे निकष इतर लाभार्थ्यांप्रमाणेच राहणार आहेत.

खाजगी क्षेत्रासाठी मंडळ कार्यालयाने दिलेल्या मार्गदर्शक सूचनानुसार प्रस्ताव तयार करावेत. खाजगी क्षेत्रासाठी अळिंबी उत्पादन प्रस्ताव बँक कर्जाशी निगडित असल्याने प्रस्तावाबरोबर बँक कर्ज मंजूरी पत्र, बँकेचे अॅपरायझल रिपोर्ट जोडणे आवश्यक आहे. सदरच्या प्रस्तावास जिल्हा अभियान समितीची मान्यता आवश्यक आहे.

वरील यंत्रणांनी तांत्रिक मार्गदर्शक सूचनांचा अवलंब करावा व सविस्तर आंग्ल भाषेतील प्रस्ताव पत्रात नमूद केल्याप्रमाणे दोन प्रतीत सादर करावेत. प्रथम प्राधान्याने आलेल्या व सर्व समावेशक प्रस्तावांचाच मान्यता व अनुदानासाठी विचार करण्यात येईल.

अळिंबी बीज उत्पादन प्रकल्प युनिट अहवालमध्ये खालील बाबींचा समावेश असावा

अ.क्र.	बाब
अ	बांधकाम अळिंबी बीजोत्पादन प्रयोगशाळा विकास
ब	उपकरणे व मशिनरी १. मॅन्युली ऑपरेटेड ग्रेन क्लीनर २. मोटोराइज्ड ग्रेन क्लीनर ३. ग्रेन बॉयलर ४. ग्रेन अॅण्ड चाल्क पावडर मिश्रण ५. बॅग, बॉटल फिल्टर ६. सिंगल बॉटल ७. बल्क इनोक्यूलेटर ८. अॅटोक्लेव्ह ९. हॉरीझोन्टल रेफ्रिजरेटर १०. इनक्यूबेटर ११. लॅमीनार फ्लो १२. रॅक

लाभार्थीच्या अटी व शर्ती -

अ) सार्वजनिक क्षेत्र-

राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियानांतर्गत स्थापन होणा-या केंद्रावर विकसीत करावयाची सर्व कामे घेण्यात यावीत.

ब) खाजगी क्षेत्र-

१. अळिंबी /अळिंबी बीज उत्पादन केंद्र विकासाचा प्रकल्प स्वरूपात आराखडा विभागास सादर करणे आवश्यक राहिल.
२. अळिंबी /अळिंबी बीज उत्पादन केंद्र आराखड्यानुसार विकसीत करणे बंधनकारक राहिल. प्रत्यक्ष काम करताना प्रकल्प आराखड्यातील मंजूर अंदाजपत्रकापेक्षा अधिक खर्च आल्यास लाभार्थीने करावा लागेल.
३. जर अळिंबी /अळिंबी बीज उत्पादन प्रकल्प मंजूर झाल्यानंतर नियोजित कामातील एखादे काम झाले नाही तर त्या कामाची रक्कम देय अनुदानातून वजा करण्यात येईल.
४. लाभार्थीस अनुदानाची रक्कम अदा केल्यानंतर निश्चित केल्यानुसार अळिंबी बीज उत्पादन न झाल्यास सव्याज रक्कम वसूल करण्यात येईल.
५. अळिंबी बीज उत्पादन प्रकल्प तांत्रिकदृष्ट्या सक्षम असला पाहिजे

अळिंबी /अळिंबी बीज उत्पादन प्रकल्प अहवाल (प्रारूप) -

अळिंबी /अळिंबी बीज उत्पादन केंद्राचा प्रकल्प अहवाल आवश्यक राहणार असून प्रकल्प इंग्रजीमध्ये तयार करताना पुढील बाबींचा समावेश असावा.

१. अळिंबी /अळिंबी बीज उत्पादन केंद्र लाभधारकाचा तपशील -

ज्या लाभधारकास अळिंबी /अळिंबी बीज उत्पादन केंद्र स्थापन करावयाची आहे त्याचे नाव, संपर्क पत्ता, दुरध्वनी, वय, शिक्षण, व्यवसाय, अनुभव, बँक खाते व क्रमांक इ. तपशील, ज्या ठिकाणी अळिंबी बीज उत्पादन केंद्र करावयाचे आहे त्या ठिकाणाचे नाव, तालुक्यापासून व जिल्ह्यापासूनचे अंतर, महामार्ग, संपर्क दुरध्वनी, इमेल इत्यादिबाबत उल्लेख असावा. अळिंबी बीज उत्पादन प्रकल्प संस्थेचा असल्यास जी व्यक्ती अळिंबी /अळिंबी बीज उत्पादन केंद्र चालविण्यासाठी नेमण्यात आली आहे अशा व्यक्तीच्या तांत्रिक ज्ञान व अर्हता याबाबतचा उल्लेख करावा. तसेच संपूर्ण जिल्ह्याचा नकाशा दर्शवून त्यामध्ये अळिंबी /अळिंबी बीज उत्पादन केंद्र ठिकाण दर्शविण्यात यावे.

२. प्रस्तावना-

ज्या भागात अळिंबी /अळिंबी बीज उत्पादन केंद्र करण्यात येणार आहे त्या ठिकाणची भौगोलीक परिस्थिती, इत्यादीचा सविस्तर उल्लेख करावा.

३. अळिंबी /अळिंबी बीज उत्पादन केंद्र स्थापन करावयाचा उद्देश-

अळिंबी /अळिंबी बीज उत्पादन करण्यासाठीचा उद्देश निश्चित असावा. स्थानिक स्थिती बाजारपेठ सध्याची गरज, उत्पादन या बाबी विचारात घ्याव्यात.

४. अळिंबी /अळिंबी बीज उत्पादन केंद्र स्थापन करण्यासाठी असलेल्या उपलब्ध सुविधा-

अळिंबी /अळिंबी बीज उत्पादनासाठी जागा, पाणी, अस्तित्वात असल्यास त्यासाठी विक्री व्यवस्था, जागेचा तपशील इत्यादीचा उल्लेख करावा.

५. अळिंबी /अळिंबी बीज उत्पादनासाठी असलेला वाव व कार्यक्षेत्र-

अळिंबी /अळिंबी बीज उत्पादन प्रकल्प स्थापन करणे कसे फायदेशीर आहे, त्यामुळे त्या परिसरातील अळिंबी उत्पादकास कसा लाभ होईल, त्यामुळे अळिंबी उत्पादकाच्या आर्थिक स्थितीमध्ये होणारा बदल, तांत्रिक बाबीत होणारा बदल इत्यादिचा उल्लेख असावा.

६. अळिंबी /अळिंबी बीज उत्पादन करण्यासाठीची स्ट्रेन्थ-

या मध्ये अळिंबी /अळिंबी बीज उत्पादन केंद्र स्थापन करून विकसीत करण्यासाठी कोणती योग्यता आहे याचा उल्लेख असावा. यामध्ये तांत्रिक, यांत्रिक, रोजगार, पाण्याच्या सोई, पुर्वानुभव, अळिंबी बीजास असलेली मागणी, अळिंबी बीज उत्पादनास वाव, विक्री व्यवस्था, इतर सुविधा इत्यादिचा उल्लेख असावा.

७. कार्यप्रणाली- (स्ट्रॅटेजी)-

अळिंबी /अळिंबी बीज उत्पादन केंद्राचा प्लॅन सादर करावा त्यामध्ये मार्गदर्शक सूचनात दर्शविलेली कामे कशा पध्दतीने घेण्यात येणार आहेत, याचा उल्लेख असावा.

त्याचप्रमाणे सदरची कामे कोणामार्फत घेण्यात येणार आहेत याचाही प्राधान्याने विचार करावा. ज्यांच्याकडून कामे करण्यात येणार आहेत ती यंत्रणा, कोटेशन, स्पेशीफिकेशन, आकार स्ट्रक्चर, स्केच इत्यादी माहितीचा समावेश असावा

८. उत्पादन व विक्री नियोजन-

अळिंबी /अळिंबी बीज उत्पादन युनिट प्रकल्पाचा महिनानिहाय उत्पादन आराखडा तयार करावा.

९. आर्थिक विश्लेषण-

प्रकल्प स्थापन करण्यासाठी येणा-या खर्चाचा तपशील या भागामध्ये देण्यात यावा. तसेच प्रकल्प उभारणीसाठी पुढीलप्रमाणे माहिती देण्यात यावी.

१.१ प्रकल्पासाठी आवश्यक निधी उपलब्धतेचा तपशील.

यासाठी पुढील पाच वर्षात प्रकल्प उभारणी व उत्पादनासाठी आवश्यक निधी कसा उपलब्ध होईल याचा तपशील द्यावा.

१. स्वतःचा निधी

२. बँक कर्ज

३. इतर स्रोत

टिप - बँक कर्ज एकूण प्रकल्प खर्चाच्या कमाल ५० टक्के असावे प्रकल्प प्रस्तावाबरोबर बँक कर्ज मंजूरीचे पत्र असावे. (शिफारस किंवा संमतीपत्र लावू नये)

१.२ प्रकल्प खर्च

१. कर्ज

२. स्थावर मालमत्ता.

१.३ उभारणी खर्च -

१. भांडवली खर्च-विकास कामावरील बांधकाम इ.(मार्गदर्शक सुचनानुसार उल्लेख असावा.)

२. उत्पादनासाठी लागणारी रिकरींग कॉस्ट -मजुरी व सामुग्री

१.४ अळिंबी /अळिंबी बीज उत्पादन केंद्राचा खर्च - होणारे उत्पादन व त्यासाठी येणा-या खर्चाचा तपशील देऊन उत्पादन खर्च द्यावा.

१.५. प्रकल्पाचा ताळेबंद- पुढील पाच वर्षात प्रकल्पावर होणारे उत्पादन व संभाव्य खर्च याचा तपशील.

तसेच त्यापासून अळिंबी /अळिंबी बीज उत्पादन धारकास किती निव्वळ नफा मिळेल याचा तपशील द्यावा.

१०. प्रकल्पाचा नफा तोटा- यामध्ये प्रकल्पाचा नफा- तोटा दर्शविणारा अहवाल तसेच प्रकल्पाचे बॅलन्स शिट याचा समावेश करावा.

टिप- १. प्रकल्प अहवाल सविस्तर असावा. अळिंबी /अळिंबी बीज उत्पादनासाठी

प्रकल्प अहवाल तयार करण्यात यावा.

२. प्रकल्पामध्ये त्या अनुषंगाने छायाचित्र, आलेख, आकडेवारी याचा समावेश असावा.

३. विकास कामे कोणाकडून करून घेणार व त्याची अंदाजपत्रके प्रकल्प अहवालास जोडावीत.

४. सदरचा प्रकल्प अहवाल एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान व जिल्हा समितीकडून शिफारस केलेला असावा.

५. प्रकल्प बँक कर्जाशी निगडीत असावा.

६. प्रकल्प अहवाल निटनेटका व आकर्षक असावा.

अळिंबी /अळिंबी बीज उत्पादन केंद्र स्थापन करणे-

तपासणीचे मुद्दे-

अ) संमती देण्यापूर्वी (L.O.I. देण्यापूर्वी)

अ-१) क्षेत्र व सुविधाविषयक तपासणी-

१. कायम स्वरूपी पाण्याची सोय

२. जागेची सोय.

३. जाण्यायेण्यासाठी रस्ता

४. विजेची सोय

अ-२) तांत्रिक स्वरूपाची माहिती -

१. अळिंबी /अळिंबी बीज उत्पादन मागणी आहे काय?

२. अळिंबी /अळिंबी बीज उत्पादन ज्ञान अवगत आहे काय?

३. अळिंबी /अळिंबी बीज उत्पादन केंद्रावर इतर पायाभूत सुविधा कोणत्या उपलब्ध आहेत.

ब) संमती दिल्यानंतर व प्रस्ताव प्राप्त झाल्यानंतरची तपासणी.

ब-१) तांत्रिक स्वरूपाची माहिती -

१) अळिंबी/अळिंबी बीज उत्पादन प्रस्ताव आहे काय?

२) अळिंबी/अळिंबी बीज उत्पादन केंद्र स्थापन करण्यासाठी जागेच्या क्षेत्राचे पुरावे जोडले आहेत काय? (७/१२,)

३) मार्गदर्शक सूचनात नमूद केलेली सर्व कामे घेतली आहे काय?

- ४) जी विकास कामे घेण्यात येणार आहेत त्यांची किमान खर्चाची अंदाजपत्रके जोडली आहेत काय?
- ५) अळिंबी /अळिंबी बीज उत्पादन स्थळ दर्शविणारा नकाशा व अळिंबी बीज उत्पादन विकास कामे दर्शविणारा नकाशा प्रस्तावास जोडला आहे काय ?
- ६) पुढील ५ वर्षांचा अळिंबी /अळिंबी बीज उत्पादन आराखडा दिला आहे काय? तो मार्गदर्शक सुचनानुसार आहे काय व तो साध्य करणे लाभार्थ्यास शक्य होईल अशी परिस्थिती आहे काय? याचाही विचार केला आहे काय?
- ७) कोणत्या महिन्यात कीती अळिंबी /अळिंबी बीज उत्पादन करणार याचा तपशील दिला आहे काय?

ब-२) आर्थिक बाबींची तपासणी-

१. एकूण प्रकल्प जेवढ्या रकमेचा आहे, त्यापैकी कर्जाची रक्कम कमाल ५० टक्के आहे काय?
२. कर्जाशिवाय येणारा खर्च करण्यासाठी सदरचा शेतकरी सक्षम आहे का? (खात्री करावी)?
३. एल ओ आय जोडलेला आहे काय?
४. बँकेचे कर्ज मंजूरी पत्र जोडले आहे काय?
५. अळिंबी /अळिंबी बीज उत्पादनाचा नफा तोटा नमूद केला आहे काय?
६. कर्जाच्या परतफेडीचा तपशील दिला आहे काय?
७. ५०० रुपये बॉड पेपरवर हमीपत्र दिले आहे काय?

(या घटकाचा लाभ घेण्यासाठी अर्जाचा नमुना व आवश्यक प्रपत्रे पुढे दिली आहेत.)

Cost Norms For Mushroom Production Unit

Sr. No	Item	Cost.(Rs)	Item	Cost.(Rs)
A	(Button Mushroom Production Unit)		(Oyster Mushroom Production Unit) Capacity- 15 tonnes per yr	
1	Construction of Building	11.00	Construction of Building 15*15 = 900 Sq ft. 4 rooms	11.00
2	Plant & Machinery			
a	Chilling Plant ,Air handling unit,Blowers.	7.00 Lakhs	Electric Pump - 3 hp Water tank- 10,000 lit	1.00 Lakhs
b	Electric Pump, Water tank	1.00 Lakhs	Boiler- 150 kg/hr. for sterilization of straw	2.00 Lakhs
c	Racks	1.00 Lakhs	Straw Soaking tanks- 500 litres 2 tanks	1.00 Lakhs
d			Humidifier	1.00 Lakhs
e			Air Conditioner	1.20 Lakhs
f			Fogger- to increase humidity	1.00 Lakhs
g			Racks	0.50 Lakhs
h			Knapsack sprayer- For spraying of chemicals	0.30 Lakhs
i			Other Miscellaneous- Buckets, gunny bags, hangers, weighing balance, Electrification, packing machines etc.	1.00 Lakhs
	Total	20.00 Lakhs	Total	20.00 Lakhs

Cost Norms For Spawn Production Unit

Sr. No	Item	Cost.(Rs)
A	(Spawn Production Unit) Capacity – 5 tonnes per annum	
1	Construction of Building	
a	15x15 = 675 sq.ft 3 Rooms with RCC . 1 room with platform and electric fittings	8.25 Lakhs
2	Plant & Machinery	
a	Grain Cleaner- For cleaning cereals	0.15 Lakhs
b	Grain Boiler- For boiling of cereal grains	0.25 Lakhs
c	Grain and chalk powder mixer- mixing caco3 with wheat grains	0.10 Lakhs
d	Glass Wares	0.10 Lakhs
e	Autoclave- capacity 350 lits with 20 Lbs pressure For sterilization of raw spawn packets & flask	1.50 Lakhs
f	Refrigerator- For preservation of pure cultures of mushroom fungus.	0.30 Lakhs
g	Laminar flow-(4*6 feet with double filters) To maintain aseptic conditions during inoculation	2.00 Lakhs
h	Incubator- capacity 200 litres For incubation of master spawn and cultures	1.00 Lakhs
i	Racks	0.50 Lakhs
j	Gas stow	0.10 Lakhs
k	Air Conditioner (2 tonnes)	0.30 Lakhs
l	Weighing Balance	0.10 Lakhs
M	Packing Material	0.45 Lakhs
N	Furnitures and fixtures	-
Total		15.00 Lakhs

**एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान अंतर्गत
राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियान अळिंबी /अळिंबी बीज उत्पादन केंद्र स्थापन करणे
(अर्ज नमुना)**

प्रती,

जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी

विषय- एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान अंतर्गत ----- प्रजातीचे अळिंबी /अळिंबी बीज
उत्पादन केंद्र स्थापन करणेसाठीचा अर्ज.

महोदय,

मी -----गाव----- तालुका-----जिल्हा-----
माझ्या जागेवर एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान अंतर्गत अळिंबी /अळिंबी बीज उत्पादन प्रकल्प तयार करू
इच्छितो. माझी यासंदर्भातील माहिती पुढीलप्रमाणे आहे.

अ) सर्वसाधारण माहिती,

अ-१. नाव : ----- जन्मतारीख : -----

शैक्षणिक अर्हता : -----

अ-२. नियोजित अळिंबी /अळिंबी बीज उत्पादन केंद्राचे नाव : -----

अ-३. पत्ता : -----

अ-४ अळिंबी /अळिंबी बीज उत्पादन केंद्राचे निश्चित ठिकाण : -----

अ-५ संपर्क दुरध्वनी क्र. ----- भ्रमण दुरध्वनी क्र. -----

अ-६ जमीनीचे ७/१२ चे सर्वे. नं व क्षेत्र :-----

अ-७ लाभार्थीचा अळिंबी /अळिंबी बीज उत्पादन क्षेत्रातील अनुभव -

१.

२.

ब).कोणत्या प्रजातीचे अळिंबी /अळिंबी बीज उत्पादन करणार याचा तपशील :-

क) पायाभूत सुविधांचा तपशील

क-१ पाणी / जमीन तपशील -

क-२ अस्तीत्वात असलेल्या इतर सुविधा -

क-३ प्रकल्पांतर्गत घेण्यात येणारी कामे -

अ.क्र	कामाचे नाव	दर	परिमाण	रक्कम
एकूण				

ड) अळिंबी /अळिंबी बीज उत्पादन केंद्रावर घेण्यात येणा-या उत्पादनाचा तपशील-

प्रजाती	२०१८-१९	२०१९-२०	२०२०-२१	२०२१-२२	२०२२-२३

इ) अळिंबी /अळिंबी बीज उत्पादन केंद्रासाठी केलेल्या आर्थिक तरतूदीचा तपशील-

इ-१ अळिंबी /अळिंबी बीज उत्पादन प्रकल्पाची एकूण रक्कम — (रु. लाख.)

इ-२. अळिंबी /अळिंबी बीज उत्पादन प्रकल्पातील एकूण रकमेपैकी स्वतःचा हिस्सा —
(रु. लाख.)

इ-३. अळिंबी /अळिंबी बीज उत्पादन प्रकल्पातील बँक कर्जाचा हिस्सा — (रु. लाख.)

इ-४. कर्ज मंजूरीच्या पत्राचा आदेश क्रमांक व दिनांक

इ-५. बँकेचा व्याजाचा दर (टक्के.)

इ-६. कर्ज परतफेडीचा कालावधी — (वर्ष)

इ-७. अळिंबी /अळिंबी बीज उत्पादन केंद्रासाठी कर्ज मंजूर केलेल्या बँकेचे नाव -

इ-८. बँकेतील लाभार्थी शेतक-याचा खाते क्रमांक -

मी लिहून देतो की, वर दिलेली माहिती खरी आहे, यामध्ये काही असत्य आढळल्यास मी त्यास जबाबदार राहीन.

सोबत- प्रकल्प अहवाल व हमीपत्र.

ठिकाण :

दिनांक :

(अर्जदाराचे नाव व सही)

जुन्या फळबागांचे पुनरुज्जीवन

जुन्या फळबागांचे पुनरुज्जीवन करुन उत्पादकतेत वाढ करणे

एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान अंतर्गत राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियानांतर्गत जुन्या फळबागांचे पुनरुज्जीवन हा घटक राबविण्यात येत आहे. राज्यांमध्ये आंबा या फळपिकांकरीता पुनरुज्जीवन कार्यक्रम राबविण्यात येत आहे.

राज्यामध्ये ब-याचशा जुन्या फळबागांची उत्पादकता कमी होत आहे कारण योग्य मशागत पद्धतीचा अवलंब न करणे, नांग्या न भरणे, खते व औषधाचा योग्य वापर न करणे, झाडांना व्यवस्थित आकार न देणे (Dense & Over Crowded Canopy) इ. बाबींमुळे उत्पादकता कमी होत आहे.

नवीन लागवडीप्रमाणेच जुन्या फळबागांची उत्पादकता वाढविणे ही राज्याची उत्पादकता वाढविण्याच्या दृष्टीकोनातून महत्वाची बाब आहे. या घटकांतर्गत जुन्या फळबागांच्या पुनरुज्जीवनासाठी येणा-या खर्चाच्या ५० टक्के व जास्तीत-जास्त रु. २००००/- प्रति हेक्टर या प्रमाणे कमीत-कमी ०.२० हेक्टर व कमाल २ हेक्टर क्षेत्रासाठी अनुदान देय राहिल. सर्वसाधारणपणे ज्या बागेतील ५० झाडांची उत्पादकता कमी झालेली असेल त्याच बागांना या घटकाचा लाभ देण्यात यावा.

पुनरुज्जीवन कार्यक्रमासाठी फळपिकनिहाय किमान व कमाल वय खालीलप्रमाणे राहिल

अ.क्र.	फळपिकाचे नांव	फळपिकाचे वय (वर्ष)	
		कमीत-कमी वय	जास्तीत-जास्त वय
१	आंबा	२०	५०
२	संत्रा	१०	२५

फळपिकनिहाय करावयाची कामे :

१. **आंबा** - पिकामध्ये बांडगुळे (परोपजिवी वनस्पती) काढून टाकणे, बागेची/झाडांची स्वच्छता करणे, गावठी झाडाचे सुधारित झाडामध्ये रुपांतर करणे, मेलेली झाडे व रोग / किडग्रस्त झाडे काढून नविन झाडे लावणे, झाडांच्या वाळलेल्या फांद्या काढून टाकणे, जुन्या कमी उत्पादित झाडांची छाटणी करणे व नांग्या भरणे, वळण देणे इ. महत्वाची कामे आहेत. कमी उत्पादनक्षम झाडांना शिफारशीनुसार एकात्मिक खत व्यवस्थापन करणे, नत्र, स्फुरद, पालाश, सुक्ष्म अन्नद्रव्ये, संजिवकांचा वापर, बागेसाठी रोग व किडीचे एकात्मिक पिक संरक्षण व व्यवस्थापन करणे.
२. **संत्रा** - पिकामध्ये फळझाडांची छाटणी करणे, वळण देणे, मध्यम व मोठ्या वाळलेल्या फांद्या कापून काढणे, शेंडयाकडून वाळत असलेल्या झाडाच्या हिरव्या फांद्या ३० ते ४५ सें.मी. शेंडयापासून कापणे, डिक्या रोगाचा प्रादुर्भाव असल्यास तो भाग साफ करुन त्यावर बोर्डोपेस्ट (१-१-१०) लावणे, सेंद्रीय बायोडायनॅमिक तंत्रज्ञानाचा वापर करणे, झाडांचे टॉपवर्किंग करणे व नांग्या भरणे, शिफारशीनुसार शेणखत व रासायनिक खत देणे, किटक व बुरशीनाशकाची फवारणी करणे, आळे पद्धतीने पाण्याचे व्यवस्थापन करणे. रस शोषण करणा-या कीडीच्या नियंत्रणासाठी शिफारशीप्रमाणे कीटकनाशके व प्रकाश सापळ्यांचा वापर करावा.

पिकनिहाय पुनरुज्जीवन कामाचे स्वरूप (पॅकेज)

या मार्गदर्शक सूचनांमध्ये वरिलप्रमाणे पुनरुज्जीवन करावयाच्या फळझाडाचे वय मार्गदर्शक म्हणून दिलेले आहे. त्याप्रमाणे प्रत्यक्ष बागांचे निरीक्षण नोंदवून लाभधारकाची निवड करावी.

१. यामध्ये बागेचे उत्पादन व उत्पादकता कशामुळे कमी झाली आहे, याबाबत निरीक्षणे घ्यावीत.
२. निरीक्षणानंतर पुनरुज्जीवनासाठी लाभार्थीनिहाय, घटकनिहाय लागणा-या निविष्टांचा एकत्रीत आराखडा तयार करावा.

३. आंबा व संत्रा फळपिकाला मार्गदर्शक म्हणून दिलेल्या पॅकेजप्रमाणे पीकसंरक्षण औषधे, जैविक किटकनाशके व अन्नद्रव्याच्या मात्रा लागणार नाहीत, तर प्रत्यक्ष बागेतील तपासणीप्रमाणे व गरजेप्रमाणे मात्रा ठरविणेत याव्यात.

घटकाचा लाभ घेऊ इच्छिणारे शेतकरी

- लाभ घेण्यासाठी इच्छुक शेतक-यांनी हॉर्टनेट या ऑनलाईन संकेतस्थळावर नोंदणी करावी. संकेत स्थळावर नोंदणी करतांना शेतक-यांनी सोबत जोडलेल्या विहित नमुन्यातील अर्ज (प्रपत्र-१), ७/१२ उतारा, फोटो, आधार सलग्न राष्ट्रीयकृत बँक पासबुकच्या प्रथम पानाची झेरॉक्स प्रत (फोटोसहीत), आधार कार्ड, जातीचा दाखला (अनु.जाती/अनु.जमाती शेतक-यांसाठी) इत्यादी कागदपत्रे ऑनलाईन अपलोड करावीत.
- तालुका कृषि अधिकारी यांचेकडे अनुदान मिळणेसाठी सविस्तर प्रस्ताव सादर करावा.

प्रस्तावामध्ये लाभार्थीने

१. अर्ज.
 २. ७/१२ चा उतारा (फलोत्पादनाच्या नोंदीसह).
 ३. आधार कार्डाची झेरॉक्स (नसल्यास आधार कार्डाची मागणी केलेल्या पावतीची झेरॉक्स).
 ४. आधार सलग्न राष्ट्रीयकृत बँकेचे खाते पुस्तकाच्या पहिल्या पानाची झेरॉक्स (फोटोसह).
 ५. हमीपत्र.
 ६. लाभार्थी अनुसूचित जाती व जमाती प्रवर्गातील असल्यास वैध अधिका-याचे प्रमाणपत्र/संवर्ग दाखला.
- वरीलप्रमाणे आवश्यक कागदपत्रांसह तालुका कृषि अधिकारी यांना १० कार्यालयीन दिवसात सादर करावयाचा आहे. अपूर्ण व त्रुटीचे प्रस्ताव विचारात घेतले जाणार नाहीत.

पुर्वसंमती -

१. तालुका कृषि अधिकारी यांनी पात्र प्रस्तावांना लक्षांकाच्या अधिन राहून पुर्वसंमती द्यावी.
२. मंडळ कृषि अधिकारी यांनी मोक्या तपासणी करावी व अहवाल तालुका कृषि अधिकारी यांचेकडे सादर करावा.
३. तालुका कृषि अधिकारी यांनी प्रस्ताव हॉर्टनेटद्वारे जिल्हा कृषि अधिकारी यांचेकडे सादर करावा. सदर प्रस्तावास उपविभागीय कृषि अधिकारी यांनी अनुदानाची शिफारस करावी.
४. जिल्हास्तरावरून जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी लाभार्थ्यांच्या खात्यात पी.एफ.एम.एस. द्वारे अनुदान जमा करावे.

योजनेची अंमलबजावणी:

१. कमी उत्पादित फळबागांची उत्पादकता वाढविण्याच्या दृष्टिने पीक संरक्षण, अन्नद्रव्यांचा पुरवठा, हिरवळीच्या खतांचा वापर, सुक्ष्म अन्नद्रव्य व संजीवकाचा वापर, स्थानिक परिस्थितीनुसार कृषि विद्यापीठाच्या शिफारशी विचारात घेऊन प्रति हेक्टरी द्यावयाच्या अनुदानाच्या मर्यादेत द्यावा व लाभ दिलेले क्षेत्र उत्कृष्टरित्या जोपासले जाईल हे पहावे. यासाठी राष्ट्रीय संशोधन केंद्र, कृषि विद्यापीठ यांचे समन्वयाने निविष्टा संच आणि व्यवस्थापन सुत्र निश्चित करण्यात आलेले आहे.
२. मंजूर केलेल्या बाबीनुसार सर्वच कामे पूर्ण होतील असे नाही. त्यामुळे लाभार्थी शेतक-यांनी पॅकेजप्रमाणे केलेल्या कामानुसार व त्या करीता आलेल्या खर्चानुसार अनुदान देय राहील. सदर अनुदान देण्यापूर्वी क्षेत्रीय तपासणी करून मंजूर अनुदानाच्या मर्यादेत कार्यवाही करावी.
३. लाभार्थ्यांनी राबविलेल्या पॅकेजमधील बाबींची संबंधीत कृषि सहाय्यक, कृषि पर्यवेक्षक, कृषि अधिका-यांकडून तपासणी करून घेण्याची जबाबदारी जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांची राहील.
४. निविष्टांचे दर कार्यक्रमांतर्गत वर्षाकरीता कृषि आयुक्तालयाने निर्धारित केलेल्या दराप्रमाणे राहतील. निश्चित केलेली निविष्टा जसे औषधे, रासायनिक खते, जैविक खते, जैविक औषधे इत्यादी ही सीआयबी व आयएसआय मानांकित असावीत व याच औषधांचा वापर होईल याची दक्षता घ्यावी.

५. जुन्या फळबागांचे पुनरुज्जीवनासाठी जैविक खते, जैविक औषधे व सूक्ष्म अन्नद्रव्ये स्वतः शेतक-यांनी खरेदी करावीत किंवा उत्पादित करून निविष्टांचा वापर करावा. वरीलप्रमाणे निविष्टा व सेंद्रिय पदार्थ वाढविण्यासाठी निंबोळी पेंड, करंजी पेंड वापरण्याबाबत शेतक-यांना प्रवृत्त करावे. या निविष्टा कोणत्याही परिस्थितीत शेतक-यासाठी कृषि विभागामार्फत खरेदी करून देऊ नये. यासंदर्भात सेंद्रिय खते व औषधी बाबत स्थानिक साधन संपत्तीचा उत्पादनाकरीता जास्तीतजास्त उपयोग करून त्याचा वापर करावा ही संकल्पना आहे. म्हणून सर्व सेंद्रिय व जैविक बाबी शक्यतो स्वतःच्या शेतावरच तयार करून त्याचा वापर करण्यासाठी शेतक-यांना प्रवृत्त करावे.
६. पुनरुज्जीवनासाठी शिफारस करण्यात आलेली रासायनिक खतांची मात्रा ही सरळ खते व संयुक्त खते याप्रकारातच देण्यात यावीत. मिश्र खतांचा वापर करण्यात येऊ नये व ते अनुदानासाठी ग्राह्य धरू नये.
तपासणीनंतरच्या शिफारशीप्रमाणे रासायनिक खते व सूक्ष्म अन्नद्रव्याच्या मात्रा देण्यात याव्यात. दिलेल्या पिकनिहाय मार्गदर्शक कार्यपद्धतीनुसार पाणी, पानाचे व मातीची तपासणी करणे व नांग्या भरणेसाठी देण्यात येणारी कलमे याबाबींवरील देय अनुदानाबाबतची कार्यवाही जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी करावी.
७. शेतक-यांना द्यावयाची रक्कम ही त्यांनी केलेल्या कामासाठी असून त्यामध्ये झाडांसाठी खड्डे खोदणे, झाडांची छाटणी करणे, वळण देणे, मेलेली झाडे तोडून टाकणे, रोग, किड व्यवस्थापन व खत व्यवस्थापन या बाबींवर करावयाच्या कामासाठी आहे. अनुदान देताना शेतक-यांनी केलेल्या कामाचे मुल्यमापन करून व त्याप्रमाणे मापनपुस्तीकेत नोंदी करून अनुदान अदा करावे.
८. पुनरुज्जीवन कार्यक्रमांतर्गत लाभार्थीला एकूण खर्चाच्या ५० टक्के जास्तीत-जास्त रु. २०,०००/- प्रति हेक्टर अनुदान देय आहे व उर्वरीत खर्च शेतक-यांनी स्वतः करावयाचा आहे. प्रत्यक्ष केलेल्या कामानुसार मापन पुस्तकात नोंद घेऊन शेतक-याने केलेल्या कामानुसार अनुदान देय राहील. लाभार्थ्याने केलेल्या खर्चाच्या पावत्या ठेवाव्यात. लाभार्थ्यांना अनुदान वितरीत करताना वित्तीय नियमावलीचा वापर करावा.
९. जुन्या बागेच्या पुनरुज्जीवनांतर्गत नांगे भरण्यासाठी लागणारी कलमे शासकीय रोपवाटिका व कृषि विद्यापीठे यांनी घोषित केलेल्या सुधारित जातीची असावी. लागवड साहित्य आयसीएआर संस्था, कृषि विद्यापीठ, कृषि विज्ञान केंद्र, राज्य शासनाचा कृषि विभाग यांचेकडूनच घेण्यात यावे. लागणारी कलमे त्यांच्याकडे उपलब्ध नसल्यास नोंदणीकृत रोपवाटीकेतून घ्यावीत.
१०. पुनरुज्जीवन करण्यापूर्वी, छाटणी करण्यापूर्वी आणि पुनरुज्जीवनाचे काम पूर्ण झाल्यानंतर फळबागेचा संबंधित शेतक-या समवेत फोटो घेऊन तो दफ्तरी ठेवण्यात यावा.
११. या योजनेचा लाभ महिला शेतकरी, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती लाभार्थींना प्राधान्याने देण्यात यावा.
१२. लागवडीसाठी लाभ दिला असल्यास त्याच क्षेत्रासाठी पुन्हा पुनरुज्जीवनासाठी लाभ देऊ नये.
१३. इच्छुक शेतक-यांस योजनेचा लाभ घेण्याकरिता योजनेच्या अटी व शर्ती मान्य असून त्यानुसार अंमलबजावणी करू, असे संमतीपत्रक अर्जासोबत तालुका कृषि अधिकारी कार्यालयास लाभार्थीने देणे आवश्यक आहे.
१४. योजनेअंतर्गत शासनाने ठरवून दिलेली खर्च प्रमाणके ही लाभार्थी शेतक-यांस मंजूर असतील व निश्चित केलेल्या खर्चापेक्षा अधिक खर्चाची जबाबदारी लाभ धारक शेतक-याला स्वखर्चातून स्विकारण्याची लेखी संमती द्यावी.
१५. लाभार्थीस अनुदानाची देय रक्कम त्याच्या नावे बँकेत जमा होणार असल्याने त्याने राष्ट्रीयकृत किंवा जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेत खाते उघडणे आवश्यक आहे. तसेच अर्जासोबत खाते क्रमांक व इतर तपशील देणे आवश्यक आहे.
१६. फळबागांचे पुनरुज्जीवन करून उत्पादन वाढविण्यासाठी रुपये ४०,०००/- प्रती हेक्टर एवढा प्रत्येक फळपिकासाठी मापदंड आहे व त्याच्या ५० टक्के अनुदान देय म्हणजेच रु. २०,०००/- एवढे अनुदान लाभार्थीस देय आहे.

१७. घटकनिहाय / बाबनिहाय प्रत्येक फळपिकासाठी करावयाची कामे याबाबतचा तपशील पुढीलप्रमाणे असून तो मार्गदर्शक स्वरूपात मंजूर मापदंडाच्या टक्केवारीमध्ये नमुद केलेला आहे. मात्र प्रत्यक्ष बागेच्या गरजेप्रमाणे त्यात बदल होऊ शकतो.

फळपिकाचे पुनरुज्जीवनासाठी मापदंड प्रती हेक्टर (रुपये)

अ.क्र.	बाब	हेक्टरी मापदंडाप्रमाणे खर्च करावयाचे प्रमाण
१	बागेतील जुन्या /रोगग्रस्त/मेलेल्या झाडांच्या ठिकाणी नविन सुधारित वाणांची शिफारशीनुसार लागवड करणे (नांग्या भरणे)	५ टक्के
२	जुन्या अनुत्पादित /कमी उत्पादन देणा-या झाडांची छाटणी करणे त्यावर खुंटी कलम करणे. बागेतील रोग/किडग्रस्त झाडे स्वच्छ करणे.	२० टक्के
३	कमी उत्पादित झाडांना एकात्मिक खत व्यवस्थापन करणे. (नत्र स्फुरद पालाश, सुक्ष्म अन्नद्रव्ये, संजिवकांचा वापर)	३० टक्के
४	बागेसाठी रोग व किडीचे एकात्मिक पीक संरक्षण व्यवस्थापन करणे. संत्रा पिकासाठी सेंद्रीय बायोडायनॅमिक तंत्रज्ञानाचा वापर करावा.	२० टक्के
५	बागेत हिरवळीचे खत पेरुन ते तयार झाल्यावर गाडणे (ताग, धेंच्या, ग्लिरिसिडिया इ.)	१० टक्के
६	बागेतील पाणी, पानांची व मातीची अन्नद्रव्य तपासणी करणे	५ टक्के
७	बागेसाठी आवश्यक औजारे/यंत्र सामुग्री खरेदी करणे.	५ टक्के
८	संकिर्ण खर्च (वरील घटकाशिवाय इतर आवश्यक बाबींसाठी)	५ टक्के
	एकूण	१०० टक्के

तथापि जर शेतक-यास वरील नमुद केलेल्या घटकामध्ये एखादा घटक राबविण्याची आवश्यकता नसेल तर स्थानिक परिस्थितीनुसार त्या शेतक-यास इतर आवश्यक बाबींवर खर्च करण्यास मुभा राहिल. तथापि या आवश्यक बाबींवरील खर्च हा त्या फळपिकाच्या एकूण अनुदानाच्या २० टक्यापेक्षा जास्त रहाणार नाही.

प्रपत्र - १

महाराष्ट्र राज्य फलोत्पादन आणि औषधी वनस्पती मंडळ, पुणे
एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान अंतर्गत राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियान

जुन्या फळबागांचे पुनरुज्जीवन करणे या घटकांतर्गत आर्थिक अनुदान मिळणेबाबत नमुना अर्ज

दि. / /२०१८

प्रति,

तालुका कृषि अधिकारी

.....

विषय- एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान अंतर्गत राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियान जुन्या फळबागांचे पुनरुज्जीवन करणे या घटकांतर्गत आर्थिक अनुदान मिळणेबाबत नमुना अर्ज.

महोदय,

मी उपरोक्त नमूद केलेल्या राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियानाखालील जुन्या फळबागांचे पुनरुज्जीवन करणे योजनेचा लाभ घेऊ इच्छितो आहे. आणि त्यासाठी आवश्यक माहिती खालीलप्रमाणे सादर करीत आहे.

१. अर्जदाराचे नाव :

२. रहिवासीचा पत्ता :

३. प्रवर्ग: अनुसूचित जाती / अनुसूचित जमाती / खुला प्रवर्ग

४. ८/अ प्रमाणे एकूण जमिन धारण क्षेत्र : हेक्टर आर.

५. जमिन धारणेनुसार अर्जदाराचा प्रवर्ग: अल्प / अत्यल्प / बहुभुधारक

६. भ्रमणध्वनी क्रमांक:

७. लागवड करावयाच्या शेतजमिनीचा तपशील:

अ.क्र.	लागवड करावयाचा सर्व्हे/गट क्र.	क्षेत्र (हे.आर.)
एकूण लागवड क्षेत्र		

८. बँक खात्याचा तपशील:

अ.	बँकेचे नाव	
ब.	शाखा व पत्ता	
क.	खाते क्रमांक	
ड	आय. एफ.एस.सी. कोड	

९. लागवड पिकांचा तपशील:

पिकांचे नाव	पिकाचे वाण	प्रस्तावित क्षेत्र (हे.आर.)

१०. उपलब्ध सुक्ष्म सिंचनाची व्यवस्था: आहे / नाही. असल्यास

ठिकाण:

दिनांक:

अर्जदाराची स्वाक्षरी

प्रपत्र-२
पुर्वसंमती पत्र

प्रति,

-----,
-----,
-----.

जा.क्र.ता.कृ.अ/प्र.क्र / / २०१८
दिनांक :-

विषय:- एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान अंतर्गत

घटक :- जुन्या फळबागांचे पुनरुज्जीवन करणे कार्यक्रमासाठी पुर्वसंमती देणेबाबत.

संदर्भ :- आपला प्रस्ताव दि. -----.

उपरोक्त विषयान्वये एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान मध्ये जुन्या फळबागांचे पुनरुज्जीवन करणे कार्यक्रमांतर्गत आपल्या ----- हेक्टरच्या प्रस्तावास रक्कम रुपये ----- (अक्षरी रुपये -----) रक्कमेस खालीलप्रमाणे मंजूरी देण्यात येत आहे.

(रक्कम रु.)

अ.क्र.	पिकाचे नांव	वाण	क्षेत्र (हेक्टर)	मंजूर रक्कम

तरी वरील प्रमाणे सदर कार्यक्रम राबविण्यात यावा. लागवड केल्यानंतर व काढणीपुर्वी मंडळ कृषि अधिकारी यांना अवगत करावी.

तालुका कृषि अधिकारी

प्रपत्र-३
(मोका तपासणी)

१. शेतक-याचे नाव:

२. गाव:

तालुका:

जिल्हा:

३. लाभार्थ्याची जमिनधारणेनुसार वर्गवारी :- अत्यल्प / अल्प भूधारक / इतर

४. प्रवर्ग :- अनुसूचित जाती / अनुसूचित जमाती/सर्वसाधारण

५. भूमापन क्र.:

गट क्रमांक:

६. ८-अ प्रमाणे एकूण जमीन धारणा

७. जमिनीचा प्रकार:

८. फळपिकाचे नाव-

जात-

क्षेत्र (हे.)

वय (वर्ष)

९. एकूण योजनेकरिता क्षेत्र-

हे.

आर.

१०. फळबागेसाठी उपलब्ध ओलीताचे साधन

वरील प्रमाणे तपशील ७/१२ चे उता-याप्रमाणे बरोबर आहे.

११. जुन्या फळबागेचे पुनरुज्जीवन या घटकांतर्गत बाबनिहाय दिलेल्या कार्यक्रमाप्रमाणे उत्पादन व उत्पादकता का कमी झाली याची कारणमिमांसा, त्यासाठी लागणा-या निविष्ठा इ. तपशील.

१२. उपरोक्त दिलेला तपशील मी महसूल अभिलेखावरून तपासला असून तो बरोबर आहे.

१३. प्रस्तावित क्षेत्र शेतक-याने मागणी केल्याप्रमाणे राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियानांतर्गत जुन्या फळबागेचे पुनरुज्जीवनासाठी योग्य आहे.

१४. जुन्या फळबागेचे पुनरुज्जीवन या घटकांतर्गत बाबनिहाय दिलेल्या कार्यक्रमाप्रमाणे प्रत्यक्ष करावयाची कामे/द्यावयाच्या निविष्ठा अंदाजपत्रकाप्रमाणे तपासल्या आहेत व त्या बरोबर आहेत.

वरीलप्रमाणे जुन्या फळबागेचे पुनरुज्जीवन या घटकासंबंधी मोका तपासणी करण्यांत आलेली आहे. **सदर घटक राबविण्यासाठी मार्गदर्शक सुचनेत नमूद केलेप्रमाणे निकषांची पूर्तता करण्यात आली आहे. त्यांना रक्कम रुपये -----**
---/- (अक्षरी रुपये) अनुदान देण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.

तपासणी अधिका-याची स्वाक्षरी-

तपासणी अधिका-याची स्वाक्षरी-

दिनांक:

ठिकाण:

मंडळ कृषि अधिकारी

-----ता. -----

मधुमाक्षिकापालन

मधुमक्षिकापालन

राज्यातील कृषि हवामानातील विविधतेमुळे राज्यात अनेक प्रकारची फळपिके घेता येणे शक्य आहे. राज्यात सध्या आंबा, केळी, लिंबू वर्गीय फळपिके, काजू, द्राक्ष, डाळिंब व चिकू या फळपिकाखाली मोठे क्षेत्र आहे. तसेच भाजीपाला गळिताची धान्ये इत्यादी खाली देखील मोठे क्षेत्र आहे. फलोद्यान पिकांचे उत्पादन वाढीसाठी मधुमक्षिकापालन हा पुरक जोडव्यवसाय होऊ शकतो. मधमाशा फुलातील मध गोळा करता करता अप्रत्यक्षपणे परागीकरणाचे मोठे कार्य करतात. यामुळे जवळ जवळ ३० टक्के पर्यंत उत्पादनात वाढ होते. मधमाशांपासून मध, मेण यासारखे उत्पादने देखील मिळतात. त्यामुळे मधुमक्षिकापालनाद्वारे दुहेरी फायदा मिळतो.

राज्यात खादी ग्रामोद्योग विकास महामंडळ, केंद्रिय मधुमक्षिकापालन आणि प्रशिक्षण केंद्र संस्था कार्यरत आहेत. त्यांचेकडून तांत्रिक मार्गदर्शन व प्रशिक्षणाची व्यवस्था केली जाईल. एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान अंतर्गत राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियान मार्फत खालील घटकांकरीता अनुदान देय राहिल -

बी कॉलनीचे उत्पादन करणे -

मधुमक्षिकापालन कार्यक्रमासाठी बी कॉलनी विकासास प्रोत्साहन देणे व त्यांचे न्यूक्लिअस स्टॉकचे उत्पादन करणे आवश्यक आहे. यामध्ये योग्य मधमाशांच्या जातींची निवड करून राणी माशांचे मोठ्या प्रमाणावर पुनरुत्पादन करणे आवश्यक आहे. भारतीय कृषि अनुसंधान परिषदेतर्गत अखिल भारतीय समन्वित संशोधन प्रकल्प तसेच सार्वजनिक क्षेत्रातील संस्था यांचेकडून हा कार्यक्रम राबविणे अपेक्षित आहे. यासाठी विहित पद्धतीने नोंदणी झालेले व्यावसायिक बी ब्रीडर्सची निवड करण्यात यावी. या स्टॉकची राज्य पदनिर्देशित प्राधिकारी (एसडीए) / महाराष्ट्र राज्य फलोत्पादन आणि औषधी वनस्पती मंडळ यांचे मार्फत वेळोवेळी तपासणी करण्यात येईल.

अ) न्यूक्लिअस स्टॉकचे उत्पादन करणे -

भारतीय कृषि अनुसंधान परिषदेतर्गत अखिल भारतीय समन्वित संशोधन प्रकल्प, कृषि विद्यापीठे व सार्वजनिक क्षेत्रातील संशोधन संस्था अर्थसहाय्यासाठी पात्र राहतील (एपिस मेलिफेरा व एपिस सिराना) लाभ घेऊ इच्छिणा-या संस्थांनी विहित नमुन्यात त्यांच्याकडे असलेल्या सोयी/सुविधा व नव्याने तयार कराव्या लागणा-या सुविधेसह प्रपत्र-३ मध्ये अर्ज सदस्य सचिव, जिल्हा अभियान समिती तथा जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांचेकडे सादर करून त्याची प्रत मंडळ कार्यालयास सादर करावी. यासाठी प्रकल्पाधारीत स्वरूपात सार्वजनिक क्षेत्रासाठी खर्चाच्या १०० टक्के जास्तीतजास्त रु. २०.०० लाख इतके अर्थसहाय्य उपलब्ध राहिल.

ब) बी ब्रीडरकडून मधुमक्षिका वसाहतीचे उत्पादन करणे -

या घटकांतर्गत लाभ मिळणेकरीता खालील अटींची पूर्तता करण्या-या बी ब्रीडर्सना अर्थसहाय्य उपलब्ध राहिल -

- मधुमक्षिका वसाहतीचे उत्पादन करण्यासाठी बी ब्रीडरला (सार्वजनिक / खाजगी / सहकारी संस्था / व्यक्ती / महाराष्ट्र राज्य खादी व ग्रामोद्योग मंडळ) शासनाने निर्धारित केलेले प्राधिकारी (एसडीए) यांचेकडे नोंदणी करणे आवश्यक आहे. नोंदणी करण्याकरीता केलेल्या अर्जासोबत बी ब्रीडरने त्याने नाव, पूर्ण पत्ता, दूरध्वनी क्रमांक, ई-मेल पत्ता, मधुबन ठिकाण, एकूण वसाहतींची संख्या, मुख्य हंगामामध्ये तसेच मुख्य हंगामाव्यतिरिक्त इतर हंगामामध्ये, जास्तीतजास्त किती वसाहती पुरवठा करू शकतील याची संख्या, इ. माहिती सादर करणे बंधनकारक राहिल.
- बी ब्रीडरकडे कमीत कमी १५० रिकामे बी बॉक्सेस, ५० न्यूक्लिअस बॉक्सेस, ५०० ब्रूड फ्रेम्स असणे आवश्यक आहे.
- राज्य पदनिर्देशित प्राधिकारी, राज्य संशोधन संस्था/यंत्रणा यांच्या प्रतिनिधीकडून पात्र बी ब्रीडर्सची किंवा संस्थांची निवड करण्यात येईल.

- न्यूक्लियस स्टॉक उत्पादक या व्यावसायिक बी ब्रीडर्सना न्यूक्लियस स्टॉकचे, बी कॉलनीमध्ये रुपांतर करण्यासाठी न्यूक्लियस बी चा पूरवठा करेल.
- नोंदणीकृत बी ब्रीडर त्यांचेकडील साधन सामुग्री सुविधा वाढविण्यासाठी त्यांचेकडे आवश्यक अतिरिक्त सुविधा निर्माण करण्याकरीता येणा-या खर्चाच्या व एकूण मापदंडाच्या रू. १०.०० लाखच्या ४० टक्के रू. ४.०० लाख प्रती ब्रीडर या मर्यादेत अर्थसहाय्यासाठी पात्र राहातील. या योजनेतर्गत बी ब्रीडरला एकदाच अर्थसहाय्य देय राहिल. राज्य पदनिर्देशित प्राधिकारी / एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान बी ब्रीडरला त्यांच्या प्रगतीचा आणि परफॉर्मन्सचा आढावा घेऊन टप्प्याटप्प्याने अर्थसहाय्य ऑनलाईन हॉर्टनेट कार्यप्रणालीद्वारे करण्यात येईल.
- प्रत्येक बी ब्रीडरला प्रतिवर्षी कमीतकमी २००० वसाहतींची निर्मिती करणे बंधनकारक राहिल. मात्र, बी ब्रीडर याप्रमाणे बी वसाहतींचे उत्पादन करू न शकल्यास उत्पादनाच्या प्रमाणात अर्थसहाय्य देय राहिल.
- ज्या बी ब्रीडर्सनी केंद्रीय अर्थसहाय्य घेतलेले नाही, मात्र गुणवत्तापूर्ण मधुमक्षिका संचांचे उत्पादन आणि वाटप केलेले आहे/करत आहेत तेही या योजनेचा लाभ घेऊ शकतील.
- **टिप - बी-ब्रीडर कडून मधुमक्षिका वसाहतीचे उत्पादन करणे या घटकाचा सविस्तर प्रकल्प अहवाल जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांचे मार्फत मंडळ कार्यालयास पाठवावा. मंडळाच्या परवानगीने जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी पुर्वसंमती द्यावी.**

क) मधुमक्षिका वसाहत व मधुमक्षिका संचवाटप -

- १) राज्यात मधुमक्षिकापालन योजनेतर्गत राज्य पदनिर्देशित प्राधिकारी किंवा त्यांनी प्राधिकृत केलेल्या किंवा मंडळ स्तरावरून मान्यता दिलेल्या स्थानिक कारागिरांमार्फत मधुमक्षिका संच घेणे बंधनकारक राहिल.
- २) एका लाभार्थ्यास प्रत्यक्ष येणा-या खर्चाच्या व एकूण मापदंडाच्या रू. २०००/- प्रति मधुमक्षिका संच याच्या ४० टक्के रक्कम रू. ८००/- प्रति मधुमक्षिका संच या मर्यादेत, जास्तीतजास्त ५० मधुमक्षिका संचांसाठी अर्थसहाय्य देय राहिल. एका मधुमक्षिका संचामध्ये ४ खणांच्या चौकटीसह, राणी माशीसह मधमाशांच्या पोळ्याकरीता सदरचे अनुदान देय राहिल. याशिवाय जास्तीचा खर्च जसे वाहतूक, पॅकींग, मजुरी, आकस्मिक खर्च इ. लाभार्थ्यास करावा लागेल.
- ३) स्टॅंडर्ड मधुमक्षिका पेटीकरीता खर्चाच्या एकूण मापदंडाच्या रू. २०००/- प्रति पेटी याच्या ४० टक्के जास्तीत जास्त रू. ८००/- यापैकी जे कमी असेल ते प्रतीपेटी याप्रमाणे जास्तीतजास्त ५० वसाहतींसाठी अनुदान देय राहिल. (पेटीचे आकारमान व इतर तपशिल तसेच स्थानिक पूरवठादारांची यादी याबाबतच्या सूचना स्वतंत्रपणे निर्गमित करण्यात येतील.)
- ४) मधुमक्षिका वसाहतींसाठी एपिस मेलिफेरा व एपिस सिराना या जातींच्याच मधमाशांचा वापर करण्यात यावा.
- ५) योजनेस मंजूरी मिळाल्यानंतर पी.एफ.एम.एस. कार्यप्रणालीद्वारे देय अनुदान लाभार्थ्यास किंवा गटास वर्ग करण्यात येईल.

लाभार्थी निवडीचे निकष -

- ज्या शेतक-यांनी मधुमक्षिकापालनाचे प्रशिक्षण घेतलेले आहे, अशा शेतक-यांना मधुमक्षिका संचाचे वाटप प्राधान्याने करण्यात येईल.
- लाभार्थ्याकडे स्वतःची जमीन असणे आणि त्यावर मोठ्या प्रमाणात मधुमक्षिकापालनास सहयोगी ठरणा-या फलोद्यान पिकांची लागवड असणे गरजेचे आहे. तसेच लाभार्थी शेतक-याकडे मधुमक्षिकापालन क्षेत्रात शेवगा, सूर्यफूल, घाणेरी, मोहरी इ. फुलो-यात असणा-या वनस्पतींची लागवड असावी. जेणेकरून, मधमाशांना नियमित व पुरेसा अन्नपुरवठा उपलब्ध होऊ शकेल. मधुमक्षिका संचाचा मुख्य उद्देश परपरागीकरण असल्याने लाभार्थ्याने प्रमुख फलोद्यान पिक नमूद करणे गरजेचे आहे.

- लाभार्थीच्या नावे स्वतःची जमीन असल्याचा दाखला ७/१२ उतारा सादर करावा लागेल. मात्र, ज्यांच्याकडे शेतजमीन नाही त्यांनी पेट्यांचा संच हस्तांतरीत स्वरूपात कोणत्या शेतक-याकडे ठेवणार त्याचा तपशिल सोबत जोडणे बंधनकारक राहिल.
- महिला शेतकरी, महिला बचत गट, अनुसूचित जाती/जमातीच्या शेतकरी गटाकरीता/सुशिक्षित बेरोजगार युवकांचे गटांना प्राधान्याने लाभ देण्यात यावा. लाभार्थीची निवड संबंधित जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी करावी.
- या घटकांतर्गत एका लाभार्थ्यास कमाल ५० मधुमक्षिका संचाच्या मर्यादेत लाभ देय राहिल.
- या घटकांतर्गत एका लाभार्थ्यास किंवा गटाला फक्त एकदाच लाभ देण्यात यावा. म्हणजेच मागील वर्षात या घटकांतर्गत लाभ घेतलेल्या लाभार्थ्यास नवीन लागवडीकरिता पुन्हा लाभ मिळणार नाही.
- या योजनेअंतर्गत शासनाने ठरवून दिलेली खर्च प्रमाणके ही लाभार्थी शेतक-यांस मंजूर असतील व निश्चित केलेल्या खर्चापेक्षा अधिक खर्चाची जबाबदारी लाभ धारक शेतक-याला स्वखर्चातून स्विकारण्याची लेखी संमती जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी कार्यालयास द्यावी लागेल.
- ज्या क्षेत्रात मधुमक्षिकापालन करावयाचे आहे त्या परिसरात पिक उत्पादन पध्दतीत एकात्मिक कीड व्यवस्थापन, सेंद्रिय शेती प्रामुख्याने केली जाणे आवश्यक आहे. किमान अशा क्षेत्रात रासायनिक कीटकनाशकांचा वापर नसणे अथवा अत्यंत माफक व मधुमक्षिका पालनास हानीकारक ठरणार नाही अशाच कीटकनाशकांचा वापर करणे गरजेचे आहे.
- लाभार्थी शेतक-यांना लागणा-या मधुमक्षिकापालनाची निविष्ठा/संच शासनाने विहित केलेल्या स्रोताकडून घेणे बंधनकारक राहिल.

इच्छुक लाभार्थ्यास किंवा गटास या योजनेचा लाभ घेण्याकरीता त्यांनी योजनेच्या अटी व शर्ती मान्य असून त्यानुसार अंमलबजावणी करु, असे संमतीपत्र त्यांच्या अर्जासोबत सादर करणे बंधनकारक राहिल.

ड) मध काढणी यंत्र (Honey Extractor) व मध साठवणेकरीता भांडे (Food Grade Container) –

- एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान अंतर्गत राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियान परंपरागीकरणासाठी मधुमक्षिकापालन या घटकांतर्गत मध काढणी यंत्र व काढलेला मध साठविण्याकरीता (फूड ग्रेड कंटेनर) अनुदान उपलब्ध असून यासाठी एकूण मापदंडाच्या रू. २०,०००/- प्रति संच खर्चाच्या ४० टक्के जास्तीत जास्त रू. ८,०००/- मर्यादेत अर्थसहाय्य देय राहिल. या घटकांतर्गत लाभ देण्याकरीता मध उत्पादक शेतकरी, महिला शेतकरी, महिला बचत गट, अनुसूचित जाती/जमातीचे शेतकरी गट/सुशिक्षित बेरोजगार युवकांचे मध उत्पादक गट पात्र राहतील. लाभार्थीची निवड संबंधित जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी करावी.

मधुमक्षिका वसाहत व संच वाटप योजनेत लाभ मिळणेसाठी

करावयाच्या अर्जाचा नमुना

प्रति,

तालुका कृषि अधिकारी

विषय:- एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान अंतर्गत मधुमक्षिका वसाहत व संच वाटप योजनेतर्गत लाभ मिळणेबाबत...

महोदय,

मी/आम्ही विषयांकित योजनेचा लाभ घेण्यासाठी पुढीलप्रमाणे माहिती सादर करित आहे/ आहोत.

१) लाभार्थी / लाभार्थी संस्थेचे नांव

पत्ता- गाव - - - - - तालुका - - - - - जिल्हा - - - - -

पिन - - - - - फोन नं /भ्रमणध्वनी नंबर ---

२) लाभार्थ्याची वर्गवारी - (अनुसूचित जाती/अनुसूचित जमाती, महिला व इतर)

३) जमिन धारणेप्रमाणे लाभार्थ्याची वर्गवारी भूमिहिन/सिमांतिक/अल्प/इतर शेतकरी

३) अस्तित्वात असलेल्या पिक पध्दतीचा तपशील

४) सेंद्रिय पिक पध्दतीचा वापर करतात का? होय / नाही

५) एकात्मिक पिक संरक्षण पध्दतीचा अवलंब करतात का? होय / नाही

६) मधुमक्षिका पालनाबाबत प्रशिक्षण घेतलेले आहे का? होय / नाही

योजनेतर्गत शासनाने ठरवून दिलेली खर्च प्रमाणके ही मला मंजूर असून देय अर्थसहाय्यापेक्षा अधिक खर्चाची जबाबदारी माझी राहिल. योजनेतर्गत मधुमक्षिका पालन, देखभाल इ. कामे स्वतः करेन.

योजना राबविणेसाठी संमती देवून माझ्याकडून कोणतेही सहकार्य न मिळाल्यास, योजना राबविणेसाठी झालेला संपूर्ण खर्च व्याजासह माझ्याकडून वसूल केला जाईल, तसेच त्याला अन्य योजनेचा लाभ मिळणार नाही व कोणत्याही प्रकारचे शासकीय अनुदान मिळणार नाही याची मला जाणीव आहे.

वरील प्रमाणे मी/आम्ही दिलेली माहिती वस्तुस्थिती दर्शक असून मला / आम्हाला सदरच्या योजनेत सहभागी करून घेतल्यास, शासनाने विहित केलेल्या नियमांचे मी / आम्ही पालन करू व मधुमक्षिका पालनाविषयी शासनाने / कृषि विभागातील क्षेत्रीय अधिका-यांनी वेळोवेळी दिलेल्या सूचनांचे मी / आम्ही पालन करू. मधुमक्षिका पालनाचा व्यवसाय शास्त्रीयदृष्ट्या योग्य त-हेने करण्याची मी/आम्ही हमी देत आहे/आहोत. तरी सदरच्या योजनेत मला / आम्हाला सहभागी करून घेण्यात यावे, ही विनंती.

सदरच्या योजनेतर्गत मला ----- इतके मधुमक्षिका संच मिळावेत ही विनंती.

ठिकाण :

लाभार्थीचे नांव / लाभार्थ्याची नावे

दिनांक :

स्वाक्षरी

फलोत्पादन यांत्रिकीकरण

फलोत्पादन यांत्रिकीकरण

योजनेची प्रमुख उद्दिष्टे :-

१. शेतीची कामे वेळेवर करणे, शेतीकामाचा वेळ वाचविणे व मशागतीचा खर्च कमी करणे.
२. शेतीच्या यांत्रिकीकरणास प्रोत्साहन देणे.
३. फलोत्पादन पिकांची उत्पादकता व गुणवत्ता यामध्ये वाढ करणे.
४. फलोत्पादन पिकांच्या उत्पादन खर्चात बचत करणे.

घटकाचा लाभ घेऊ इच्छिणारे शेतकरी

- लाभ घेण्यासाठी इच्छुक शेतक-यांनी हॉर्टनेट या ऑनलाईन संकेतस्थळावर नोंदणी करावी.
- संकेत स्थळावर नोंदणी करतांना शेतक-यांनी सोबत जोडलेल्या विहीत नमुन्यातील अर्ज (प्रपत्र-१), ७/१२ उतारा, फोटो, आधार सलग्न राष्ट्रीयकृत बँक पासबुकच्या प्रथम पानाची झेरोक्स प्रत (फोटोसहीत), आधार कार्ड, जातीचा दाखला (अनु.जाती/अनु.जमाती शेतक-यांसाठी) इत्यादी कागदपत्रे ऑनलाईन अपलोड करावीत.
- तालुका कृषि अधिकारी यांचेकडे अनुदान मिळणेसाठी सविस्तर प्रस्ताव सादर करावा.

प्रस्तावामध्ये लाभार्थीने

१. अर्ज.
२. ७/१२ चा उतारा (फलोत्पादनाच्या नोंदीसह).
३. आधार कार्डाची झेरोक्स (नसल्यास आधार कार्डाची मागणी केलेल्या पावतीची झेरोक्स).
४. आधार सलग्न राष्ट्रीयकृत बँकेचे खाते पुस्तकाच्या पहिल्या पानाची झेरोक्स (फोटोसह).
५. हमीपत्र.
६. लाभार्थी अनुसूचित जाती व जमाती प्रवर्गातील असल्यास वैध अधिका-याचे प्रमाणपत्र/संवर्ग दाखला.

वरीलप्रमाणे आवश्यक कागदपत्रांसह तालुका कृषि अधिकारी यांना १० कार्यालयीन दिवसात सादर करावयाचा आहे. अपूर्ण व त्रुटीचे प्रस्ताव विचारात घेतले जाणार नाहीत.

• पुर्वसंमती –

१. तालुका कृषि अधिकारी यांनी पात्र प्रस्तावांना लक्षांकाच्या अधिन राहून पुर्वसंमती द्यावी.
२. ट्रॅक्टर या घटकाची मोक्या तपासणी तालुका कृषि अधिकारी यांनी करावी. तर मंडळ कृषि अधिकारी यांनी अवजारे या घटकाची मोक्या तपासणी करावी.
३. तालुका कृषि अधिकारी यांनी प्रस्ताव हॉर्टनेटद्वारे जिल्हा कृषि अधिकारी यांचेकडे सादर करावा. सदर प्रस्तावास उपविभागीय कृषि अधिकारी यांनी अनुदानाची शिफारस करावी.
४. जिल्हास्तरावरून जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी लाभार्थीच्या खात्यात पी.एफ.एम.एस. द्वारे अनुदान जमा करावे.

५. तपासणी टक्केवारी :-

अमलबजावणी सुचनामधील क्षेत्रविस्तार या घटकांची तालुका कृषि अधिकारी यांनी १५ टक्के किंवा ६० यंत्र/ अवजारे, उपविभागीय कृषि अधिकारी यांनी १० टक्के किंवा ५० यंत्र/ अवजारे, जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी ५ टक्के किंवा २५ यंत्र/ अवजारे व विभागीय कृषि सहसंचालक यांनी २ टक्के किंवा १० यंत्र/ अवजारे याप्रमाणे तपासणी करावी.

अर्थसहाय्याचे स्वरूप

अ. क्र.	यंत्रसामुग्री प्रकार	मापदंड	इतर लाभार्थी	एससी. एसटी, महिला, लहान व सीमांत शेतकरी	यंत्रसामुग्री यादी
			अधिकतम अनुदान मर्यादा	अधिकतम अनुदान मर्यादा	
१.	ट्रॅक्टर २० अश्वशक्तीपर्यंत	रु.३.०० लाख प्रती युनिट	किंमतीच्या २५ टक्के जास्तीत जास्त रु.०.७५ लाख प्रती युनिट	किंमतीच्या ३५ टक्के जास्तीत जास्त रु.१.००लाख प्रती युनिट	Tractor
२.	पीक संरक्षण उपकरणे				
१.	मॅन्युअल स्प्रेअर अ. नॅपसॅक/फ्रुट स्प्रेअर संचलित	रु.०.०१२ लाख प्रती युनिट	जास्तीत जास्त रु.०.००५ लाख प्रती युनिट	जास्तीत जास्त रु. ०.००६ लाख प्रती युनिट	(i) Knapsack/foot operated sprayer.
२.	पॉवर नॅपसॅक स्प्रेअर/पॉवर संचलित, तैवान स्प्रेअर क्षमता ८-१० लीटर.	रु.०.०६२ लाख प्रती युनिट	जास्तीत जास्त रु.०.०२५ लाख प्रती युनिट	जास्तीत जास्त रु. ०.०३१ लाख प्रती युनिट	Powered Knapsack sprayer/Power Operated Taiwan sprayer
३.	नवीन सयंत्रे/उपकरणे परदेशातून फलोत्पादन प्रात्यक्षिकासाठी आयात करणे. (सार्वजनिक क्षेत्र)	रु.५०.०० लाख प्रति युनिट	हा घटक सार्वजनिक क्षेत्रासाठी असुन एकूण खर्चाच्या १०० टक्के अनुदान देय		

अंमलबजावणी करिता महत्वाच्या सुचना :-

- जिल्हास्तरावर या योजनेसाठी जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी हे अंमलबजावणी अधिकारी म्हणून काम पहातील. उपरोक्त यादीतील प्रस्तावास मंजूरी प्राप्त झाल्यानंतर तालुका कृषि अधिकारी यांनी पुर्वसंमती द्यावी. पुर्वसंमती मिळाल्यानंतर लाभार्थीने यंत्रसामुग्री, औजारे व उपकरणे खरेदी करावीत.
- फलोत्पादन यांत्रिकीकरण हा घटक एका विशिष्ट उद्देशाने राबविण्यात येत असल्यामुळे योग्य लाभार्थ्यांची निवड करणे आवश्यक आहे. निवड केलेल्या लाभार्थ्यांकडून घटक योग्य रितीने राबविण्याबाबतचे हमीपत्र घ्यावे.
- लाभार्थीने फलोत्पादन यांत्रिकीकरण या घटकांतर्गत कृषि अवजारे, सयंत्रे व उपकरणे ही कृषि आयुक्तालयाने उन्नत शेती समृद्ध शेतकरी योजनेंतर्गत दिलेल्या मार्गदर्शक सुचनेनुसार व केंद्र शासनाच्या यांत्रिकीकरण योजनेच्या मार्गदर्शक सुचनेनुसार खरेदी करावीत. .
- अनुदान दिल्यानंतर लाभार्थ्याने ट्रॅक्टर/ अवजारावर योजनेचे नाव, वर्ष, लाभार्थ्याचे नाव नमुद करावे.
- मंडळ कृषि अधिकारी यांचे मोका तपासणी अहवालानुसार जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांचेस्तरावरून पी.एफ.एम.एस. द्वारे अनुदान लाभार्थ्यांच्या खात्यात जमा करावे.

प्रपत्र - १

एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान अंतर्गत राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियान
महाराष्ट्र राज्य फलोत्पादन आणि औषधी वनस्पती मंडळ, पुणे

फलोत्पादन यांत्रिकीकरण या घटकांतर्गत आर्थिक अनुदान मिळणेबाबत नमुना अर्ज

दि. / / २०१८

प्रति,

तालुका कृषि अधिकारी

.....

विषय- एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान अंतर्गत राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियान फलोत्पादन यांत्रिकीकरण
या घटकांतर्गत आर्थिक अनुदान मिळणेबाबत नमुना अर्ज.

महोदय,

मी उपरोक्त नमूद केलेल्या राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियानाखालील योजनेचा लाभ घेऊ इच्छितो आहे.

१. नाव :

२. पत्ता :

३. प्रवर्ग: अनुसूचित जाती / अनुसूचित जमाती / खुला प्रवर्ग

४. ८/अ प्रमाणे एकूण जमिन धारण क्षेत्र : हेक्टर आर.

५. जमिन धारणेनुसार अर्जदाराचा प्रवर्ग: अल्प / अत्यल्प / बहुभुधारक

६. भ्रमणध्वनी क्रमांक:

७. घ्यावयाची बाब : ट्रॅक्टर / इतर अवजारे (नमुद करावे).....

८. बँक खात्याचा तपशील:

अ.	बँकेचे नाव	
ब.	शाखा व पत्ता	
क.	खाते क्रमांक	
ड.	आय. एफ.एस.सी. कोड	

ठिकाण:

दिनांक:

अर्जदाराची स्वाक्षरी

प्रपत्र २

हमीपत्र

मी श्री./श्रीमती.....
मु. पो....., तालुका..... जि..... असे हमीपत्र
देतो / देते की, फलोत्पादन पिकासाठी अवजारांची/उपकरणांची खरेदी मी स्वतः माझ्या जबाबदारीवर करीत आहे.
सदरच्या बाबीसाठी प्रोत्साहन म्हणून अनुदान मिळणेसाठी राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियान अंतर्गत, प्रस्ताव सादर करण्यात
येत आहे. याची मला जाणीव आहे. सदर अवजार किमान ५ वर्ष व्यवस्थित कार्यान्वित ठेवील तसेच पुढील ५ वर्ष मी
अवजाराची विक्री करणार नाही. भविष्यात नैसर्गिक आपत्ती व इतर कारणामुळे सदरच्या अवजारांचे/उपकरणांचे
नुकसान झाल्यास मी मंडळास अथवा शासनास नुकसान भरपाई मागणार नाही.

लाभार्थ्याची सही

दिनांक : / /

स्थळ :

समक्ष :

सही :

नाव :

पत्ता :

प्रपत्र-३
पुर्वसंमती पत्र

प्रति,

-----,
-----,
-----.

जा.क्र.ता.कृ.अ/प्र.क्र / / २०१८
दिनांक :-

विषय:- एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान अंतर्गत

घटक :- फलोत्पादन यांत्रिकीकरण

संदर्भ :- आपला प्रस्ताव दि. -----.

उपरोक्त विषयान्वये एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान मध्ये **फलोत्पादन यांत्रिकीकरण** कार्यक्रमांतर्गत आपल्या ----- घटकास खालील अटीच्या अधिन राहून पुर्वसंमती देण्यात येत आहे.

(रक्कम रु. लाख)

अ.क्र.	घटक	एचपी/ क्षमता	देय अनुदान
१			
२			
एकूण			

- लाभार्थीने फलोत्पादन यांत्रिकीकरण या घटकांतर्गत कृषि अवजारे, सयंत्रे व उपकरणे ही कृषि आयुक्तालयाने उन्नत शेती समृद्ध शेतकरी योजनेंतर्गत दिलेल्या मार्गदर्शक सुचनेनुसार व केंद्र शासनाच्या यांत्रिकीकरण योजनेच्या मार्गदर्शक सुचनेनुसार खरेदी करावीत.
- लाभार्थीने ट्रॅक्टर/ अवजारावर **लोगोसह “महाराष्ट्र राज्य फलोत्पादन आणि औषधी वनस्पती मंडळाच्या अर्थसहाय्याने”** योजनेचे नाव, वर्ष, लाभार्थीचे नाव नमुद करावे.

तालुका कृषि अधिकारी,

प्रपत्र-४
मोका तपासणी
फलोत्पादन यांत्रिकीकरण

तपासणी दिनांक- / /२०१८

शेतक-याचे नाव :-

गांव :-

तालुका:-

जिल्हा:-

- १) अवजाराचे नाव —
- २) ट्रॅक्टरची क्षमता (एचपी)
- ३) अवजार स्वयंमचलीत आहे की मानवचलीत ?
- ४) ट्रॅक्टरची नोंदणी प्रादेशिक परीवहन खात्याकडे (RTO) केली आहे का ?
नोंदणी प्रमाणपत्र सोबत जोडावे.
- ५) लाभार्थी व अवजारासह तपासणी अधिका-याचा फोटो सोबत जोडावा.

वरीलप्रमाणे ट्रॅक्टर/ अवजारे या घटकासंबंधी मोका तपासणी करण्यांत आलेली आहे. **सदर घटक राबविण्यासाठी** मार्गदर्शक सुचनेत नमूद केलेप्रमाणे निकषांची पूर्तता करण्यात आली आहे. **त्यांना रक्कम रुपये -----**
---/- (अक्षरी रुपये.....) अनुदान देण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.

तपासणी अधिका-याची स्वाक्षरी-

नांव -

तालुका कृषि अधिकारी

पदनाम -

मनुष्यबल विकास कार्यक्रम

**एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान अंतर्गत
मनुष्यबळ विकास कार्यक्रम अंमलबजावणी सुचना**

शेतकरी प्रशिक्षण व अभ्यास दौरे हे राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियानाचे अविभाज्य घटक आहेत. मनुष्यबळ विकास कार्यक्रमांतर्गत शेतक-यांचे प्रशिक्षण व अभ्यास दौरे आयोजित करावयाचे आहेत. फळे, भाजीपाला, फुले इ. पिकांचे उत्पादन व उत्पादकता वाढविण्याचे शास्त्रोक्त तंत्रज्ञान अवलंब करण्यासाठी प्रशिक्षण व अभ्यास दौरे आयोजित करावयाची आहेत.

मनुष्यबळ विकास कार्यक्रमांतर्गत खालील बाबींचा समावेश आहे.

१. शेतक-यांचा एक दिवसीय प्रशिक्षणासह चार दिवस अभ्यास दौरा —

राज्यातील अनेक शेतकरी आधुनिक तंत्रज्ञान अवलंबण्याबाबत मागे आहेत, १५ ते ४० शेतक-यांचा समुह करुन पुणे व नाशिक विभागातील प्रगतशील शेतकरी, कृषि विद्यापिठ, कृषि संशोधन केंद्र, गुणवत्ता केंद्र, कृषि विज्ञान केंद्र इ. ठिकाणी तीन दिवसाचा अभ्यास दौरा आयोजित करुन एक दिवसाचे प्रशिक्षण राष्ट्रीय सुगी पश्चात तंत्रज्ञान, प्रशिक्षण संस्था, तळेगाव दाभाडे किंवा कृषि विज्ञान केंद्र बारामती जि. पुणे येथे आयोजित करावे.

अभ्यास दौरा आयोजित करतांना उपविभागिय कृषि अधिकारी यांनी पुणे व नाशिक विभागातील उपविभागिय कृषि अधिकारी यांचेशी चर्चा करुन दौ-यांचे ठिकाण व मार्ग निश्चित करावा. एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियानांतर्गत अर्थसहाय्यीत कांदाचाळ, सामुहीक शेततळे, रायपनिंग चेंबर, कोल्डस्टोरेज, पॅक हॉऊस, प्राथमिक प्रक्रिया केंद्र, उच्च तंत्रज्ञानाधारीत रोपवाटीका, उती संवर्धन प्रयोगशाळा, फळपिकांची सघन पद्धतीने लागवड, अळीबी उत्पादन, हरितगृह, शेडनेट गृह, जैविक औषधी निर्मिती प्रयोगशाळा, मधुमक्षिकापालन, सेंद्रीय शेती पद्धती अवलंब, गुणवत्ता केंद्र इ. उत्कृष्ट घटकांचा अभ्यास दौ-यामध्ये समावेश करावा.

सदर अभ्यास दौरे आयोजित करण्याबाबत जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी सनियंत्रण करुन अभ्यास दौरा यशस्वी होईल असे पहावे.

२. गुणवत्ता केंद्रावरील प्रशिक्षण —

गुणवत्ता केंद्र औरंगाबाद, राहुरी, दापोली, बारामती, नागपुर, तळेगाव दाभाडे व सुगी पश्चात तंत्रज्ञान प्रशिक्षण संस्था तळेगाव दाभाडे या ठिकाणी ४० शेतक-यांच्या एका बॅचचे ४ दिवसाचे प्रशिक्षण आयोजित करावे.

कृषि विज्ञान केंद्र, बारामती येथील गुणवत्ता केंद्रात भाजीपाला उत्पादन तंत्रज्ञान, प्रादेशिक फळ संशोधन केंद्र हिमायतबाग, औरंगाबाद येथील गुणवत्ता केंद्रात केशर आंबा उत्पादन तंत्रज्ञान, डॉ. बाळासाहेब सावंत कोकण कृषि विद्यापिठ, दापोली येथील गुणवत्ता केंद्रात हापूस आंबा उत्पादन तंत्रज्ञान, महात्मा फुले कृषि विद्यापिठ, राहुरी येथील गुणवत्ता केंद्रात डाळींब उत्पादन तंत्रज्ञान, कृषि महाविद्यालय, नागपुर येथील गुणवत्ता केंद्रात संत्रा उत्पादन तंत्रज्ञान, राष्ट्रीय सुगी पश्चात तंत्रज्ञान प्रशिक्षण संस्था, तळेगाव दाभाडे येथील गुणवत्ता केंद्रात फुले उत्पादन तंत्रज्ञान व हरितगृह, शेडनेटगृह याबाबत अद्यावत तंत्रज्ञान प्रशिक्षणाच्या माध्यमातून शेतक-यांना द्यावे.

शेतकरी प्रशिक्षण व अभ्यास दौ-यात महिला, अनुसुचित जाती व अनुसुचित जमाती या प्रवर्गातील शेतकरी यांचा प्राधान्याने समावेश करावा. संबंधित जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी संबंधित गुणवत्ता केंद्राच्या प्रकल्प प्रमुखांशी संपर्क साधून शेतकरी प्रशिक्षण आयोजित करावे. प्रशिक्षण पूर्व झाल्यानंतर सविस्तर प्रशिक्षण अहवाल व शेतक-यांचे Feedback मंडळ कार्यालयास सादर करावेत.

अभ्यास दौरा व शेतकरी प्रशिक्षणासाठी रक्कम रु. १०००/- प्रति शेतकरी प्रति दिवस अर्थसहाय्याचे मापदंड (अधिकतम मर्यादा) राहतील.

સામુહિક શેતતઢે

सामुहिक शेततळे

उद्देश :-

१. फलोत्पादन पिकांसाठी संरक्षित सिंचनाची सुविधा निर्माण करणे
२. दुष्काळी भागामध्ये फलोत्पादन पिकाच्या क्षेत्रविस्तारासाठी सिंचन सुविधा निर्माण करणे

लाभार्थी निवडीचे निकष :-

१. लाभार्थी हे शेतकरी असावेत.
२. शेतकरी समुहाकडे फलोत्पादन पिके असणे आवश्यक राहिल.

अंमलबजावणी कार्यपद्धती :-

अंमलबजावणीतील विविध स्तरावरील जबाबदा-या :

१. लाभ घेऊ इच्छिणारे शेतकरी :-

- १.१ लाभ घेण्यासाठी इच्छुक शेतक-यांनी हॉर्टनेट <http://www.hortnet.gov.in> या ऑनलाईन संकेतस्थळावर नोंदणी करावी. नोंदणी करतानाच शेतक-यांनी ७/१२, ८-अ चा नमुना, आधार कार्ड, आधार संलग्न राष्ट्रीयकृत बँक खाते पास बुकच्या प्रथम पानाची छायांकित प्रत, विहीत नमुन्यातील हमीपत्र, संवर्ग प्रमाणपत्र (अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती शेतक-यासाठी), हॉर्टनेटच्या संकेत स्थळावर अपलोड करावेत. थेट पद्धतीने अर्ज (ऑफलाईन) कोणत्याही कार्यालयात स्विकारले जाणार नाहीत.
२. पुर्वसंमती प्राप्त झाल्यानंतर तालुका कृषि अधिकारी यांचेकडे सविस्तर प्रस्ताव सादर करावा. प्रस्तावामध्ये लाभार्थीने खालील कागदपत्रे जोडावीत.
 १. विहीत नमुन्यातील अर्ज.
 २. ७/१२ चा उतारा (फलोत्पादनाच्या नोंदीसह).
 ३. आधार कार्डची झेरॉक्स (नसल्यास आधार कार्डची मागणी केलेल्या पावतीची झेरॉक्स).
 ४. आधार संलग्न राष्ट्रीयकृत बँकेचे खाते पुस्तकाच्या पहिल्या पानाची झेरॉक्स (फोटोसह).
 ५. हमीपत्र.
 ६. लाभार्थी अनुसूचित जाती व जमाती प्रवर्गातील असल्यास प्राधिकृत अधिका-याचे प्रमाणपत्र/संवर्ग दाखला.वरीलप्रमाणे आवश्यक कागदपत्रांसह तालुका कृषि अधिकारी यांना प्रस्ताव १० कार्यालयीन दिवसात सादर करावयाचा आहे. अपूर्ण व त्रुटीचे प्रस्ताव विचारात घेतले जाणार नाहीत.
- २.१ पुर्वसंमती मिळालेपासून १५ दिवसाच्या आत काम सुरु करणे आवश्यक राहिल. अन्यथा पुर्वसंमती रद्द करण्यात येईल.
- २.२ पुर्वसंमती दिलेल्या तारखेपासून ४ महिन्यात काम पूर्ण करणे आवश्यक राहिल.
- २.३ शेततळे खोदाई अस्तरीकरण आणि कुंपन करणे इ. कामे झाल्यानंतर संबंधीत कृषि सहाय्यकास किंवा तालुका कृषि अधिकारी कार्यालयास लेखी कळविणे आवश्यक राहिल.
- २.४ शेततळ्यासाठी **BIS Standard ५००** मायक्रॉन रीइनफोर्सड एचडीपीई जीओ मेंबरेन फिल्म IS 15351:2015 Type II या दर्जाची वापरणे आवश्यक राहिल.
- २.५ शेतक-यांना त्यांच्या पसंतीनुसार विहीत दर्जाच्या अस्तरीकरणासाठी वापरावयाच्या फिल्मचे उत्पादक निवडण्याचा अधिकार राहिल.
- २.६ पुर्वसंमती पत्रासोबत दिलेल्या आराखड्याप्रमाणे व तांत्रिक मापदंडाप्रमाणे कामे करणे आवश्यक राहिल.

३. तालुका कृषि अधिकारी :-

- ३.१ सोडत पध्दतीद्वारे तयार केलेल्या जेष्ठता सुचितील क्रमानुसार तालुक्याच्या मंजूर आर्थिक लक्षांकाच्या अधिन राहून तालुका कृषि अधिकारी यांनी पुर्वसंमती द्यावी. पुर्वसंमती देण्यापुर्वी मुद्दा क्र. २ मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे शेतक-यांकडून कागदपत्रे प्राप्त करून घ्यावी.
- ३.२ शेतक-यांना योजनेच्या अटी व शर्ती तसेच शेततळेचे तांत्रिक निकष व आराखडा समजून सांगावा.
- ३.३ शेतक-यांना अधिकृत फिल्म पुरवठादारांची यादी उपलब्ध करून द्यावी.
- ३.४ कागदपत्रांच्या छानणी आधारे पात्र प्रकल्प स्थळांची पाहणी करण्यासाठी संबंधित मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळवावे व शेततळ्याची जागा योग्य असलेबाबत मंडळ कृषि अधिकारी यांचेकडून अभिप्राय प्राप्त करून घ्यावेत. (प्रपत्र ७)
- ३.५ कृषि सहाय्यक व मंडळ कृषि अधिकारी यांनी कांमाची मापे घेऊन मापनपुस्तिकेमध्ये नोंदवावीत व त्यानंतर तालुका कृषि अधिकारी यांनी मोजमापाची प्रथम मोजका तपासणी करावी. (प्रपत्र ८)
- ३.६ शेतक-यांनी प्लॅस्टीक फिल्म बसविल्यानंतर तसेच तारेचे कुंपण केल्यावर पुन्हा कृषि सहाय्यक व मंडळ कृषि अधिकारी यांनी मोजमापे घेऊन मापनपुस्तिकेत नोंदी कराव्यात व तालुका कृषि अधिकारी यांनी त्याची तपासणी करावी.
- ३.७ शेततळ्याचे काम पूर्ण झाल्यानंतर संबंधित उपविभागीय कृषि अधिकारी यांना तपासणीसाठी लेखी अवगत करावे.
- ३.८ ज्या जागेत शेततळे खोदण्यात येणार आहे त्या जागेचा खोदकामापूर्वीचा; शेततळे खोदकाम व अस्तरीकरण व पाणी भरणे व कुंपण अशाप्रकारे शेततळे पूर्ण झाल्यानंतर शेतकरी /शेतकरी प्रतिनिधी समवेत अंक्षाश व रेखांशासह फोटो घेण्यात यावा.
- ३.९ तालुका कृषि अधिकारी यांनी यापूर्वी झालेल्या शेततळ्यांची यादी संबंधित कृषि सहाय्यक यांना उपलब्ध करून द्यावी. जेणेकरून शेततळ्याच्या अनुदानाची द्विरुक्ती होणार नाही.

४. उपविभागीय कृषि अधिकारी :-

- ४.१ तालुका कृषि अधिकारी यांनी अवगत केल्यानंतर उपविभागीय कृषि अधिकारी यांनी शेततळ्याची अंतिम मोजका तपासणी करावी (प्रपत्र ९). तपासणी अहवाल व सविस्तर अनुदान प्रस्ताव अनुदान अदायगीच्या कार्यवाहीसाठी जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांचेकडे अनुदान शिफारसीसह सादर करावा.
- ४.२ मोजका तपासणी अहवालावर लाभार्थीची/त्यांच्या प्रतिनिधीची स्वाक्षरी घ्यावी व त्याखाली नाव नमूद करावे.
- ४.३ शेततळ्याचे भौगोलिक स्थानांकन (Geo tagging), करावे.

५. जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी :-

- ५.१ आयुक्तालय स्तरावरून दिलेल्या लक्षांकाच्या अधिन राहून तालुका कृषि अधिकारी यांना लक्षांक वाटप करावे.
- ५.२ जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी सोडतीची अंमलबजावणी योग्य पध्दतीने होण्याकरीता सनियंत्रण करावे व त्यांनी त्यांच्या उपविभागातील किमान एका सोडतीस स्वतः उपस्थित रहावे. उर्वरीत सोडतीस जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांचे कार्यालयातील वर्ग एकचे अधिकारी उपस्थित राहतील.
- ५.३ जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी विहीत दर्जाच्या अस्तरीकरणासाठी वापरावयाच्या फिल्मचे उत्पादक यांची यादी कार्यालयात ठेवावी. शेतक-यांना त्यांच्या पसंतीनुसार फिल्म उत्पादक निवडण्याचा अधिकार राहिल.
- ५.४ उपविभागीय कृषि अधिकारी यांचेकडून अनुदान प्रस्ताव शेततळ्याच्या तपासणी अहवालासह प्राप्त झाल्यानंतर जिअकृअ कार्यालयातील तंत्र अधिकारी यांनी प्रपत्र क्र.१० मध्ये नमूद केलेल्या प्रपत्रानुसार लाभार्थीचा प्रस्ताव तपासून अनुदान वितरणाकरिता जिअकृअ यांच्या स्वाक्षरीस्तव सादर करावा.

- ५.५ पात्र लाभार्थी सामूहिक शेततळे घटकासाठी पूर्वसंमती दिल्यानंतर बँक कर्ज घेऊ शकतील. बँकेने कर्ज मंजूर करताना शेतक-याची अनुदानाची रक्कम बँक कर्ज खात्यात जमा करण्याची हमी बँकेस देण्यास हरकत नाही. यासाठी शेतक-याची लेखी संमती घ्यावी. जेणेकरून शेतक-यांना कर्ज मंजूर होण्यास अडचण निर्माण होणार नाही.
- ५.६ शेततळ्याची कामे तांत्रिकदृष्ट्या गुणवत्तापूर्ण होण्याच्या दृष्टीने २ टक्के किंवा कमीत कमी १२ कामांची तपासणी करावी.
- ५.७ जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी कार्यालयातील कृषि उपसंचालक यांनी कमीत कमी १२ कामांची तपासणी करावी. सदरची कामे ही जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी तपासलेल्या १२ कामांव्यतिरीक्त असावीत.
६. अनुदान वितरण :-
- ६.१ एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान अंतर्गत जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी / जिल्हा अभियान समितीने मंजूर केलेल्या प्रस्तावांना देय अनुदान PFMS प्रणालीद्वारे जिल्हास्तरावरून घटकनिहाय, प्रवर्गनिहाय आर्थिक लक्षांकाच्या मर्यादेत अनुदान वितरीत करावे.
- ६.२ सामूहिक शेततळे घटकाचा लाभ देताना सध्याच्या प्रचलित पद्धतीत बदल करून (खोदकाम, अस्तरीकरण व तारकुंपण) ही सर्व कामे पूर्ण झाल्यावर एकाच टप्प्यात अनुदान द्यावे.
- ६.३ केंद्र/राज्य/महालेखापाल यांच्या लेखा परिक्षण अहवालातील लेखा आक्षेपांची विहीत मुदतीत पुर्तता करण्याची जबाबदारी जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांची राहिल. यासाठी जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी स्तरावर योजनेचे सर्व अभिलेखे जतन करून ठेवावेत.
७. अधिक्षक कृषि अधिकारी (विभागीय कृषि सहसंचालक कार्यालय) (पथक)
- ७.१ योजनेतील गुणवत्ता राखण्यासाठी विभागस्तरावर पथकांची स्थापना करून त्यांच्यामार्फत क्षेत्रियस्तरावर प्रत्येक उपविभागामधील १ शेततळ्याची आंतरविभागीय रॅण्डम पद्धतीने निवड करून तपासणी करावयाची आहे. याचे संपूर्ण सनियंत्रण विभागस्तरावरून करण्यात यावे. यासाठी पुढीलप्रमाणे कार्यपद्धती अवलंबावी.
- ७.२ तपासणी पथक - प्रत्येक विभागीय कृषि सहसंचालक स्तरावर सहामाही आंतरविभागीय तपासणी करण्यासाठी खालीलप्रमाणे विशेष पथकांची स्थापना करण्यात यावी.

अ.क्र.	तपासणी पथकातील सदस्य	तपशिल	सदस्य संख्या
१	अधिक्षक कृषि अधिकारी, विभागीय कृषि सहसंचालक कार्यालय	पथक प्रमुख	-
२	कृषि उपसंचालक	सदस्य	१
३	तंत्र अधिकारी	सदस्य	१
४	कृषि अधिकारी	सदस्य	१

- ७.३ राज्यातील एका विभागाने दुस-या विभागातील जिल्ह्यांतर्गत तयार झालेल्या शेततळ्यांची आंतरविभागीय तपासणी करण्यासाठी खालीलप्रमाणे नियोजन करण्यात आलेले आहे. त्यानुसार संबंधित विभागाने त्याच्यासमोर दर्शविलेल्या विभागाची तपासणी करावयाची आहे.

अ.क्र.	ज्यांनी तपासणी करावयाची तो विभाग	ज्या विभागाची तपासणी करावयाची तो विभाग
१	कोल्हापूर विभाग	लातूर विभाग
२	ठाणे विभाग	औरंगाबाद विभाग
३	नाशिक विभाग	नागपूर विभाग
४	लातूर विभाग	नाशिक विभाग
५	पुणे विभाग	ठाणे विभाग
६	नागपूर विभाग	अमरावती विभाग
७	औरंगाबाद विभाग	पुणे विभाग
८	अमरावती विभाग	कोल्हापूर विभाग

- ७.४ ज्या विभागाची तपासणी करावयाची आहे. त्या विभागाच्या विभागीय कृषि सहसंचालकाने तपासणी पथकास सर्व अभिलेख उपलब्ध करून द्यावेत. तसेच संबंधित क्षेत्रीय अधिकारी/कर्मचारी यांना तपासणीसाठी उपस्थित राहण्याच्या सक्त सूचना द्याव्यात.
- ७.५ तपासणी करणा-या विभागाच्या अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी तपासणी करावयाच्या विभागातील विभागीय कृषि सहसंचालक यांचेशी संपर्क साधून त्यांच्या अधिनस्त असलेल्या प्रत्येक जिल्ह्यात या आर्थिक वर्षामध्ये तयार झालेल्या शेततळ्यांच्या तपासणीचे नियोजन करावे.
- ७.६ विभागातील सर्व जिल्ह्यात व सर्व तालुक्यात तपासणी होईल आणि तयार झालेल्या शेततळ्यांच्या प्रमाणात असेल याची खात्री करण्याची जबाबदारी तपासणी करणा-या विभागाच्या अधिक्षक कृषि अधिकारी यांची राहिल.
- ७.७ अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी तपासणीचा अहवाल त्यांच्या अभिप्रायासह कृषि आयुक्तालयास प्रत्येक सहामाहीच्या शेवटी सादर करावा. तथापि तपासणीत गंभीर त्रुटी/उणिवा/अनियमितता आढळून आल्या तर त्याबाबतचा अहवाल तातडीने कृषि आयुक्तालयास सादर करावा.

८. विभागीय कृषि सहसंचालक

- ८.१ विभागीय कृषि सहसंचालक यांनी त्यांच्या कार्यक्षेत्रातील उपविभागातील किमान एका सोडतीस स्वतः उपस्थित रहावे.
- ८.२ विभागीय कृषि सहसंचालक यांनी शेततळ्याचे भौतिक लक्षांक व अनुदान वाटप याचे संनियंत्रण करावे.
- ८.३ अंमलबजावणी सूचनेप्रमाणे योग्य ती कार्यवाही होणेबाबत संनियंत्रण करावे.
- ८.४ त्याचप्रमाणे शासन निर्णयाप्रमाणे अंमलबजावणी होती किंवा कसे याबाबत संनियंत्रण करावे.
- ८.५ विभागीय कृषि सहसंचालक यांनी त्यांच्या कार्यक्षेत्रातील प्रत्येक उपविभागातील १ शेततळ्याची रँडम पद्धतीने तपासणी करावी.

९. तांत्रिक व सर्वसाधारण सुचना :-

- ९.१ सामुहिक शेततळ्याचे खोदकाम झाल्यानंतर कृषि सहाय्यक व मंडळ कृषि अधिकारी यांनी कामाची पाहणी करावी व त्यामध्ये सामूहिक शेततळ्याच्या खोदाईचे काम करताना बाजूचा उतार योग्य ठेवणे, बाजूच्या भिंती सपाट व गुळगुळीत करून घेणे, शेततळ्यातील टोकदार दगड, धारदार वस्तू, काचा, झाडांच्या मुळ्या इ. काढून टाकून शेततळ्यात माती टाकून त्यावर पाणी मारून ते धुमसून घेणे इ. प्लॅस्टिक फिल्म अस्तरीकरणाच्या दृष्टीने सर्व पूर्व तयारी खोदाईचे काम करतानाच करून घ्यावी. याबाबत कृषि सहाय्यक, आणि मंडळ कृषि अधिकारी या क्षेत्रीय अधिका-यांनी वैयक्तिक लक्ष द्यावे. प्रस्तावित जागेमध्ये खोदाई करून काढलेली माती शेततळ्याच्या आकारानुसार लावून व दबाई करून बांध बनविण्यात यावा.
- ९.२ शेततळ्यांचे खोदकाम पूर्ण झाले नंतर प्लास्टिक फिल्म अस्तरीकरणा करिता लाभार्थ्याने शेततळ्याच्या आतील बाजूने योग्य रितीने फिनिशिंग / ड्रेसिंग करावी.
- ९.३ लाभार्थ्याने शेततळे अस्तरीकरणासाठी अधिकृत ५०० मायक्रॉनची प्लास्टिक फिल्म वापरणे बंधनकारक राहिल.
- ९.४ **BIS Standard** मधील अधिकृत रीइनफोर्सड एचडीपीई जीओ मॅबरेन फिल्म IS 15351:2015 Type II या दर्जाची प्लास्टिक फिल्म उत्पादक, त्यांचे अधिकृत विक्रेते यांची अद्यावत यादी जिअकृअ व ताकृअ कार्यालयात ठेवावी.
- ९.५ शेतक-यांना बाजारात उपलब्ध असलेल्या अधिकृत दर्जाच्या प्लास्टिक फिल्म उत्पादकाची निवड करण्याची मुभा राहिल. शेतक-यांनी प्लास्टिक फिल्म ही नमुना तपासणी अहवालाच्या प्रमाणित (Pass) प्रतिसह खरेदी करावी व फिल्मचे बील जीएसटीसह घ्यावे.
- ९.६ मंजूर आकारमानापेक्षा मोठे शेततळे शेतक-याने खोदल्यास खोदाईचा व अस्तरीकरणाचा अधिकचा खर्च शेतक-याने स्वतः करावयाचा आहे.
- ९.७ प्लास्टिक फिल्मचा पुरवठा दर रुपये ७७ प्रति चौ.मी. आणि फिल्म बसवण्यासाठी रु. १८ प्रति चौ.मी. असा एकूण रु. ९५ प्रति चौ.मी. निश्चित करण्यात आलेला आहे.
- ९.८ फिल्म शेततळ्याच्या काठापासुन बंद (अँकरींग) करून संपूर्ण शेततळ्यात अशा प्रकारे बसवावी की ज्यामुळे फिल्म पाण्याच्या वजनाने खाली घसरणार नाही व शेततळ्यातील साठलेले पाणी जमिनीमध्ये मुरणार नाही.

- ९.९ शेततळे अस्तरीकरणासाठी पुरवठा केलेल्या फिल्मचे नमूने गुणवत्ता तपासणीसाठी घेणेबाबत स्वतंत्ररित्या सूचना निर्गमित करण्यात येतील.
- ९.१० पुरवठा करीत असलेल्या फिल्मची गुणवत्ता पडताळणीसाठी आवश्यक असलेल्या नमुन्याकरीता लागणारी (१ मीटर x १ मीटर) फिल्म विनामुल्य देणे उत्पादक/पुरवठादार/अधिकृत विक्रेता यांचेवर बंधनकारक राहील.
- ९.११ शेततळ्यांचे प्लास्टीक फिल्मची देखभाल/संरक्षण शेतकरी यांचेमार्फत केली जाईल. प्लॅस्टीक फिल्मबाबत गुणवत्ता व दर्जाची हमी देण्याची जबाबदारी उत्पादक / पुरवठादार याची राहील. गुणवत्ते संदर्भात प्रश्न/वाद निर्माण झाल्यास शेतक-यांनी ग्राहक कायदानुसार कार्यवाही करावी.
- १०. २४ x २४ x ४ मी. व ३४ x ३४ x ४.७ मी. या आकारमानाचेच हाफ डगआऊट शेततळे घेण्यात यावेत.**
- १०.१ सामुहिक शेततळे या घटकाचा लाभ सर्वसाधारण प्रवर्गासाठी नानाजी देशमुख कृषि संजिवनी प्रकल्पांतर्गत औरंगाबाद, जालना, बीड, लातूर, नांदेड, परभणी, हिंगोली, उस्मानाबाद, अकोला, अमरावती, वाशिम, यवतमाळ, बुलढाणा, वर्धा, जळगाव तसेच विदर्भातील नागपूर, चंद्रपूर, गडचिरोली, गोंदिया व भंडारा या जिल्ह्यातील लाभार्थ्यांना देण्यात यावा, तथापि अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती संवर्गातील लाभार्थ्यांना संपूर्ण राज्यामध्ये लाभ देण्यात यावा. वरील (२०) जिल्हे वगळता इतर जिल्ह्यांमध्ये सर्वसाधारण प्रवर्गाकरीता नविन सामुहिक शेततळे या घटकाचा वार्षिक कृति आराखड्यात समावेश करण्यात येवू नये. तसेच त्यांचे अर्ज घेण्यात येवू नये व त्यांना मंजूरी देवू नये.
११. सामुहिक शेततळे घटकाचा लाभ हा शेतकरी समुहासाठी आहे. समुहात दोन किंवा अधिक शेतकरी असावेत. शेतकरी संयुक्त कुटुंबातील नसावेत. शेतक-यांचे जमीन धारणेबाबतचे ७/१२ खाते उतारे स्वतंत्र असावेत.
१२. राज्यातील सर्व जिल्ह्यांमधील अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती संवर्गातील शेतक-यांना सामुहिक शेततळे मंजूर करताना त्यांच्याकडे फलोत्पादन पिके सध्या असणेबाबतची अट शिथिल करणेत येत आहे. परंतु शेततळ्यास पूर्वसंमती देताना संबंधित शेतक-यांनी भविष्यात फलोत्पादन पिके घेण्याविषयी त्यांच्याकडून हमी पत्र घेण्यात यावे. (प्रपत्र ५)

अ.क्र.	फलोत्पादन क्षेत्र हे.	सामुहिक शेततळ्यांचे आकारमान मी	सामुहिक शेततळ्याचा पाणी साठा घ.मी. मध्ये
१	१.०० हे ते २.०० हे.	२४x२४x४ मी.	२००० घ.मी.
२	२.०० हे. ते ५.०० हे. किंवा त्यापेक्षा जास्त	३४x३४x४.७ मी.	५००० घ.मी.

- १२.१ उपरोक्त मुद्दा क्र. १०.१ मध्ये नमुद केलेल्या २० जिल्ह्यांमध्ये नविन सामुहिक शेततळ्याचा लाभ देताना अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व महिलांचे समांतर आरक्षण विचारात घेऊन पूर्वसंमती द्यावी.
- १२.२ शेततळ्यातील पाणी वापरण्यासाठी सुक्ष्म सिंचनपद्धतीचा वापर करणे बंधनकारक राहिल.
- १२.३ पुर्वी केलेले शेततळे, नैसर्गिक खड्डा, दगड खाणी, विहिर इ. जागी सामुहिक शेततळे मंजूर करण्यात येऊ नये.
- १२.४ सामुहिक शेततळ्याचे आकार मापदंडाच्या मर्यादेच्या अधिन राहून उपलब्ध क्षेत्रीय परिस्थितीनुसार ठरविण्यास लाभार्थ्यांना मूभा राहिल. परंतु, शेततळ्याची खोली व एकूण बांधाची उंची यामध्ये कोणताही बदल करता येणार नाही.
- १२.५ सामुहिक शेततळ्यांसाठी जमिनीच्या वर बांध घालून पाणीसाठा करावयाचे हाफ डगआऊट विविध क्षमतेचे शेततळे, खर्चाची सविस्तर अंदाजपत्रके, गृहीतके व अनुदान मर्यादा सोबत **प्रपत्र-३ अ व ३ ब** मध्ये देण्यात आलेली आहेत.
१३. सामुहिक शेततळ्याबाबत संपूर्ण माहिती असलेला ३ x २ फुट आकाराचा पक्का बोर्ड शेततळ्याजवळ दिसेल अशा प्रकारे लावून घ्यावा. सदर खर्च सामुहिक शेततळे अंदाजपत्रकातील इतर (Contingency) खर्च या बाबीखाली भागविण्यात यावा.

महाराष्ट्र शासन - कृषि विभाग
एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान अंतर्गत सामूहिक शेततळे
सन -----

लाभार्थीचे नाव : -----

गाव. ----- ता ----- जि. -----

शेततळ्याचे आकारमान X X मी. दिलेले अनुदान रु. -----

प्रपत्र - १

सामुहिक शेततळे घटकाचा अर्ज.

प्रति,

तालुका कृषि अधिकारी,

ठिकाण :-

दिनांक :-

विषय :- सामुहिक शेततळे घटकाचा लाभ मिळणेबाबत...

महोदय,

आम्ही खालील शेतकरी समुह अर्ज करतो की, आमच्या समुहाचे एकूण फलोत्पादन क्षेत्र खालीलप्रमाणे आहे.

अ. क्र.	समुहातील शेतक-यांचे नाव व गाव	गट नं.	एकूण फलोत्पादन क्षेत्र (हे.) फलोत्पादन क्षेत्रात फळपिके, भाजीपाला, फुले व औषधी वनस्पती इ. चा समावेश आहे.	निव्वळ फळबाग क्षेत्र (हे.)
१				
२				
३				
४				
५				
एकूण				

आम्ही x x मी. आकारमानाच्या सामुहिक शेततळे फलोत्पादन क्षेत्रासाठी घेऊ इच्छितो. सोबत आमच्या जमिनीचे ७/१२ उतारे जोडत आहे. तरी कृपया आम्हास सामुहिक शेततळे घटकाचा लाभ मिळावा, ही विनंती.

सोबत -

१. अर्ज.

२. ७/१२ चा उतारा (फलोत्पादनाच्या नोंदीसह).

३. आधार कार्डची झेरॉक्स (नसल्यास आधार कार्डची मागणी केलेल्या पावतीची झेरॉक्स).

४. आधार संलग्न राष्ट्रीयकृत बँकेचे खाते पुस्तकाच्या पहिल्या पानाची झेरॉक्स (फोटोसह).

५. हमीपत्र.

६. लाभार्थी अनुसूचित जाती व जमाती प्रवर्गातील असल्यास प्राधिकृत अधिका-याचे प्रमाणपत्र/संवर्ग दाखला.

आमच्यापैकी ----- यांच्या नावे असलेल्या गट नंबर ----- सर्व्हे नं. ----- मधील हेक्टर क्षेत्रावर शेततळे बांधले जाणार असून त्यांनी त्यांच्या शेतातील जागा शेततळयासाठी उपलब्ध करून दिलेली आहे

आमच्यापैकी ----- यांच्या नावे असलेल्या गट नंबर ----- सर्व्हे नं. ----- मधील हेक्टर क्षेत्रावर शेततळे तयार करण्यात येणार असल्यामुळे त्याचे अनुदान रक्कम त्यांच्या प्रस्तावा सोबत दिलेल्या बँक खात्यात जमा करण्यात यावे. यास आमची कोणतेही हरकत नाही.

अ.क्र.	समुहातील शेतक-यांचे नाव	सही
१		
२		
३		
४		
५		

प्रपत्र - २

सामुहीक शेततळे या घटकासाठी द्यावयाचे पूर्वसंमतीपत्र

जा.क्र. -----

ता.क्र. ----- दि. / /

प्रति,

श्री./श्रीमती -----

मु.पो. -----तालुका. ----- जिल्हा. -----

आपल्या समुहाच्या अर्जाप्रमाणे सामुहिक शेततळे हाफ डगआऊट या प्रकारातील x x मी. आकारमानाच्या शेततळ्यासाठी खालील अटीवर पूर्वसंमती देण्यात येत आहे.

१. पूर्वसंमतीसाठी आपण सादर केलेले अभिलेख्याप्रमाणे प्रत्यक्ष शेतावर तपासणीत फलोत्पादन क्षेत्र तसेच अंमलबजावणी सुचनेतील सर्व बाबी आढळून येणे गरजेचे आहे.
२. पूर्वसंमती प्राप्त झाल्यापासून १५ दिवसांच्या आत काम सुरु करणे आवश्यक आहे. अन्यथा ही पूर्वसंमती रद्द समजण्यात येईल. त्याचप्रमाणे ४ महिन्यांच्या आत सामुहिक शेततळ्याचे काम पूर्ण करणे बंधनकारक राहील.
३. सामुहिक शेततळ्याच्या अस्तरीकरणासाठी ५०० मायक्रॉन रीइनफोर्सड एचडीपीई जीओ मॅबरेन फिल्म IS 15351:2015 Type II या दर्जाची प्लास्टीक फिल्म वापरणे बंधनकारक राहील. या फिल्मच्या उत्पादकांची यादी देण्यात येत असून त्यातून उत्पादकाची निवड करण्याचा अधिकार आपणास राहिल. अनुदान पात्रतेसाठी आपण प्लास्टीक फिल्मचे जीएसटीसह इनव्हाईस बील सादर करणे आवश्यक आहे.
४. खोदाई, प्लास्टीक फिल्म अस्तरीकरण, कुंपण तसेच इतर बाबींसाठी मराफावमंडळाने निश्चित केलेले मापदंडानुसार अर्थसहाय्य देय राहील.
५. सामुहिक शेततळे घटकाचा लाभ देताना खोदकाम, अस्तरीकरण व तारकुंपण, ही सर्व कामे पूर्ण झाल्यावर एकाच टप्प्यात अनुदान देण्यात येईल.
६. पूर्वसंमती पत्र दिलेल्या आर्थिक वर्षात सामुहिक शेततळे पूर्ण करणे बंधनकारक आहे. तसे न केल्यास पुढे अनुदान मिळणार नाही, याची नोंद घ्यावी.

सोबत —

१. आराखडा.
२. प्लास्टीक फिल्म पुरवठादारांची यादी.

तालुका कृषि अधिकारी

प्रपत्र- ३ अ

Detailed design of square type (Half Dugout) community tanks

Capacity of the Tank (m3)	5,000	2,000
Side length at surface (m)	34	24
Depth of cut (m)	2	2
Side slope (1)	1	1
Side length at bottom(m)	30	20
Average side length (m)	32	22
Volume of cut (m3)	2,048	968
Volume to be accommodated by the bunds (m3)	2,952	1,032
Side length at top(m)	39.4	28
Average length (m)	34	24
Bund Volume (m3)	2,954	1,033
Bund Height with free board (m)	2.7	2
Topwidth of the Bund (m)	1	1
Bottom width of the Bund (m)	6.4	5
Peripheral length of the Bund (m)	161.6	116
Sectional area of Bund (m2)	9.99	6
Volume of the Bund (m3)	1,614.38	696
Average length -outside (m)	42	30
Slanting height -outside (m)	3.82	2.83
Surface area of the Bund - outside (m2)	640	337
Average side length (m)	32.48	21.82
Slanting height (m)	6.65	5.66
Surface Area of the bund-inside (m2)	864	494
Bottom Area (m2)	900	400
Foot path area (m2)	162	116
Total area for lining (m2)	1,925	1,010
Area of tank (Ha)	0.22	0.12

प्रपत्र-३ ब

Abstract of the cost estimate for (Half Dugout) community tanks

Capacity of the tank (m3)	5,000	2,000
Specifications (m)	34x34x4.7	24x24x4
Side length at surface (m)	34	24
Depth of cut (m)	2	2
Bund height (m)	2.7	2
Topwidth of the Bund (m)	1	1
Earthwork (m3)	2,048	968
Surface area (m2)	1,925	1,010
Outside surface area (m2)	640	337
Cost of earthwork @ Rs. 60/m3	122,880	58,080
Cost of lining @ Rs. 77/m2	148225	77770
Cost of laying & Jointing the lining material (Rs.18/m2)	34650	18180
Cost of grass sodding (Rs.6/m2)	3838.80	2024.40
Cost of fencing (@ 120/m)	19392	13920
Total	328985.80	169974.40
Contingency (3%)	9869.57	5099.23
Total cost (Rs)	338855.37	175073.63
Say, Rs.	339000	175000
Benefited area in Ha	5	2

प्रपत्र – ४

रिइनफोर्सड एचडीपीई जिओमॅम्बरेन ५०० मायक्रॉन फिल्मसाठी आवश्यक गुणधर्म (IS :15351:2015 Type II)

Sr. No.	PROPERTY	REQUIREMENT	
		Type II	Method of Test
1	Thickness (mm), Min.	0.50 mm	IS:7016 Part 1
2	Mass (g/m ²), Min.	420 g/m ²	IS:7016 Part 1
3	Dimensions (Length and width)	As declared + 1 percent with no negative tolerance	Annex A of IS 11652
4	Carbon black content, percent, Min.	2.5 ± 0.5	Annex A of IS 11652
5	Breaking load on 20 cm x 10 cm strip, N, Min before U.V exposure	(D1) 6600N	IS 13162 (Part 5)
		(D1) 6600N	
6	Strain at Maximum Load, percent	20 ± 5%	IS 13162 (Part 5)
7	Breaking load on 20cm x 10 cm strip, N, Min After U.V exposure of 1000h	80% of actual original value	IS 13162 (Parts 2 and 5)
8	Impact failure load, at 1520 mm drop, min gram force at 50 percent failure	1840gf	Annex B
9	Tear resistance, N, Min	250N	IS 7016 (Part 3)
10	Puncture resistance, N, Min	500N	Annex D
11	Bursting strength (Ball burst), (N/cm ²), Min	110 (N/cm ²)	IS 7016 (Part 6)
12	Seam strength before UV exposure (N/mm), Min	30 (N/mm)	IS 15060
13	Seam strength after UV exposure (N/mm), Min	80% of actual original value	Annex B & IS:15060
14	Hydrostatic Resistance before UV exposure	No leakage at 15 kg/cm ²	Annex E
15	Hydrostatic Resistance after UV exposure of 1000hours	80% of actual original value	Annex E
16	Ash Content % Max	1%	Annex F
Note : For hydrostatic resistance test, the test specimen shall be selected such that at least one joint covered, if provided.			

प्रपत्र - ५

हमीपत्र

प्रति,

तालुका कृषि अधिकारी,

ठिकाण :-

दिनांक :-

विषय :- सामुहिक शेततळे घटकाकरिता द्यावयाचे हमीपत्र...

महोदय,

आम्ही खालील सहा करणार अर्जदार गाव ----- ता. ----- येथील रहिवाशी शेतकरी असून आमच्याकडे ८-अ नुसार एकूण ----- हे क्षेत्र आहे. यापैकी खालील तपशीलानुसार एकूण ----- क्षेत्रावर फलोत्पादन पिकांची लागवड असून त्याबाबतची नोंद असलेले ७/१२ खाते उतारे सोबत सादर करण्यात आले आहे. सदर क्षेत्रासाठी आम्ही सामुहिक शेततळे करण्याचा निर्णय घेतलेला असून त्यासाठीच्या निर्गमित करण्यात आलेल्या अंमलबजावणी सुचनांनुसार विहित अटी व शर्ती आम्हाला मान्य असून त्यासाठीचे आम्ही हमीपत्र सादर करित आहोत.

१. शेततळे लाभ क्षेत्राच्या जमीनीचा तपशिल खालीलप्रमाणे आहे. आमचे सर्व मिळून खालीलप्रमाणे पिकनिहाय लागवड केलेले क्षेत्र आहे.

अ.क्र.	पिकाचे नाव	गट/सर्व्हे नंबर	७/१२ प्रमाणे फलोत्पादन लागवडीचे क्षेत्र (हेक्टर)
१			
२			
३			
४			
एकूण			

२. याकरीताचे मार्गदर्शक सुचनांनुसार आवश्यक अनुषंगिक कागदपत्रे सोबत सहपत्रित करण्यात येत असून विहित मार्गदर्शक सुचना बंधनकारक राहतील याची आम्हाला जाणीव आहे.
३. हॉर्टनेट या ऑनलाईन संकेतस्थळावर नोंदणी करतांना आम्ही सोबत जोडलेल्या विहित नमुन्यातील अर्ज ७/१२ उतारा, आधार संलग्न राष्ट्रीयकृत बँकेच्या पासबुकच्या प्रथम पानाची झेरॉक्स प्रत (फोटोसह), आधार कार्ड, जातीचा दाखला (अनु.जाती/ अनु.जमाती शेतक-यांसाठी) इत्यादी कागदपत्रे ऑनलाईन अपलोड करू. त्याचप्रमाणे सदर कागदपत्रे प्रस्तावा सोबत तालुका कृषि अधिकारी कार्यालयामध्ये सादर करू. त्याचप्रमाणे अपूर्ण व त्रुटीचे प्रस्ताव आमच्याकडून सादर झाल्यास प्रस्ताव नाकारला जाऊन आम्हास अनुदान मिळणार नाही. याची आम्हास जाणीव आहे.
४. आमच्यापैकी ----- यांच्या नावे असलेल्या गट नंबर ----- सर्व्हे नं. ----- मधील हेक्टर क्षेत्रावर शेततळे बांधले जाणार असून त्यांनी त्यांच्या शेतातील जागा शेततळ्यासाठी उपलब्ध करून दिलेली आहे.
५. सामुहिक शेततळे तयार करताना मार्गदर्शक सुचनेमध्ये नमुद केलेल्या तांत्रिक निकषाप्रमाणे जसे शेततळे आकारमान, बाजू उतार, प्लॅस्टीक फिल्म अस्तरीकरण बसविताना घ्यावयाची काळजी, पाणी भरणे व कुंपण करणे. इ. बाबींचे आम्ही काटेकोरपणे पालन करू.
६. खोदकाम, अस्तरीकरण, पाणी भरणे व कुंपण करणे इ. कामे मार्गदर्शक सुचनांनुसार जसे पूर्ण होईल त्याप्रमाणे आम्ही कृषि सहाय्यक यांना लेखी स्वरूपात कळवू.
७. पूर्वसंमती पत्रासोबत दिलेल्या आराखड्याप्रमाणे व तांत्रिक मापदंडाप्रमाणे **BIS** मानांकनाचे साहित्य वापरून अस्तरीकरण करणे आम्हाला बंधनकारक राहील.

८. शेततळ्यामध्ये साठवण क्षमतेचा विचार करून नदी, कालव्यातून उपसा सिंचन करून पाणी साठवणार आहोत.
९. शेततळ्यामध्ये साठविलेल्या पाण्यामधून आम्ही फलोत्पादन पिके घेणार असून त्यासाठी सुक्ष्मसिंचन पध्दतीचा वापर करण्याकरिता आमच्याकडे विद्युत कनेक्शन असल्याची हमी देत आहोत.
१०. सदरचे शेततळे खोदाईसाठी सर्व तांत्रिक बाबींची तसेच शेततळ्याच्या अस्तरीकरणाची, बाष्पीभवन कमी करण्याच्या उपाययोजनेबाबत माहिती घेतलेली आहे व शासनाने निश्चित केलेल्या तांत्रिक निकषाची माहिती घेतलेली आहे व ती आम्हाला मान्य आहे.
११. शेततळ्याच्या आकारमानानुसार व आम्ही केलेल्या कामाच्या मापानुसार आम्हाला शासनाकडून एकूण खर्चाच्या विहीत मर्यादेत अनुदान मिळणार आहे. याची आम्हाला जाणिव आहे. याबाबत आमची कोणतेही तक्रार असणार नाही.
१२. सामुहिक शेततळ्याचे संरक्षण, देखभाल, दुरुस्ती करण्याची पूर्ण जबाबदारी आमची राहिल याची आम्हाला जाणीव आहे.
१३. शेततळ्याच्या खोदाई काम व अस्तरीकरणाबाबत शासनाने विहीत केलेली मोजमापे व खर्चाचे अंदाजपत्रक आम्ही पाहिले असून त्यानुसारच काम करण्यास आम्ही बांधील आहोत. मंजूर आकारमानापेक्षा मोठे शेततळे खोदल्यास खोदाईचा व अस्तरीकरणाचा अधिकचा खर्च आम्हास करावा लागणार आहे, याची आम्हाला जाणीव आहे.
१४. सदर शेततळे कामासाठी इतर कोणत्याही शासकीय योजने अंतर्गत यापूर्वी अनुदान घेतले नाही अथवा यापुढे घेण्यात येणार नाही. याची जाणीव आहे.
१५. आमच्यापैकी ----- यांच्या नावे असलेल्या गट नंबर ----- सर्व्हे नं. ----- मधील हेक्टर क्षेत्रावर शेततळे तयार करण्यात येणार असल्यामुळे त्याचे अनुदान रक्कम त्यांच्या प्रस्तावा सोबतच्या दिलेल्या अर्जामधील बँक खात्यात जमा करण्यात यावे.
१६. सदर शेततळ्याच्या ठिकाणी /बांधावर पक्यास्वरूपाचा **“एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान अंतर्गत सामुहिक शेततळ्यासाठी अर्थसहाय्य”** असे ठळक अक्षरात लोगोसह नामफलक लावण्यात येईल. याची आम्हाला जाणीव आहे.

वरील हमीपत्र आम्ही जाणीवपूर्वक व कोणत्याही दबावाखाली न येता पूर्ण विचारांती देत आहोत.

अ.क्र.	समुहातील शेतक-यांचे नाव	सही
१		
२		
३		
४		
५		

प्रपत्र — ६

अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती संवर्गातील लाभार्थ्यांना सामूहिक शेततळ्यास पूर्वसंमती देताना भविष्यात फलोत्पादन पिके घेण्याविषयी द्यावयाचे हमी पत्र

प्रति,

तालुका कृषि अधिकारी,

ठिकाण :-

दिनांक :-

विषय :- सामूहिक शेततळे घटकाकरिता फलोत्पादन पिके घेण्याविषयी द्यावयाचे हमीपत्र...

महोदय,

आम्ही खालील सहा करणार अर्जदार या गावचे ----- ता. -----येथील रहिवाशी शेतकरी असून आमच्याकडे ८-अ नुसार एकूण ----- हे क्षेत्र आहे. सदर क्षेत्रासाठी आम्ही सामूहिक शेततळे करण्याचा निर्णय घेतलेला असून त्यासाठीच्या निर्गमित करण्यात आलेल्या अंमलबजावणी सुचनांनुसार विहित अटी व शर्ती आम्हाला मान्य आहे व शेततळे पूर्ण झाल्यावर भविष्यकाळामध्ये त्याच्या आकारमानाशी निगडीत ----- हे. फलोत्पादन पिके घेण्याविषयी आम्ही हमीपत्र सादर करित आहोत.

शेतकरी समुहाच्या सहा.

अ.क्र.	समुहातील शेतक-यांचे नाव	सही
१		
२		
३		
४		
५		

प्रपत्र - ७
सामुहिक शेततळे स्थळ पाहणी
(मंडळ कृषि अधिकारी यांनी करणे)

सामुहिक शेततळे स्थळ पाहणी प्रमाणपत्र

श्री./श्रीमती..... गाव:- ता.....
जि..... यांनी त्यांच्या मालकीचे सर्व्हे नं./गट नं..... मधील एकूण क्षेत्र.....(हे. आर) पैकी
.....चौ.मी क्षेत्रावरX.....X.....मी आकारमानाच्या सामुहिक शेततळ्यासाठी लाभ मिळण्याकरिता अर्ज केलेला आहे. सदरच्या नियोजित प्रकल्प स्थळाची दि. / / रोजी मी समक्ष जाऊन पाहणी केली असून प्रस्तावित प्रकल्प स्थळ सामुहिक शेततळे या घटकाच्या मार्गदर्शक सुचनेनुसार सामुहिक शेततळे खोदण्यासाठी तांत्रिकदृष्ट्या योग्य आहे / नाही.

उपरोक्त लाभार्थ्याने अर्जासोबत सादर केलेल्या ८-अ मध्ये नमूद इतर गट नं./सर्व्हे नं. मध्ये पाहणी केलेली असून सदर गट नं./सर्व्हे नं. मध्ये सामुहिक शेततळे अस्तित्वात आहे./नाही. तसेच सदरील लाभार्थी समुहाकडे आवश्यकतेप्रमाणे फळबाग/भाजीपाला लागवड केलेली आहे/नाही. सामुहिक शेततळे अस्तित्वात असल्यास, सदरचे शेततळे गट नं./सर्व्हे नं. असून त्याचे क्षेत्रफळचौ. मी. व आकारमान.....X.....X.....मी आहे. सामुहिक शेततळ्यासाठी यापुर्वीयोजनेतून अर्थसहाय्य देण्यात आलेले आहे./नाही.

दिनांक / /
ठिकाण

स्वाक्षरी
श्री.
मंडळ कृषि अधिकारी.....

(मंडळ कृषि अधिकारी यांनी मार्गदर्शक सूचनेतील सामुहिक शेततळ्यासाठी जागेची निवड या बाबतच्या सविस्तर सुचनांचा अवलंब करून स्थळ तपासणी अहवाल द्यावा.)

सामुहिक शेततळे प्रथम मोका तपासणी प्रपत्र - ८
(सामुहिक शेततळ्याचे खोदकाम झाल्यानंतर)
(तालुका कृषि अधिकारी व मंडळ कृषि अधिकारी यांनी करणे)

१	तपासणी दिनांक -																																																												
२	तपासणी पथक प्रमुख :- श्री. ताकृअ..... सदस्य - श्री. मंकृअ.....																																																												
३	लाभार्थ्याचे नाव - श्री. :-..... गाव :- ता. जि. सर्वे नं. वर्गवारी (अ.जा./अ.ज./महिला/सर्वसाधारण).....																																																												
४	बाब- सामुहिक शेततळे आकारमान (मार्गदर्शक सूचनेप्रमाणे आकारमान नमूद करावे) X X... मी.																																																												
५	पूर्वसंमती क्र.व दिनांक पूर्वसंमती दिलेले आकारमान X X...मी. (क्षमता.....घ.मी.)																																																												
६	शेततळ्याच्या आकारमानानुसार शेततळे खोदकामाची मोजमापे, खोदाईच्या मार्गदर्शक सूचनेप्रमाणे व मापन पुस्तिकेतील नोंदी नुसार आहेत/नाहीत? <div style="text-align: right;">होय/नाही</div>																																																												
७	<p>शेततळ्याच्या आकारमानानुसार खोदाईचे मापदंड प्रकार :- शेततळ्याच्या आकारमानानुसार (हाफडगआउट) खोदाईच्या मापदंडाचा तपशील खालीलप्रमाणे</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; margin: 10px 0;"> <thead> <tr> <th style="width: 35%;">क्षमता (मी.^३)</th> <th colspan="2" style="width: 30%;">५००० घन मी.</th> <th colspan="2" style="width: 30%;">२००० घन मी.</th> </tr> <tr> <th style="text-align: center;">आकारमान</th> <th colspan="2" style="text-align: center;">३४X३४X४.७ मी.</th> <th colspan="2" style="text-align: center;">२४X२४ X४ मी.</th> </tr> <tr> <th></th> <th style="text-align: center;">अपेक्षित</th> <th style="text-align: center;">प्रत्यक्ष</th> <th style="text-align: center;">अपेक्षित</th> <th style="text-align: center;">प्रत्यक्ष</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Side length at one side</td> <td style="text-align: center;">३९.४</td> <td></td> <td style="text-align: center;">२८</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Side length adjoining side</td> <td style="text-align: center;">३९.४</td> <td></td> <td style="text-align: center;">२८</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Depth of cut (m)</td> <td style="text-align: center;">२</td> <td></td> <td style="text-align: center;">२</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Side slope (1:1)</td> <td style="text-align: center;">१</td> <td></td> <td style="text-align: center;">१</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Side length at bottom(m)</td> <td style="text-align: center;">३०</td> <td></td> <td style="text-align: center;">२०</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Bund Height with free board (m)</td> <td style="text-align: center;">२.७</td> <td></td> <td style="text-align: center;">२</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Total Height of the tank</td> <td style="text-align: center;">४.७</td> <td></td> <td style="text-align: center;">४</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Top width of the Bund (m)</td> <td style="text-align: center;">१</td> <td></td> <td style="text-align: center;">१</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Bottom Area (m²)</td> <td style="text-align: center;">९००</td> <td></td> <td style="text-align: center;">४००</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>वरीलप्रमाणे सामुहिक शेततळे या घटकाच्या मार्गदर्शक सूचनेत दिलेल्या निकषानुसार सदर शेततळ्याच्या खोदाईचे काम झालेले असुन / नसून इतर बाबतीतही मार्गदर्शक सूचनांचा अवलंब केला असल्याने / नसल्याने लाभार्थ्यांनी शेततळ्याचे पुढील काम करण्यास शिफारस आहे / नाही.</p> <div style="margin-top: 20px;"> <div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="width: 45%;"> <p>समक्ष-</p> <p>लाभार्थ्याचे नाव व स्वाक्षरी</p> </div> <div style="width: 50%; text-align: right;"> <p>स्वाक्षरी</p> <p>पथक प्रमुख, श्री. ताकृअ.....</p> <p>स्वाक्षरी</p> <p>सदस्य- श्री. मंकृअ</p> </div> </div> </div>	क्षमता (मी. ^३)	५००० घन मी.		२००० घन मी.		आकारमान	३४X३४X४.७ मी.		२४X२४ X४ मी.			अपेक्षित	प्रत्यक्ष	अपेक्षित	प्रत्यक्ष	Side length at one side	३९.४		२८		Side length adjoining side	३९.४		२८		Depth of cut (m)	२		२		Side slope (1:1)	१		१		Side length at bottom(m)	३०		२०		Bund Height with free board (m)	२.७		२		Total Height of the tank	४.७		४		Top width of the Bund (m)	१		१		Bottom Area (m ²)	९००		४००	
क्षमता (मी. ^३)	५००० घन मी.		२००० घन मी.																																																										
आकारमान	३४X३४X४.७ मी.		२४X२४ X४ मी.																																																										
	अपेक्षित	प्रत्यक्ष	अपेक्षित	प्रत्यक्ष																																																									
Side length at one side	३९.४		२८																																																										
Side length adjoining side	३९.४		२८																																																										
Depth of cut (m)	२		२																																																										
Side slope (1:1)	१		१																																																										
Side length at bottom(m)	३०		२०																																																										
Bund Height with free board (m)	२.७		२																																																										
Total Height of the tank	४.७		४																																																										
Top width of the Bund (m)	१		१																																																										
Bottom Area (m ²)	९००		४००																																																										

सामुहिक शेततळे अंतिम मोका तपासणी प्रपत्र - ९
(सामुहिक शेततळ्याचे खोदकाम, अस्तरीकरण, पाणी भरणे व तारेचे कुंपण झाल्यानंतर)
(उपविभागीय कृषि अधिकारी व तालुका कृषि अधिकारी यांनी करणे)

१	तपासणी दिनांक -																														
२	तपासणी पथक प्रमुख :- श्री.उविकृअ..... सदस्य - श्री.ताकृअ.....																														
३	लाभार्थ्याचे नाव - श्री. गाव:- ता. जि. सर्वे नं. वर्गवारी (अ.जा./अ.ज./महिला/सर्वसाधारण).....																														
४	बाब- सामुहिक शेततळे आकारमान (मार्गदर्शक सूचनेप्रमाणे आकारमान नमूद करावे) X X... मी.																														
५	खोदाई पूर्व स्थळ पाहणी अहवालाचा दिनांक -																														
६	खोदाई पूर्व स्थळ पाहणी अहवालानुसार शेततळे खोदाईसाठी पूर्वसंमती दिली आहे किंवा नाही. होय/नाही																														
७	पूर्वसंमती क्र.व दिनांक पूर्वसंमती दिलेले क्षेत्र चौ.मी.																														
८	सामुहिक शेततळे प्रथम मोका तपासणी दिनांक -																														
९	सामुहिक शेततळे प्रथम मोका तपासणी अहवालानुसार पुढील कामे करण्यासाठी परवानगी दिली होती/नाही? होय/नाही																														
१०	प्रथम मोका तपासणी तपशील १०.१. लांबी मी. रुंदी..... मी. उंची मी. १०.२. क्षेत्रफळ चौ. मी.																														
११	सामुहिक शेततळे वापरण्यात आलेल्या साहित्याची तपासणी - प्लास्टिक फिल्म अस्तरीकरण BIS नोंदणीकृत सेवा पुरवठादाराचे नाव - पत्ता- दुरध्वनी क्र..... भ्रमणध्वनी क्र.																														
११.१	शेततळ्यासाठी BIS Standard ५०० मायक्रॉन रीझनफोर्सड एचडीपीई जीओ मेंबरेन फिल्म IS 15351:2015 Type II या दर्जाची आहे किंवा नाही? होय/नाही																														
११.२	रीझनफोर्सड एचडीपीई जिओमेंबरेन ५०० मायक्रॉन फिल्मसाठी आवश्यक गुणधर्म (IS:15351:2015 Type II) प्रपत्र -..... प्रमाणे पास कॉपी बिलासोबत आहे किंवा नाही? होय/नाही • (सदरची बाब शेतक-याने उत्पादकाकडून प्लास्टिक फिल्म सोबत प्राप्त केलेल्या नमुना तपासणी अहवालाच्या प्रमाणित प्रती वरून तपासावी.)																														
११.३	फिल्म शेततळ्याच्या काठापासुन बंद (अँकरींग) करून संपूर्ण शेततळ्यात अशा प्रकारे बसवलेली आहे किंवा नाही की ज्यामुळे फिल्म पाण्याच्या वजनामुळे खाली घसरणार नाही व शेततळ्यातील साठलेले पाणी जमिनीमध्ये मुरणार नाही. होय/नाही																														
११.४	तारेच्या जाळीचे कुंपण शेततळ्याच्या बाहेरील बाजूस केलेले आहे किंवा नाही? होय/नाही																														
११.५	शेततळ्यांमध्ये पाणी भरलेले आहे किंवा नाही? होय/नाही																														
११.६	शेततळ्याच्या बाजूने गवत लागवड केली आहे / नाही. होय/नाही																														
११.७	एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियानांतर्गत पुर्ण झालेल्या शेततळ्याची माहिती असलेला बोर्ड लावलेला आहे/नाही. होय/नाही																														
१२	मंजूर मॉडेल नुसार शेततळे पूर्ण करण्यासाठी झालेला खर्चाचा तपशील <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; margin-top: 5px;"> <thead> <tr> <th style="width: 5%;">अ.क्र.</th> <th style="width: 20%;">बाब</th> <th style="width: 15%;">परिमाण</th> <th style="width: 20%;">मार्गदर्शकसुचनेनुसार खर्चाचे मापदंड</th> <th style="width: 10%;">प्रत्यक्ष खर्च</th> <th style="width: 40%;">मार्गदर्शकसुचनेनुसार, मंजूर आकारमानानुसार देय अनुदान</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>१</td> <td>खोदकाम</td> <td>.....घन. मी.</td> <td>रु. ६०/घन. मी.</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>२</td> <td>अस्तरीकरण अ) प्लास्टिक फिल्म</td> <td>.....चौ.मी.</td> <td>रु. ७७/चौ.मी.</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>ब) फिल्म लावण्याचा खर्च</td> <td>.....चौ.मी.</td> <td>रु. १८/चौ.मी.</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>३</td> <td>तलावाच्या बाजूची इतर</td> <td>.....चौ.मी.</td> <td>रु. ६/चौ.मी.</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	अ.क्र.	बाब	परिमाण	मार्गदर्शकसुचनेनुसार खर्चाचे मापदंड	प्रत्यक्ष खर्च	मार्गदर्शकसुचनेनुसार, मंजूर आकारमानानुसार देय अनुदान	१	खोदकामघन. मी.	रु. ६०/घन. मी.			२	अस्तरीकरण अ) प्लास्टिक फिल्मचौ.मी.	रु. ७७/चौ.मी.				ब) फिल्म लावण्याचा खर्चचौ.मी.	रु. १८/चौ.मी.			३	तलावाच्या बाजूची इतरचौ.मी.	रु. ६/चौ.मी.		
अ.क्र.	बाब	परिमाण	मार्गदर्शकसुचनेनुसार खर्चाचे मापदंड	प्रत्यक्ष खर्च	मार्गदर्शकसुचनेनुसार, मंजूर आकारमानानुसार देय अनुदान																										
१	खोदकामघन. मी.	रु. ६०/घन. मी.																												
२	अस्तरीकरण अ) प्लास्टिक फिल्मचौ.मी.	रु. ७७/चौ.मी.																												
	ब) फिल्म लावण्याचा खर्चचौ.मी.	रु. १८/चौ.मी.																												
३	तलावाच्या बाजूची इतरचौ.मी.	रु. ६/चौ.मी.																												

		कामे — गवत बी लागवड इ.				
	४	संरक्षित कुंपणमी.	रु. १२०/मी.		
	५	आकस्मिक खर्च	-			
		एकुण				
१३	शेततळ्याच्या पाण्याच्या कार्यक्षम वापरासाठी संरक्षित सिंचनाची सोय शेतकरी समुहाने केली आहे अथवा नाही? होय/नाही					
१४	शेततळ्याच्या पाण्यावर भिजणारी पिके / शेततळ्यामुळे पिकनिहाय संरक्षित सिंचनाखाली आलेले क्षेत्र					
	अ.क्र.	पिके	क्षेत्र (हेक्टर)			
	१					
	२					
	३					
१५	कामाची नोंद घेतलेली मापनपुस्तिका गावाचे नाव तालुका..... मापनपुस्तिका क्र. ----- पृष्ठ क्र -----					
१६	शेततळ्याच्या सदर अनुदान मागणी वेळी घेतलेला फोटोप्रत या अनुदान मागणी सोबत जोडावा होय/नाही					
१७	सदर सामुहिक शेततळ्याचे Geo Tagging केले असता अक्षांश, रेखांशासह निरीक्षणे खालीलप्रमाणे अक्षांश ° दक्षिण ते ° उत्तर रेखांश ° पूर्व ते ° पश्चिम					
१८	अंतिम देय रक्कम रु.----					

दि. - / /

स्थळ -

समक्ष-

स्वाक्षरी

पथक प्रमुख, श्री. उविकृअ

स्वाक्षरी

सदस्य- श्री. ताकृअ.....

लाभार्थ्याचे नाव व स्वाक्षरी

प्रपत्र - १०

जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी कार्यालयातील तंत्र अधिकारी यांनी सामुहिक शेततळे घटकाच्या अनुदानासाठी लाभार्थीचा प्रस्ताव तपासण्याकरिताची यादी (चेकलिस्ट).

प्रपत्र

१	शेतक-याचा अर्ज.	(आहे / नाही.)
२	७/१२ चा उतारा (फलोत्पादनाच्या नोंदीसह).	(आहे / नाही.)
३	आधार कार्डाची झेरॉक्स (नसल्यास आधार कार्डाची मागणी केलेल्या पावती झेरॉक्स).	(आहे / नाही.)
४	आधार संलग्न राष्ट्रीयकृत बँकेचे खाते पुस्तकाच्या पहिल्या पानाची झेरॉक्स (फोटोसह).	(आहे / नाही.)
५	हमीपत्र.	(आहे / नाही.)
६	शेतकरी अनुसूचित जाती व जमाती प्रवर्गातील असल्यास वैध अधिका-याचे प्रमाणपत्र/संवर्ग दाखला.	(आहे / नाही.)
७	स्थळ दर्शक नकाशा	(आहे / नाही.)
८	चतुःसिमा	(आहे / नाही.)
९	स्थळ पाहणी प्रपत्र	(आहे / नाही.)
१०	पुर्वसंमती पत्र	(आहे / नाही.)
११	प्रथम मोका तपासणी अहवाल.	(आहे / नाही.)
१२	अंतिम मोका तपासणी अहवाल.	(आहे / नाही.)
१३	जीएसटीसह बील इनव्हाईस.	(आहे / नाही.)
१४	उपविभागीय कृषि अधिकारी यांचे अनुदान शिफारसपत्र.	(आहे / नाही.)

वैयक्तिक शेततळे अस्तरीकरण

वैयक्तिक शेततळे अस्तरीकरणासाठी अंमलबजावणी सूचना

प्रस्तावना:

राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियानांतर्गत सामुहीक शेततळे ही योजना राबविण्यात येत असून पाण्याचा साठा निर्माण करणे (Creation of Water Resources) व साठविलेले पाणी झिरपून वाया जाऊ नये तसेच पाणी टंचाईच्या काळात फळबागा जगविण्यासाठी साठविलेल्या पाण्याचा उपयोग व्हावा म्हणून शेततळ्यास योग्य दर्जाच्या प्लास्टिक फिल्मचे अस्तरीकरण करणेबाबत केंद्र शासनाच्या सूचना आहेत.

या अनुषंगाने, MGNREGS, RKVY, मागेल त्याला शेततळे, भरडधान्य अभियान, राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान, कोरडवाहू शेती अभियान, गळीतधान्य अभियान तसेच स्वखर्चाने खोदकाम केलेले शेततळे, या सारख्या व इतर योजनांतर्गत खोदकाम पूर्ण झालेल्या शेततळ्यांच्या प्लास्टिक फिल्म अस्तरीकरणासाठी एकूण अनुज्ञेय खर्चाच्या ५० टक्के अथवा जास्तीत जास्त रू. ७५०००/- या मर्यादेत अनुदान देय आहे.

उद्देश :-

१. फलोत्पादन पिकांसाठी संरक्षित सिंचनाची सुविधा निर्माण करणे.
२. दुष्काळी भागामध्ये फलोत्पादन पिकाच्या क्षेत्रविस्तारासाठी सिंचन सुविधा निर्माण करणे.

लाभार्थी निवडीचे निकष :-

१. लाभार्थी हे शेतकरी असावेत.
२. शेतकरी समुहाकडे फलोत्पादन पिके असणे आवश्यक राहिल.

अंमलबजावणी कार्यपद्धती :-

अंमलबजावणीतील विविध स्तरावरील जबाबदा-या :

१. लाभ घेऊ इच्छिणारे शेतकरी :-

- १.१ लाभ घेण्यासाठी इच्छुक शेतक-यांनी हॉर्टनेट <http://www.hortnet.gov.in> या ऑनलाईन संकेतस्थळावर नोंदणी करावी. नोंदणी करतानाच शेतक-यांनी ७/१२, ८-अ चा नमुना, आधार कार्ड, आधार संलग्न राष्ट्रीयकृत बँक खाते पास बुकच्या प्रथम पानाची छायांकित प्रत, विहीत नमुन्यातील हमीपत्र, संवर्ग प्रमाणपत्र (अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती शेतक-यासाठी), हॉर्टनेटच्या संकेत स्थळावर अपलोड करावेत. थेट पद्धतीने अर्ज (ऑफलाईन) कोणत्याही कार्यालयात स्विकारले जाणार नाहीत.

- १.२ पुर्वसंमती प्राप्त झाल्यानंतर तालुका कृषि अधिकारी यांचेकडे सविस्तर प्रस्ताव सादर करावा.

प्रस्तावामध्ये लाभार्थीने खालील कागदपत्रे जोडावीत.

१. विहीत नमुन्यातील अर्ज.
२. ७/१२ चा उतारा (फलोत्पादनाच्या नोंदीसह).
३. आधार कार्डची झेरॉक्स (नसल्यास आधार कार्डची मागणी केलेल्या पावतीची झेरॉक्स).
४. आधार संलग्न राष्ट्रीयकृत बँकेचे खाते पुस्तकाच्या पहिल्या पानाची झेरॉक्स (फोटोसह).
५. हमीपत्र.
६. लाभार्थी अनुसूचित जाती व जमाती प्रवर्गातील असल्यास प्राधिकृत अधिका-याचे प्रमाणपत्र/संवर्ग दाखला.
वरीलप्रमाणे आवश्यक कागदपत्रांसह तालुका कृषि अधिकारी यांना प्रस्ताव १० कार्यालयीन दिवसात सादर करावयाचा आहे. अपूर्ण व त्रुटीचे प्रस्ताव विचारात घेतले जाणार नाहीत.

- १.३ पुर्वसंमती मिळालेपासून १५ दिवसाच्या आत काम सुरु करणे आवश्यक राहिल. अन्यथा पुर्वसंमती रद्द करण्यात येईल.

- १.४ पुर्वसंमती दिलेल्या तारखेपासून २ महिन्यात काम पुर्ण करणे आवश्यक राहिल.

- १.५ शेततळे खोदाई अस्तरीकरण आणि कुंपन करणे इ. कामे झाल्यानंतर संबंधीत कृषि सहाय्यकास किंवा तालुका कृषि अधिकारी कार्यालयास लेखी कळविणे आवश्यक राहिल.
- १.६ शेततळ्यासाठी **BIS Standard** ५०० मायक्रॉन रीइनफोर्सड एचडीपीई जीओ मेंबरेन फिल्म IS 15351:2015 Type II या दर्जाची वापरणे आवश्यक राहिल.
- १.७ शेतक-यांना त्यांच्या पसंतीनुसार विहीत दर्जाच्या अस्तरीकरणासाठी वापरावयाच्या फिल्मचे उत्पादक निवडण्याचा अधिकार राहिल.
- १.८ पूर्वसंमती पत्रासोबत दिलेल्या आराखड्याप्रमाणे व तांत्रिक मापदंडाप्रमाणे कामे करणे आवश्यक राहिल.

२ तालुका कृषि अधिकारी :-

- २.१ सोडत पध्दतीद्वारे तयार केलेल्या जेष्ठता सुचितील क्रमानुसार तालुक्याच्या मंजूर आर्थिक लक्षांकाच्या अधिन राहून तालुका कृषि अधिकारी यांनी पूर्वसंमती द्यावी. पूर्वसंमती देण्यापुर्वी मुद्दा क्र. १.३ मध्ये नमुद केल्याप्रमाणे शेतक-यांकडून कागदपत्रे प्राप्त करून घ्यावी.
- २.२ शेतक-यांना योजनेच्या अटी व शर्ती तसेच शेततळेचे तांत्रिक निकष व आराखडा समजून सांगावा.
- २.३ शेतक-यांना अधिकृत फिल्म पुरवठादारांची यादी उपलब्ध करून द्यावी.
- २.४ शेतक-यांनी प्लॅस्टीक फिल्म बसविल्यानंतर तसेच तारेचे कुंपण केल्यावर मंडळ कृषि अधिकारी यांनी कामाची मापे घेऊन मापनपुस्तिकेमध्ये नोंदवावीत आणि **मोका तपासणी** करावी.
- २.५ तालुका कृषि अधिकारी यांनी कामाची किमान १० टक्के तपासणी करावी.

३ उपविभागीय कृषि अधिकारी :-

- ३.१ उपविभागीय कृषि अधिकारी यांनी कामाची ५ टक्के तपासणी करावी व अनुदानाचा प्रस्ताव शिफारशीसह जिअकृअ यांच्याकडे अनुदानासाठी सादर करावा.
- ३.२ शेततळ्याचे भौगोलिक स्थानांकन (**Geo tagging**), करावे. शेतकरी /शेतकरी प्रतिनिधी समवेत शेततळ्याचे अक्षांश/रेखांश सह फोटो काढावेत.

४ जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी :-

- ४.१ आयुक्तालय स्तरावरून दिलेल्या लक्षांकाच्या अधिन राहून तालुका कृषि अधिकारी यांना लक्षांक वाटप करावे.
- ४.२ जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी सोडतीची अंमलबजावणी योग्य पध्दतीने होण्याकरीता सनियंत्रण करावे व त्यांनी त्यांच्या उपविभागातील किमान एका सोडतीस स्वतः उपस्थित रहावे. उर्वरीत सोडतीस जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांचे कार्यालयातील वर्ग एकचे अधिकारी उपस्थित राहतील.
- ४.३ जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी विहीत दर्जाच्या अस्तरीकरणासाठी वापरावयाच्या फिल्मचे उत्पादक यांची यादी कार्यालयात ठेवावी. शेतक-यांना त्यांच्या पसंतीनुसार फिल्म उत्पादक निवडण्याचा अधिकार राहिल.
- ४.४ उपविभागीय कृषि अधिकारी यांचेकडून अनुदान प्रस्ताव तपासणी अहवालासह प्राप्त झाल्यानंतर जिअकृअ कार्यालयातील तंत्र अधिकारी यांनी प्रपत्र क्र.४ मध्ये नमूद केलेल्या प्रपत्रानुसार शेतक-याचा प्रस्ताव तपासून अनुदान वितरणाकरिता जिअकृअ यांच्या स्वाक्षरीस्तव सादर करावा.
- ४.५ जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी कामाची किमान २ टक्के तपासणी करावी.
- ४.६ जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी कार्यालयातील कृषि उपसंचालक यांनी कमीत कमी १२ कामांची तपासणी करावी. सदरची कामे ही जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी तपासलेल्या १२ कामांव्यतिरिक्त असावीत.
- ४.७ अनुदान वितरण :- राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेतर्गत जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी/जिल्हा अभियान समितीने मंजूर केलेल्या प्रस्तावांना देय अनुदान PFMS प्रणालीद्वारे जिल्हास्तरावरून घटकनिहाय, प्रवर्गनिहाय आर्थिक लक्षांकाच्या मर्यादेत वितरीत करावे.

४.८ केंद्र/राज्य/महालेखापाल यांच्या लेखा परिक्षण अहवालातील लेखा आक्षेपांची विहीत मुदतीत पुर्तता करण्याची जबाबदारी जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांची राहिल. यासाठी जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी स्तरावर योजनेचे सर्व अभिलेखे जतन करून ठेवावेत.

५ अधिक्षक कृषि अधिकारी (विभागीय कृषि सहसंचालक कार्यालय) (पथक)

५.१ योजनेतील गुणवत्ता राखण्यासाठी विभागस्तरावर पथकांची स्थापना करून त्यांच्यामार्फत क्षेत्रियस्तरावर प्रत्येक उपविभागामधील ३ शेततळ्याची आंतरविभागीय रॅण्डम पद्धतीने निवड करून तपासणी करावयाची आहे. याचे संपूर्ण सनियंत्रण विभागस्तरावरून करण्यात यावे. यासाठी पुढीलप्रमाणे कार्यपद्धती अवलंबावी.

५.२ **तपासणी पथक-** प्रत्येक विभागीय कृषि सहसंचालक स्तरावर सहामाही आंतरविभागीय तपासणी करण्यासाठी खालीलप्रमाणे विशेष पथकांची स्थापना करण्यात यावी.

अ.क्र.	तपासणी पथकातील सदस्य	तपशिल	सदस्य संख्या
१	अधिक्षक कृषि अधिकारी, विभागीय कृषि सहसंचालक कार्यालय	पथक प्रमुख	-
२	कृषि उपसंचालक	सदस्य	१
३	तंत्र अधिकारी	सदस्य	१
४	कृषि अधिकारी	सदस्य	१

५.३ राज्यातील एका विभागाने दुस-या विभागातील जिल्ह्यांतर्गत तयार झालेल्या शेततळ्यांची आंतरविभागीय तपासणी करण्यासाठी खालीलप्रमाणे नियोजन करण्यात आलेले आहे. त्यानुसार संबंधित विभागाने त्याच्यासमोर दर्शविलेल्या विभागाची तपासणी करावयाची आहे.

अ.क्र.	ज्यांनी तपासणी करावयाची तो विभाग	ज्या विभागाची तपासणी करावयाची तो विभाग
१	कोल्हापूर विभाग	लातूर विभाग
२	ठाणे विभाग	औरंगाबाद विभाग
३	नाशिक विभाग	नागपूर विभाग
४	लातूर विभाग	नाशिक विभाग
५	पुणे विभाग	ठाणे विभाग
६	नागपूर विभाग	अमरावती विभाग
७	औरंगाबाद विभाग	पुणे विभाग
८	अमरावती विभाग	कोल्हापूर विभाग

५.४ ज्या विभागाची तपासणी करावयाची आहे. त्या विभागाच्या विभागीय कृषि सहसंचालकाने तपासणी पथकास सर्व अभिलेख उपलब्ध करून द्यावेत. तसेच संबंधित क्षेत्रिय अधिकारी/कर्मचारी यांना तपासणीसाठी उपस्थित राहण्याच्या सक्त सूचना द्याव्यात.

५.५ तपासणी करणा-या विभागाच्या अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी तपासणी करावयाच्या विभागातील विभागीय कृषि सहसंचालक यांचेशी संपर्क साधून त्यांच्या अधिनस्त असलेल्या प्रत्येक जिल्ह्यात या आर्थिक वर्षामध्ये तयार झालेल्या शेततळे अस्तरीकरण तपासणीचे नियोजन करावे.

५.६ विभागातील सर्व जिल्ह्यात व सर्व तालुक्यात तपासणी होईल आणि तयार झालेल्या शेततळ्यांच्या प्रमाणात असेल याची खात्री करण्याची जबाबदारी तपासणी करणा-या विभागाच्या अधिक्षक कृषि अधिकारी यांची राहिल.

५.७ अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी तपासणीचा अहवाल त्यांच्या अभिप्रायासह कृषि आयुक्तालयास प्रत्येक सहामाहीच्या शेवटी सादर करावा. तथापि तपासणीत गंभीर त्रुटी/उणिवा/अनियमितता आढळून आल्या तर त्याबाबतचा अहवाल तातडीने कृषि आयुक्तालयास सादर करावा.

६ विभागीय कृषि सहसंचालक

- ६.१ विभागीय कृषि सहसंचालक यांनी त्यांच्या कार्यक्षेत्रातील उपविभागातील किमान एका सोडतीस स्वतः उपस्थित रहावे.
- ६.२ विभागीय कृषि सहसंचालक यांनी शेततळे अस्तरीकरणाचे भौतिक लक्षांक व अनुदान वाटप याचे सनियंत्रण करावे.
- ६.३ अंमलबजावणी सूचनेप्रमाणे योग्य ती कार्यवाही होणेबाबत सनियंत्रण करावे.
- ६.४ त्याचप्रमाणे शासन निर्णयाप्रमाणे अंमलबजावणी होती किंवा कसे याबाबत सनियंत्रण करावे.
- ६.५ विभागीय कृषि सहसंचालक यांनी त्यांच्या कार्यक्षेत्रातील प्रत्येक उपविभागातील १ शेततळ्याची रँडम पध्दतीने तपासणी करावी.

७ तांत्रिक व सर्वसाधारण सुचना :-

- ७.१ प्लास्टीक फिल्म अस्तरीकरण करीता लाभार्थ्याने शेततळ्याच्या आतील बाजूने योग्य रितीने फिनिशिंग / ड्रेसिंग करावी.
- ७.२ लाभार्थ्याने शेततळे अस्तरीकरणासाठी अधिकृत ५०० मायक्रॉनची प्लास्टीक फिल्म वापरणे बंधनकारक राहिल.
- ७.३ **BIS Standard** मधील अधिकृत रीइनफोर्सड् एचडीपीई जीओ मेंबरेन फिल्म IS 15351:2015 Type II या दर्जाची प्लास्टीक फिल्म उत्पादक, त्यांचे अधिकृत विक्रेते यांची अद्यावत यादी जिअकृअ व ताकृअ कार्यालयात ठेवावी.
- ७.४ शेतक-यांना बाजारात उपलब्ध असलेल्या अधिकृत दर्जाच्या प्लास्टीक फिल्म उत्पादकाची निवड करण्याची मुभा राहिल. शेतक-यांनी प्लास्टीक फिल्म ही नमुना तपासणी अहवालाच्या प्रमाणित (Pass) प्रतिसह खरेदी करावी व फिल्मचे बील जीएसटीसह घ्यावे.
- ७.५ मंजूर आकारमानापेक्षा मोठ्या शेततळ्यास शेतक-याने अस्तरीकरण केल्यास अधिकचा खर्च शेतक-याने स्वतः करावयाचा आहे.
- ७.६ प्लास्टीक फिल्मचा पुरवठा दर रुपये ७७ प्रति चौ.मी. आणि फिल्म बसवण्यासाठी रु. १८ प्रति चौ.मी. असा एकूण रु. ९५ प्रति चौ.मी. निश्चित करण्यात आलेला आहे.
- ७.७ फिल्म शेततळ्याच्या काठापासुन बंद (अँकरींग) करून संपूर्ण शेततळ्यात अशा प्रकारे बसवावी की ज्यामुळे फिल्म पाण्याच्या वजनामुळे खाली घसरणार नाही व शेततळ्यातील साठलेले पाणी जमिनीमध्ये मुरणार नाही.
- ७.८ शेततळे अस्तरीकरणासाठी पुरवठा केलेल्या फिल्मचे नमूने गुणवत्ता तपासणीसाठी घेणेबाबत स्वतंत्ररित्या सूचना निर्गमित करण्यात येतील.
- ७.९ पुरवठा करीत असलेल्या फिल्मची गुणवत्ता पडताळणीसाठी आवश्यक असलेल्या नमुन्याकरीता लागणारी (१ मीटर X १ मीटर) फिल्म विनामुल्य देणे उत्पादक/पुरवठादार/अधिकृत विक्रेता यांचेवर बंधनकारक राहिल.
- ७.१० शेततळ्यांचे प्लास्टीक फिल्मची देखभाल/संरक्षण शेतकरी यांचेमार्फत केली जाईल. प्लॅस्टीक फिल्मबाबत गुणवत्ता व दर्जाबाबत हमी देण्याची जबाबदारी उत्पादक/पुरवठादार यांची राहिल. गुणवत्ते संदर्भात प्रश्न/वाद निर्माण झाल्यास शेतक-यांनी ग्राहक कायद्यानुसार कार्यवाही करावी.
- ७.११ शेततळे अस्तरीकरणाचा लाभ देताना अनुसुचित जाती, अनुसुचित जमाती व महिलांचे समांतर आरक्षण विचारात घेऊन पुर्वसंमती घ्यावी.
- ७.१२ शेततळ्यातील पाणी वापरण्यासाठी सुक्ष्म सिंचनपध्दतीचा वापर करणे बंधनकारक राहिल.
- ८ शेततळे अस्तरीकरणाची संपूर्ण माहिती असलेला ३ X २ फुट आकाराचा पक्का बोर्ड शेततळ्याजवळ दिसेल अशा प्रकारे लावून घ्यावा. सदरील खर्च लाभार्थ्याने स्वतः करावयाचा आहे.

महाराष्ट्र शासन - कृषि विभाग

----- योजनेंतर्गत शेततळे अस्तरीकरण
सन -----

लाभार्थीचे नाव : -----

गाव. ----- ता ----- जि. -----

शेततळ्याचे आकारमान X X मी. दिलेले अनुदान रु. -----

प्रपत्र-अ

रिइनफोर्सड् एचडीपीड् जिओमॅम्बरेन ५०० मायक्रॉन फिल्मसाठी आवश्यक गुणधर्म

(IS :15351:2015 Type II)

Sr. No	PROPERTY	REQUIREMENT	
		Type II	Method of Test
1	Thickness (mm), Min.	0.50 mm	IS:7016 Part 1
2	Mass (g/m ²), Min.	420 g/m ²	IS:7016 Part 1
3	Dimensions (Length and width)	As declared + 1 percent with no negative tolerance	Annex A of IS 11652
4	Carbon black content, percent, Min.	2.5 ± 0.5	Annex A of IS 11652
5	Breaking load on 20 cm x 10 cm strip, N, Min before U.V exposure	(D1) 6600N	IS 13162 (Part 5)
		(D1) 6600N	
6	Strain at Maximum Load, percent	20 ± 5%	IS 13162 (Part 5)
7	Breaking load on 20cm x 10 cm strip, N, Min After U.V exposure of 1000h	80% of actual orginal value	IS 13162 (Parts 2 and 5)
8	Impact failure load, at 1520 mm drop, min gram force at 50 percent failure	1840gf	Annex B
9	Tear resistance, N, Min	250N	IS 7016 (Part 3)
10	Puncture resistance, N, Min	500N	Annex D
11	Bursting strength (Ball burst), (N/cm ²), Min	110 (N/cm ²)	IS 7016 (Part 6)
12	Seam strength before UV exposure (N/mm), Min	30 (N/mm)	IS 15060
13	Seam strength after UV exposure (N/mm), Min	80% of actual orginal value	Annex B & IS:15060
14	Hydrostatic Resistance before UV exposure	No leakage at 15 kg/cm ²	Annex E
15	Hydrostatic Resistance after UV exposure of 1000hours	80% of actual original value	Annex E
16	Ash Content % Max	1%	Annex F
Note : For hydrostatic resistance test, the test specimen shall be selected such that at least one joint covered, if provided.			

प्रपत्र-ब

शेततळे अस्तरीकरणासाठी ५० टक्के अर्थसहाय्याकरीता विविध आकारमानानुसार अनुज्ञेय अनुदान तपशील

MNREGS/RKVY व मागेल त्याला शेततळे अंतर्गत शेततळ्याचे प्रकार	एकूण क्षेत्रफळ (घ.मी.)	होणारा पाणी साठा (घ.मी.)	फलोत्पादन पिका खालील किमान क्षेत्र (हे.)	अस्तरीकरणा साठी लागणारी फिल्म (चौ.मी.)	अस्तरीकरणा साठी येणारा खर्च रु.			५० टक्के प्रमाणे जास्तीत जास्त देय अनुदान रक्कम रु.
					फिल्मची किंमत (रु. ७७/- प्रति चौ.मी.)	अस्तरीकरणासाठी खर्च (रु. १८/- प्रति चौ.मी.).	एकूण (रु. १५/- प्रति चौ.मी.)	
१५ X १५ X ३	४४१	२२५	०.२०	५९५.३	४५८३६	१०७१५	५६५५१	२८२७५
२० X १५ X ३	६२१	३००	०.३०/०.२०	६६५.२	५१२२२	११९७४	६३१९६	३१५९८
२० X २० X ३	८७६	४००	०.४०	८६७.८	६६८१७	१५६२०	८२४३६	४१२१८
२५ X २० X ३	११३१	५००	०.५०/०.४०	१०४६	८०५१९	१८८२३	९९३४२	४९६७१
२५ X २५ X ३	१४६१	६२५	०.६०	१२३६	९५१५५	२२२४४	११७३९९	५८७००
३० X २५ X ३	१७९१	७५०	०.७०/०.६०	१४२६	१०९७९१	२५६६५	१३५४५७	६७७२८
३० X ३० X ३	२१९६	९००	०.८०	१६४३	१२६५४५	२९५८२	१५६१२७	७५०००

प्रपत्र-१

----- योजनेतर्गत शेततळे अस्तरीकरणासाठी अर्थसहाय्य मिळणेबाबत करावयाचा अर्ज

ठिकाण-
दिनांक-

प्रति,

तालुका कृषि अधिकारी,

विषय :- ----- योजनेतर्गत शेततळे अस्तरीकरणासाठी ५० टक्के अर्थसहाय्य मिळणेबाबत अर्ज...

महोदय,

मी, श्री/श्रीमती-----, गाव-----ता.-----

चा रहिवाशी शेतकरी असून माझ्याकडे एकूण----- हे क्षेत्र आहे. या क्षेत्रावर मी x x..... मी या आकारमानाचे शेततळे घेतले असून याचा लाभ फक्त फलोत्पादन क्षेत्राशी निगडीत पिकांकरीताच घेण्यात येत आहे. मी सदर शेततळ्यास ----- योजनेतर्गत शेततळे अस्तरीकरणासाठी इच्छूक असून अनुज्ञेय खर्चाच्या ५० टक्के (विहीत मर्यादेच्या अधिन राहून) अर्थसहाय्य मिळणेसाठी अर्ज सादर करित आहे.

सोबत जमिनीचे ७/१२ उतारे जोडले आहेत. माझेकडे खालीलप्रमाणे भाजीपाला/फळे-फुले/औषधी वनस्पती निहाय लागवड केलेले क्षेत्र आहे. त्याचप्रमाणे भविष्यकाळात सदर शेततळ्यातील पाण्याचा उपयोग मी फलोत्पादन पिकाच्या लागवडीसाठी करिल.

अ.क्र.	पिकाचे नाव	लागवडीचे क्षेत्र (हे.)
१		
२		
३		
एकूण		

सोबत —

७. अर्ज.

८. ७/१२ चा उतारा (फलोत्पादनाच्या नोंदीसह).

९. आधार कार्डची झेरॉक्स (नसल्यास आधार कार्डाची मागणी केलेल्या पावतीची झेरॉक्स).

१०. आधार संलग्न राष्ट्रीयकृत बँकेचे खाते पुस्तकाच्या पहिल्या पानाची झेरॉक्स (फोटोसह).

११. हमीपत्र.

१२. लाभार्थी अनुसूचित जाती व जमाती प्रवर्गातील असल्यास प्राधिकृत अधिका-याचे प्रमाणपत्र/संवर्ग दाखला.

उपरोक्तसाठी असलेल्या अंमलबजावणी सुचना मला बंधनकारक राहतील. तरी कृपया मला शेततळे अस्तरीकरणाचा लाभ द्यावा, ही विनंती.

दिनांक -

अर्जदाराची स्वाक्षरी

नाव -

ठिकाण-

प्रपत्र २
शेततळे अस्तरीकरण या घटकासाठी द्यावयाचे पूर्वसंमतीपत्र

जा.क्र. -----
ता.क्र. ----- दि. / /

प्रति,

श्री./श्रीमती -----
मु.पो. ----- तालुका. ----- जिल्हा. -----

आपल्या अर्जाप्रमाणे शेततळे अस्तरीकरणासाठी पूर्वसंमती खालील अटीवर देण्यात येत आहे.

७. पूर्वसंमती प्राप्त झाल्यापासून १५ दिवसांच्या आत काम सुरु करणे आवश्यक आहे. अन्यथा ही पूर्वसंमती रद्द समजण्यात येईल. त्याचप्रमाणे पूर्वसंमती दिलेल्या तारखेपासून २ महिन्यांच्या आत अस्तरीकरणाचे काम पूर्ण करणे बंधनकारक राहील.
८. शेततळे अस्तरीकरणासाठी BIS Standard मधील ५०० मायक्रॉन रीइनफोर्सड एचडीपीई जीओ मेंबरेन फिल्म IS 15351:2015 Type II या दर्जाची प्लास्टीक फिल्म वापरणे बंधनकारक आहे. त्याचप्रमाणे अस्तरीकरणासाठी उपलब्ध प्लास्टीक फिल्म IS 15351:2015 Type II उत्पादकाची निवड करण्याची आपणास मुभा आहे. अनुदान पात्रतेसाठी वरिल दर्जा असलेले प्लास्टीक फिल्मच्या खरेदीचे बील व अस्तरीकरण बसविण्याचे बील जीएसटीसह सादर करणे आवश्यक आहे.
९. अस्तरीकरण बाबींसाठी मराफा औषध मंडळाने निश्चित केलेल्या मापदंडानुसार अर्थसहाय्य देय राहिल.
१०. अस्तरीकरणाचे काम पूर्ण झाल्यावर हमीपत्रात नमूद केलेल्या क्षेत्रामध्ये फलोत्पादन पिकांची लागवड व सुक्ष्म सिंचन वापर करणे बंधनकारक राहील.

तालुका कृषि अधिकारी.

प्रपत्र - ३

----- योजनेतर्गत शेततळे अस्तरीकरणासाठी अर्थसहाय्य मिळणेबाबतच्या अर्जासोबत द्यावयाचे हमीपत्र

मी अर्जदार श्री/श्रीमती -----, गाव -----
ता. -----येथील रहिवाशी शेतकरी असून माझेकडे ८-अ नुसार एकूण ----- हे. क्षेत्र आहे. यापैकी खालील तपशीलापुनसार एकूण ----- क्षेत्रावर फलोत्पादन पिकांची लागवड असून त्याबाबतचे नोंद असलेचे ७/१२ खाते उतारे सोबत सादर करण्यात आले आहे. सदर क्षेत्रासाठी मी ----- योजनेतर्गत x..... x..... मी या आकारमानाचे शेततळे घेतले असून याचा लाभ भाजीपाला, फळे-फुले व औषधी वनस्पती क्षेत्राशी निगडीत पिकांकरीताच घेण्यात येत आहे. मी सदर शेततळयास ----- योजनेतर्गत प्लास्टिक फिल्म अस्तरीकरण करण्याचा निर्णय घेतलेला आहे. त्यासाठीच्या निर्गमित करण्यात आलेल्या अंमलबजावणी सुचनांनुसार विहित अटी व शर्ती मला मान्य असून त्यासाठीचे हमीपत्र सादर करीत आहे.

- शेततळे लाभ क्षेत्राच्या जमीनीचा तपशिल खालीलप्रमाणे आहे. सोबत जमिनीचे ७/१२ उतारे जोडत आहोत. माझे सर्व मिळून खालीलप्रमाणे फलोत्पादन पिकांची लागवड केलेली आहे.

अ.क्र.	पिकाचे नाव	गट/सर्व्हे नंबर	फलोत्पादन लागवडीचे क्षेत्र (हेक्टर)
१			
२			
३			
४			
एकूण			

- मी उपरोक्तनुसार माझे नावे असलेल्या गट नंबर ----- सर्व्हे नं. ----- मध्ये शेततळे तयार केलेले आहे.
- शेततळे अस्तरीकरणासाठी BIS Standard मधील ५०० मायक्रॉन रीझनफोर्सड एचडीपीई जीओ मेंबरेन फिल्म IS 15351:2015 Type II या दर्जाची प्लास्टिक फिल्म वापरणे बंधनकारक आहे, याची मला जाणीव आहे.
- या शेततळयामध्ये साठलेल्या पाण्यामधून फलोत्पादन क्षेत्राशी निगडीत ----- हेक्टर क्षेत्र सिंचनाखाली आहे. पाण्याच्या उपलब्धतेनुसार सध्या फलोत्पादन पीक घेत असून यासाठी पाण्याचा उपयोग होत आहे. यापुढे मी त्या पिकांसाठी सूक्ष्म सिंचनाचा उपयोग करील.
- मी वरील शेततळयामध्ये साठवण क्षमतेचा विचार करून नदी, कालव्यातून उपसा सिंचन करून पाणी साठवणार आहोत.
- सदरचे शेततळे अस्तरीकरणासाठीच्या सर्व तांत्रिक बाबींची माहिती घेतलेली आहे व ती मला मान्य आहे.
- मार्गदर्शक सुचनांनुसार अस्तरीकरणाचे काम पूर्ण झाल्यावर मी कृषि सहाय्यक व मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे माझ्यावर बंधनकारक राहील.
- अस्तरीकरणाचे काम पूर्ण झाल्यावर व त्याची मंडळ कृषि अधिकारीमार्फत, तपासणी झाल्यानंतर झालेल्या कामाच्या एकूण खर्चाच्या ५० टक्के (विहित मर्यादेच्या अधिन राहून) अनुदान मिळणार आहे व यापेक्षा जादाचा होणारा खर्च मी स्वतः करण्यास बांधील राहील, याची मला जाणीव आहे.
- अस्तरीकरण केलेल्या तलावाचे संरक्षण, देखभाल, दुरुस्ती करण्याची पूर्ण जबाबदारी माझी राहील याची मला जाणीव आहे.
- सदर तलावात पाणी साठवणे व साठवलेले पाणी शेतात पोहचविण्यासाठी लागणारा खर्च, मला स्वतःला करावयाचा आहे, यास कोणत्याही प्रकारचे अर्थसहाय्य मिळणार नाही; त्याच प्रमाणे शेततळ्याच्या देखभालीसाठी येणारा आवर्ती खर्च व संपूर्ण देखभाल मला करावी लागेल याची देखील मला जाणीव आहे.

११. सदर शेततळे अस्तरीकरणासाठी इतर कोणत्याही शासकीय योजने अंतर्गत यापूर्वी अनुदान घेतले नाही अथवा यापुढे घेण्यात येणार नाही, याची मी हमी देतो.
१२. शेततळे अस्तरीकरणाचे काम विहीत मुदतीत व या आर्थिक वर्षात पूर्ण करणेची जबाबदारी माझी असून अस्तरीकरण अर्धवट अवस्थेत राहिल्यास अनुदानास पात्र नसेल, याची मला जाणीव आहे.
१३. प्लास्टीक अस्तरीकरण केल्यानंतर मी स्वतः स्वखर्चाने कुंपण घालणे आवश्यक आहे, याची मला जाणीव आहे.
१४. शेततळ्यामध्ये वाहून जाणारे पाणी साठविण्यासाठी इनलेट, जादाचे पाणी वाहून जाण्यासाठी आऊटलेट करण्यात येतात. तथापि, अशा शेततळ्यांमध्ये प्लास्टिक फिल्म अस्तरीकरणासाठी मंजुरी दिल्यास इनलेट व आऊटलेट स्वखर्चाने बंद करणे बंधनकारक राहील. याची मला जाणीव आहे.
१५. सदर शेततळ्याच्या ठिकाणी/ बांधावर “----- योजनेंतर्गत शेततळे अस्तरीकरणासाठी अर्थसहाय्य” असे ठळक अक्षरात नमूद करुन लोगोसह बोर्ड लावेल.

सदर हमीपत्र मी जाणीवपूर्वक व कोणत्याही दबावाखाली न येता पूर्ण विचारांती करत आहे.

लाभार्थ्याची सही

नाव-

प्रपत्र - ४
वैयक्तिक शेततळे अस्तरीकरण मोका तपासणी
(मंडळ कृषि अधिकारी व कृषि पर्यवेक्षक यांनी करणे)

१	तपासणी दिनांक -																								
२	तपासणी पथक प्रमुख :- श्री. मंकुअ..... सदस्य - श्री. कृषि पर्यवेक्षक																								
३	लाभार्थ्याचे नाव - श्री. गाव:- ता. जि..... सर्वे नं. वर्गवारी (अ.जा./अ.ज./महिला/सर्वसाधारण).....																								
४	बाब- वैयक्तिक शेततळे अस्तरीकरण अ. योजनावर्ष :-																								
५	मोका तपासणी तपशील <ul style="list-style-type: none"> ● शेततळ्याची लांबी मी. रुंदी..... मी. उंची मी. क्षेत्रफळ चौ. मी. ● प्लास्टिक अस्तरीकरणाचे एकूण क्षेत्रफळ चौ.मी. 																								
६	शेततळे अस्तरीकरणासाठी वापरण्यात आलेल्या प्लास्टिक फिल्मची तपासणी BIS नोंदणीकृत सेवा पुरवठादाराचे नाव - पत्ता- दुरध्वनी क्र..... भ्रमणध्वनी क्र. ६.१ शेततळ्यासाठी BIS Standard ५०० मायक्रॉन रीइनफोर्सड एचडीपीई जीओ मॅम्बरेन फिल्म IS 15351:2015 Type II या दर्जाची आहे किंवा नाही? होय/नाही																								
६.२	रीइनफोर्सड एचडीपीई जीओमॅम्बरेन ५०० मायक्रॉन फिल्मसाठी आवश्यक गुणधर्म (IS:15351:2015 Type II) प्रपत्र - प्रमाणे पास कॉपी बिलासोबत आहे किंवा नाही? होय/नाही • (सदरची बाब शेतक-याने उत्पादकाकडून प्लास्टिक फिल्म सोबत प्राप्त केलेल्या नमुना तपासणी अहवालाच्या प्रमाणित प्रती वरून तपासावी.)																								
	फिल्म शेततळ्याच्या काठापासून बंद (अँकरींग) करून संपूर्ण शेततळ्यात अशा प्रकारे बसवलेली आहे किंवा नाही की ज्यामुळे फिल्म पाण्याच्या वजनाने खाली घसरणार नाही व शेततळ्यातील साठलेले पाणी जमिनीमध्ये मुरणार नाही. होय/नाही																								
६.४	तारेच्या जाळीचे कुंपण शेततळ्याच्या बाहेरील बाजूस केलेले आहे किंवा नाही? होय/नाही																								
६.५	शेततळ्यामध्ये पाणी भरलेले आहे किंवा नाही? होय/नाही																								
६.६	शेततळ्याच्या बाजूने गवत लागवड केली आहे / नाही. होय/नाही																								
६.७	वैयक्तिक शेततळेची अस्तरीकरण योजनेची माहिती असलेला बोर्ड लावलेला आहे / नाही. होय/नाही																								
७	मंजूर मॉडेल नुसार वैयक्तिक शेततळे अस्तरीकरणासाठी झालेल्या खर्चाचा तपशील <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 5%;">अ. क्र.</th> <th style="width: 30%;">बाब</th> <th style="width: 15%;">परिमाण</th> <th style="width: 20%;">मार्गदर्शकसुचनेनुसार खर्चाचे मापदंड</th> <th style="width: 10%;">प्रत्यक्ष खर्च</th> <th style="width: 20%;">मार्गदर्शकसुचनेनुसार, मंजूर आकारमानानुसार देय अनुदान</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">१</td> <td>अस्तरीकरणासाठी प्लास्टिक फिल्म</td> <td>.....चौ.मी.</td> <td>रु. ७७/चौ.मी.</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">२</td> <td>फिल्म लावण्याचा खर्च</td> <td>.....चौ.मी.</td> <td>रु. १८/चौ.मी.</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">एकूण</td> <td>.....चौ.मी.</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	अ. क्र.	बाब	परिमाण	मार्गदर्शकसुचनेनुसार खर्चाचे मापदंड	प्रत्यक्ष खर्च	मार्गदर्शकसुचनेनुसार, मंजूर आकारमानानुसार देय अनुदान	१	अस्तरीकरणासाठी प्लास्टिक फिल्मचौ.मी.	रु. ७७/चौ.मी.			२	फिल्म लावण्याचा खर्चचौ.मी.	रु. १८/चौ.मी.				एकूणचौ.मी.			
अ. क्र.	बाब	परिमाण	मार्गदर्शकसुचनेनुसार खर्चाचे मापदंड	प्रत्यक्ष खर्च	मार्गदर्शकसुचनेनुसार, मंजूर आकारमानानुसार देय अनुदान																				
१	अस्तरीकरणासाठी प्लास्टिक फिल्मचौ.मी.	रु. ७७/चौ.मी.																						
२	फिल्म लावण्याचा खर्चचौ.मी.	रु. १८/चौ.मी.																						
	एकूणचौ.मी.																							
८	शेततळे अस्तरीकरणाद्वारे साठविलेल्या पाण्याच्या कार्यक्षम वापरासाठी संरक्षित सिंचनाची सोय शेतक-याने केली आहे अथवा नाही? होय/नाही																								

९	शेततळ्याच्या पाण्यावर भिजणारी पिके / शेततळ्यामुळे पिकनिहाय संरक्षित सिंचनाखाली आलेले क्षेत्र		
	अ.क्र.	पिके	क्षेत्र (हेक्टर)
	१		
	२		
	३		
१०	कामाची नोंद घेतलेली मापनपुस्तिका गावाचे नाव तालुका..... मापनपुस्तिका क्र. ----- पृष्ठ क्र -----		
११	वैयक्तिक शेततळे अस्तरीकरणाच्या अनुदान मागणी वेळी घेतलेली फोटोप्रत या अनुदान मागणी सोबत जोडावा होय/नाही		
१२	सदर अस्तरीकरण केलेल्या वैयक्तिक शेततळ्याचे Geo Tagging केले असता अक्षांश, रेखांशासह निरीक्षणे खालीलप्रमाणे अक्षांश ° दक्षिण ते ° उत्तर रेखांश ° पूर्व ते ° पश्चिम		
१३	अंतिम देय रक्कम रू.-----		

दि. - / /

स्थळ -

समक्ष-

स्वाक्षरी

पथक प्रमुख, श्री..... मंकृअ.....

स्वाक्षरी

लाभार्थ्याचे नाव व स्वाक्षरी

सदस्य- श्री.कृप.....

प्रपत्र - ५

जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी कार्यालयातील तंत्र अधिकारी यांनी अस्तरीकरण घटकाच्या अनुदानासाठी लाभार्थीचा प्रस्ताव तपासण्याकरिताची यादी (चेकलिस्ट).

१	शेतक-याचा अर्ज.	(आहे / नाही.)
२	७/१२ चा उतारा (फलोत्पादनाच्या नोंदीसह).	(आहे / नाही.)
३	आधार कार्डाची झेरॉक्स (नसल्यास आधार कार्डाची मागणी केलेल्या पावती झेरॉक्स).	(आहे / नाही.)
४	आधार संलग्न राष्ट्रीयकृत बँकेचे खाते पुस्तकाच्या पहिल्या पानाची झेरॉक्स (फोटोसह).	(आहे / नाही.)
५	हमीपत्र.	(आहे / नाही.)
६	शेतकरी अनुसूचित जाती व जमाती प्रवर्गातील असल्यास वैध अधिका-याचे प्रमाणपत्र / संवर्ग दाखला.	(आहे / नाही.)
७	स्थळ दर्शक नकाशा	(आहे / नाही.)
८	चतुःसिमा	(आहे / नाही.)
९	पुर्वसंमती पत्र	(आहे / नाही.)
१०	मोका तपासणी अहवाल.	(आहे / नाही.)
११	जीएसटीसह बील इनव्हाईस.	(आहे / नाही.)
१२	उपविभागीय कृषि अधिकारी यांचे अनुदान शिफारसपत्र.	(आहे / नाही.)

संरक्षित शेती

एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियानांतर्गत राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियान
संरक्षित शेती घटक अंमलबजावणी सूचना
(हरितगृह/शेडनेटगृह उभारणी, प्लॅस्टिक आच्छादन, प्लॅस्टिक टनेल, पक्षीरोधक/गारपीटरोधक
जाळी, हरितगृह/शेडनेटगृहातील लागवड साहित्य व मशागत)

१. प्रस्तावना

फलोत्पादन क्षेत्रात संरक्षित शेती पध्दतीचा अवलंब केल्याने फुलपिके व भाजीपाला पिकांचे अधिक उत्पादन, उत्पादकता व उच्च दर्जाचे उत्पादन मिळून शेतक-यांच्या उत्पन्नात वाढ होते. फुलपिके, भाजीपाला व रोपवाटीकांसाठी शेतकरी हरितगृह, प्लास्टिक टनेल, शेडनेटगृह इत्यादींचा वापर करतात. हरितगृह व शेडनेटगृहाच्या वापरामुळे फुले व भाजीपाला पिकांचे निर्यात योग्य गुणवत्तेच्या मालाचे उत्पादन होत असून त्यापासून शेतक-यांना कमी क्षेत्रामध्ये अधिक चांगले उत्पादन मिळत असल्यामुळे हरितगृह व शेडनेटगृह उभारणीकडे शेतक-यांचा कल वाढत असून मोठ्या प्रमाणात प्रतिसाद मिळत आहे.

२. योजनेचा उद्देश :-

- २.१. शेतक-यांना उच्च दर्जाच्या व उच्च प्रतिच्या निर्यातक्षम पिकांच्या लागवडीसाठी आर्थिक सहाय्य करणे.
- २.२. ग्रामीण भागातील युवकांना कृषि क्षेत्रात स्वयंरोजगार उपलब्ध करून देणे.
- २.३. फलोत्पादन क्षेत्रात बिगर हंगामी पिके घेण्यासाठी व उच्च तंत्रज्ञानाचा वापर करण्यासाठी शेतक-यांना प्रोत्साहन देणे.

३. लाभार्थीच्या निवडीचे निकष

- ३.१. शेतक-याने योजनेअंतर्गत अर्ज करताना त्यांच्या स्वतःच्या मालकीची जमीन असणे आवश्यक आहे.
- ३.२. स्वतःच्या मालकीची जमीन नसल्यास शेतक-याने दीर्घ मुदतीच्या (किमान १० वर्ष) व **दुय्यम निबंधकाकडे नोंदणीकृत केलेल्या करारानुसार भाडेपट्टी तत्वावर घेतलेल्या** जमिनीवर हरितगृह व शेडनेटगृह उभारल्यास ते या योजनेत ग्राह्य धरण्यात येईल.
- ३.३. हरितगृह व शेडनेटगृहामध्ये फलोत्पादन पिकांची लागवड करणे बंधनकारक आहे.
- ३.४. एकाच गावातील पाच किंवा पाचपेक्षा अधिक शेतक-यांचा गट असल्यास व अशा गटाने हरितगृह/शेडनेटगृहासोबतच पुर्वशितकरणगृह, शीतखोली किंवा शीतगृह व शीत वाहन या घटकांसाठी अर्ज केल्यास अशा गटातील सर्व शेतक-यांना लक्षांकाच्या मर्यादेत लाभार्थी निवडीमध्ये प्राधान्य देण्यात यावे.
- ३.५. या योजनेअंतर्गत वैयक्तिक शेतकरी, शेतक-यांच्या सहकारी संस्था, शेतक-यांच्या उत्पादक कंपन्या (Farmers Producer Company), शेतकरी समुह व बचत गट (पुरुष/महिला) यांना लाभ घेता येईल.

४. अंमलबजावणीची कार्यपद्धती :

अंमलबजावणीतील विविध स्तरावरील जबाबदा-या

४.१. लाभार्थी शेतकरी

- ४.१.१ लाभ घेण्यासाठी इच्छुक शेतक-यांनी हॉर्टनेट (<http://www.hortnet.gov.in>) या ऑनलाईन संकेतस्थळावर नोंदणी करावी. नोंदणी करतांना ७/१२ उतारा, ८-अ, आधार कार्डाची छायांकित प्रत, आधार संलग्न बँक खात्याच्या पासबुकच्या प्रथम पानाची छायांकित प्रत, संवर्ग प्रमाणपत्र (अनु.जाती/अनु.जमाती शेतक-यांसाठी), विहीत नमुन्यातील हमीपत्र (प्रपत्र-३) इत्यादी कागदपत्रे संकेत स्थळावर अपलोड करावीत.
- ४.१.२ पूर्वसंमती पत्र घेते वेळी शेतक-यांस सोबत जोडलेल्या विहीत नमुन्यात (प्रपत्र-५) बंध पत्र तालुका कृषि अधिकारी कार्यालयात सादर करावे लागेल.
- ४.१.३ पूर्वसंमती पत्रासोबत दिलेल्या आराखड्याप्रमाणे (design) व तांत्रिक निकषाप्रमाणे **BIS** मानांकनाचे साहित्य वापरून उभारणी करणे बंधनकारक राहिल. पूर्वसंमती पत्रासोबत दिलेल्या यादीप्रमाणे मॉडेलनिहाय अनिवार्य साहित्य वापरणे बंधनकारक राहिल.
- ४.१.४ जिल्हास्तरावरील नोंदणीकृत सेवा पुरवठादारांच्या यादीतून आपल्या पसंतीनुसार सेवा पुरवठादारांची निवड करावी.
- ४.१.५ पायासाठी खडे खोदकाम झालेनंतर व उभारणी साहित्य प्रकल्प स्थळी पुरवठा झाल्यानंतर संबंधीत कृषि सहाय्यक/तालुका कृषि अधिकारी यांना लेखी कळविणे बंधनकारक राहिल.
- ४.१.६. तालुका कृषि अधिकारी यांचेकडे अनुदान मिळणेसाठी सविस्तर प्रस्ताव सादर करावा. हरितगृह व शेडनेट हाऊसच्या अनुदान मागणी प्रस्तावामध्ये सादर करावयाची कागदपत्रे- विहीत नमुन्यातील अर्ज (प्रपत्र-१), ७/१२ उतारा किंवा भाडे करार, ८-अ, स्थळदर्शक नकाशा, चतुःसिमा, आधार कार्डाची छायांकित प्रत, आधार संलग्न बँक खात्याच्या पासबुकच्या प्रथम पानाची छायांकित प्रत, संवर्ग प्रमाणपत्र (अनु.जाती / अनु.जमाती शेतक-यांसाठी), हमीपत्र (प्रपत्र-३), पूर्व संमती पत्र (प्रपत्र-४), बंधपत्र (प्रपत्र-५), प्रकल्प अहवाल, सेवा पुरवठादाराकडील बिले, प्रशिक्षण प्रमाणपत्र इ. उपरोक्तपैकी छायांकित प्रती शेतक-यांने स्वतःची स्वाक्षरी करून साक्षांकीत कराव्यात. अपूर्ण व त्रुटीचे प्रस्ताव विचारात घेतले जाणार नाहीत.
- ४.१.७. उपरोक्त सर्व कागदपत्रे तपासून हॉर्टनेट या ऑनलाईन संकेत स्थळावर अपलोड करावीत.
- ४.१.८. हरितगृह/शेडनेटगृह उभारणी पूर्ण झालेनंतर शेतक-यांने कृषि सहाय्यक अथवा तालुका कृषि अधिकारी यांना लेखी कळवावे. पूर्वसंमती मिळाल्यापासून तीन महिन्यांच्या आत काम पूर्ण करावे.
- ४.१.९. प्रकल्प स्थळी कायम स्वरूपी लोखंडी फलक लावून त्यावर **एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान अंतर्गत राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियान, महाराष्ट्र राज्य फलोत्पादन आणि औषधी वनस्पती मंडळाच्या अर्थसहाय्याने** असे नमूद करून शेतक-याचे नाव, गाव, सर्वे नं., हरितगृह/शेडनेटगृहाचे आकारमान, योजना, वर्ष, एकुण खर्च रक्कम, अर्थसहाय्याची रक्कम इत्यादी तपशील नमूद करावा.

४.२ तालुका कृषि अधिकारी

- ४.२.१ तालुका कृषि अधिकारी यांच्या अधिनस्त कृषि सहाय्यक यांनी आपापल्या कार्यक्षेत्रातील ग्राम पंचायत नोटीस बोर्डवर योजनेची जाहीरात तसेच माहिती द्यावी.
- ४.२.२. कृषि सहाय्यक यांनी आपापल्या कार्यक्षेत्रातील इच्छुक लाभार्थी शेतक-यांना अर्जाचा नमुना (प्रपत्र-१) व हमीपत्राचा विहीत नमुना (प्रपत्र-३) उपलब्ध करून द्यावा. तसेच इच्छुक लाभार्थी शेतक-यांना हॉर्टनेट या संकेतस्थळावर अर्ज करण्यासाठी मार्गदर्शन व मदत करावी.
- ४.२.३ तालुका कृषि अधिकारी यांनी शेतक-यांची ऑनलाईन नोंदणी व शेतक-यांने सादर केलेली कागदपत्रे मंडळ कृषि अधिकारी यांचे मदतीने छानणी करून अर्जांची प्रवर्गनिहाय (अनु.जाती/अनु. जमाती/इतर) व उपघटकनिहाय (हरितगृह/शेडनेटगृह/लागवड साहित्य/प्लॅस्टिक आच्छादन/पक्षी रोधक गारपीट रोधक जाळी/प्लॅस्टिक टनेल) वर्गवारी करावी.

- ४.२.४. कागदपत्रांची छानणी करताना शेतक-यांच्या स्वाक्षरीसह विहीत नमुन्यातील अर्ज, शेतक-यांच्या मालकी हक्काचा ७/१२उतारा, (आवश्यक तेथे भाडे करार), ८-अ, आधार कार्डाची छायांकित प्रत, आधार क्रमांकाशी जोडलेले बँक खाते आहे काय, ऑनलाईन नोंदणी वेळी शेतक-यांने दिलेले बँक खाते क्रमांक व सादर केलेल्या कागदपत्रातील बँक खाते क्रमांक सारखाच आहे काय, यापूर्वी इतर योजनेतून लाभ घेतलेला आहे काय, यापूर्वी लाभ घेतलेला असल्यास प्रस्तावित क्षेत्र (प्रति लाभार्थी ४० गुंठ्याच्या मर्यादेत आहे काय), प्राधिकृत अधिका-याचे संवर्ग प्रमाणपत्र (अ.जा.व अ.ज. शेतकऱ्यांसाठी) आहे काय, इत्यादी व इतर सर्वअनुषंगीक बाबी तपासाव्यात व छानणीच्या आधारे पात्र व अपात्र शेतक-यांच्या याद्या कराव्यात.
- ४.२.५ कागदपत्रांच्या छानणी आधारे पात्र अर्जांच्या नियोजित प्रकल्प स्थळाची तसेच ८-अ मध्ये नमूद सर्व गट/सर्वे नं. मध्ये पाहणी करुन हरितगृह/शेडनेटगृह आहे/नाही याबाबत तपासणी संबंधित कृषि सहाय्यक यांनी करुन प्रकल्प स्थळ हरितगृह/शेडनेट हाऊस उभारणीसाठी योग्य आहे किंवा नाही याबाबत लेखी अहवाल सोबत जोडलेल्या विहीत प्रपत्रात **(प्रपत्र २)** तालुका कृषि अधिकारी यांचेकडे सादर करावा. ८-अ मध्ये नमूद गट नं./सर्वे नं. मध्ये पाहणी करुन सदर गट नं./ सर्वे नं. मध्ये हरितगृह/शेडनेटगृह आहे काय. असल्यास त्याचे क्षेत्र व शासकीय योजनेतून लाभ घेतला आहे काय याबाबतचा तपशील नमूद करावा.
- ४.२.६ प्राप्त झालेले सर्व अर्ज (पात्र व अपात्र) व कागदपत्रे स्थळ तपासणी अहवालासहीत जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी कार्यालयास सादर करावीत.
- ४.२.७ जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांचेकडून पूर्वसंमती पत्र प्राप्त झाल्यानंतर पूर्वसंमती प्राप्त शेतक-यांना ताकूअ कार्यालयात पाचारण करुन पूर्वसंमती प्रदान कराव्यात. शेतक-यांस योजनेच्या अटी व शर्ती तसेच हरितगृह/ शेडनेटगृह याबाबतचे आराखडे व तांत्रिक निकष समजावून सांगावे व शेतक-यांस नोंदणीकृत सेवा पुरवठादारांची यादी उपलब्ध करुन द्यावी. पूर्वसंमती देते वेळी शेतक-यांकडून विहीत नमुन्यात बंध पत्र **(प्रपत्र-५)** भरुन घ्यावे.
- ४.२.८ लाभार्थी शेतक-यांने पायासाठीचे खोदकाम व उभारणी साहित्य प्रकल्प स्थळी पुरवठा झाल्याचे संबंधित कृषि सहाय्यक अथवा तालुका कृषि अधिकारी यांना कळविल्यानंतर संबंधित कृषि सहाय्यक व मंडळ कृषि अधिकारी यांनी संयुक्तपणे पाया खोदकाम योग्य असल्याबाबत व उभारणी साहित्य मार्गदर्शक सूचनेत दिल्याप्रमाणे तांत्रिक दर्जाचे असल्याबाबत उभारणी पूर्व प्रथम मोक्या तपासणी करावी. पाया खोदकामाच्या खड्ड्यांची व पुरवठा झालेल्या साहित्याची मापन पुस्तीके नोंद घ्यावी. तसेच सोबत जोडलेल्या विहीत प्रपत्रात **(प्रपत्र-६)** तपासणी अहवाल तयार करावा व तपासणी अहवाल व मापन पुस्तिका तालुका कृषि अधिकारी यांना सादर करावी. तपासणी अहवालावर लाभार्थीची / त्यांच्या प्रतिनिधीची तसेच सेवा पुरवठादाराची स्वाक्षरी घ्यावी व त्याखाली नाव नमूद करावे. तपासणी अहवालाची एक प्रत लाभार्थी शेतक-यास द्यावी.
- ४.२.९ सविस्तर अनुदान प्रस्ताव प्राप्त झाल्यानंतर तालुका कृषि अधिकारी यांनी योजनेच्या मार्गदर्शक सूचनांप्रमाणे परिपूर्ण असल्याबाबत तपासून उपविभागीय कृषि अधिकारी यांचेकडे सादर करावा.
- ४.२.१० हरितगृह /शेडनेटगृह यांची उभारणी झाल्यानंतर संबंधित उपविभागीय कृषि अधिकारी यांना उभारणी पश्चात अंतिम तपासणीसाठी लेखी अवगत करावे.
- ४.२.११ उभारणी पश्चात अंतिम तपासणी वेळी उपविभागीय कृषि अधिकारी यांचे समवेत उपस्थित राहून तपासणीचे कामकाज करावे.

४.३ उपविभागीय कृषि अधिकारी

- ४.३.१ तालुका कृषि अधिकारी यांनी अवगत केल्यानंतर तालुका कृषि अधिकारी व उपविभागीय कृषि अधिकारी यांनी उभारणी पश्चात अंतिम मोक्या तपासणी करावी व मोजपाच्या नोंदी मापन पुस्तिकेत घ्याव्यात. सोबत जोडलेल्या विहीत नमुन्यात **(प्रपत्र-७)** तपासणी अहवाल तयार करावा. तपासणी अहवालावर लाभार्थीची / त्यांच्या प्रतिनिधीची स्वाक्षरी घ्यावी व त्याखाली नाव नमूद करावे. तपासणी अहवालात अनुदानाबाबत स्पष्ट शिफारस करावी. अंतिम मोक्या तपासणी अहवाल व मापन पुस्तिकेसह सविस्तर अनुदान प्रस्ताव अनुदान अदायगीच्या कार्यवाहीसाठी जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांचेकडे सादर करावा.

- ४.३.२. उभारणी करणा-या सेवा पुरवठादाराकडून मार्गदर्शक सूचनांमधील आराखड्यानुसार व तांत्रिक निकषाप्रमाणे साहित्याचा वापर करुन उभारणी केलेली असल्याबाबत लेखी प्रमाणपत्र घ्यावे. (प्रपत्र-८)
- ४.३.३. हरितगृह/शेडनेटगृहाचे भौगोलिक स्थानांकन (Geo tagging) करावे. शेतकरी/शेतकरी प्रतिनिधी समवेत हरितगृह/शेडनेटगृहाचे अक्षांश/रेखांश सह फोटो काढावेत.सदरचे फोटो हॉर्टनेट संगणक प्रणालीवर अपलोड करावेत.
- ४.३.४. हरितगृह/शेडनेटगृहाची उभारणी विहीत तांत्रिक निकषाप्रमाणे नसल्यास उपविभागीय कृषि अधिकारी जबाबदार राहतील.

४.४ जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी

- ४.४.१ हरितगृह/शेडनेटगृह उभारणी करणारे सेवा पुरवठादार (Errectors) यांची जिल्हा स्तरावर नोंदणी करावी.
- ४.४.२. संरक्षित शेतीसाठी जिल्ह्यास घटकनिहाय (हरितगृह/शेडनेटगृह/लागवड साहित्य/प्लास्टिक आच्छादन /प्लास्टिक टनेल/पक्षीरोधक/गारपीटरोधक जाळी) प्राप्त लक्षांकाचे तालुकानिहाय वाटप करावे. तालुका निहाय लक्षांकाचे वाटप करताना संबंधित तालुक्यातील खातेदारांची संख्या, तालुक्यात संबंधीत घटकास असलेली मागणी, अनु. जाती, अनु. जमाती खातेदार संख्या इ. बाबी विचारात घेण्यात याव्यात.
- २.४.३. सर्व तालुका कृषि अधिकारी यांचेकडून शेतक-यांचे अर्ज प्राप्त झाल्यानंतर ताकूअ स्तरावर झालेली कागदपत्रांची छानणी व स्थळ तपासणी अहवाल विचारात घेवून अर्जांच्या पात्र/अपात्रतेबाबत निर्णय घ्यावा.
- ४.४.४.पात्र अर्जांची सोडत पध्दतीने तालुकानिहाय वितरीत लक्षांकास अनुसरुन तालुकानिहाय ज्येष्ठता यादी तयार करावी.
- ४.४.५.उपरोक्त तालुकानिहाय ज्येष्ठता यादीस जिल्हा अभियान समितीची मान्यता घेवून जिल्हास्तरावर व तालुका स्तरावर सदर याद्या नोटीस बोर्डवर प्रसिध्द कराव्यात.
- ४.४.६ तालुकानिहाय लक्षांकाच्या अधिन राहून ज्येष्ठतेनुसार प्रपत्र-४ मध्ये शेतक-यांस पूर्वसंमती द्यावी.
- ४.४.७ शेतक-यास पूर्वसंमती देतांना पूर्वसंमती पत्रासोबत संबंधित शेतक-यास ज्या मॉडेलचे हरितगृह/शेडनेटगृह उभारणी करावयाचे आहे त्या मॉडेलचा आराखडा (design), त्या मॉडेलसाठीच्या अनिवार्य साहित्याची यादी व साहित्याचे तांत्रिक निकष (Specifications- General Specifications, Specifications of GI pipes, Specifications of other items, Specifications of climate control equipments for CCPH models) इ. लेखी स्वरूपात द्यावे.
- ४.४.८ उपविभागीय कृषि अधिकारी यांचेकडून अनुदान प्रस्ताव प्रथम व अंतिम मोका तपासणी अहवालासह प्राप्त झाल्यानंतर संबंधित तंत्र अधिकारी यांनी अनुदान प्रस्ताव तपासून सोबत जोडलेल्या प्रपत्रात (प्रपत्र-९) पडताळणी अहवाल तयार करावा.
- ४.४.९. मार्गदर्शक सूचनांनुसार आवश्यक सर्व बाबींची पूर्तता केलेले हरितगृह उभारणीचे प्रकल्प प्रस्ताव मंजूरीचे अधिकार जिल्हा स्तरावरील जिल्हा अभियान समितीस आहेत. त्यानुसार प्राप्त अधिकाराचा वापर करुन प्रकल्प मंजूरीची कार्यवाही करण्यात यावी. विहीत लेखा पध्दतीने अनुदान अदायगीची कार्यवाही करावी.
- ४.४.१०. हरितगृह/ शेडनेटगृहाची कामे तांत्रिकदृष्ट्या गुणवत्तापूर्ण होण्याच्या दृष्टीने २ टक्के किंवा कमीत कमी १२ कामांची तपासणी करावी. हरितगृह/शेडनेटगृह उभारणी झालेल्या सर्व तालुक्यात तपासणी होईल याची खात्री करावी.
- ४.४.११.जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी कार्यालयातील कृषि उपसंचालक यांनी कमीत कमी १२ स्वतंत्रपणे कामांची तपासणी करावी. सदरची कामे ही जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी तपासलेल्या १२ कामांव्यतिरीक्त असावीत.
- ४.४.१२. केंद्र/राज्य/महालेखापाल यांच्या लेखा परिक्षण अहवालातील लेख आक्षेपांची विहीत मुदतीत पुर्तता करण्याची जबाबदारी जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांची राहिल. यासाठी जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी स्तरावर योजनेचे सर्व अभिलेखे जतन करुन ठेवावेत.

४.५. विभागीय कृषि सहसंचालक

४.५.१. विभागीय कृषि सहसंचालक यांनी विभागातील प्रत्येक उपविभागात कमीत कमी एका कामाची तपासणी करावी.

४.५.२. योजनेतील गुणवत्ता राखण्यासाठी विभागस्तरावर अधिक्षक कृषि अधिकारी यांचे अधिनस्त पथकाची स्थापना करून त्यांच्यामार्फत क्षेत्रिय स्तरावर उभारणी केलेल्या हरितगृह/शेडनेटगृहांपैकी प्रत्येक उपविभागीय १ हरितगृह/शेडनेटगृहांची रॅण्डम पद्धतीने निवड करून आंतरविभागीय तपासणी करावयाची आहे. याचे संपूर्ण सनियंत्रण विभागस्तरावरून करण्यात यावे. यासाठी पुढीलप्रमाणे कार्यपद्धती अवलंबावी.

४.५.३. **तपासणी पथक-** प्रत्येक विभागीय कृषि सहसंचालक स्तरावर आंतरविभागीय तपासणी करण्यासाठी खालीलप्रमाणे विशेष पथकांची स्थापना करण्यात यावी.

अ.क्र.	तपासणी पथकातील सदस्य	तपशिल	सदस्य संख्या
१	अधिक्षक कृषि अधिकारी, विभागीय कृषि सहसंचालक कार्यालय	पथक प्रमुख	-
२	कृषि उपसंचालक	सदस्य	१
३	तंत्र अधिकारी	सदस्य	१
४	कृषि अधिकारी	सदस्य	१

४.५.४. राज्यातील एका विभागाने दुस-या विभागातील जिल्ह्यांतर्गत बसविण्यात आलेल्या हरितगृह/शेडनेटगृहांची आंतरविभागीय तपासणी करण्यासाठी खालीलप्रमाणे नियोजन करण्यात आलेले आहे. त्यानुसार संबंधित विभागाने त्याच्यासमोर दर्शविलेल्या विभागाची तपासणी करावयाची आहे.

अ.क्र.	ज्यांनी तपासणी करावयाची तो विभाग	ज्या विभागाची तपासणी करावयाची तो विभाग
१	कोल्हापूर विभाग	लातूर विभाग
२	ठाणे विभाग	औरंगाबाद विभाग
३	नाशिक विभाग	नागपूर विभाग
४	लातूर विभाग	नाशिक विभाग
५	पुणे विभाग	ठाणे विभाग
६	नागपूर विभाग	अमरावती विभाग
७	औरंगाबाद विभाग	पुणे विभाग
८	अमरावती विभाग	कोल्हापूर विभाग

४.५.५. ज्या विभागाची तपासणी करावयाची त्या विभागाच्या विभागीय कृषि सहसंचालकाने तपासणी पथकास सर्व अभिलेख उपलब्ध करून द्यावेत. तसेच संबंधित क्षेत्रिय अधिकारी/कर्मचारी यांना तपासणीसाठी उपस्थित राहण्याच्या सक्त सूचना द्याव्यात.

४.५.६. तपासणी करणा-या विभागाच्या विभागीय कृषि सहसंचालकाने, तपासणी करावयाच्या विभागातील विभागीय कृषि सहसंचालक यांचेशी संपर्क साधून त्यांच्या अधिनस्त असलेल्या प्रत्येक जिल्ह्यात आर्थिक वर्षामध्ये उभारलेल्या हरितगृह/शेडनेटगृहांच्या तपासणीचे नियोजन करावे.

४.५.७. सदरची तपासणी सहामाही करून आर्थिक वर्षाअखेर तपासणी विहीत टक्केवारी/हरितगृह/शेडनेटगृह तपासणी मर्यादेनुसार पूर्ण होईल या दृष्टीने नियोजन करावे.

४.५.८. विभागीतील सर्व जिल्ह्यात व सर्व तालुक्यात तपासणी होईल आणि ती तेथे उभारलेल्या हरितगृह/शेडनेटगृहांच्या प्रमाणात असेल याची खात्री करण्याची जबाबदारी तपासणी करणा-या विभागाच्या विभागीय कृषि सहसंचालक यांची राहिल.

२.५.९. विभागीय कृषि सहसंचालक कार्यालयातील **अधिक्षक कृषि अधिकारी** यांनी पथक प्रमुख म्हणून आंतरविभागीय तपासणीचे नियोजन व सनियंत्रण करावे.

४.५.१०. विभागीय कृषि सहसंचालक यांनी क्षेत्रिय व कार्यालयीन कामकाजाचा अंदाज घेऊन तपासणी पथकातील सदस्यांची निवड करून तसे आदेश निर्गमित करावेत.

- ४.५.११. अधीक्षक कृषि अधिकारी यांनी तपासणीचा अहवाल त्यांच्या अभिप्रायासह कृषि आयुक्तालयास प्रत्येक तिमाहीच्या शेवटी सादर करावा. तथापि तपासणीत गंभीर त्रुटी/उणिवा/अनियमितता आढळून आल्या तर त्याबाबतचा अहवाल तातडीने कृषि आयुक्तालयास सादर करावा.
- ४.५.१२. तपासणी अहवालाचा नमुना सोबत जोडलेला आहे. (प्रपत्र-११)
- ४.५.१३. विभागीय कृषि सहसंचालक यांनी अधिनस्त सर्व कर्मचारी/अधिका-यांचे तपासणी अहवाल वेळेवर सादर होतील याचे सनियंत्रण व पाठपुरावा करावा.
- ४.५.१४. विभागीय कृषि सहसंचालक यांनी त्यांचे विभागीय भौतिक व आर्थिक प्रगतीचे सनियंत्रण करावे.

५. सर्वसाधारण सूचना

- ५.१. या योजनेअंतर्गत एका लाभार्थ्यास हरितगृह व शेडनेटगृहासाठी प्रत्येकी कमीतकमी ५०० चौ.मी. तर जास्तीत जास्त ४००० चौ.मी. क्षेत्र मर्यादेपर्यंत लाभ घेता येईल. यापूर्वी कोणत्याही शासकीय योजनेतर्गत (एन.एच.एम./ एन.एच.बी./आत्मा/आर.के.व्ही.वाय./जलसुधार प्रकल्प/ इतर) लाभ घेतला असल्यास **अशा सर्व योजना मिळून प्रति लाभार्थी जास्तीत जास्त ४००० चौ.मी. क्षेत्र मर्यादेपर्यंतच अनुदान लाभ देय आहे.** त्यानुसार हरितगृह व शेडनेटगृह प्रकाराच्या प्रति लाभार्थी ४००० चौ.मी. क्षेत्र मर्यादेच्या अधिन राहून या पूर्वी लाभ घेतलेले क्षेत्र वगळून उर्वरित क्षेत्रासाठी या योजनेचा लाभ घेता येईल. तसेच याबाबी करिता इतर योजनेतून शासकीय अनुदान घेतले असल्याचे/नसल्याचे लाभार्थीने हमीपत्राद्वारे प्रमाणित करावे. तसेच संबंधित अधिका-यांनी त्याची खात्री करावी. तसेच ही बाब प्रकल्प मंजूरीसाठी सादर करताना जिल्हा अभियान समितीस अवगत करावी.
- ५.२. तालुका कृषि अधिकारी यांनी तालुक्यातील यापूर्वी अनुदानीत सर्व हरितगृह/शेडनेटगृहांच्या गाववार लाभार्थी याद्या संबंधित कृषि सहाय्यकांना उपलब्ध करून द्याव्यात जेणेकरून अनुदानाची द्विरुक्ती टाळता येईल.
- ५.३. लाभ घ्यावयाच्या सर्व लाभार्थींनी हरितगृह व शेडनेटगृह उभारणीच्या निकषाबाबत स्थानिक कृषि अधिका-यांकडून मार्गदर्शन/ सूचना घेऊन सदर काम करावयाचे आहे.
- ५.४. हरितगृह किंवा शेडनेटगृह या बाबींचा लाभ घेऊ इच्छिणा-या शेतक-यांना याबाबतचे तांत्रिक प्रशिक्षण घेणे बंधनकारक राहील.
- ५.५. हरितगृह व शेडनेटगृहाच्या उभारणीसाठी तसेच उच्च दर्जाचे लागवड साहित्य व निविष्टांसाठी अनुदानाचे स्वतंत्र मापदंड ठरविण्यात आले आहेत. त्यानुसार प्रस्ताव सादर करावेत.
- ५.६. मार्गदर्शक सुचनांमध्ये नमूद केल्यानुसार हरितगृह व शेडनेटगृहाच्या प्रकारानुसार, आकारमानानुसार व निश्चित केलेल्या तांत्रिक निकषांनुसार उभारणीचा खर्च ग्राह्य धरण्यात येईल.
- ५.७. इच्छुक लाभार्थी/शेतक-यांना जिल्हा अधीक्षक कृषि अधिकारी यांचेकडे नोंदणीकृत सेवा पुरवठादारांपैकी त्यांच्या पसंतीनुसार सेवा पुरवठादार निवडून हरितगृह व शेडनेटगृह बाबींचे काम करून घेण्याची मुभा राहणार आहे. परंतु याबाबींची उभारणी मार्गदर्शक सूचनेतील तांत्रिक निकष, आराखडे व दर्जाप्रमाणे करणे बंधनकारक असणार आहे. तसेच सर्व साहित्य **BIS** मानांकित असणे आवश्यक आहे.
- ५.८. शेतक-यास आयात केलेली पॉली फिल्म वापरण्याची अनुमती देण्यात येत आहे. आयातीत पॉली फिल्मच्या बाबत सदर पॉली फिल्मचा दर्जा व गुणधर्म दर्शविणारे उत्पादकाने प्रमाणित केलेले तांत्रिक माहितीचे विवरण पत्र (Technical Data Sheet) पुरवठादाराने तपासणी वेळी सादर करणे बंधनकारक राहील.

६. हरितगृह/शेडनेटगृह सेवा पुरवठादारांची (Erectors) जिल्हा स्तरावर नोंदणी करणे.

हरितगृह/शेडनेटगृह उभारणी करणा-या सेवा पुरवठादारांची जिल्हा स्तरावर जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी नोंदणी करावी. नोंदणी करण्यासाठी जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी वर्तमान पत्रात जाहिरात देवून इच्छूक सेवा पुरवठादारांचे सोबत जोडलेल्या विहित नमुन्यात **(प्रपत्र-१२)** अर्ज मागवावेत. सेवा पुरवठादार नोंदणीसाठी खालीलप्रमाणे अटी व शर्ती राहतील.

६.१ हरितगृह/शेडनेटगृह उभारणी साहित्य पुरवठा करणारा व उभारणी करणारा सेवा पुरवठादार हा जीएसटी **(GST)**

नोंदणीकृत असावा.

६.२. शॉप ॲक्ट प्रमाणपत्र असणे बंधनकारक आहे.

६.३. सेवा पुरवठादारास हरितगृह/शेडनेटगृह उभारणीचा कमीत कमी ३ वर्षांचा अनुभव असावा. तसेच मागील ३ वर्षांची उलाढाल प्रति वर्षी कमीत कमी रु. एक कोटी असावी. त्या पुष्ट्यर्थ सेवा पुरवठादारास मागील लगत तीन वर्षांचा सनदी लेखापालाने प्रमाणीत केलेला आर्थिक ताळेबंद **(Balance Sheet)** सादर करावा लागेल व वर्षवार यापूर्वी उभारणी केलेल्या हरितगृह/शेडनेटगृह लाभार्थ्यांच्या याद्या सादर करणे आवश्यक राहिल.

६.४. मार्गदर्शक सूचनेत नमूद असलेल्या मॉडेलनिहाय डिझाईनप्रमाणे व तांत्रिक निकषाप्रमाणे साहित्य वापरून हरितगृह/शेडनेटगृह उभारणी करण्याबाबतचे विहित नमुन्यातील हमीपत्र **(प्रपत्र-१३)** सेवा पुरवठादाराने द्यावे लागेल. तसेच हरितगृह/शेडनेटगृहाच्या सांगाड्याची पाच वर्षांची वॉरन्टी द्यावी लागेल (सेवा पुरवठादाराच्या खर्चाने दुरुस्ती करून देणे) (नैसर्गिक आपत्ती, विध्वंसक प्रवृत्ती वा तत्सम कारणे वगळून).

६.५. जी आय पाईपच्याबाबत IS 1161:2014 या मानांकनाच्या जी आय पाईपचे अधिकृत वितरक किंवा अधिकृत विक्रेता असल्याबाबतचे पुरावा व प्रमाणपत्र सेवा पुरवठादाराने द्यावे लागेल.

६.६. शेडनेट (टेपनेट/मोनोनेट), इन्सेक्ट नेट, पॉली फिल्म इत्यादी साहित्य बीआयएस मानांकनाप्रमाणे पुरवठा करण्याबाबतचे हमीपत्र **(प्रपत्र-१३)** द्यावे लागेल.त्यासाठी उत्पादकाचे अधिकृत वितरक असल्याचे किंवा अधिकृत विक्रेता असल्याचे प्रमाणपत्र सादर करावे लागेल. नेट/फिल्म याबाबत १ वर्षांची गॅरंटी (बदलून देणे) व २ वर्षांची वॉरन्टी द्यावी लागेल (सेवा पुरवठादाराच्या खर्चाने दुरुस्ती करून देणे) (नैसर्गिक आपत्ती, विध्वंसक प्रवृत्ती वा तत्सम कारणे वगळून).

६.७. पॉली फिल्मच्याबाबत आयातीत पॉली फिल्म वापरणार असल्यास अधिकृत आयातदार किंवा अधिकृत आयातदाराचे वितरक किंवा विक्रेता असल्याबाबत संबंधित आयातदाराचे प्रमाणपत्र द्यावे लागेल.

६.८. पॉली फिल्मबाबत उत्पादकाने प्रमाणित केलेले तांत्रिक माहितीचे विवरण पत्र (Technical data sheet), पॉली फिल्मचा दर्जा व गुणधर्माबाबतचे प्रमाणपत्र तसेच सिपेट या संस्थेचा ६ महिन्यांपेक्षा जुना नसलेला तांत्रिक तपासणी अहवाल सादर करणे आवश्यक राहिल.

६.९. सेवा पुरवठादारांची नोंदणी ही साहित्य पुरवठ्यासह संपूर्ण हरितगृह/शेडनेटगृह उभारणीसाठी करावयाची असून केवळ साहित्य पुरवठ्यासाठी नाही.

६.१०. जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी सर्व अटी/शर्तीची पूर्तता करणा-या सेवा पुरवठादारास नोंदणी क्रमांक व नोंदणी प्रमाणपत्र द्यावे. (नोंदणी क्रमांक देण्यासाठी जिल्ह्याचे नाव, क्रमांक वर्ष नमुद करावे. उदा. औरंगाबाद ०१/२०१८)

६.११ एका सेवा पुरवठादारास एक किंवा एकापेक्षा जास्त जिल्ह्यात नोंदणी करता येईल. सेवा पुरवठादारास ज्या जिल्ह्यात काम करावयाचे आहे त्या सर्व संबंधित जिल्ह्यामध्ये नोंदणी करणे अनिवार्य राहिल.

६.१२. नोंदणीच्या वेळी खोटी माहिती दिल्यास, लाभार्थ्यांना हरितगृह/शेडनेटगृह उभारणी करताना योजनेच्या मार्गदर्शक सूचनेतील तांत्रिक व इतर सर्व निकषाचे पालन न केल्यास सेवा पुरवठादाराची नोंदणी रद्द करून त्यांचे नाव काळ्या यादीत टाकण्यात यावे.

७. हरितगृह/शेडनेटगृहाचे बिल व बिलींग

७.१ सेवा पुरवठादारास लाभार्थी शेतक-यांना साहित्याचे (वाहतुक व मजुरी खर्चासह) जीएसटी नोंदणी क्रमांक असलेले पक्के बिल द्यावे लागेल. त्यामध्ये टॅक्सचा स्वतंत्रपणे उल्लेख करावा. बिलांमध्ये पाईपचे तांत्रिक मापदंड (जाडी, वजन), **BIS** क्रमांक व बॅच नंबर तसेच पॉलीथीनचे/शेडनेटचे तांत्रिक गुणधर्म, **BIS** क्रमांक व बॅच नंबर इ. गोष्टींचा समावेश असावा.

७.२ **G.I.** पाईप, पॉलीथीन, शेडनेट, इन्सेक्टनेट इ. व इतर घटकांची वॉरन्टी ही उभारणी करणा-या एजन्सीची राहिल.

८. हरितगृह/शेडनेटगृहाची कामे गुणवत्तापूर्ण होण्याच्या दृष्टीने अवलंब करावयाची कार्यपद्धती

केंद्र शासनाच्या एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियानाच्या मार्गदर्शक सूचनानुसार हरितगृह/शेडनेटगृहास अर्थसहाय्य देण्यासाठी सर्व साहित्य/तंत्रज्ञान **BIS** मानांकीत असणे बंधनकारक आहे. त्यानुसार प्रस्तुत मार्गदर्शक सूचनांमध्ये **BIS** मानांकित साहित्याचे तांत्रिक निकष देण्यात आलेले आहेत. सदर घटकांचा लाभ घेवू इच्छिणारे शेतकरी मार्गदर्शक सूचनेत दिलेल्या तांत्रिक निकषाप्रमाणेच साहित्य वापरून हरितगृह/शेडनेटगृहांची उभारणी करतील याची खात्री अनुदान/अर्थसहाय्य अदा करणेपूर्वी क्षेत्रीय स्तरावर होणे आवश्यक आहे.

८.१ उभारणीपूर्व प्रथम मोका तपासणी वेळी विचारात घ्यावयाचे मुद्दे

८.१.१. ही तपासणी मंडळ कृषि अधिकारी व कृषि सहाय्यक यांनी संयुक्तपणे करावयाची आहे. (प्रपत्र-६)

८.१.२. पुरवठा करण्यात आलेले साहित्य तांत्रिक निकषांमध्ये नमूद केलेल्या तक्त्यांमध्ये दर्शविल्याप्रमाणे आहे किंवा कसे?

८.१.३. जे साहित्य **BIS** मानांकित असणे आवश्यक आहे त्या साहित्यावर मार्गदर्शक सूचनेत नमूद केल्या प्रमाणे क्रमांकासह **BIS** मार्क चिन्ह आहे किंवा कसे ?

८.१.४. वापरण्यात येणारे विविध आकाराचे **GI** पाईप यांचे प्रति मिटर वजन व जाडी मार्गदर्शक सूचनेत नमूद केले प्रमाणे आहे किंवा कसे?

८.१.५. हरितगृह/शेडनेटगृह उभारणीची जागा व दिशा विचारात घेऊन प्रमाणित आराखडाप्रमाणे उभारणी नियोजन आहे किंवा कसे?

८.१.६. हरितगृह/शेडनेटगृहाच्या पायासाठी घेण्यात येणारे खड्डे योग्य आकारमानाचे असणे, पाया पक्का होण्यासाठी योग्य प्रमाणाच्या कॉक्रीट मिश्रणाने भरणे याबाबीकडे शेतक-यांना विशेष लक्ष देणे बाबत मंडळ कृषि अधिकारी यांनी लाभार्थी शेतक-यांस मार्गदर्शन करून हरितगृहाचे आयुष्यमान व पक्क्या उभारणीकरिता सदर बाब महत्वाची आहे हे शेतक-यांचे निदर्शनास आणावे.

८.१.७. उभारणी पूर्व प्रथम तपासणी अहवाल सोबत जोडलेल्या विहित प्रपत्रात करण्यात यावा. (प्रपत्र-६)

८.१.८ उभारणीपूर्वी प्रकल्प स्थळाचा अक्षांश व रेखांशसहीत फोटो घ्यावा.

८.२ उभारणी पश्चात अंतिम मोका तपासणी

८.२.१. ही तपासणी तालुका कृषि अधिकारी व उपविभागीय कृषि अधिकारी यांनी संयुक्तपणे करावयाची आहे. (प्रपत्र-७)

८.२.२. हरितगृह/शेडनेटगृहाचे मोजमाप घेवून प्रत्यक्ष क्षेत्रफळ काढावे.

८.२.३. वापरण्यात आलेले साहित्य मार्गदर्शक सूचनेत मॉडेलनिहाय अनिवार्य साहित्याच्या यादीमध्ये नमूद केले प्रमाणे व

विहित तांत्रिक निकष या प्रमाणे आहे किंवा कसे? यामध्ये GI पाईप, पॉलीथीन (Polyfilm), शेडनेट व इतर सहित्याचा समावेश राहिल.

- ८.२.४. उपविभागीय कृषी अधिका-यांच्या अध्यक्षतेखालील मोका तपासणी समितीने हरितगृह/शेडनेटगृहातील सर्व सुविधा/उपकरणे चालू स्थितीत व मापदंडाप्रमाणे असल्याची खात्री करावी. तसेच मार्गदर्शक सूचनेतील तांत्रिक निकष व आराखड्याप्रमाणे उभारणी झाल्याबाबत खात्री करून तपासणी अहवाल तयार करावा. तद्वतच उभारणी करणा-या वितरक/ पुरवठादाराकडून मार्गदर्शक सूचनांमधील तांत्रिक निकषांप्रमाणे उभारणी केली असल्याबाबतचे लेखी प्रमाणपत्र घ्यावे.
- ८.२.५. हरितगृह/शेडनेटगृहामध्ये फुलपिके किंवा भाजीपाला पिकांची लागवड असणे आवश्यक राहिल.
- ८.२.६. आकारमान व प्रकारानुसार तसेच निर्धारित केलेल्या खर्च मापदंडा प्रमाणे अनुदान रक्कम परिगणीत करावी.
- ८.२.७. कार्यक्षेत्रातील पूर्वसंमती प्राप्त उभारणी केलेल्या सर्व हरितगृह/शेडनेटगृहांची उभारणीपूर्वी व उभारणीपश्चात तपासणीच्या सनियंत्रणाची संपूर्ण जबाबदारी उपविभागीय कृषी अधिकारी यांची राहिल.

अ. हरितगृह उभारणी

हरितगृहाचा उपयोग प्रामुख्याने हंगामी व बिगरहंगामी पिके घेण्यासाठी, उच्च प्रतीच्या फुलांच्या उत्पादनासाठी व उतीसंवर्धनाद्वारे तयार केलेल्या रोपांची वाढ करणे व रोपवाटीका तयार करण्यासाठी करण्यात येतो.

हरितगृहाचे प्रकार

१) वातावरण नियंत्रित हरितगृह (Climate control polyhouse) :- या प्रकारच्या हरितगृहामध्ये तापमान व आर्द्रता सूक्ष्म सिंचन तंत्र वापरून नियंत्रित केली जाते. यामध्ये मिनी / मायक्रो स्प्रींकलर किंवा फॉगर्सचा वापर पिकांच्या आवश्यकतेप्रमाणे केला जातो. या प्रकारच्या हरितगृहासाठी वायूवीजन पंखे (Exhaust Fan), सेल्यूलोजचे पडदे (पॅड), आवश्यक आहेत. फॅन, पॅड व सूक्ष्म सिंचनासाठी विजेची गरज असते. तसेच पडद्यावर पाणी पडण्यासाठी विद्युत पंप तसेच नळ जोडणी असणे आवश्यक आहे.

अशा प्रकारची हरितगृहे उभारताना पुढील बाबींचा समावेश त्यामध्ये असणे क्रमःप्राप्त आहे. पुढील बाबींचा समावेश असल्याशिवाय उच्च तंत्रज्ञानावर आधारित (वातावरण नियंत्रित) हरितगृह पूर्ण होणार नाही.

- १) हरितगृह हे पूर्णपणे बंद असावे. त्यास कोणत्याही प्रकारचे कोणत्याच दिशेने वायूवीजन असणार नाही. अशा हरितगृहास बाजूचे कर्टन असणार नाहीत अथवा वरील बाजूस व्हेंट असणार नाही.
- २) हरितगृहामध्ये वापरावयाच्या पंख्याची हवा बाहेर फेकण्याची क्षमता २७००० घनफुट प्रति मिनिट असणे आवश्यक आहे व त्याचा वेग २४००० रिक्वोल्यूशन प्रति मिनिट असा असणे आवश्यक आहे. वायूवीजन पंख्यांच्या पात्याची रुंदी १ फुट व लांबी ३ फुट असणे आवश्यक आहे.
- ३) सेल्यूलोजच्या पडद्यावर सतत पाणी पडून दुस-या बाजूस वायुवीजन पंख्याद्वारे आतील गरम हवा बाहेर फेकली जाईल आणि आतील तपमान व आर्द्रता योग्य प्रमाणात ठेवली जाईल. हे प्रमाण कायमस्वरूपी योग्य राखण्यासाठी १००८ चौ.मी. क्षेत्रामध्ये तपमान व आर्द्रता सेन्सरच्या क्षमतेनुसार किंवा ५ सेन्सर असावेत, जेणेकरून तपमान वाढले किंवा आर्द्रता कमी झाली की ताबडतोब सेल्यूलोज पडद्यावर पाणी पडण्यास सुरुवात होईल व वायूवीजन पंखे सुरु होतील. या दोन्हीही घटना एकाच वेळी घडणे आवश्यक आहे.
- ४) ज्या वनस्पतींना कमी सूर्यप्रकाशाची आवश्यकता असते अशा वनस्पती अशा हरितगृहामध्ये लागवड केलेल्या असल्यास व त्यास शेडनेट लावलेली असल्यास त्या ऐवजी **थर्मल स्क्रीन** लावून त्याचे देखील ऑटोमेशन करणे आवश्यक आहे.
- ५) वरील संपूर्ण यंत्रणा सतत कार्यरत राहण्यासाठी लाभार्थ्याकडे जनरेटर असणे आवश्यक आहे. ठिबक सिंचन व फवारणी संच यांचा विचार करता जनरेटरची क्षमता ५ ते ७.५ केव्हीए असणे आवश्यक आहे.

या घटकांतर्गत अर्थसहाय्य उपलब्ध करून देताना वरीलप्रमाणे सुविधा कायमस्वरूपी उपलब्ध असल्याशिवाय व त्याची खात्री पटल्याशिवाय अर्थसहाय्य देण्यात येवू नये.

२) नैसर्गिक वायुवीजन हरितगृह (Open Vent Polyhouse) :- या प्रकारचे हरितगृह नैसर्गिक वायुवीजनावर आधारित असून या आधारे पिकांच्या आवश्यकतेप्रमाणे तापमान, आर्द्रता व कार्बनडाय-ऑक्साईड वायूचे प्रमाण राखता येते. यामध्ये किटक व जिवाणूंचा प्रवेश टाळण्यासाठी प्लॅस्टीकची जाळी वापरण्यात येते.

● वायुवीजन

हरितगृहाच्या वायुवीजनसाठी ठेवलेली **उंचीवरील झडप ही उत्तर किंवा पूर्व दिशेस उघडणारी असावी**, म्हणजे हरितगृहाचे तापमान कमी राखण्यास मदत होते. वायुवीजन म्हणजे हरितगृहातील गरम हवा बाहेर काढणे व हरितगृहातील तापमान, आर्द्रता, कार्बनवायु व पिकाभोवतालची खेळती हवा नियंत्रित ठेवणे होय. हरितगृहाच्या वायुवीजनसाठी एकूण पृष्ठ क्षेत्रापैकी ४० टक्के पृष्ठ क्षेत्र थंड हवा आत येण्यासाठी व आतील हवा बाहेर काढण्यासाठी उघडे ठेवण्याची सोय असावी. हरितगृहातील तापमान नियंत्रणासाठी अतिसूक्ष्म फवारा संयंत्र, फॉर्गींग सिस्टिम असणे आवश्यक आहे. पिकाच्या गरजेनुसार छताला ५० टक्के व बाजूला ३५ टक्के पांढ-या रंगाची यु.व्ही. स्टॅबीलाईज्ड शेडनेट असावी.

● हरितगृहासाठी जागेची निवड.

हरितगृहासाठी जागेची निवड करताना संबंधीत मंडळ कृषि अधिकारी यांनी खालीलप्रमाणे शेतक-यास मार्गदर्शन करावे व त्यानुसारच जागेची निवड करावी.

- १) जमिन चांगला निचरा होणारी असावी . उंच सखल जमीन असल्यास निवड केलेल्या जागेचे सपाटीकरण करावे.
- २) मोठ्या वृक्षाच्या सावलीत किंवा इमारतीच्या सावलीत किंवा इमारतीच्या अडोशाची जागा निवडू नये.
- ३) भरपूर सूर्यप्रकाश ज्या ठिकाणी हरितगृहास मिळू शकेल अशी जागा निवडावी.
- ४) पाणी पुरवठ्याच्या सुविधा जवळपास असणे आवश्यक आहे. पाण्याचा सामू ६.० ते ७.५ च्या दरम्यान व क्षारतेचे प्रमाण जास्तीत जास्त ०.१ ते ०.३ मि.ली. मोहोज/से.मी.(mmhos/c.m.) इतके असणे अपेक्षित आहे.
- ५) निवड केलेल्या जमिनीचा सामू जर ७.५ पेक्षा जास्त असेल व क्षारतेचे प्रमाण ०.५ मि.ली. मोहोज / से.मी. पेक्षा जास्त असेल व जमीन लाल रंगाची वालुकामय, पाण्याचा निचरा होणारी नसेल तसेच काळी चिकन पाण्याचा निचरा न होणारी क्षारयुक्त असेल तर बाहेरून लाल रंगाची पाण्याचा निचरा होणारी वालुकामय माती वाफे करण्यासाठी वापरणे गरजेचे आहे.
- ६) काळी निचरा न होणारी जमीन असेल तर दोन इंच जाडीचा वाळूचा थर देऊन त्यावर वाफे करावेत व हरितगृहाभोवती दीड फूट बाय दीड फूट आकाराचा चर काढावा जेणेकरून पाण्याचा योग्य निचरा होईल.
- ७) हरितगृहासाठी अखंड व सतत विद्युत पुरवठ्याची सुविधा आवश्यक आहे.
- ८) पाणथळ जागा हरितगृहासाठी वापरू नये.
- ९) हरितगृहापासून ३० मीटर अंतरावर पश्चिम व दक्षिण बाजूस वारारोधक झाडे लावावीत. त्यामध्ये शक्यतो सिल्वर ओक, अशोका, सुरु, इ. झाडांचा समावेश असावा. साग, निलगिरी, सूबाभूळ ही झाडे लावू नयेत, कारण त्या झाडांवर ब-याच कीड व रोगाच्या अवस्था पूर्ण होत असतात.

● हरितगृहाची दिशा ठरविताना दोन बाबी विचारात घ्याव्यात.

१) हरितगृहात वाढणा-या पिकास पुरेसा सूर्यप्रकाश मिळावा.

२) वाहणा-या वा-यापासून हरितगृहास धोका नसावा.

वरील दोन्ही बाबींचा विचार करून हरितगृहाची दिशा शक्यतो दक्षिण-उत्तर ठेवावी, त्यामूळे वरील झडप (व्हेंट) पूर्व दिशेस येईल.

● हरितगृह उभारणीसाठी लक्षात ठेवावयाच्या तांत्रिक बाबी

- १) खांबासाठी पक्का पाया घेतलेला असावा. खड्ड्याचा आकार १.५ x १.५ x २ फुट असावा. त्यात मधोमध फाऊंडेशन पाईप बसवून त्यास होल्डफास्ट बार टाकून काँक्रीट भरावे. काँक्रीट भरताना सिमेंट, वाळू व खडीचे प्रमाण १:४:८ याप्रमाणे घ्यावे.
- २) छताला ठेवण्यात येणारे व्हेंट ०.८ ते १.० मीटर उंचीचे असावे व व्हेंटची दिशा पूर्व किंवा उत्तर असावी.
- ३) हरितगृहाच्या एका कंपार्टमेंटची रुंदी ८ मीटरपेक्षा जास्त नसावी.
- ४) दोन कंपार्टमेंटमधील छताच्या पॉलीथीन फिल्मवरील पावसाचे पाणी वाहून नेण्यासाठी जी.आय. पत्र्याचे किंवा प्लास्टिकचे गटर असावे.
- ५) छतासाठी लागणारी फिल्म अल्ट्राव्हायोलेट स्टॅबिलाईज्ड प्लॅस्टिकची असावी व त्याची जाडी २०० मायक्रॉन असावी. फिल्म वापरताना तांत्रिक निकष **IS-15827:2009** मानांकनाप्रमाणे असावेत. साधारणपणे १ किलो फिल्ममध्ये ५.३ चौ.मी. क्षेत्र आच्छादता येते. फिल्मची पारदर्शकता उच्च दर्जाची (८० ते ८५ टक्के) असावी. एखाद्या लाभार्थ्याने फिल्म आयात करून लावली तर त्यास मंजूर मापदंडानुसार अनुदान देय राहिल.
- ६) पॉलीथीन फिल्मची फिटींग ॲल्युमिनीअम चॅनल पट्टीमध्ये जी.आय. स्प्रिंगच्या सहाय्याने करावी.
- ७) चारही बाजूने वायुविजनासाठी ३ मीटर उंचीची जागा ठेवावी व ती रात्रीच्यावेळी कर्टनच्या सहाय्याने बंद करण्याची सोय ठेवावी.
- ८) हरितगृह उभारणीसाठी वापरण्यात येणाऱ्या साहित्यापैकी ज्या साहित्यांचे आयएसआय/बीआयएस मानके (standards) निश्चित करण्यात आलेली आहेत ते साहित्य खालील मानकाप्रमाणे असणे आवश्यक आहे.

- **पॉलीथीन** - UV stabilized ३५० nm, डिफ्युझ्ड, २०० मायक्रॉन जाडी, मल्टीलेयर (कमीत कमी ३ थर). **IS-15827:2009** . सदर **BIS** मानांकनाप्रमाणे खालील प्रकारच्या व गुणधर्माच्या फिल्म गरजेप्रमाणे वापरता येतील

Characteristics and Use of Different Types of Plastic Film

S.No (1)	Type (2)	Characteristics (3)	Use (4)
i)	Normal plastics	a) Good Transparency b) Low Green House effect	Forcing and semi-forcing crops
ii)	Thermic clear plastics	a) Good Transparency b) High IR effectiveness.	As normal film, when grater IR effectiveness is desired.
iii)	Thermic diffusing plastics	a) Diffusing light b) High IR effectiveness	As normal film, when greater IR effectiveness and diffusing light is desired.

- **शेडनेट** — शेडनेट दोन प्रकारामध्ये उपलब्ध आहेत.

अ. **टेप नेट पासून निर्मित शेडनेट**- IS16008(Part1):2016 या **BIS** मानकाप्रमाणे असावी. UV stabilized, ५० टक्के (१०० जीएसएम), ७५ टक्के (१२० जीएसएम) व ९० टक्के (१४० जीएसएम).

ब. **मोनो फिलामेंट पासून निर्मित शेडनेट** - IS16008(Part 2):2016 या **BIS** मानकाप्रमाणे असावी.

UV stabilized , ३५ टक्के (९५ जीएसएम), ५० टक्के (१२५ जीएसएम) व ७५ टक्के (३१० जीएसएम) व ९० टक्के (४६० जीएसएम).

जीएसएम म्हणजे - Grams per Square Meter

- **इन्सेक्टनेट** - IS16513:2016 या **BIS** मानकाप्रमाणे असावी. UV stabilized, ३६ मेश (९०जीएसएम), ४० मेश (१०५ जीएसएम), ५० मेश (१२५ जीएसएम) पांढरा रंग कर्टनच्या पाठीमागे.
- **अल्युमिनियम प्रोफाईल** — २००-२२० ग्रॅम/मी.
- **लॉकिंग स्ट्रिंग** — २.३ मि.मि. जाडी दोन्ही बाजूने पावडर कोटेड, झिंक कोटेड, प्लास्टिक कोटेड.
- हरितगृह/शेडनेटगृह या मध्ये स्टील वायर रोप वापरल्यास तो **BIS** मानकाप्रमाणे असावा.

९) हरितगृहांची उंची कोकण, मराठवाडा व प. महाराष्ट्राकरिता ६ मी. आणि खानदेश व विदर्भाकरिता ६.५० मी. करण्यात यावी.

१०) हरितगृहांचे फाउंडेशन पाईपची/साईज — ६० एम.एम. व कॉलमची एकच साईज — ७६ एम.एम. ठेवण्यात यावी.

११) जी.आय. पाईपचे तांत्रिक निकष व इतर साहित्यांचे व बाबींचे तांत्रिक निकष सोबत तक्ता क्र. १ ते ६ मध्ये दिलेले आहेत.

१२) नैसर्गिक वायुविजन व उच्च तंत्रज्ञानावर आधारित हरितगृहासाठी ऐच्छिक साहित्याचा तपशील सोबत तक्ता क्र. ७ मध्ये दिलेला आहे.

१३) सुक्ष्मसिंचन - हरितगृह व शेडनेटगृहातील सुक्ष्मसिंचनाकरिता लागणा-या साहित्याचा तपशील कंट्रोल हेड फोर इरिगेशन या मथळ्याखाली तसेच सुक्ष्म सिंचन व फॉगिंग सिस्टीम यांचे तांत्रिक निकष सोबत तक्ता क्र. ८.१ ते १२ मध्ये दिलेली आहेत.

१४) हरितगृहाच्या प्रकारानुसार व आकारानुसार विविध मॉडेल्स निश्चित करण्यात आलेले आहेत. सदर मॉडेलनिहाय वापरावयाच्या अनिवार्य साहित्याचा तपशील तक्ता क्र. १३.१ ते १३.५ व तक्ता क्र. १४.१ ते १४.४ मध्ये व मॉडेलनिहाय आराखडे (**Designs**) क्र. १.१ ते १.९ व २.१ ते २.८ मध्ये दिलेले आहेत.

१५) **ऐच्छिक साहित्याची यादी-**

हरितगृहाच्या/शेडनेटगृहाच्या प्रकारानुसार व आकारमानानुसार आवश्यक (अनिवार्य) साहित्याचा तपशील

तक्ता क्र. ८.१ ते ८.५, ९.१ ते ९.४, १०.१ ते १०.४, १३.१ ते १३.५, १४.१ ते १४.४, २०.१ ते २०.७, २१.१ ते २१.७, २२.१ ते २२.४, २३.१ ते २३.५ या तक्त्यांमध्ये दिलेला आहे. या व्यतिरिक्त तक्ता क्र. ७ मध्ये दिलेल्या

तपशीलाप्रमाणे ऐच्छिक साहित्याचा लाभार्थी वापर करू शकतील. तथापि अनिवार्य साहित्यावर केलेल्या खर्चासह सदर

ऐच्छिक साहित्यावर केलेला खर्च प्रकारानुसार व आकारमानानुसार निश्चित केलेल्या आर्थिक मापदंडाच्या मर्यादेत

अनुदानासाठी पात्र राहिल. लाभार्थीने सदरच्या ऐच्छिक साहित्यावर खर्च केला नसल्यास त्यावर अनुदान देय होणार

नाही. यासाठी लाभार्थीने ऐच्छिक बाबींवर खर्च केल्याची खात्री संबंधित तपासणी अधिका-याने करावी.

हरितगृह उभारणीसाठी निश्चित केलेले खर्चाचे मापदंड (Cost norms)-

हरितगृहाच्या नैसर्गिक वायुविजन (Open Vent Poly house) व वातावरण नियंत्रित (Climate Control Poly house) प्रकाराच्या हरितगृहाच्या उभारणीसाठी आकारमानानुसार व विविध मॉडेल्सनुसार प्रति चौ.मी. क्षेत्रासाठी येणा-या खर्चाचे महत्तम मापदंड खालीलप्रमाणे आहेत. या महत्तम मापदंडाप्रमाणे आलेला खर्च किंवा प्रत्यक्ष लाभार्थीने केलेला खर्च(बीलानुसार) यापेकी जो कमी असेल त्या खर्चाच्या ५० टक्के अनुदान देय राहील.

हरितगृह: -

बाब	मॉडेलचा प्रकार	एकूण क्षेत्र (चौ.मी.)	मॉडेलनुसार हरितगृहाचा आकार (रुंदी x लांबी) (मी.)	प्रति चौ.मी. महत्तम मापदंड (रु.)	
				सर्व साधारण क्षेत्र	अधिसूचित डोंगराळ क्षेत्र
हरितगृह (OVPH)	OVPH-500	560	20 x 28	935	1075
		560	28 x 20	935	1075
	OVPH-1000	1008	28 x 36	935	1075
		1008	36 x 28	935	1075
	OVPH-2000	2016	36 x 56	890	1024
		2080	52 x 40	890	1024
	OVPH-3000	3120	52 x 60	844	971
		3120	60 x 52	844	971
	OVPH-4000	4080	60 x 68	844	971
		4000	100 x 40	844	971
हरितगृह (CCPH)	CCPH -1000	1008	28 x 36	1465	1685
		1008	36 x 28	1465	1685
	CCPH -2000	2016	36 x 56	1420	1633
		2080	52 x 40	1420	1633
	CCPH -3000	3120	52 x 60	1400	1610
		3120	60 x 52	1400	1610
	CCPH -4000	4080	68 x 60	1400	1610
		4000	100 x 40	1400	1610

● **अनुदान मर्यादा :**

- १) वरीलप्रमाणे नैसर्गिक वायूविजन प्रकाराच्या हरितगृहासाठी (OVPH) कमितकमी ५०० चौ.मी. तर जास्तीत जास्त ४००० चौ.मी. क्षेत्र मर्यादेपर्यंत महत्तम मापदंडानुसार येणा-या खर्चाच्या ५० टक्के अथवा प्रत्यक्ष खर्चाच्या ५० टक्के यापैकी जे कमी असेल ते अनुदान सर्व प्रकारच्या लाभार्थींना देय राहील.
- २) वातावरण नियंत्रित प्रकारच्या हरितगृहासाठी (CCPH) कमितकमी १००० चौ.मी. तर जास्तीत जास्त ४००० चौ.मी. क्षेत्र मर्यादेपर्यंत महत्तम मापदंडानुसार येणा-या खर्चाच्या ५० टक्के अथवा प्रत्यक्ष खर्चाच्या ५० टक्के यापैकी जे कमी असेल ते अनुदान सर्व प्रकारच्या लाभार्थींना देय राहील.

ब. शेडनेटगृह उभारणी -

शेडनेटगृहाचा उपयोग प्रामुख्याने हंगामी व बिगर हंगामी पिके घेण्यासाठी, उच्च मुल्यांकित भाजीपाला पिके व फुलांच्या उत्पादनासाठी करण्यात येतो. शेडनेटगृहामध्ये तापमान, आर्द्रता व कार्बनडाय ऑक्साईडच्या प्रमाणावर काही प्रमाणात नियंत्रण ठेवता येते.

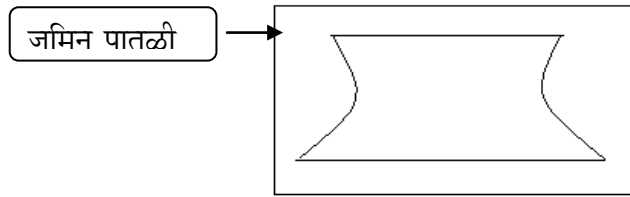
● शेडनेटगृहासाठी जागेची निवड

शेडनेटगृहाच्या जागेची निवड करताना खालीलप्रमाणे निकष अवलंबण्यात यावेत.

- १) जमीन चांगला निचरा होणारी असावी. उंच सखल जमीन असल्यास निवड केलेल्या जागेचे सपाटीकरण करावे.
- २) मोठ्या वृक्षाच्या सावलीत किंवा इमारतीच्या सावलीत किंवा इमारतीच्या आडोशाची जागा निवडण्यात येऊ नये.
- ३) भरपूर सूर्यप्रकाश मिळेल अशी जागा निवडावी.
- ४) पाणी पुरवठ्याची सुविधा जवळपास असणे आवश्यक आहे.
- ५) पाण्याचा सामु ६ ते ७.५ च्या दरम्यान असेल व क्षारतेचे प्रमाण जास्तीत जास्त ०.१ ते ०.३ मीली. मोहोज (mmhos/cm) इतके असणे अपेक्षित आहे.
- ६) जमीन पाण्याचा निचरा होणारी नसेल किंवा क्षारयुक्त असेल तर पाण्याचा निचरा होणारी वालुकामय माती वापरून गादी वाफे तयार करावेत.
- ७) जमीन निचरा होणारी नसेल तर शेडनेटगृह भोवती लहान चर काढावा जेणेकरून पाण्याचा निचरा होईल.
- ८) शेडनेटगृहासाठी अखंड विद्युत पुरवठ्याची सुविधा असणे गरजेचे आहे.
- ९) पाणथळ जागा शेडनेट हाऊससाठी निवडू नये.

● शेडनेटगृह उभारणीसाठी तांत्रिक निकष

- १) खांबासाठी पक्का पाया घेतलेला असावा. खड्ड्याचा आकार १ x १ x २ फुट असावा. त्यात मधोमध जी. आय. चा फाऊंडेशन पाईप बसवून त्यास होल्ड फास्ट बार टाकून १:२:४ प्रमाणात सिमेंट, वाळू, खडी घेऊन तयार केलेले सिमेंट काँक्रीट भरावे. खड्ड्याचा आकार साधारणतः खालीलप्रमाणे असावा.

- २) शेडनेटगृहाचे विविध मॉडेल व आकारमानानुसार प्रामुख्याने राऊंड टाईप (Round Type) RTSNH व फ्लॅट टाईप (Flat Type) FTSNH प्रकार आहेत. राऊंड टाईपसाठी आराखड्याप्रमाणे बाजूची उंची व मध्यभागाची उंची ठेवण्यात यावी. शेडनेटगृहासाठी आवश्यकतेनुसार ५० किंवा ७५ टक्के शेडींगची शेडनेट वापरण्यात यावी. शेडनेटचे फिटींग अॅल्युमिनियम चॅनेल पट्टीमध्ये स्प्रिंगच्या सहाय्याने केलेले असावे.
- ३) शेडनेटगृहामध्ये स्प्रिंकलर किंवा ड्रिप इरिगेशनची सोय केलेली असावी.
- ४) शेडनेटगृहाला सर्व बाजूंनी जमिनीपासून १ मीटर उंचीपर्यंत स्कर्टिंगसाठी १०० जी. एस. एम. च्या जीओ फॅब्रिक फिल्मचा उपयोग करण्यात यावा.
- ५) शेडनेट व पॉलीहाऊसच्या आतून किडरोधक नेट लावणे आवश्यक आहे. कारण त्यामुळे फुले व भाजीपाला पिकांवर येणा-या किडीचा तसेच किडीमार्फत प्रसार होणा-या रोगाच्या प्रसारास जबाबदार असणा-या किटकांच्या प्रवेशास अवरोधन होऊन विशेषतः विषाणूजन्य रोगांचा प्रादुर्भाव कमीत कमी करता येणे शक्य होईल.

- ६) सुक्ष्मसिंचन - शेडनेटगृहामधील सुक्ष्मसिंचनाकरिताचा खर्च मंजूर मापदंडामध्येच समाविष्ट आहे. यामध्ये कंट्रोल हेड फोर इरिगेशन सुची अंतर्गत वापरावयाचे साहित्य मॉडेलनिहाय तक्ता क्र. ८.१ ते ८.५ मध्ये तसेच फॉगिंग सिस्टीमसाठी तक्ता क्र. ९.१ ते ९.५ मध्ये देण्यात आलेले आहेत. आणि त्यांचे तांत्रिक निकष तक्ता क्र. ११ व १२ प्रमाणे विचारात घेण्यात यावेत.
- ७) जी.आय. पाईपचे तांत्रिक निकष व इतर साहित्यांचे तांत्रिक निकष सोबत तक्ता क्र. १५ ते १९ मध्ये दिलेले आहेत.
- ८) शेडनेटगृहाच्या प्रकारानुसार व आकारानुसार विविध मॉडेल्स निश्चित करण्यात आलेले आहेत. सदर मॉडेलनिहाय वापरावयाच्या साहित्याचा तपशील तक्ता क्र. २०.१ ते २०.७, २१.१ ते २१.७, २२.१ ते २२.४ व २३.१ ते २३.५ मध्ये व मॉडेलनिहाय आराखडे (**Designs**) क्र. ३.१ ते ६.८ मध्ये दिलेले आहेत.
- ९) जास्त उंचीच्या शेडनेटगृहाचे फाउंडेशन पाईपची साईज — ४८ एम.एम. व कॉलमची साईज — ६० एम.एम.असावी.
- १०) राउंड टाईप व जास्त उंचीच्या फ्लॅट टॉप शेडनेट हाऊसची ग्रीड ६ मी X ४ मी असावा. कमी उंचीच्या फ्लॅट टॉप शेडनेट हाऊसची ग्रीड ६ मी X ६ मी असावा.
- ११) राउंड टाईप शेडनेट हाऊसची उंची ४ मी. व ५ मी. व फ्लॅट टाईप शेडनेटहाऊसची उंची ३.२५ मी. व ४ मी. ठेवण्यात यावी.

क. लागवड साहित्य, मशागत व लागवड खर्च -

संरक्षित शेती या घटकांतर्गत हरितगृहामध्ये उच्च मुल्यांकित भाजीपाला पिकांच्या लागवड साहित्यासाठी व मशागतीसाठी तसेच हरितगृहामधील व शेडनेटगृहामधील उच्च दर्जाच्या फुलपिकांच्या लागवड साहित्यासाठी व मशागतीसाठी शेतक-यांना अनुदान मंजूर करण्यासाठी खालील बाबींचा/सुचनांचा अवलंब करण्यात यावा. संरक्षित शेती घटकांतर्गत जिल्ह्यातील सर्व शेतक-यांची हरितगृह व शेडनेटगृह उभारणी या उपघटकांसाठी असलेली अनुदान मागणी पूर्ण झाल्यानंतरच लागवड साहित्य या घटकासाठी अर्जाचा विचार करण्यात यावा.

१) हरितगृहामध्ये उच्च मुल्यांकित भाजीपाला पिकांच्या लागवड साहित्यासाठी व मशागतीसाठी अनुदान देणे.

१. शेतक-यांना/लाभार्थींना खालीलप्रमाणे मंजूर मापदंडानुसार अनुदान/अर्थसहाय्य देय राहिल.
२. उच्च मुल्यांकित भाजीपाला पिकांची लागवड केल्याची व मशागत केल्याची खात्री करण्यासाठी संबंधित तालुका कृषि अधिकारी व संबंधित मंडळ कृषि अधिकारी यांनी संयुक्तपणे मोका तपासणी केल्यानंतरच देय अनुदान लाभार्थींना विहित पद्धतीने अदा करण्यात यावे. मोका तपासणीमध्ये हरितगृहातील प्रत्यक्ष भाजीपाला पिकांची लागवड झालेल्या क्षेत्राचेच मोजमाप घेऊन अनुदानासाठी पात्र क्षेत्राची परिगणना करण्यात यावी. (प्रपत्र-१०)
३. हरितगृहामध्ये भाजीपाला पिकांच्या लागवडीसाठी आवश्यक उच्च मुल्यांकित लागवड साहित्य व मशागतीसाठी राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियान अंतर्गत पुढील बाबींसाठी अनुदान देय राहिल

हरितगृहातील भाजीपाला पिकांच्या लागवडीसाठी खर्चाचे मापदंड

अ.क्र.	बाब	प्रति चौ.मी. क्षेत्रासाठी खर्च (रु.)	अनुदान मर्यादा
१	लागवड साहित्य (रोपे)	१८	देय खर्चाच्या ५० टक्के अनुदान, प्रति लाभार्थी जास्तीत जास्त ४००० चौ.मी. क्षेत्र मर्यादेपर्यंत.
२	गादी वाफे तयार करणे (लाल माती, भुसा, मजुरी,वाहतुक, निर्जंतुकिकरण इ.)	१८	
३	प्लॅस्टिक अच्छादन	१४	
४	विद्राव्य खते	४५	
५	पिक संरक्षण औषधे	४५	
एकूण		१४०	

४. उपरोक्त अनु क्र. १ ते ५ बाबींसाठीचा स्वतंत्र खर्च त्याप्रमाणात ग्राह्य धरण्यात येईल. इतर बाबींवरील खर्च विचारात घेतला जाणार नाही.
५. भाजीपाला पिकांच्या उच्च मुल्यांकित लागवड साहित्याची (वाणांची) खरेदी खात्रीशीर स्रोताकडून करून शिफारशीनुसार त्याची लागवड हरितगृहामध्ये करणे लाभार्थींना बंधनकारक राहिल.
६. पिकनिहाय प्रति वर्ग मीटर रोपांची संख्या खालीलप्रमाणे शिफारशीनुसार असल्यानंतरच लागवड साहित्यासाठी अनुदान देय राहिल.

अनु. क्र.	पिकांचे नाव	वाफ्यावरील लागवडीचे अंतर	प्रति वर्ग मी. रोप संख्या
१	सिमला मिरची	०.६० X ०.४५	३.७०
२	टोमॅटो	०.६० X ०.४५	३.७०
३	ब्रोकोली	०.४५ X ०.३०	७.४०
४	काकडी	१.३० X ०.४०	१.९२
५	चेरी टोमॅटो	०.६० X ०.४५	३.७०
६	रेड कॅबेज	०.४५ X ०.३०	७.४०
७	लेट्युस	०.४५ X ०.३०	७.४०
८	खरबुज	१.३० X ०.४५	१.९२
९	मिरची	०.६० X ०.४५	३.७०

(उदा.१००० वर्ग मी. मध्ये सिमला मिरचीचे ३७०० रोपे असणे आवश्यक आहे. याप्रमाणे विविध आकाराच्या हरितगृहातील पिकनिहाय रोप संख्या उपरोक्त शिफारशीप्रमाणे असल्याची खात्री तपासणी अधिका-याने करावी).

२) हरितगृह /शेडनेटगृहामध्ये फुलपिकांच्या लागवड साहित्य व मशागतीसाठी अनुदान देणे.

- शेतक-यांना/लाभार्थींना मंजूर मापदंडानुसार अनुदान/अर्थसहाय्य देय राहिल.
- उच्च दर्जाच्या फुलपिकांची लागवड केल्याची व मशागत केल्याची खात्री करण्यासाठी संबंधित तालुका कृषि अधिकारी व संबंधित मंडळ कृषि अधिकारी यांनी संयुक्तपणे मोका तपासणी केल्यानंतरच देय अनुदान लाभार्थींना विहित पद्धतीने अदा करण्यात यावे. मोका तपासणीमध्ये हरितगृहातील/शेडनेटगृहातील प्रत्यक्ष फुलपिकांची लागवड झालेल्या क्षेत्राचेच मोजमाप घेऊन अनुदानासाठी पात्र क्षेत्राची परिगणना करण्यात यावी. (प्रपत्र-१०)
- हरितगृहामध्ये/शेडनेटगृहामध्ये फुलपिकांच्या लागवडीसाठी आवश्यक लागवड साहित्य व निविष्ठांसाठी राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियान योजनेंतर्गत पुढील बाबींसाठी अनुदान देय राहिल.

हरितगृह/शेडनेटगृहामध्ये फुलपिकांच्या लागवडीसाठी खर्चाचे मापदंड

अ. क्र.	बाब	प्रति चौ.मी. क्षेत्रासाठी खर्च (रु.)			अनुदान मर्यादा
		कार्नेशन व जरबेरा	अँथोरियम व ऑर्किड	गुलाब व लिलीयम	
१	लागवड साहित्य	४९० (आधार देण्याच्या खर्चासह)	५३९	१९३	देय खर्चाच्या ५० टक्के अनुदान, प्रति लाभार्थी जास्तीत जास्त ४००० चौ.मी. क्षेत्र मर्यादेपर्यंत
२	गादी वाफे तयार करणे (लाल माती, भुसा, मजुरी,वाहतुक, निर्जंतुकीकरण इ.)	२०	२७	३९	
३	विद्राव्य खते	५०	६७	९७	
४	पिकसंरक्षण औषधे	५०	६७	९७	
एकूण		६१०	७००	४२६	

- उपरोक्त अनु क्र. १ ते ४ या बाबींसाठीचाच खर्च त्याप्रमाणात ग्राह्य धरण्यात येईल. इतर बाबींवरील खर्च विचारात घेतला जाणार नाही.
- फुलपिकांच्या लागवड साहित्याची (वाणांची) खरेदी स्वामीत्वधन भरलेल्या (रॉयल्टी) रोपवाटीका धारकांकडूनच करून शिफारशीनुसार त्याची लागवड हरितगृहामध्ये किंवा शेडनेटगृहामध्ये करणे लाभार्थींना बंधनकारक राहिल.
- पिकनिहाय प्रति वर्ग मीटर रोपांची संख्या खालीलप्रमाणे शिफारशीनुसार असल्यानंतरच लागवड साहित्यासाठी अनुदान देय राहिल.

अनु.क्र.	पिकाचे नाव	प्रति वर्ग मीटर रोपे संख्या
१	कार्नेशन	२४ ते ३६
२	जरबेरा	६ ते ८
३	अँथोरियम (कोको शेलमध्ये)	७ ते १०
४	ऑर्किड (कोको शेलमध्ये)	१७ ते २०
५	गुलाब	७ ते १४
६	लिलीयम	५० ते ६० कंद

(उदा.१००० वर्ग मी. हरितगृह/शेडनेटगृहामध्ये गुलाबाचे वाणांनुसार कमीत कमी ७००० ते जास्तीत जास्त १४००० रोपे असणे आवश्यक आहे. याप्रमाणे विविध आकाराच्या हरितगृह/शेडनेटगृहातील पिकनिहाय रोप संख्या उपरोक्त शिफारशीप्रमाणे असल्याची खात्री तपासणी अधिका-याने करावी).

३) लागवड साहित्य व मशागत या बाबीसाठी तपासणी (मोजमाप) पद्धत

हरितगृह/शेडनेटगृहामध्ये लागवड साहित्य व मशागत या बाबीसाठी भाजीपाला व फुलपिके यांचे खर्चाचे मापदंड उपरोक्त प्रमाणे प्रति चौ.मी क्षेत्रासाठी देण्यात आलेले आहेत. याबाबीची क्षेत्रीय स्तरावर मोका तपासणी करताना प्रत्यक्षात जेवढ्या क्षेत्रावर (चौ.मी. मध्ये) लागवड झालेली आहे तेवढ्याच क्षेत्राचे मोजमाप घेवून त्याप्रमाणे अनुदानाची परिगणना करण्यात यावी. त्याचप्रमाणे उपरोक्त भाजीपाला व फुलपिके यासाठी देण्यात आलेल्या खर्च मापदंडाच्या तक्त्यामध्ये बाबनिहाय मापदंडाची विगतवारी देण्यात आलेली आहे. अनुदानाची परिगणना करताना संबंधीत बाबीवर उपरोक्त तक्त्यात देण्यात आल्याप्रमाणे अधिकतम खर्च मर्यादा राहिल. एका बाबीवरील झालेला जास्तीचा खर्च दुस-याबाबीवर गृहीत धरण्यात येवू नये. तसेच तक्त्यात दिल्याप्रमाणे लाभार्थ्याने प्रत्यक्षात ज्या बाबी राबविलेल्या आहेत त्याच बाबी अनुदानाची परिगणना करताना गृहीत धरण्यात याव्या. तालुका कृषि अधिकारी व मंडळ कृषि अधिकारी यांनी सोबत जोडलेल्या विहित प्रपत्रात (प्रपत्र-१०) तपासणी अहवाल तयार करावा.

४) शेडनेट / हरितगृहाची जिल्हातील सर्व मागणी पूर्ण झाल्यानंतरच लागवड साहित्य, मशागत व लागवड खर्च या घटकास प्राधान्य द्यावे.

ड. पक्षीरोधक जाळी

पक्षीरोधक जाळीचा उपयोग भाजीपाला, व फळपिकांचे पक्ष्यांपासून संरक्षण करण्याकरीता होतो. तसेच गारपिट रोधक जाळीमुळे भाजीपाला व फळपिकांचे गारपिटीपासून संरक्षण करता येते.

- पक्षीरोधक जाळी खालील दोन प्रकारात बसवता येते. १) इकोनॉमी ॲन्टी बर्डनेट (मेश साईज १५ X १५ मी.मी)
२) हेवी ड्युटी ॲन्टी बर्डनेट (मेश साईज १२ X १२ मी.मी)
- जाळी व इतर घटकांचा खर्च रुपये ३५/- प्रती चौ.मी. इतका अपेक्षित धरलेला असून त्यावर शेतक-यांना ५० टक्के अनुदान ५००० चौ.मी. पर्यंत प्रती लाभार्थी देय राहिल.
- वैयक्तिक शेतकरी, शेतक-यांच्या उत्पादक कंपन्या (FPO), शेतकरी समूह, बचत गट, सहकारी संस्था यांना अनुदान देय राहिल. या घटकाकरीता इतर शासकीय योजनेतून अनुदान घेतलेले नसावे.
- पक्षीरोधक जाळी / गारपिट रोधक जाळी उभारणीची मंडल कृषि अधिकारी यांनी मोका तपासणी करून अनुदान देण्याबाबत शिफारस करावी.

इ . प्लॅस्टीक मल्टीप्लिंग -

फळझाडांच्या/भाजीपाला पिकांच्या सभोवती, जमिनीवर मल्टीप्लिंगसाठी तयार केलेली प्लॅस्टीक फिल्म टाकल्यावर पाण्याचा बाष्पीभवनामुळे होणारा -हास टाळता येतो. तसेच त्यामुळे तणांची वाढ होत नाही.

अ.क्र.	घटक	सर्वसाधारण क्षेत्र		डोंगराळ क्षेत्रासाठी	
		मापदंड	अधिकतम अनुदान मर्यादा	मापदंड	अधिकतम अनुदान मर्यादा
१	प्लॅस्टिक मल्टीप्लिंग (आच्छादन)	हेक्टरी रु. ३२,०००/-	रु.१६,०००/- याप्रमाणे ५० टक्के अनुदान, २ हेक्टर मर्यादेपर्यंत	हेक्टरी रु. ३६,८००/-	रु.१८,४००/- याप्रमाणे ५० टक्के अनुदान, २ हेक्टर मर्यादेपर्यंत

- १) योजनेचा लाभ घेण्याकरीता शेतक-यांच्या नावे फळबाग/भाजीपाला लागवडीखालील जमीन व त्याचा ७/१२ आवश्यक राहिल.
- २) सदर योजनेअंतर्गत वैयक्तीक शेतकरी, शेतकरी समूह, शेतक-यांच्या उत्पादक कंपन्या (FPO), बचत गट, सहकारी संस्था यांना अर्थसहाय्य देय राहिल.
- ३) फिल्मच्या जाडीनुसार वेगवेगळ्या पिकांकरीता पुढीलप्रमाणे मल्टीप्लिंग फिल्मचा वापर करता येईल.

अ.क्र.	यु. व्ही. स्टॅबिलाईज्ड फिल्मची जाडी (मायक्रॉन)	शिफारस केलेली पीके
१	२५	३-४ महिने कालावधीची पीके, उदा. भाजीपाला, स्ट्रॉबेरी इ.
२	५०	मध्यम कालावधीत येणारी पीके. (११/१२ महिने) उदा. फळपिकांच्या सुरुवातीच्या वाढीचा कालावधी, पपई इ.
३	१००/२००	जास्त कालावधीची पीके, (१२ महिन्यापेक्षा अधिक) सर्व पीके.

- ४) मल्टीप्लिंग केलेल्या क्षेत्राची मंडल कृषि अधिकारी यांनी मोका तपासणी करावी.

ई. प्लॅस्टीक टनेल -

प्लॅस्टीक टनेल हे एक छोट्या प्रकारचे हरितगृहच आहे. याकरीता पारदर्शक प्लॅस्टीक फिल्मचा वापर करण्यात येतो. याच्या अर्धगोलाकार आकारामूळे जास्तीतजास्त सूर्यप्रकाशाचा उपयोग करून घेता येतो. त्याचप्रमाणे पाणी व तापमानाचा होणारा -हास कमी करता येतो. या प्रकारच्या टनेलची उभारणी कमी खर्चात करता येते. सदरची टनेल्स प्रामुख्याने फळपिके, पुष्पोत्पादन या पिकांच्या कलमा/रोपांचे आणि उती संवर्धनातील रोपांच्या बळकटीकरणासाठी तसेच भाजीपाला उत्पादनासाठी उपयुक्त आहेत.

अ.क्र.	घटक	सर्वसाधारण क्षेत्र		डोंगराळ क्षेत्रासाठी	
		मापदंड	अधिकतम अनुदान मर्यादा	मापदंड	अधिकतम अनुदान मर्यादा
१	प्लॅस्टीक टनेल	रु. ६० प्रति चौ.मी	५० टक्के जास्तीत जास्त रक्कम रु. ३०,०००/- मर्यादा १००० चौ.मी. प्रती लाभार्थी	रु. ७५ प्रति चौ.मी.	५० टक्के जास्तीत जास्त रक्कम रु. ३७,५००/- मर्यादा १००० चौ.मी. प्रती लाभार्थी

प्लॅस्टीक टनेलसाठी पी.व्ही.सी आणि एल.डी.पी.ई प्लॅस्टीक वापरण्यात येते. सर्वसाधारणपणे २० मेश किंवा त्यापेक्षा कमी आकाराची प्लॅस्टीक जाळी वापरण्यात येते. तथापि पी.व्ही.सी. फिल्मची जाडी ५० ते १२० मायक्रॉन इतकी आवश्यक आहे. प्लॅस्टीक टनेलची लांबी ३० मीटर पर्यंत ठेवल्यास व्यवस्थापनास सोईचे होते. रुंदी वाप्याच्या रुंदीप्रमाणे व सापळ्याप्रमाणे बदलता येऊ शकते.

सर्वसाधारणपणे खालील आकाराची प्लॅस्टीक टनेल्स उभारण्यात यावीत.

अ.क्र.	टनेल पाया (से.मी.)	सापळ्याची उंची (से.मी.)	फिल्मची रुंदी (से.मी.)	फिल्मची जाडी (मायक्रॉन)
१	४० ते ५०	४५	१३० ते १५०	३० ते ५०
२	८० ते ९०	५५	१८० ते २००	३० ते ५०
३	१२० ते १३०	४५	२००	८० ते १००
४	१४० ते १६०	५५	२५०	८० ते १००

टनेलची उभारणी प्रामुख्याने चांगल्या निच-याच्या जमिनीवर भरपूर सूर्यप्रकाश मिळेल अशा ठिकाणी करण्यात यावी. वा-यापासून संरक्षणासाठी शक्यतो टनेलची उभारणी वारा वाहणा-या दिशेस आडवी असावी. आवश्यकता भासेल तेथे वारारोधक झाडांची लागवड करावी. टनेलसाठी लागणारा सापळा धातूच्या पट्ट्या, बांबू किंवा केनच्या पट्ट्या यापासून तयार करण्यात यावा. ४ ते ५ मी. मी. व्यासाच्या तारेपासून देखील सापळा तयार करता येईल. जास्त लांबीच्या टनेलमध्ये धातूच्या किंवा बांबूच्या पट्ट्या एकमेकांना बांधण्याकरीता तारेचा वापर करण्यात यावा.

- टनेल उभारणीपूर्वी मातीचे गादी वाफे तयार करण्यात यावेत. सदरचे वाफे सपाट, सरी किंवा वरंबा पध्दतीने तयार करण्यात यावेत.
- प्लॅस्टिक टनेल उभारणीची मंडल कृषि अधिकारी यांनी मोक्या तपासणी करून अनुदान अदायगीबाबत शिफारस करावी.

हरितगृह उभारणीसाठी लागणा-या साहित्यांचे तांत्रिक निकष

हरितगृहाच्या विविध मॉडेलनुसार व प्रकारानुसार आवश्यक असणा-या साहित्यांचे तांत्रिक निकष पुढीलप्रमाणे आहेत. त्यानुसार लाभार्थीनी **BIS** मानकाप्रमाणे साहित्यांचा वापर करावा.

१. सर्वसाधारण प्रकारचे हरितगृह (OVPH) उभारणीसाठी विविध भाग/बाबींसाठीचे तांत्रिक निकष -

Table No. 1 : General Specifications for OVPH models

1	All members of the structure should be made of Galvanized Iron (GI) with minimum 50 microns thick galvanizing.
2	Complete structure should be made of galvanized steel tubular pipes conforming to BIS Standards (IS 1161:2014). Structural member should be joined with fasteners properly.
3	Members should not be welded to one another, but fixed with the nut bolts.
4	Members should not have any welded joints .
5	The overall slope of the foundation should be between 1.25 % and 2 % so as to keep the Gutter slope accordingly.
6	The shape of the Polyhouse should be aerodynamic so as to reduce the impact of wind & consequent damage of Polyhouse. The structure should also follow aerodynamics along all four sides with corridors.
7	Grid should be of 4m X 8m
8	Top height should be minimum 6 mts for Konkan, Marathwada & W. maharashtra and 6.5 mtrs for Khandesh and Vidarbh.
9	Gutter height should be minimum 4 mtrs.
10	Side curtains should be of minimum 2 m height for OVPH of area below 1008 Sq.mtrs, 2.5 m height for area between 1009 Sq.m to 2016 Sq.m and 3.5 m height for area above 2017 Sq.m
11	Top Vent should be of minimum 0.8 m height for OVPH of area below 2016 Sq.m and 1 m height for area above 2017 Sq.m.
12	Cross bracing should be provided as follows- Horizontal cross bracing on 4 corners of Polyhouse (For all models) Vertical Cross bracings on 4 corners of Polyhouse (For all models above 1009 Sq.mtrs.)

२) सर्वसाधारण प्रकारच्या (OVPH) हरितगृहासाठी वापरण्यात यावयाच्या जी. आय. पाईपचे तांत्रिक निकष (IS1161:2014)

Table No. 2 Specification of GI pipe for OVPH Models

Sr. No.	Particulars	Size (Nominal bore)(in inches)	Size (Outside Diameter) (mm)	Thickness (mm)	Weight (Kg/m)
1	Tor bar for hold-fast in foundation	n.a.	8mm	--	--
2	Columns	2 ½"	76.1 mm	2.9	5.24
3	Foundations for all columns	2"	60.3 mm	2.9	4.11
4	Truss bottom-Big	2"	60.3 mm	2.9	4.11
5	Truss bottom-Small Sides & Front/Back(F/B)	1 ½"	48.3 mm	2.9	3.25
6	All Corridors	1 ½"	48.3 mm	2.9	3.25
7	Top cross	1 ¼"	42.4 mm	2.6	2.55
8	Corridor support members (sides & F/B)	1 ¼"	42.4 mm	2.6	2.55
9	Trusses-Top curved members	1 ¼"	42.4 mm	2.6	2.55
10	Purlins-(All except curtain)	1 ¼"	42.4 mm	2.6	2.55
11	Door column	1 ¼"	42.4 mm	2.6	2.55
12	Door	1"	33.7 mm	2.6	1.99
13	Purlins-Curtain	1"	33.7 mm	2.6	1.99
14	Truss members (minimum 5 nos per Bay)	1"	33.7 mm	2.6	1.99
15	Cross bracing	1"	33.7 mm	2.6	1.99
16	Door top	1"	33.7 mm	2.6	1.99
17	Curtain-Universal	1"	33.7 mm	2.6	1.99
18	Runners (for top UV Film)	¾"	26.9 mm	2.3	1.40
19	Curtain pipe	¾"	26.9 mm	2.3	1.40
20	Curtain handle	¾"	26.9 mm	2.3	1.40
21	Curtain guide	½"	21.3 mm	2.0	0.952

३) उच्च तंत्रज्ञानावर आधारित हरितगृहाच्या (CCPH) उभारणीसाठी सर्वसाधारण तांत्रिक निकष-

Table No. 3 General Specification for CCPH Models

1	All members of the structure should be made of Galvanized Iron (GI) with minimum 50 microns thick galvanizing.
2	Complete structure made of galvanized steel tubular pipes or equivalent section conforming to BIS Standards (IS 1161:2014) structural member should be joined with fasteners properly.
3	Members should not be welded to one another, but fixed with the nut bolts.
4	Members should not have any welded joints .
5	The overall slope of the foundation should be between 1.25 up to % and 2 % so as to keep the Gutter slope accordingly.
6	The shape of the Polyhouse should be according to aerodynamic so as to reduce the impact of wind & consequent damage of Polyhouse. The structure should also follow aerodynamics along two sides with corridors.
7	Grid should be of 4m X 8m
8	Top height should be minimum 4.5 mtrs.
9	Gutter height should be minimum 3 mtrs.
10	Excavation of top loose soil upto 0.45 m deep & 0.3m wide, Brick/UCR soling below soil surface of 0.2m depth, 0.1m PCC of 1:4:8, 0.23m Brick wall of 0.15m height below soil surface & 0.6m height above ground surface below the pads & below the fans. Brick wall above ground surface shall be duly plastered with two coats of exterior cement paint. OR A rigid independent structure should be provided for installation of Fans, which shall be strong enough so as to give proper support to the Fans & prevent the vibrations from being transferred to the polyhouse structure.
11	Entrance Room should be provided which shall be of minimum 2mtrs Wide X 2mtrs.Length X 2.4mtrs. Height, with double door entry system.
12	Distance between the Fans & Pads should not exceed 25 mtrs
13	Pads should be necessarily be of Cellulose & no other material shall be allowed.

४) उच्च तंत्रज्ञानावर आधारित (CCPH) या प्रकाराच्या हरितगृहाच्या उभारणीसाठी

वापरण्यात यावयाच्या जी.आय.पाईपचे तांत्रिक निकष. (IS1161:2014)

Table No. 4 : Specifications of GI pipe for CCPH models

Sr.No.	Particulars	Size (Nominal bore)(in inches)	Size mm (Outside Diameter)	Thickness (mm)	Weight (Kg/m)
1	Tor bar for hold-fast in foundation	n.a.	8mm	--	--
2	All Columns	2 ½"	76.1 mm	2.9	5.24
3	Foundations for all Columns	2"	60.3 mm	2.9	4.11
4	Truss Bottom-Big	2"	60.3 mm	2.9	4.11
5	Truss Bottom-Small F/B	1 ½"	48.3 mm	2.9	3.25
6	Truss Bottom-Small Sides	1 ½"	48.3 mm	2.9	3.25
7	All Corridors	1 ½"	48.3mm	2.9	3.25
8	Corridor support members	1 ¼"	42.4mm	2.6	2.55
9	Trusses-Top curved members	1 ¼"	42.4mm	2.6	2.55
10	Purlins	1 ¼"	42.4mm	2.6	2.55
11	Door Column	1 ¼"	42.4mm	2.6	2.55
12	Door	1"	33.7mm	2.6	1.99
13	Truss members (minimum 5 nos per Bay)	1"	33.7mm	2.6	1.99
14	Cross bracing	1"	33.7mm	2.6	1.99
15	Door Top	1"	33.7mm	2.6	1.99

५) हरितगृहाच्या सर्वसाधारण (OVPH) व वातावरण नियंत्रित (CCPH) या प्रकारासाठी वापरण्यात यावयाच्या इतर साहित्यांचे तांत्रिक निकष.

Table No. 5: Specifications of other items for OVPH and CCPH models

Sr.No.	Particulars	Specification
1	Clamps	Minimum Pregalvanized G P Sheet 2.0mm thick duly zinc plated. Which resist 400hrs of Salt spray test.
2	Nuts & bolts	Minimum 10mm High tensile duly zinc Plated. Which resist 150hrs of Salt spray test. For structure joint 6-mm-8mm shall be allow for fitting gutter to perlin
3	Insect net	30 Mesh/40mesh/50 mesh UV stabilised below curtains. (IS16513:2016)
4	Laminated wovenPE film for apron	UV stabilized (minimum 140 gsm)and having minimum tearing strenth 140 Kg/m ² should be used for side Apron which shall be of 1m to 1.5m above ground level.
5	Aluminium profiles	Minimum 200 grms per mtr. GI Profiles shall not be allowed.
6	Springs	Minimum 2.3mm spring steel duly zinc plated& hardened /plastic/powder coated.
7	Screws	Minimum 20 mm Self drilling tapping.
8	Shade net	50% UV stabilized shadenet of 100 GSM (IS-16008:2012)
9	UV film	UV stabilized 200 micron transparent plastic film confirming to BIS standard (IS 15827:2009) or equivalent/better international standards having properties such as multilayered ,anti dust, anti drip, anti fog, anti sulphur, diffused, clear and having minimum 85% level of light transmittance.Optional property -IR reflective
	Gutter	Metal Gutter made out of minimum 1mm thick GI or 1.2 mm aluminium hardened sheet & minimum 500 mm perimeter trapezoidal section,length not more than 40 meter. For gutter length more than 40 metet two way slope has to be given. OR Plastic gutter- Virgin, UV stabilized, 1.4 mm thick and 600mm wide with increased purlin strength of 1 ½" instead of 1 ¼"
11	Door	Door should be made out of UV stabilized FRP with minimum 1mm thickness.& fixed on SS heavy Hinges.
12	GI wire for Shednet Support	Minimum 12 Gauge G.I wire/PEI min. 2.2 thickess should be used to fix shadenet with sliding arrangement for opening & closing as per requirement.
13	Pulleys assembly with nuts & bolts	According to standard specification.
14	Plastic rope	UV stablised ropes should be used with minimum 4mm thickness.
15	Curtain rings	Visibly strong & effective
16	Curtain clamps	Visibly strong & effective.

- ६) उच्च तंत्रज्ञानावर आधारित (CCPH) या प्रकाराच्या हरितगृहामध्ये वातावरण नियंत्रणसाठी वापरण्यात यावयाच्या विविध साहित्य व उपकरणांचे तांत्रिक निकष.

Table No. 6 : Specifications of climate control equipments for CCPH models

1	Exhaust FANS (Minimum 50" size & having capacity about 25000 cfm)	For effective cooling inside the green house Exhaust Fans having heavy galvanised steel box frame each having capacity of minimum 25300 CFM at 0 static pressure. The number of Fans shall be calculated as per the requirement so as to maintain temperature inside the green house as follows- below When ambient temperature is 42 C & ambient humidity is 35°C between 30-40% Below When ambient temperature is 42 C & ambient humidity is 37°C between 60-70% Fans shall have SS blades with aerodynamic design so as to give maximum efficiency with minimum power consumption, and belt driven axial flow fan, having centrally auto openable louvers & GI sheet & Grills.
2	Cellulose CoolingPADS	4" or 6" thick impregnated cellulose cooling pads of suitable area, calculated so as to maintain the temperature inside the green house as follows below When ambient temperature is 42 C & ambient humidity is 35°C between 30-40% Below When ambient temperature is 42 C & ambient humidity is 37°C between 60-70% The Pads shall be stiff enough to make it self supporting even at continuous water flow and at the same time is efficiently protected against any decomposition caused by water and air, resulting in minimum working life span of 3 years.
3	WATER CIRCULATING SYSTEM FOR PADS	Water circulating system shall comprise of all Aluminium Frame, Gutter & Cover, PVC Pipe for water distribution on cooling pad so as to wet the pad completely.
4	FOGGING SYSTEM	Fogging system, including 16mm Lateral Pipes at a spacing of 3 mtrs. & make 4 way with antileak distance Foggers at spacing of max. 3 mtrs. PVC submain shall be allowed if buried under ground, HDPE Submain, Ball valves, Fittings & accessories, including Disc/Screen Filter & Water storage tank (minimum 1000ltrs.).
5	CONTROL HEAD FOR WATER CIRCULATING SYSTEM	Brass/SS/PVC Ball Valves, Flush Valves, Disc/Screen Filter, Water storage Tank of min 1000 Ltrs. Capacity, Electricity Pump set of ISI mark of sufficient capacity so as to keep the pads always wet.
6	CONTROL HEAD FOR FOGGING SYSTEM	Control head consisting of- 1) Water storage tank having capacity to hold minimum water required for continuous operation of fogging system for 1 hour, 2) ISI marked Pump having sufficient discharge so as to operate all the foggers at any given time, at minimum pressure of 35mtrs. at the point of emitter 3) Sand Filter & Disc Filters having capacity required for above system 4) By-pass assembly, valves, pressure gauge, fitting & accessories 5) Powder coated Panel box including digital timer, MCB, contactors, relays, auto starter, auto manual switch, Voltmeter, wiring, etc.
7	CONTROLLER	For maintaining the proper & adequate temperature & humidity simultaneously inside the Polyhouse a microprocessed based programmable temperature, Humidity & time based Controller. User Friendly, with 1 Humidity Probe & 2 temperature Probes shall be installed. The Controller shall control Pad Pump, Fogger Pump & Fans individually for controlling climate. The controller shall be provided with suitable constant voltage transformer for the safe working of the controller.
8	CONTROL PANEL BOX	All electricals shall be enclosed inside a control panel duly powder coated and consisting of a set of MCB, relays, contactors, manual/Auto Mode including wiring ISI mark copper cable of suitable size & enclosed conduit pipe MCB separate set for each Fans, Pump of Pad & Pump of Foggers..
9	Wiring	All electricals shall be connected by using ISI marked copper wire cable of required size. These wires shall be enclosed in ISI marked conduit pipe. The entire electrical work shall be certified by licenced electrical engineer.

Table No.7 List of Optional items that can be considered for subsidy if actually installed on site & invoices provided

Sr. No.	List of Items & their specifications								
1	Lux meter digital								
2	Wet bulb Dry bulb thermometer								
3	<p>Tensiometers Tensiometer Standard model fitted with suction meter, 0-100 centibar vacuum, with screwable ceramic tip and translucent head assembly with water trap: following sizes: 30cm 45cm</p> <p>Tensiometer Accessories- Tensiometer insertion coring tool Hand suction Tensiometer priming syringe Tensiometer guage recording chart (montly)- pack of 12</p> <p>Air circulating Fans (to be used only when air circulation is limited due to following reasons- 1) big area, 2) Less wind flow, 3) use of insect nets/bionets in sides & subsidy will only be applicable for structures above 2000 Models) Each air circulating fans should have minimum 7 nos. of Aluminium powder coated and SS body with following specifications as per the sizes</p>								
4	<p>Number of fans to be allowed for subsidy should be limited as follows</p> <table border="0"> <tr> <td>Model-1000</td><td>Not allowed</td></tr> <tr> <td>Model-2000</td><td>Maximum 7 Nos.</td></tr> <tr> <td>Model-3000</td><td>Maximum 9 Nos.</td></tr> <tr> <td>Model-4000</td><td>Maximum 10 Nos.</td></tr> </table> <p>Size 30"</p>	Model-1000	Not allowed	Model-2000	Maximum 7 Nos.	Model-3000	Maximum 9 Nos.	Model-4000	Maximum 10 Nos.
Model-1000	Not allowed								
Model-2000	Maximum 7 Nos.								
Model-3000	Maximum 9 Nos.								
Model-4000	Maximum 10 Nos.								
5	<p>Fertilized injecting units-</p> <p>a. HTP single piston pump (with electric motor & panel box)</p>								
6	PH measuring devices								
7	EC measuring devices								

The details of material to be used for control head for irrigation system (item no 19 (a) mentioned in all OVPH, RTSNH, FTSNH models)

Table No.8.1: (OVPH/ RTSNH/ FTSNH) - 500 models

1	Control head-500	Model	500		Submain Discharge LPH	
		Size (m)	20	28	Drip	Foggers
		Area (Sq.mtrs.)	560		4978	1742
Sr. No.	Particulars		Unit		Quantity Estimated	
1	Concrete Bed-6 Sq. mtrs.		Unit		1	
2	Pump 1.5 HP		Nos		1	
3	Water Storage Tank		Ltrs.		1000	
4	Panel Box with timer		Nos		1	
5	Sand Filter 10 m3/hr		Nos		1	
6	Disc Filter 10 m3/hr		Nos.		1	
7	GI fittings & accessories		Nos		1	
8	By pass assembly		Nos.		1	

Table No. 8.2: (OVPH/RTSNH/FTSNH)-1000 models

2	Control head-1000	Model	1000		Submain Discharge LPH	
		Size (m)	28	36	Drip	Foggers
		Area (Sq.mtrs.)	1008		8960	3136
Sr.No	Particulars		Unit		Quantity Estimated	
1	Concrete Bed-6 Sq..mtrs		Unit		1	
2	Pump 2.0 HP		Nos.		1	
3	Water Storage Tank		Ltrs.		3000	
4	Panel Box with Timer		Nos.		1	
5	Sand Filter 10 m3/hr		Nos.		1	
6	Disc Filter 10 m3/hr.		Nos.		1	
7	GI fitting & accessories		Nos.		1	
8	By pass assembly		Nos.		1	

Table No. 8.3: (OVPH/RTSNH/FTSNH)-2000 models

3	Control head-2000	Model	2000		Submain Discharge LPH	
		Size (m)	36	36	Drip	Foggers
		Area (Sq.mtrs.)	2016		17920	6272
Sr.No	Particulars		Unit		Quantity Estimated	
1	Concrete Bed-6 Sq..mtrs		Unit		1	
2	Pump 3.0 HP		Nos.		1	
3	Water Storage Tank		Ltrs.		7000	
4	Panel Box with Timer		Nos.		1	
5	Sand Filter 25 m3/hr		Nos.		1	
6	Disc Filter 25 m3/hr.		Nos.		1	
7	GI fitting & accessories		Nos.		1	
8	By pass assembly		Nos.		1	

Table No. 8.4: (OVPH/RTSNH/FTSNH)- 3000 models

4	Control head-3000	Model	3000		Submain Discharge LPH	
		Size (m)	52	60	Drip	Foggers
		Area (Sq.mtrs.)	3120		27733	9707
Sr.No	Particular		Unit		Quantity Estimated	
1	Concrete Bed-6 Sq..mtrs		Unit		2	
2	Pump 5.0 HP		Nos.		1	
3	Water Storage Tank		Ltrs.		10000	
4	Panel Box with Timer		Nos.		1	
5	Sand Filter 25 m3/hr		Nos.		1	
6	Disc Filter 25 m3/hr.		Nos.		1	
7	GI fitting & accessories		Nos.		1	
8	By pass assembly		Nos.		1	

Table No. 8.5: (OVPH/RTSNH/FTSNH)- 4000 models

5	Control head-4000	Model	4000		Submain Discharge LPH	
		Size (m)	40	100	Drip	Foggers
		Area (Sq.mtrs.)	4000		35556	12444
Sr.No	Particulars		Unit		Quantity Estimated	
1	Concrete Bed-6 Sq..mtrs		Unit		2	
2	Pump 5.0 HP		Nos.		1	
3	Water Storage Tank		Ltrs.		12500	
4	Panel Box with Timer		Nos.		1	
5	Sand Filter 25 m3/hr		Nos.		1	
6	Disc Filter 25 m3/hr.		Nos.		1	
7	GI fitting & accessories		Nos.		1	
8	By pass assembly		Nos.		1	

The details of material to be used for Control head for Foggers-Item No. 21 mentioned all CCPH models

Table No. 9.1: (CCPH)- 1000 models

2	Control head for foggers-1000	Model	CCPH-1000		Submain Discharge LPH	
		Size (m)	28	36	Drip	Foggers
		Area (Sq.mtrs.)	1008		8960	3136
Sr.No	Particular		Unit		Quantity Estimated	
1	Concrete Bed-6 Sq..mtrs		Unit		1	
2	Pump 2.0 HP		Nos.		1	
3	Water Storage Tank		Ltrs.		3000	
4	Sand Filter 10 m3/hr		Nos.		1	
5	Disc Filter 10 m3/hr.		Nos.		1	
6	GI fitting & accessories		Nos.		1	
7	By pass assembly		Nos.		1	

Table No. 9.2: (CCPH)- 2000 models

3	Control head for foggers - 2000	Model	CCPH-2000		Submain Discharge LPH	
		Size (m)	36	56	Drip	Foggers
		Area (Sq.mtrs.)	2016		17920	6272
Sr.No	Particular		Unit		Quantity Estimated	
1	Concrete Bed-6 Sq..mtrs		Unit		1	
2	Pump 3.0 HP		Nos.		1	
3	Water Storage Tank		Ltrs.		7000	
4	Sand Filter 25 m3/hr		Nos.		1	
5	Disc Filter 25 m3/hr.		Nos.		1	
6	GI fitting & accessories		Nos.		1	
7	By pass assembly		Nos.		1	

Table No. 9.3: (CCPH)- 3000 models

4	Control head for foggers - 3000	Model	CCPH-3000		Submain Discharge LPH	
		Size (m)	52	60	Drip	Foggers
		Area (Sq.mtrs.)	3120		27733	9707
Sr.No	Particular		Unit		Quantity Estimated	
1	Concrete Bed-6 Sq..mtrs		Unit		1	
2	Pump 5.0 HP		Nos.		1	
3	Water Storage Tank		Ltrs.		10000	
4	Sand Filter 25 m3/hr		Nos.		1	
5	Disc Filter 25 m3/hr.		Nos.		1	
6	GI fitting & accessories		Nos.		1	
7	By pass assembly		Nos.		1	

Table No. 9.4: (CCPH)- 4000 models

5	Control head for foggers - 4000	Model	CCPH-4000		Submain Discharge LPH	
		Size (m)	60	68	Drip	Foggers
		Area (Sq.mtrs.)	4080		36267	12693
Sr.No	Particular		Unit		Quantity Estimated	
1	Concrete Bed-6 Sq..mtrs		Unit		2	
2	Pump 5.0 HP		Nos.		1	
3	Water Storage Tank		Ltrs.		12500	
4	Sand Filter 25 m3/hr		Nos.		1	
5	Disc Filter 25 m3/hr.		Nos.		1	
6	GI fitting & accessories		Nos.		1	
7	By pass assembly		Nos.		1	

The details of material to be used for Control head for pad circulation -Item No. 20 mentioned in all CCPH models

Table No. 10.1: (CCPH)- 1000 models

2	Control head for pad circulation-1000	Model	CCPH-1000		Submain Discharge LPH	
		Size (m)	28	36	Drip	Foggers
		Area (Sq.mtrs.)	1008		8960	3136
Sr.No	Particular		Unit		Quantity Estimated	
1	Pump 1.5 HP		Nos.		1	
2	Water Storage Tank		Ltrs.		3000	
3	Sand Filter 10 m3/hr		Nos.		1	
4	Disc Filter 10 m3/hr.		Nos.		1	
5	GI fitting & accessories		Nos.		1	
6	By pass assembly		Nos.		1	

Table No. 10.2: (CCPH)- 2000 models

3	Control head for pad circulation-2000	Model	CCPH-2000		Submain Discharge LPH	
		Size (m)	36	56	Drip	Foggers
		Area (Sq.mtrs.)	2016		17920	6272
Sr.No	Particular		Unit		Quantity Estimated	
1	Pump 2.0 HP		Nos.		1	
2	Water Storage Tank		Ltrs.		7000	
3	Sand Filter 25 m3/hr		Nos.		1	
4	Disc Filter 25 m3/hr.		Nos.		1	
5	GI fitting & accessories		Nos.		1	
6	By pass assembly		Nos.		1	

Table No. 10.3: (CCPH)- 3000 models

4	Control head for pad circulation-3000	Model	CCPH-3000		Submain Discharge LPH	
		Size (m)	52	60	Drip	Foggers
		Area (Sq.mtrs.)	3120		27733	9707
Sr.No	Particular		Unit		Quantity Estimated	
1	Pump 3.0 HP		Nos.		1	
2	Water Storage Tank		Ltrs.		10000	
3	Sand Filter 25 m3/hr		Nos.		1	
4	Disc Filter 25 m3/hr.		Nos.		1	
5	GI fitting & accessories		Nos.		1	
6	By pass assembly		Nos.		1	

Table No. 10.4: (CCPH)- 4000 models

5	Control head for pad circulation- 4000	Model	CCPH-4000		Submain Discharge LPH	
		Size (m)	60	68	Drip	Foggers
		Area (Sq.mtrs.)	4080		36267	12693
Sr.No	Particular		Unit		Quantity Estimated	
1	Pump 5.0 HP		Nos.		1	
2	Water Storage Tank		Ltrs.		12500	
3	Sand Filter 25 m3/hr		Nos.		1	
4	Disc Filter 25 m3/hr.		Nos.		1	
5	GI fitting & accessories		Nos.		1	
6	By pass assembly		Nos.		1	

Table No. 11

Specifications for irrigation system -drip / mini sprinkler / overhead irrigation mentioned in all models of Greenhouse & Shadenethouse

1	Power supply arrangement should be available at site
2	Lateral size should not be less than 16mm OD & minimum Class-II
3	Emitters spacing in drip irrigation should not be more than 0.3m
4	Emitters discharge in drip irrigation should not be more than 2lph
5	Lateral length in drip irrigation should not exceed 40 mtrs.
6	Submain should be necessarily be of HDPE
7	Mini sprinkler & overhead irrigation systems should be designed to achieve minimum Emission Uniformity of 85%
8	If any of the above specifications are not followed then no subsidy will be sanctioned for this item

Table No. 12

Specifications for fogging system mentioned in all models of Greenhouse & Shadenethouse

1	Power supply arrangement should be available at site
2	Lateral size should not be less than 16mm OD
3	Emitters spacing should not be less than 3m x 3m grid
4	Emitters discharge should not be more than 7.5 lph per fogger i.e. $7.5 \times 4 = 30$ lph per 4-way
5	Submain should be necessarily be of HDPE
6	Lateral length should not exceed 40 mtrs.
7	Foggers should be able to creat droplet sizes of less than 90 microns (supported by the literature)
8	Foggers pump should be operated by auto digital timers
9	Foggers should be operated at minimum 3 kg/cm ²
10	Foggers should be provided with drainage prevent devices.
11	If any of the above specifications are not followed then no subsidy will be sanctioned for this item

Table 13.1: The details of material to be used for **OVPH-500** model (Min. 6 Mtrs Height at center)

Sr. No.	Particulars	Unit	20 m x 28 m	28 m x 20 m
			560 Sq.Mtrs.	560 Sq.Mtrs.
			Quantity	Quantity
1	GI Pipes	Kgs.	3604	3683
2	UV stablised Poly Film	Sq.mtrs	1101	1154
3	GI Gutter	Kgs.	115	153
4	Aluminium Profiles	Mtrs.	406	429
5	Clamps & Accessories	Sq.mtrs.	560	560
6	Shade Net (on roof)	Sq.mtrs.	428	420
7	Insect Net (on sides)	Sq.mtrs.	252	252
8	Laminated woven film (apron)	Sq.mtrs	126	126
9	Locking spring	Mtrs.	590	625
10	High Tensile Nuts & Bolts	Sq.mtrs.	560	560
11	Self drilling tapping Screws	Nos.	775	820
12	GI Wire	Kgs.	13	12
13	Plastic Rope	Mtrs.	145	131
14	Curtain Clamps	Nos.	67	67
15	Pulley assembly	Nos.	8	10
16	Curtain Rings	Nos.	84	60
17	UV stabilised FRP-Door	Nos.	1	1
18	Foundation-civil material	Nos.	56	55
19	a) Control Head - 500	Unit	1	1
	b) Irrigation System	Unit	1	1
	c) Fogging System	Unit	1	1

Table 13.2: The details of material to be used for **OVPH-1000** model (Min. 6 Mtrs Height at center)

Sr. No.	Particulars	Unit	28 m x 36 m	36 m x 28 m
			1008 Sq.Mtrs.	1008 Sq.Mtrs.
			Quantity	Quantity
1	GI Pipes	Kgs.	6156	6235
2	UV stablised Poly Film	Sq.mtrs	1809	1862
3	GI Gutter	Kgs.	287	325
4	Aluminium Profiles	Mtrs.	676	699
5	Clamps & Accessories	Sq.mtrs.	1008	1008
6	Shade Net (on roof)	Sq.mtrs.	840	832
7	Insect Net (on sides)	Sq.mtrs.	353	353
8	Laminated woven film (apron)	Sq.mtrs	176	176
9	Locking spring	Mtrs.	983	1017
10	High Tensile Nuts & Bolts	Sq.mtrs.	1008	1008
11	Self drilling tapping Screws	Nos.	1290	1335
12	GI Wire	Kgs.	24	24
13	Plastic Rope	Mtrs.	231	218
14	Curtain Clamps	Nos.	93	93
15	Pulley assembly	Nos.	16	12
16	Curtain Rings	Nos.	108	84
17	UV stabilised FRP-Door	Nos.	1	1
18	Foundation-civil material	Nos.	83	82
19	a) Control Head - 1000	Unit	1	1
	b) Irrigation System	Unit	1	1
	c) Fogging System	Unit	1	1

Table 13.3: The details of material to be used for **OVPH-2000** model (Min. 6 Mtrs Height at center)

Sr. No.	Particulars	Unit	36 m x 56 m	52 m x 40m
			2016 Sq.Mtrs.	2080 Sq.Mtrs.
			Quantity	Quantity
1	GI Pipes	Kgs.	12249	12549
2	UV stablised Poly Film	Sq.mtrs	3303	3493
3	GI Gutter	Kgs.	680	795
4	Aluminium Profiles	Mtrs.	1254	1336
5	Clamps & Accessories	Sq.mtrs.	2016	2080
6	Shade Net (on roof)	Sq.mtrs.	1802	1852
7	Insect Net (on sides)	Sq.mtrs.	530	529
8	Laminated woven film (apron)	Sq.mtrs	265	265
9	Locking spring	Mtrs.	1824	1945
10	High Tensile Nuts & Bolts	Sq.mtrs.	2016	2080
11	Self drilling tapping Screws	Nos.	2394	2551
12	GI Wire	Kgs.	51	52
13	Plastic Rope	Mtrs.	428	410
14	Curtain Clamps	Nos.	140	140
15	Pulley assembly	Nos.	24	26
16	Curtain Rings	Nos.	336	240
17	UV stabilised FRP-Door	Nos.	1	1
18	Foundation-civil material	Nos.	138	138
19	a) Control Head - 2000	Unit	1	1
	b) Irrigation System	Unit	1	1
	c) Fogging System	Unit	1	1

Table 13.4: The details of material to be used for **OVPH-3000** model (Min. 6 Mtrs Height at center)

Sr. No.	Particulars	Unit	52 m x 60 m	60 m x 52 m
			3120 Sq.Mtrs.	3120 Sq.Mtrs.
			Quantity	Quantity
1	GI Pipes	Kgs.	18368	18351
2	UV stablised Poly Film	Sq.mtrs	4942	4994
3	GI Gutter	Kgs.	1216	1254
4	Aluminium Profiles	Mtrs.	1908	1932
5	Clamps & Accessories	Sq.mtrs.	3120	3120
6	Shade Net (on roof)	Sq.mtrs.	2881	2873
7	Insect Net (on sides)	Sq.mtrs.	655	655
8	Laminated woven film (apron)	Sq.mtrs	328	328
9	Locking spring	Mtrs.	2776	2810
10	High Tensile Nuts & Bolts	Sq.mtrs.	3120	3120
11	Self drilling tapping Screws	Nos.	3643	3689
12	GI Wire	Kgs.	80	80
13	Plastic Rope	Mtrs.	610	596
14	Curtain Clamps	Nos.	173	173
15	Pulley assembly	Nos.	32	36
16	Curtain Rings	Nos.	360	312
17	UV stabilised FRP-Door	Nos.	1	1
18	Foundation-civil material	Nos.	188	187
19	a) Control Head - 3000	Unit	1	1
	b) Irrigation System	Unit	1	1
	c) Fogging System	Unit	1	1

Table 13.5: The details of material to be used for **OVPH-4000** model (Min. 6 Mtrs Height at center)

Sr. No.	Particulars	Unit	68 m x 60 m	100 m x 40 m
			4080 Sq.Mtrs.	4000 Sq.Mtrs.
			Quantity	Quantity
1	GI Pipes	Kgs.	23654	23429
2	UV stablised Poly Film	Sq.mtrs	6375	6532
3	GI Gutter	Kgs.	1704	1752
4	Aluminium Profiles	Mtrs.	2484	2535
5	Clamps & Accessories	Sq.mtrs.	4080	4000
6	Shade Net (on roof)	Sq.mtrs.	3822	3667
7	Insect Net (on sides)	Sq.mtrs.	756	832
8	Laminated woven film (apron)	Sq.mtrs	378	416
9	Locking spring	Mtrs.	3613	3687
10	High Tensile Nuts & Bolts	Sq.mtrs.	4080	4000
11	Self drilling tapping Screws	Nos.	4742	4839
12	GI Wire	Kgs.	106	102
13	Plastic Rope	Mtrs.	763	718
14	Curtain Clamps	Nos.	200	220
15	Pulley assembly	Nos.	40	56
16	Curtain Rings	Nos.	360	240
17	UV stabilised FRP-Door	Nos.	1	1
18	Foundation-civil material	Nos.	230	234
19	a) Control Head - 4000	Unit	1	1
	b) Irrigation System	Unit	1	1
	c) Fogging System	Unit	1	1

Table 14.1: The details of material to be used for **CCPH-1000** model (**Min. 4.5 Mtrs Height at center**)

Sr. No.	Particulars	Unit	28 m x 36 m	36 m x 28 m
			1008 Sq.Mtrs.	1008 Sq.Mtrs.
			Quantity	Quantity
1	GI Pipes	Kgs.	5501	5617
2	UV stablised Poly Film	Sq.mtrs	1866	1920
3	GI Gutter	Kgs.	316	373
4	Aluminium Profiles	Mtrs.	684	748
5	Clamps & Accessories	Sq.mtrs.	1008	1008
6	Shade Net (Tapenet on roof)	Sq.mtrs.	945	970
7	Insect Net (on sides)	Sq.mtrs.	107	139
8	Locking spring	Sq.mtrs	589	639
9	High Tensile Nuts & Bolts	Mtrs.	1008	1008
10	Self drilling tapping Screws	Sq.mtrs.	810	878
11	GI Wire	Nos.	24	24
12	Plastic Rope	Kgs.	231	218
13	Pulley assembly	Mtrs.	10	12
14	Curtain Rings	Nos.	216	168
15	UV stabilised FRP-Door assembly	Nos.	2	2
16	Exhaust Fan	Nos.	8	8
17	Cellulose Cooling pads-4"	Nos.	39	26
18	Water Circulating System	Nos.	26	34
19	Fogging System	Unit	1008	1008
20	Control Head for pad circulation	Unit	1	1
21	Control Head for Foggers	Unit	1	1
22	Climate Controller	Unit	1	1
23	Panel Box	Unit	1	1
24	Civil Work Brick Wall below fan & Pads	Sq.Mtrs.	38	46
25	Foundation-civil material	Nos.	76	72
26	Irrigation System	Unit	1	1

Table 14.2: The details of material to be used for **CCPH-2000** model (**Min. 4.5 Mtrs Height at center**)

Sr. No.	Particulars	Unit	36 m x 56 m	52 m x 40 m
			2016 Sq.Mtrs.	2080 Sq.Mtrs.
			Quantity	Quantity
1	GI Pipes	Kgs.	10966	11304
2	UV stablised Poly Film	Sq.mtrs	3331	3515
3	GI Gutter	Kgs.	728	881
4	Aluminium Profiles	Mtrs.	1179	1333
5	Clamps & Accessories	Sq.mtrs.	2016	2080
6	Shade Net (Tapenet on roof)	Sq.mtrs.	1940	2058
7	Insect Net (on sides)	Sq.mtrs.	139	204
8	Locking spring	Sq.mtrs	907	1019
9	High Tensile Nuts & Bolts	Mtrs.	2016	2080
10	Self drilling tapping Screws	Sq.mtrs.	1248	1401
11	GI Wire	Nos.	51	52
12	Plastic Rope	Kgs.	428	410
13	Pulley assembly	Mtrs.	24	32
14	Curtain Rings	Nos.	336	240
15	UV stabilised FRP-Door assembly	Nos.	2	2
16	Exhaust Fan	Nos.	14	14
17	Cellulose Cooling pads-4"	Nos.	51	75
18	Water Circulating System	Nos.	34	50
19	Fogging System	Unit	2016	2080
20	Control Head for pad circulation	Unit	1	1
21	Control Head for Foggers	Unit	1	1
22	Climate Controller	Unit	1	1
23	Panel Box	Unit	1	1
24	Civil Work Brick Wall below fan & Pads	Sq.Mtrs.	58	74
25	Foundation-civil material	Nos.	128	122
26	Irrigation System	Unit	1	1

Table 14.3: The details of material to be used for **CCPH-3000** model (**Min. 4.5 Mtrs Height at center**)

Sr. No.	Particulars	Unit	52 m x 60 m	60 m x 52 m
			3120 Sq.Mtrs.	3120 Sq.Mtrs.
			Quantity	Quantity
1	GI Pipes	Kgs.	16472	16492
2	UV stablised Poly Film	Sq.mtrs	4901	4956
3	GI Gutter	Kgs.	1302	1359
4	Aluminium Profiles	Mtrs.	1773	1837
5	Clamps & Accessories	Sq.mtrs.	3120	3120
6	Shade Net (Tapenet on roof)	Sq.mtrs.	3087	3112
7	Insect Net (on sides)	Sq.mtrs.	204	236
8	Locking spring	Sq.mtrs	1275	1324
9	High Tensile Nuts & Bolts	Mtrs.	3120	3120
10	Self drilling tapping Screws	Sq.mtrs.	1753	1820
11	GI Wire	Nos.	80	80
12	Plastic Rope	Kgs.	610	596
13	Pulley assembly	Mtrs.	32	36
14	Curtain Rings	Nos.	720	624
15	UV stabilised FRP-Door assembly	Nos.	2	2
16	Exhaust Fan	Nos.	22	22
17	Cellulose Cooling pads-4"	Nos.	75	87
18	Water Circulating System	Nos.	50	58
19	Fogging System	Unit	3120	3120
20	Control Head for pad circulation	Unit	1	1
21	Control Head for Foggers	Unit	1	1
22	Climate Controller	Unit	1	1
23	Panel Box	Unit	1	1
24	Civil Work Brick Wall below fan & Pads	Sq.Mtrs.	83	91
25	Foundation-civil material	Nos.	172	168
26	Irrigation System	Unit	1	1

Table 14.4: The details of material to be used for **CCPH-4000** model (Min. 4.5 Mtrs Height at center)

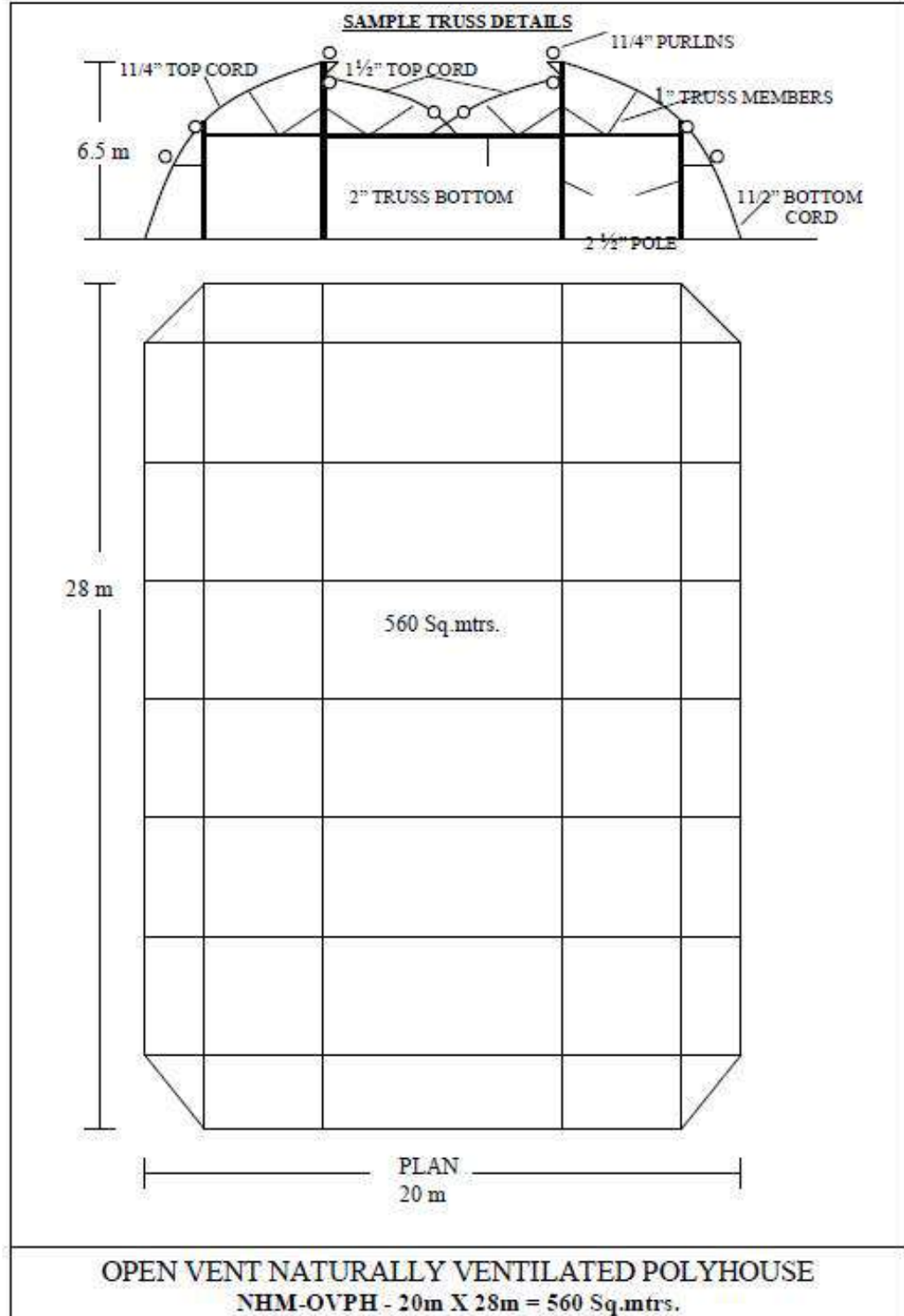
Sr. No.	Particulars	Unit	68 m x 60 m	100 m x 40 m
			4080 Sq.Mtrs.	4000 Sq.Mtrs.
			Quantity	Quantity
1	GI Pipes	Kgs.	21240	21160
2	UV stablised Poly Film	Sq.mtrs	6270	6487
3	GI Gutter	Kgs.	1819	1934
4	Aluminium Profiles	Mtrs.	2306	2534
5	Clamps & Accessories	Sq.mtrs.	4080	4000
6	Shade Net (Tapenet on roof)	Sq.mtrs.	4095	4074
7	Insect Net (on sides)	Sq.mtrs.	268	397
8	Locking spring	Sq.mtrs	1604	1813
9	High Tensile Nuts & Bolts	Mtrs.	4080	4000
10	Self drilling tapping Screws	Sq.mtrs.	2205	2493
11	GI Wire	Nos.	106	102
12	Plastic Rope	Kgs.	763	718
13	Pulley assembly	Mtrs.	40	56
14	Curtain Rings	Nos.	720	480
15	UV stabilised FRP-Door assembly	Nos.	2	2
16	Exhaust Fan	Nos.	28	28
17	Cellulose Cooling pads-4"	Nos.	99	99
18	Water Circulating System	Nos.	66	66
19	Fogging System	Unit	4080	4000
20	Control Head for pad circulation	Unit	1	1
21	Control Head for Foggers	Unit	1	1
22	Climate Controller	Unit	1	1
23	Panel Box	Unit	1	1
24	Civil Work Brick Wall below fan & Pads	Sq.Mtrs.	108	140
25	Foundation-civil material	Nos.	208	200
26	Irrigation System	Unit	1	1

हरितगृह उभारणीसाठी निश्चित केलेले विविध आराखडे (Designs)-

हरितगृहाच्या नैसर्गिक वायुविजन (Open Vent Poly house) व वातावरण नियंत्रित (Climate Control Poly house) प्रकाराच्या हरितगृहासाठी आकारमानानुसार विविध मॉडेल्स निश्चित केले असून त्याचे आराखडे (Designs) पुढीलप्रमाणे आहेत. लाभार्थीनी या ठरविण्यात आलेल्या आराखड्यानुसारच हरितगृहाची उभारणी करावी. (डिझाईन क्र. १.१ ते २.८)

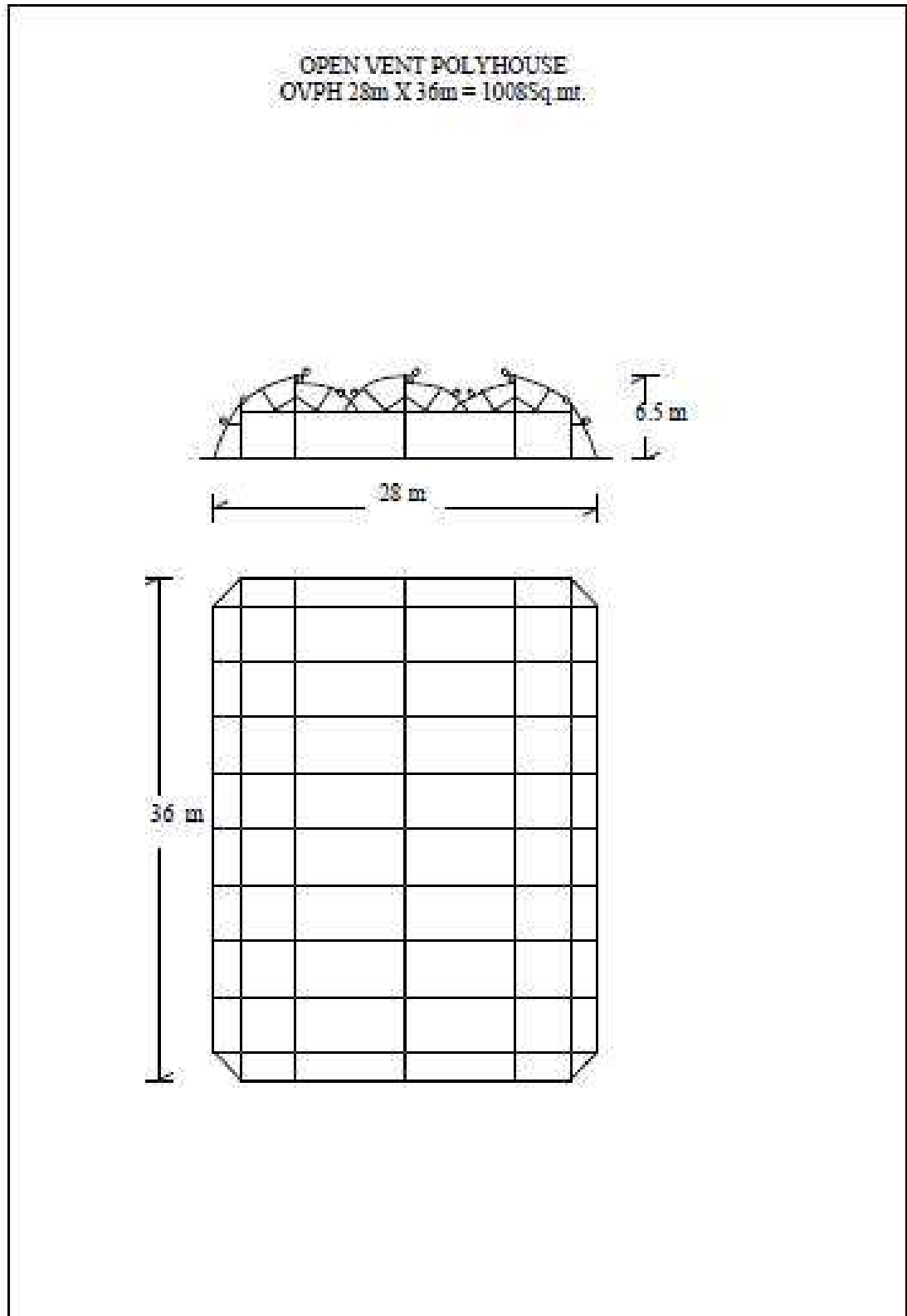
Design No. 1.1 Open Ventilated Polyhouse.(560 Sq.mtrs)

OVPH 20 m X 28 m

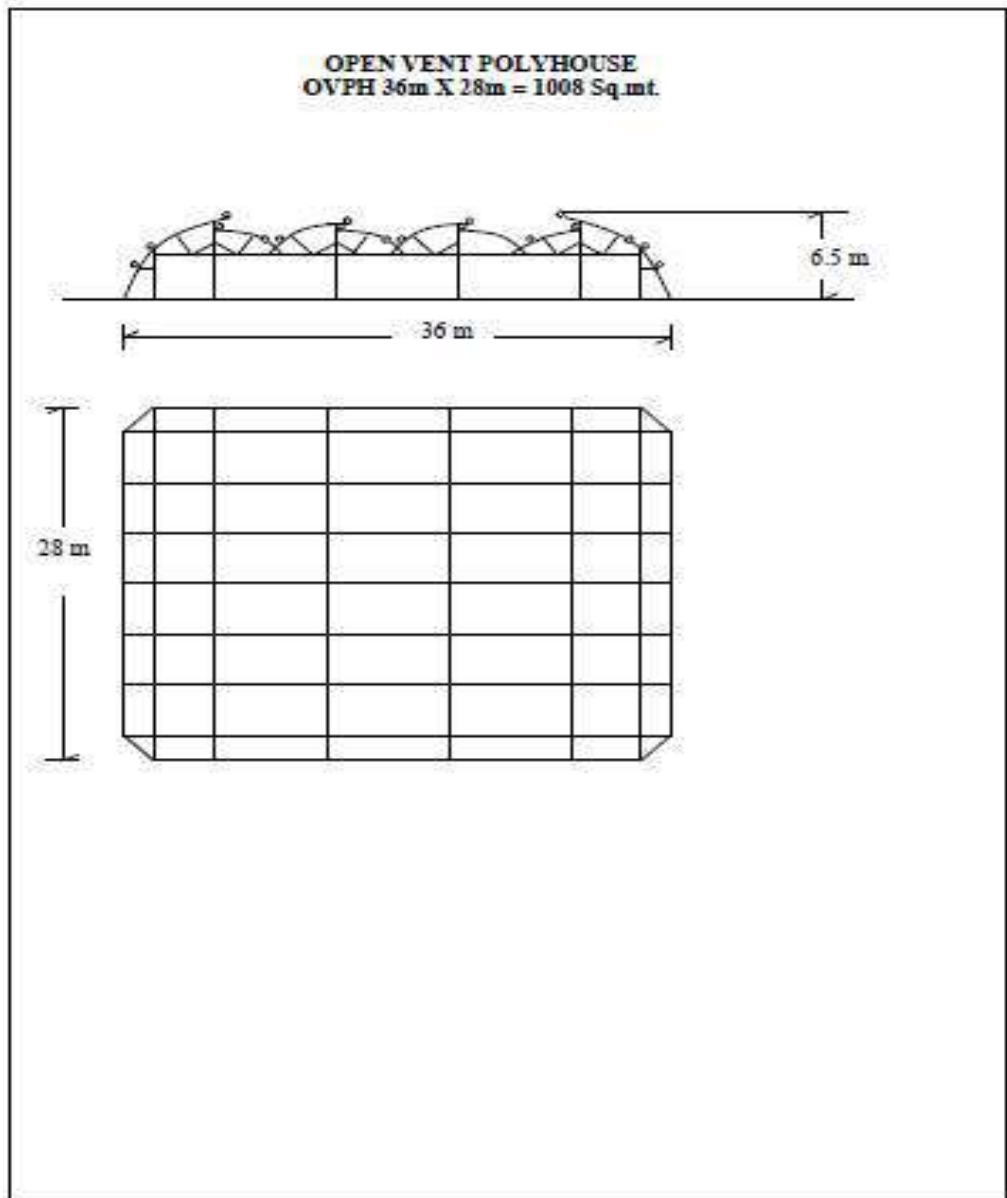
Design No. 1.2 Open Ventilated Polyhouse.(1008 Sq.mtrs)

OVPH 28m X 36 m

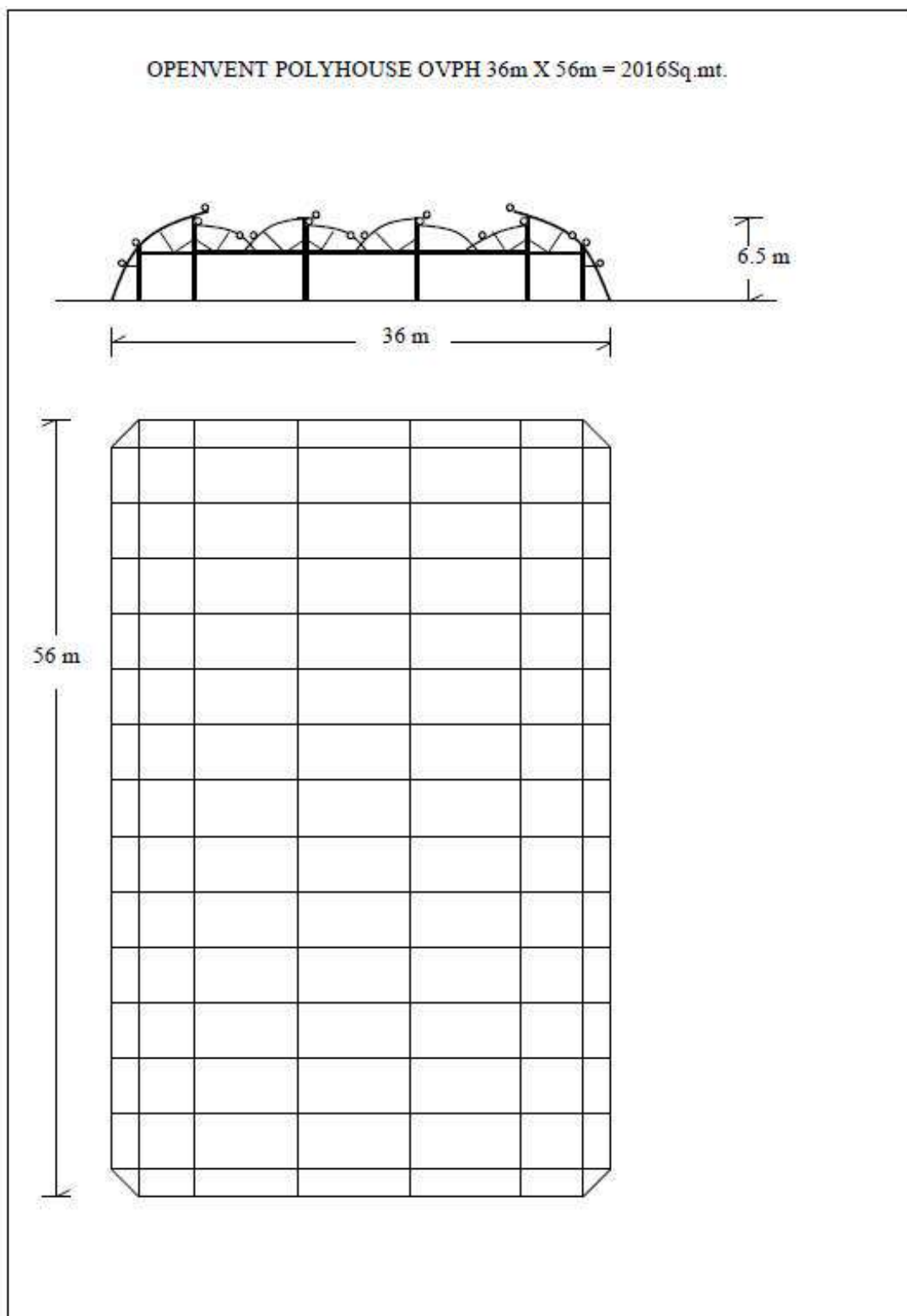
Design No. 1. 3 Open Ventilated Polyhouse.(1008 Sq.mtrs)

OVPH 36 m X 28 m =1008

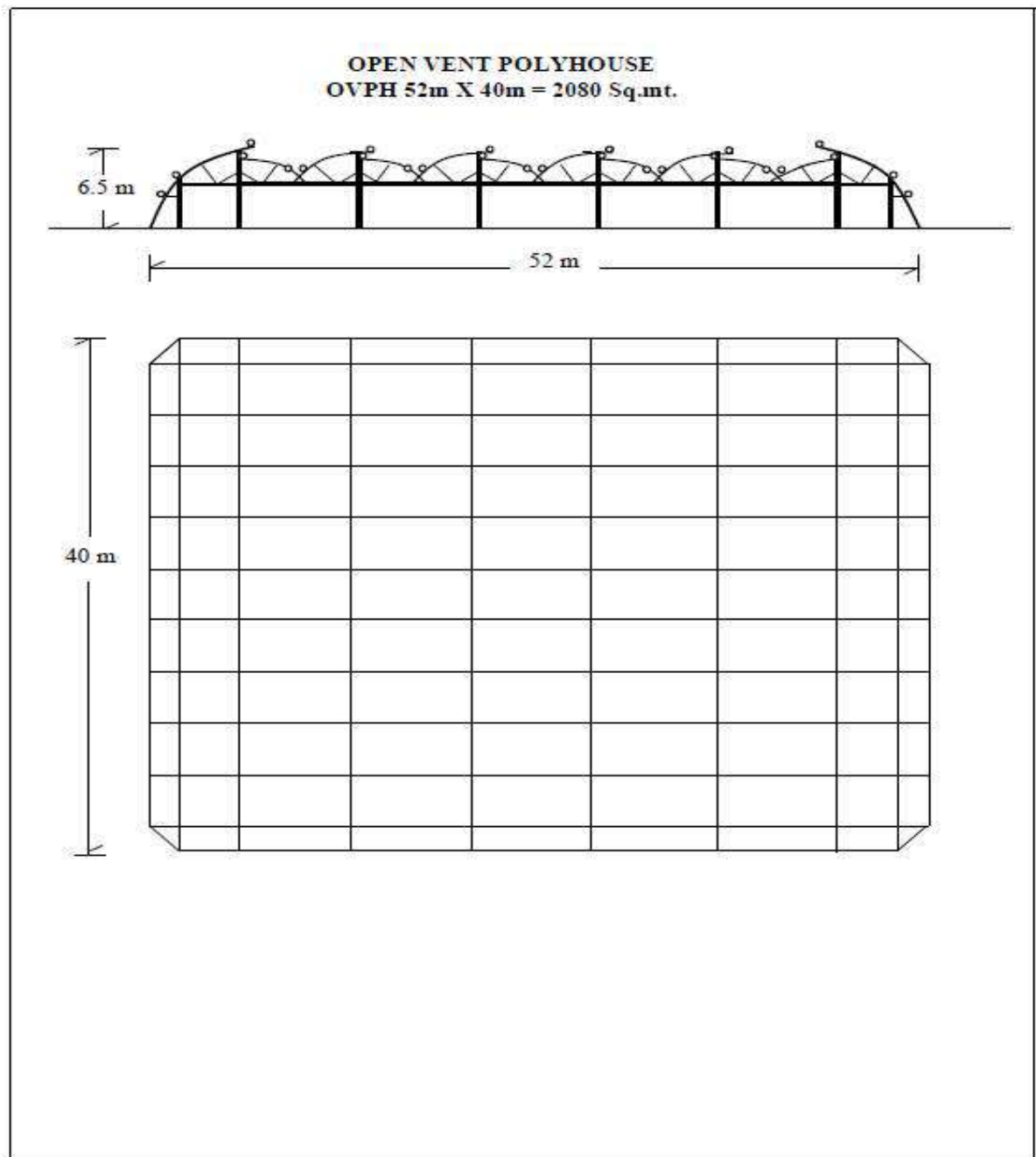
Design No. 1.4 Open Ventilated Polyhouse.(2016 Sq.mtrs)

OVPH 36 m X 56 m = 2016

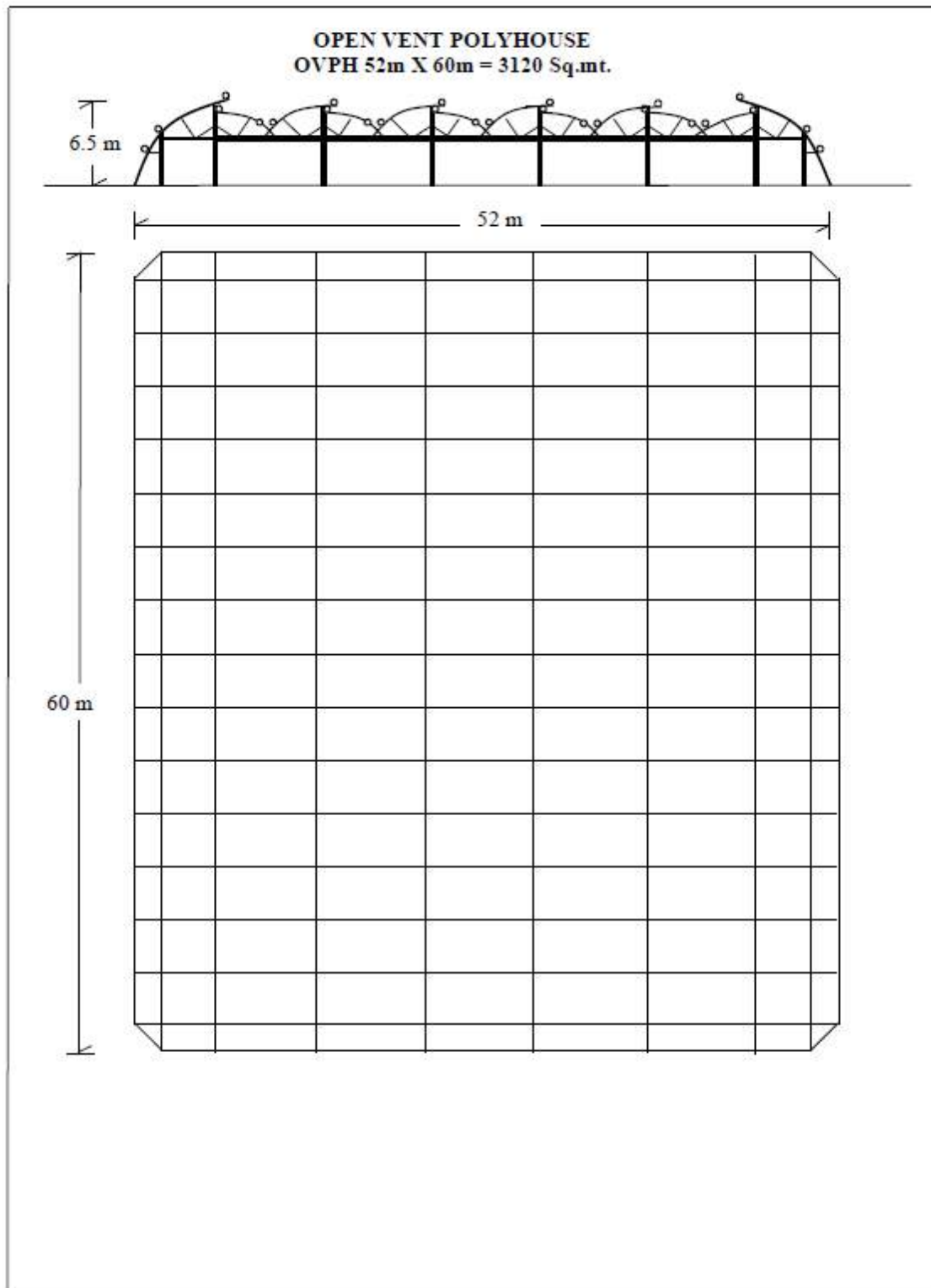
Design No.1.5 Open Ventilated Polyhouse.(2080 Sq.mtrs)

OVPH 52 m X 40 m =2080

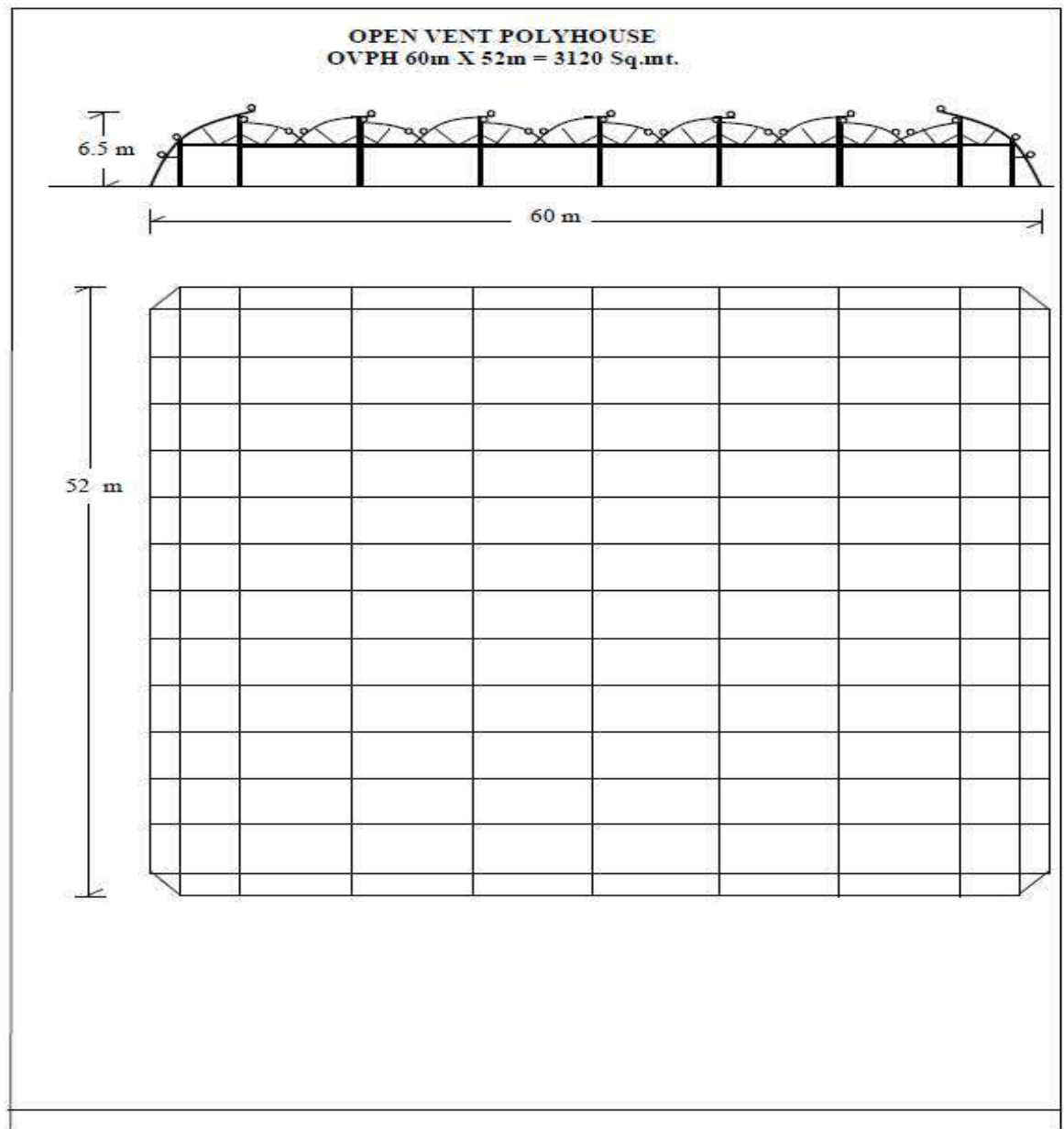
Design No.1.6 Open Ventilated Polyhouse.(3120 Sq.mtrs)

OVPH 52 m X 60 m =3120

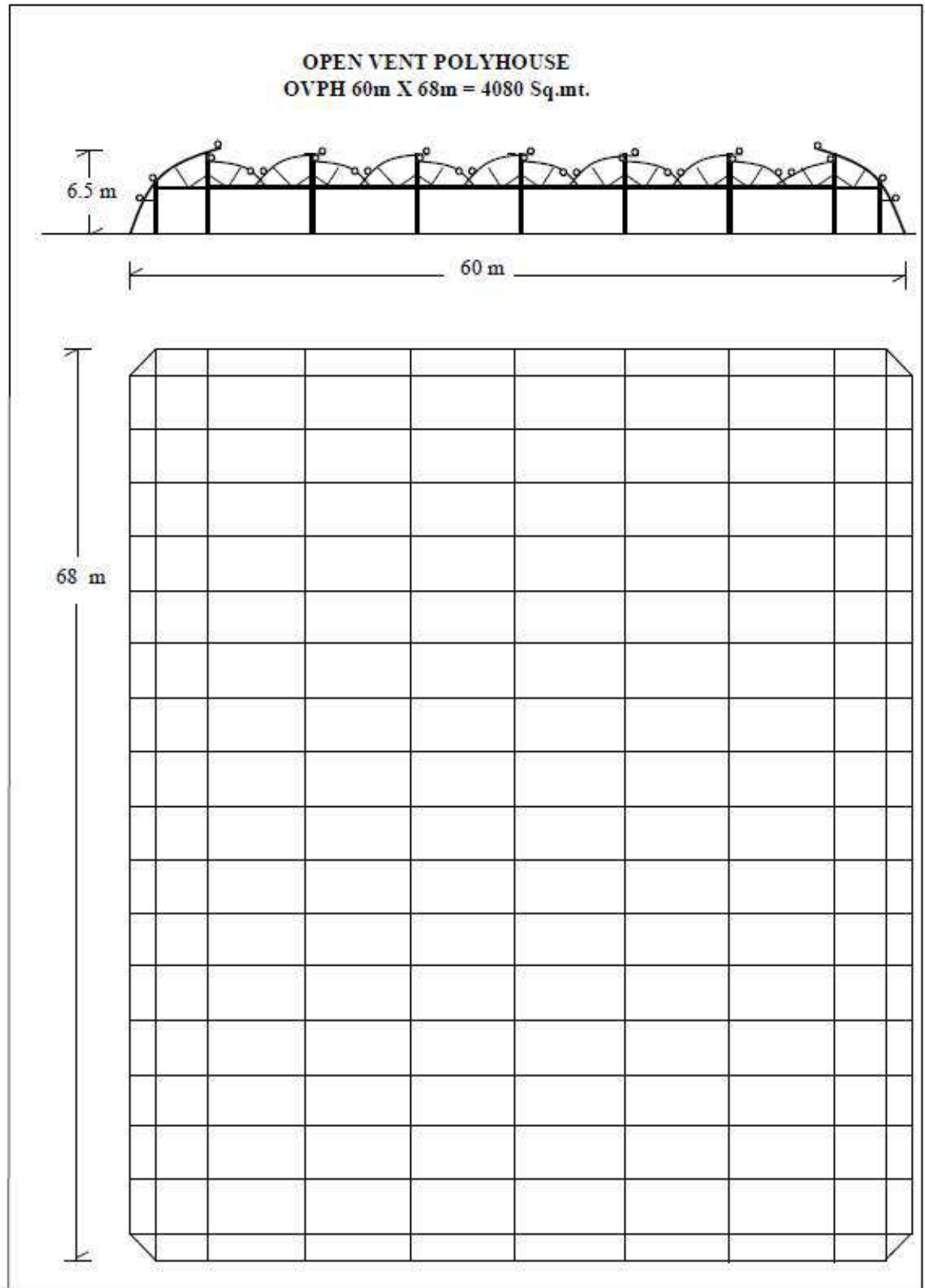
Design No.1.7 Open Ventilated Polyhouse.(3120 Sq.mtrs)

OVPH 60 m X 52 m =3120

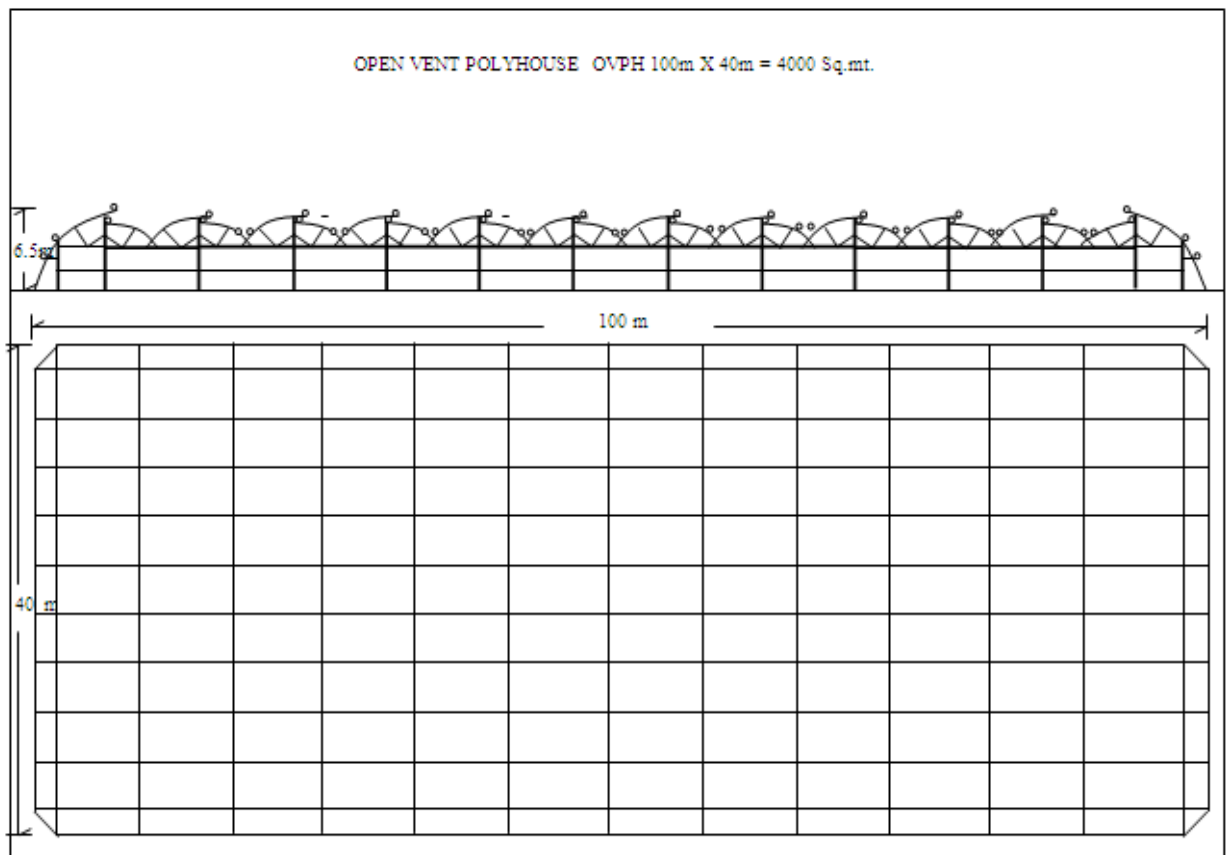
Design No.1.8 Open Ventilated Polyhouse.(4080 Sq.mtrs)

OVPH 60 m X 68 m =4080

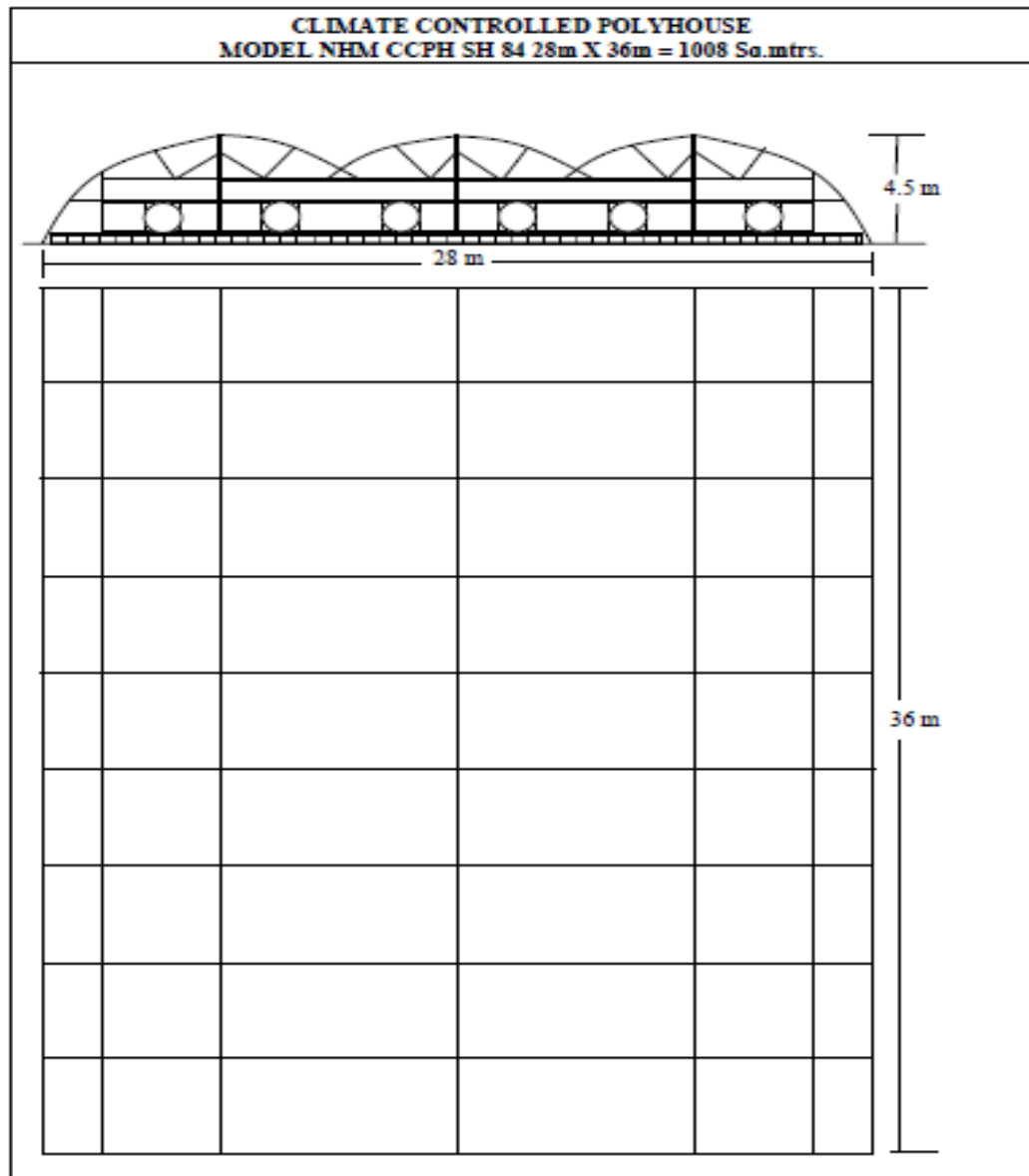
Design No.1.9 Open Ventilated Polyhouse.(4000 Sq.mtrs)

OVPH 100 m X 40 m =4000

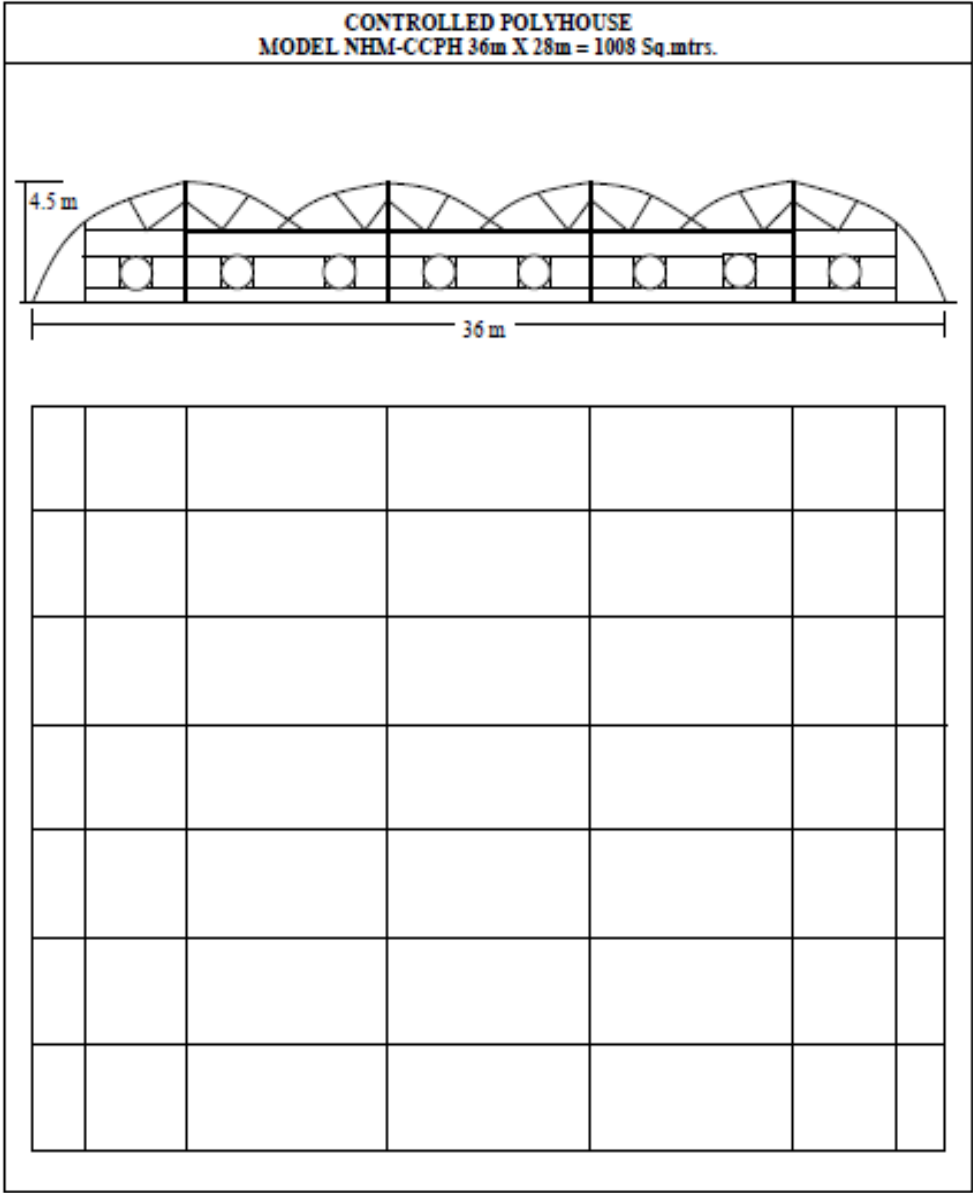

Design No.2.1 Climate Controlled Polyhouse.(1008 Sq.mtrs)

CCPH 28 m X 36 m = 1008

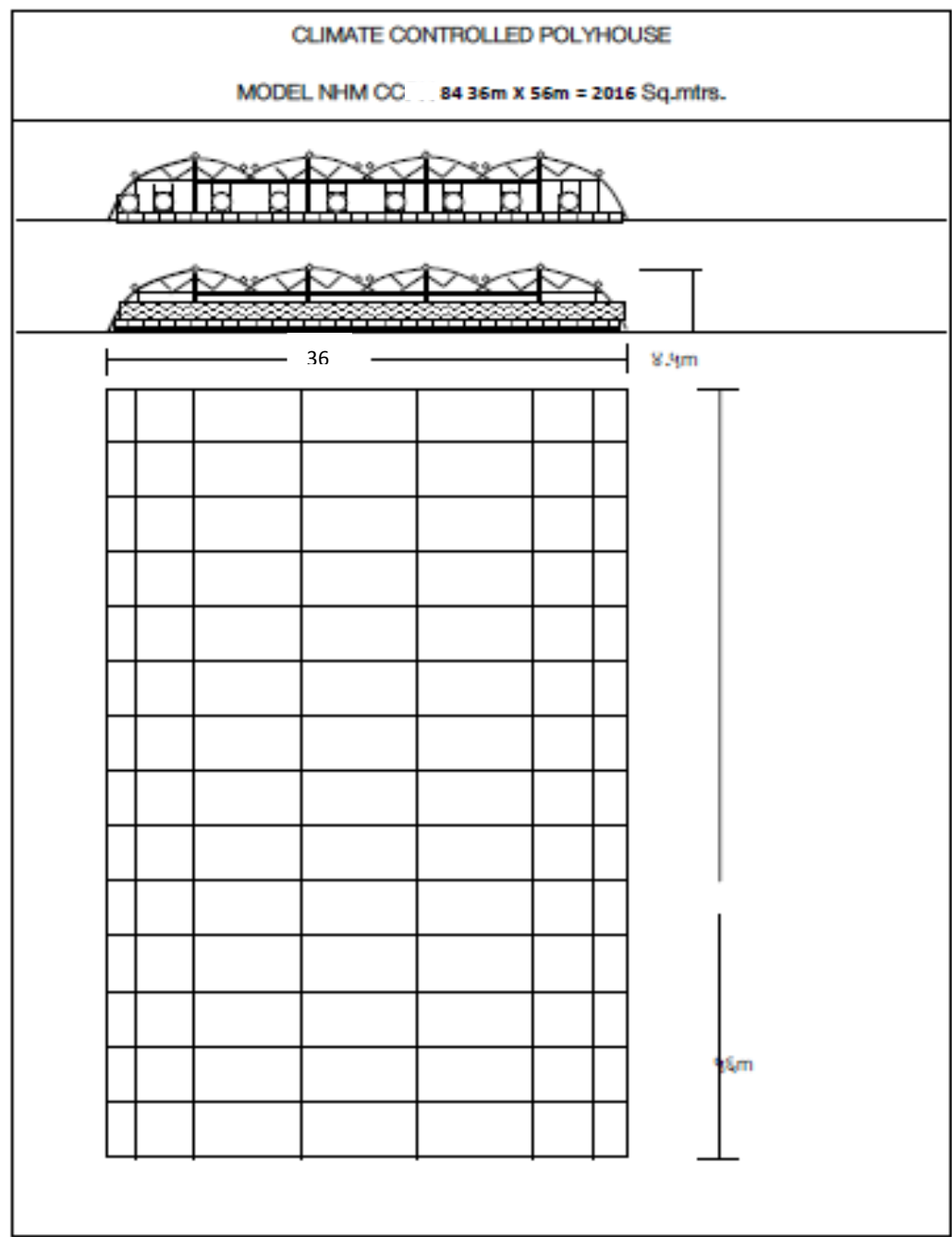

Design No.2.2 Climate Controlled Polyhouse.(1008 Sq.mtrs)
CCPH 36 m X 28 m = 1008

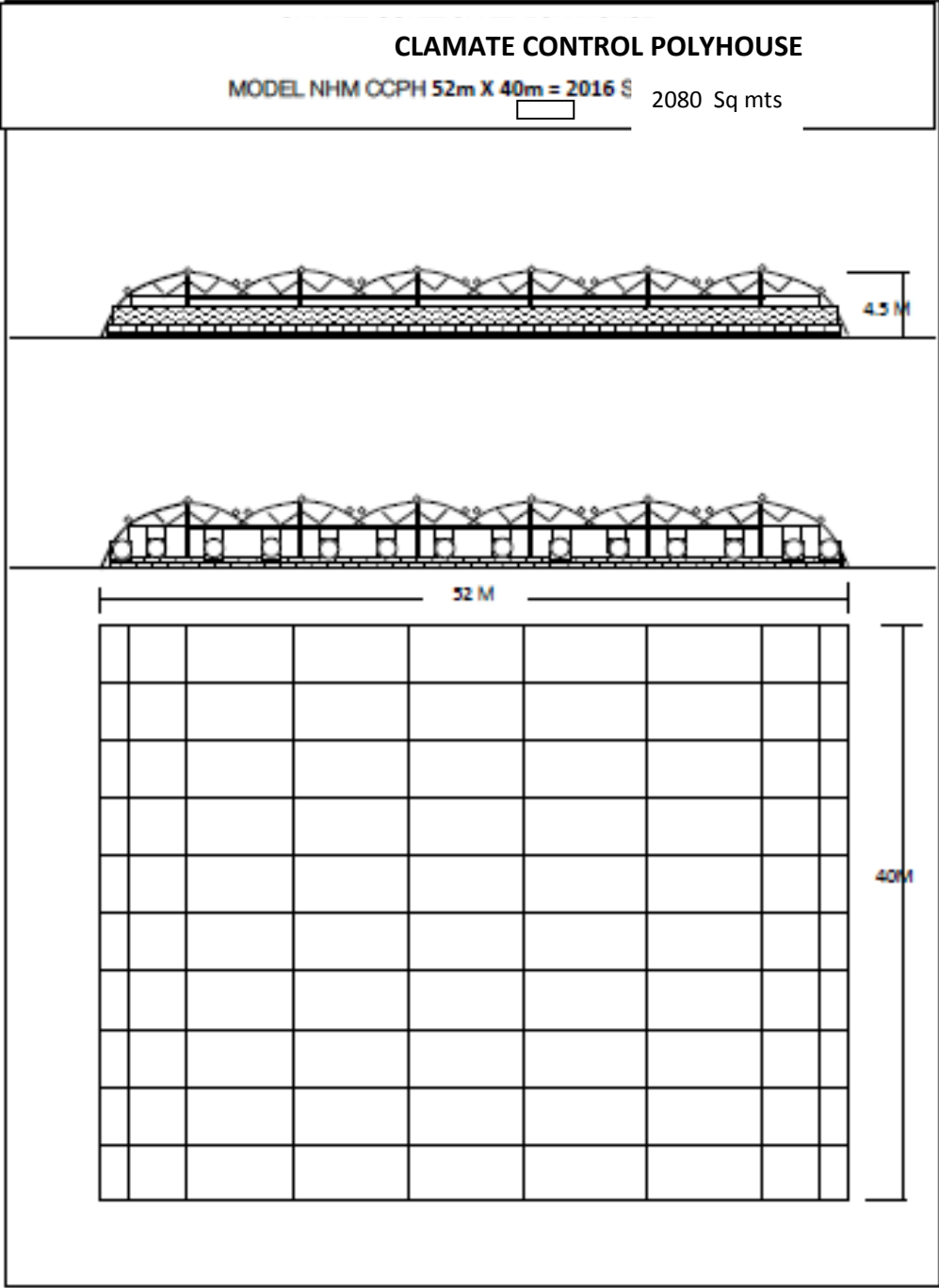
Design No.2.3 Climate Controlled Polyhouse.(2016 Sq.mtrs)

CCPH 36 m X 56 m = 2016

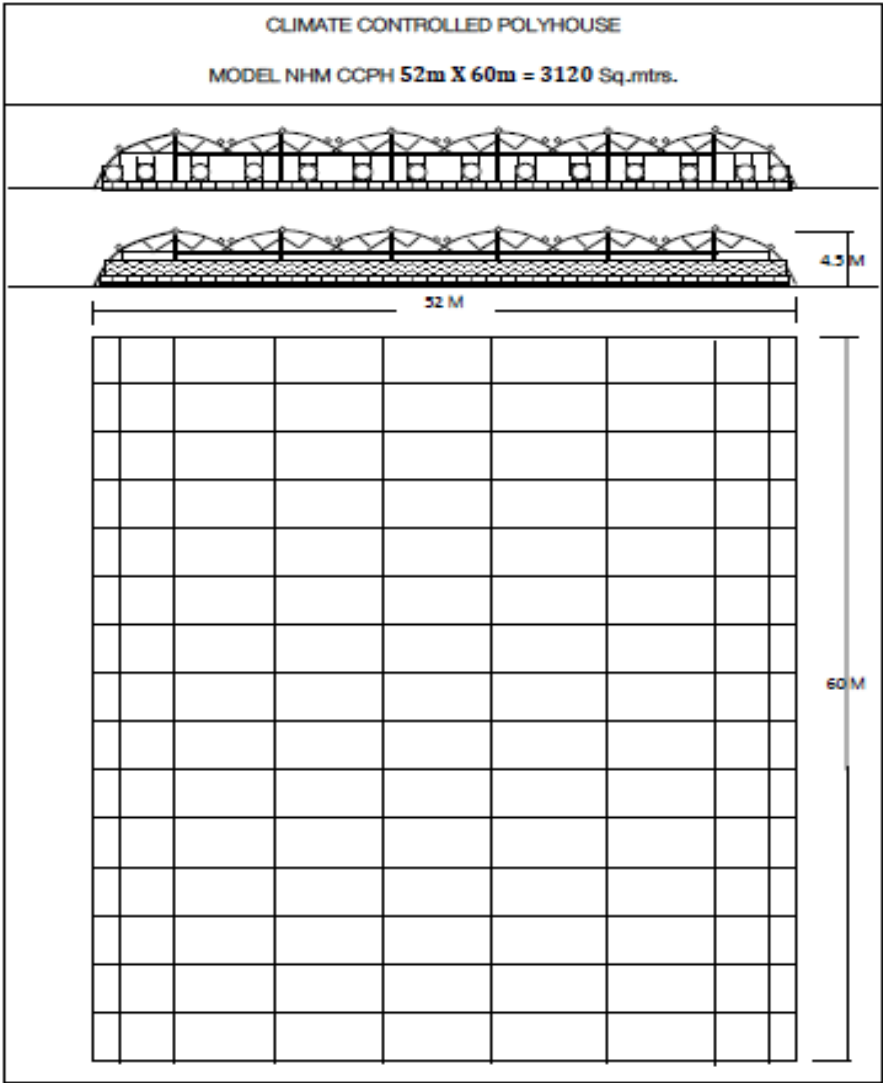
Design No.2.4 Climate Controlled Polyhouse.(2016 Sq.mtrs)

CCPH 52m X 40 m = 2080

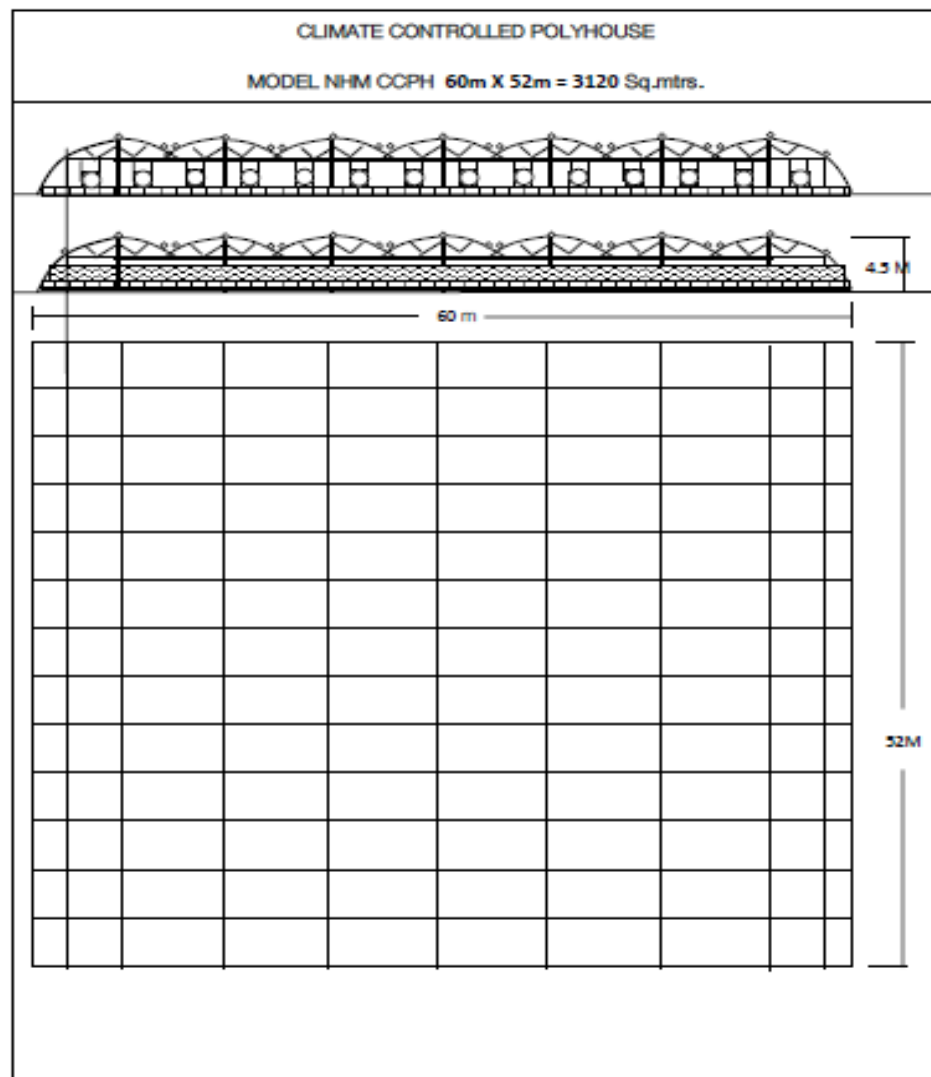
Design No. 2.5Climate Controlled Polyhouse.(3120 Sq.mtrs)

CCPH 52m X 60 m = 3120

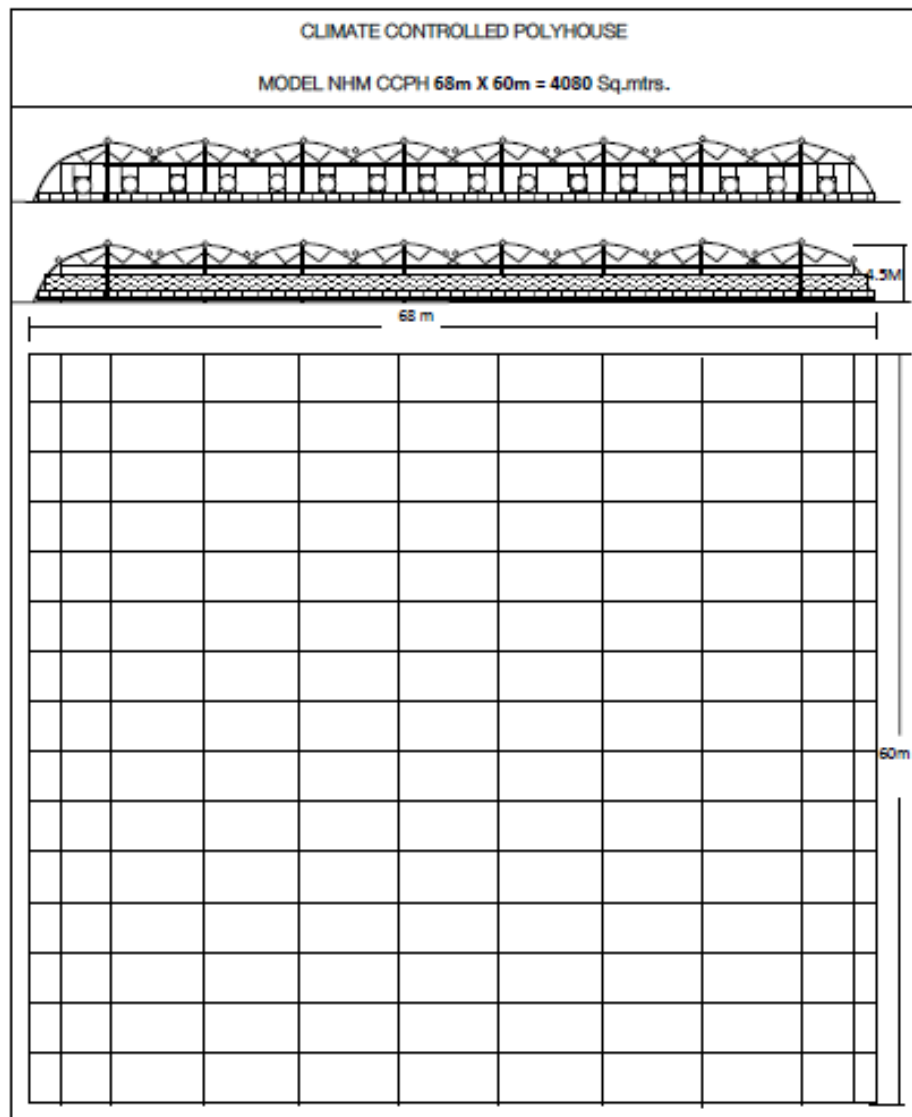
Design No.2.6 Climate Controlled Polyhouse.(3120 Sq.mtrs)

CCPH 60 m X 52 m = 3120

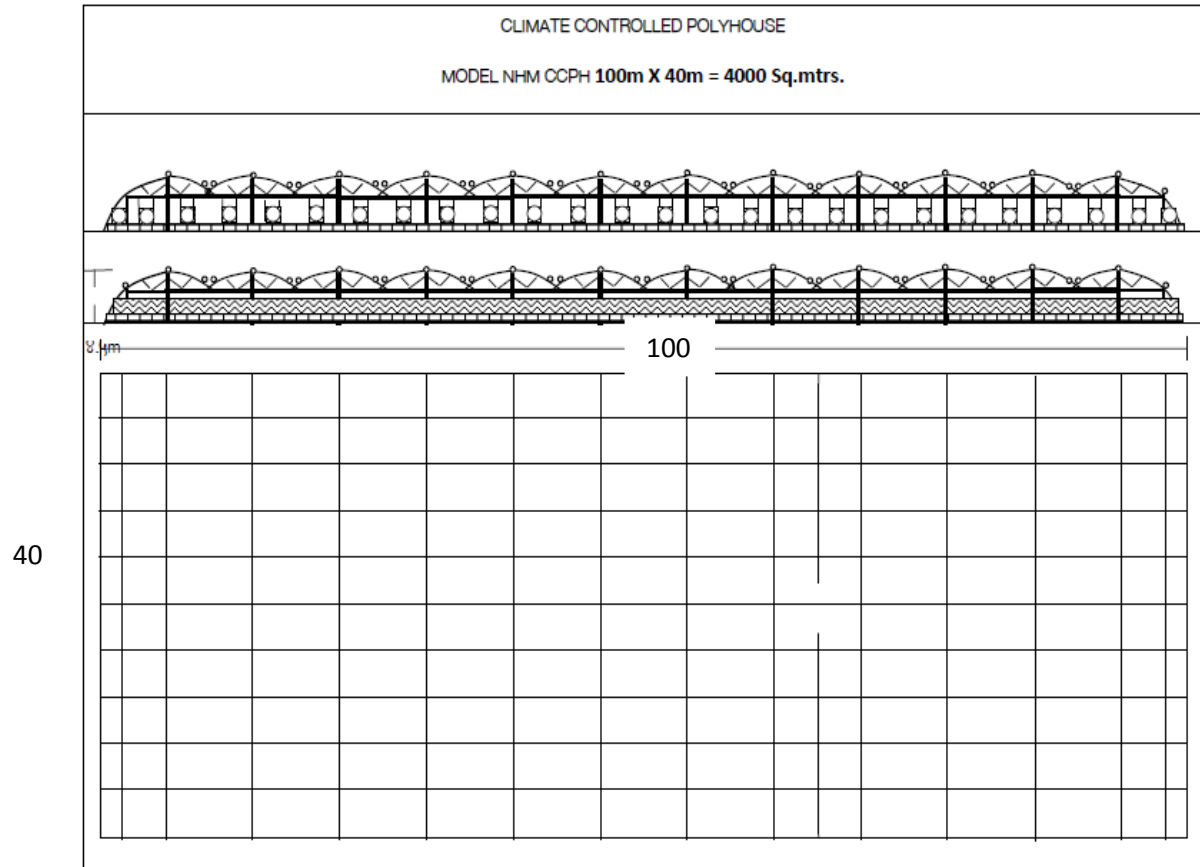
Design No.2.7 Climate Controlled Polyhouse.(4080 Sq.mtrs)

CCPH 68 m X 60 m = 4080

Design No.2.8 Climate Controlled Polyhouse.(4000 Sq.mtrs)

CCPH 100 m X 40 m = 4000

शेडनेटगृह उभारणीसाठी लागणा-या साहित्यांचे तांत्रिक निकष:

शेडनेटगृहाच्या विविध मॉडेलनुसार व प्रकारानुसार आवश्यक असणा-या साहित्यांचे तांत्रिक निकष पुढीलप्रमाणे आहेत. त्यानुसार लाभार्थीनी BIS प्रमाणे साहित्यांचा वापर शेडनेटगृहाच्या उभारणीसाठी करावा.

शेडनेटगृहाच्या राऊंड टाईप (RT) व फ्लॅट टाईप (FT) प्रकारासाठी सामायिक तांत्रिक निकष पुढीलप्रमाणे आहेत.

Common Specifications for FT and RT models

- 1) All pipes should be made of Galvanized Iron (GI) confirming to BIS standard (IS 1161 :2014)
- 2) Pipes should not be welded but fixed with the nut bolts.
- 3) Pipe should not have any welded joint.
- 4) Height for FT should be 4.00 meter and Low Height model should be minimum 3.25
- 5) Height for RT model should be minimum 5.00 m. at the centre for more height model & 4 m at center for less height model and Span 4 X 6 m.

❖ शेडनेटगृहाच्या RT प्रकारासाठी वापरण्यात यावयाच्या IS 1161 :2014 जी.आय. पाईपचे तांत्रिक निकष पुढीलप्रमाणे आहेत.

Table No. - 15

RT Models – 6x 4m, Center Height -5m and Sideheight-4m More Height model

Sr.No.	Particulars	Size (Nominal bore) (in inches)	Size (Outside Diameter) (mm)	Thickness (mm)	Weight (Kg/m)
1	Tor bar for hold-fast in foundation	n.a.	8mm	--	--
2	Foundation for columns	1 ½ "	48.3mm	2.9	3.25
3	Columns	2"	60.3mm	2.9	4.11
4	Truss bend	1 ½ "	48.3mm	2.9	3.25
5	Purlins	1 ¼ "	42.4mm	2.6	2.55
6	Truss Bottom	1 ¼ "	42.4mm	2.6	2.55
7	Truss Member	1 ¼ "	42.4mm	2.6	2.55
8	Door	1"	33.7mm	2.6	1.99
9	Door Coloumn	1 ¼ "	42.4mm	2.6	2.55
10	Door top	1"	33.7mm	2.6	1.99
	Corridor (Hocky)		No Corridors		

Table No. -16 : RT Models – 6 x 4m, Center Height -4 m Less Height model

Sr.No.	Particulars	Size (Nominal bore) (in inches)	Size (Outside Diameter) (mm)	Thickness (mm)	Weight (Kg/m)
1	Tor bar for hold-fast in foundation	n.a.	8mm	--	--
2	Foundation for columns	1 ½ "	48.3mm	2.9	3.25
3	Columns	2"	60.3mm	2.9	4.11
4	Truss bend	1 ¼ "	42.4mm	2.6	2.55
5	Purlins	1 ¼ "	42.4mm	2.6	2.55
6	Truss Bottom	1"	33.7mm	2.6	1.99
7	Truss Member	1"	33.7mm	2.6	1.99
8	Door	1"	33.7mm	2.6	1.99
9	Door Coloumn	1"	33.7mm	2.6	1.99
10	Door top	1"	33.7mm	2.6	1.99
	Corridor (Hocky)		No Corridors		

शेडनेटगृहाच्या FT प्रकारासाठी वापरण्यात यावयाच्या जी.आय. पाईपचे तांत्रिक निकष पुढीलप्रमाणे आहेत.

Table No. -17: FT Models - Span - 4X6m,Height -4mMore height Model

Sr.No.	Particulars	Size (Nominal bore) (in inches)	Size (Outside Diameter) (mm)	Thickness (mm)	Weight (Kg/m)
1	Tor bar for hold-fast in foundation	n.a.	8mm	--	--
2	Foundation for Main columns	1 ½ "	48.3mm	2.9	3.25
3	Foundation for periphery Middle Columns	1 ¼ "	42.4mm	2.6	2.55
4	Main Columns	2"	60.3mm	2.9	4.11
5	Periphery Middle Columns	1 ½ "	48.3mm	2.9	3.25
6	Truss	1 ¼ "	42.4mm	2.6	2.55
7	Purlins	1 ¼ "	42.4mm	2.6	2.55
8	Main Corridor	1 ½ "	48.3mm	2.9	3.25
9	Middle Corridor	1 ¼ "	42.4mm	2.6	2.55
10	Door	1"	33.7mm	2.6	1.99
11	Door Coloumn	1 ¼ "	42.4mm	2.6	2.55
12	Door Corridor	1 ¼ "	42.4mm	2.6	2.55
13	Door top	1"	33.7mm	2.6	1.99
14	2m Wide periphery corridors on all 4 sides shall be used				

कमी उंचीचे शेडनेटगृहाच्या FTप्रकारासाठी वापरण्यात यावयाच्या IS 1161 :2014 जी.आय. पाईपचे तांत्रिक निकष पुढीलप्रमाणे आहेत.

Table No. - 18 : FT Models - Span –6 X6m, Height -3.25 m Less height Models

Sr.No.	Particulars	Size (Nominal bore) (in inches)	Size (Outside Diameter) (mm)	Thickness (mm)	Weight (Kg/m)
1	Tor bar for hold-fast in foundation	n.a.	8mm	--	--
2	Foundation for Main columns	1 ¼ "	42.4mm	2.6	2.55
3	Foundation for periphery Middle Columns	1 "	33.7mm	2.6	1.99
4	Main Columns	1 ½ "	48.3mm	2.9	3.25
5	Periphery Middle Columns	1 ¼ "	42.4mm	2.6	2.55
6	Truss	1 "	33.7mm	2.6	1.99
7	Purlins	1"	33.7mm	2.6	1.99
8	Main Corridor	1 ¼"	42.4mm	2.6	2.55
9	Middle Corridor	1 "	33.7mm	2.6	1.99
10	Door	1"	33.7mm	2.6	1.99
11	Door Coloumn	1 "	33.7mm	2.6	1.99
12	Door Corridor	1 "	33.7mm	2.6	1.99
13	Door top	1"	33.7mm	2.6	1.99
14	2m Wide periphery corridors on all 4 sides shall be used				

शेडनेटगृहाच्या RT व FT प्रकारासाठी वापरण्यात यावयाच्या इतर साहित्यांचे तांत्रिक निकष पुढीलप्रमाणे आहेत.

Table No. -19 : Specifications of other items for FT and RT models

Sr.No.	Particulars	Specifications
1	Clamps	Made out of pre galvanised sheet having minimum 2.5mm thickness & shall resist 400 hours of salt spray test
2	Nuts & bolts	High tensile nuts & bolts of minimum 8mm thick, duly zinc plated & shall resist 150 hours of salt spray test
3	Insect net	40mesh/50 mesh UV stabilised & having minimum weight of 110 gsm
4	Laminated woven film for apron	UV stabilized, having minimum 100 gsm weight & minimum tear strength of 100 Kg/cm ² should be used for side apron which shall be minimum 1m above ground level
5	Aluminium profiles	Minimum 190 gms per mtr.
6	Springs	Minimum 2.3 mm thick spring steel, duly hardened & zinc plated/plastic coated/powder coated
7	Screws	Min. 20 mm Self drilling tapping
8	Shade net Tape net	IS-16008 (part-1):2016 50% (100 gsm) or 75 % (120 gsm) UV stabilized.
9	Shade net Mono net	IS-16008 (part-2):2016 50%(125 gsm) or 75 %(310 gsm) UV stabilized.
10	Door	Door should be made out of UV stabilized FRP with minimum 1mm thickness & fixed on SS heavy hinges.

शेडनेटगृह उभारणीसाठी निश्चित केलेले खर्चाचे मापदंड (Cost norms).

राउंड टाईप (Round Type), व फ्लॅट टाईप (Flat Type) प्रकाराच्या शेडनेटगृहाच्या उभारणीसाठी मंजूर महत्तम मापदंड सर्वसाधारण क्षेत्रासाठी रुपये ७१०/- प्रति चौ.मी. व डोंगराळ क्षेत्रासाठी रुपये ८१६/- प्रति चौ.मी. आहे. आकारमानानुसार व विविध मॉडेल्सनुसार प्रति चौ.मी. क्षेत्रासाठी बिलाप्रमाणे प्रत्यक्ष येणा-या खर्चाच्या ५० टक्के रक्कम किंवा उपरोक्त महत्तम मापदंडाप्रमाणे येणा-या खर्चाच्या ५० टक्के रक्कम यापैकी जे कमी असेल ते अनुदान देय आहे.

शेडनेटगृह मंजूर मॉडेल्स

बाब	मॉडेलचा प्रकार	एकूण क्षेत्र (चौ.मी.)	मॉडेलनुसार शेडनेटहाऊस आकार (रुंदी x लांबी) (मी.)
शेडनेटहाऊस (Round Type) ५ मीउंची	RTSNH5M-500	504	18 x 28
	RTSNH5M-1000	1008	36 x 28
	RTSNH5M-2000	2016	36 x 56
			42 x 48
	RTSNH5M-3000	3024	42 x 72
		3072	48 x 64
		3024	54 x 56
	RTSNH5M-4000	4032	48 x 84
		4080	60 x 68
		4032	72 x 56
		4056	78 x 52
शेडनेटहाऊस (Round Type) ४ मी.उंची	RTSNH4M-500	504	18 x 28
	RTSNH4M-1000	1008	36 x 28
	RTSNH4M-2000	2016	36 x 56
			42 x 48
	RTSNH4M-3000	3024	42 x 72
		3072	48 x 64
		3024	54 x 56
	RTSNH4M-4000	4032	48 X 84
		4080	60 x 68
		4032	72 x 56
		4056	78 x 52
शेडनेटहाऊस (Flat Type) ४ मी. उंची	FTSNH4M-1000	1040	20 x 52
		1088	32 x 34
	FTSNH4M-2000	2048	32 x 64
		2024	44 x 46
	FTSNH4M-3000	3016	52 x 58
		3040	40 x 76
	FTSNH4M-4000	4000	40 x 100
		4096	64 x 64
शेडनेटहाऊस (Flat Type) ३.२५ मी. उंची	FTSNH3.25 M-1000	1012	22x 46
	FTSNH3.25M -2000	2080	40 x 52
	FTSNH3000	3016	52 x 58
		3040	40 x 76
	FTSNH3.25M -4000	4000	40 x 100
		4096	64 x 64
		4048	46 x 88
		4060	58 x 70

● अनुदान मर्यादा :

- १) वरीलप्रमाणे राऊंड टाईप (Round Type) प्रकाराच्या शेडनेटगृहासाठी कमीत कमी ५०० चौ.मी. तर जास्तीत जास्त ४००० चौ.मी. क्षेत्र मर्यादेपर्यंत मंजूर मापदंडानुसार येणा-या खर्चाच्या ५० टक्के अथवा प्रत्यक्ष खर्चाच्या ५० टक्के यापैकी जे कमी असेल ते अनुदान सर्व प्रकारच्या लाभार्थींना देय राहील.
- २) तसेच फ्लॅट टाईप (Flat Type) प्रकाराच्या शेडनेटगृहासाठी कमीत कमी १००० चौ.मी. तर जास्तीत जास्त ४००० चौ.मी. क्षेत्र मर्यादेपर्यंत मंजूर मापदंडानुसार येणा-या खर्चाच्या ५० टक्के अथवा प्रत्यक्ष खर्चाच्या ५० टक्के यापैकी जे कमी असेल ते अनुदान सर्व प्रकारच्या लाभार्थींना देय राहील.

The details of material to be used in RTSNH-5M models

Table 20.1: RTSNH-5M-500 model (Height minimum 5 m)

Sr. No.	Particulars	Unit	18 m x 28 m
			504 Sq.mtrs.
			Quantity
1	GI Pipes	Kgs.	2225
2	Shade Net	Sq.mtrs	653
3	Insect Net (on sides)	Sq.mtrs	313
4	Laminated woven film (apron)	Sq.mtrs	148
5	Aluminium Profiles	Mtrs.	223
6	Locking spring	Mtrs.	324
7	Self drilling tapping Screws	Nos.	426
8	Clamps & Accessories	Sq.mtrs	504
9	High Tensile Nuts & Bolts	Sq.mtrs	504
10	UV stabilised FRP-Door	Nos.	1
11	Foundation-civil material	Nos.	34
12	a) Control Head - 500	Unit	1
	b) Irrigation System	Unit	1
	c) Fogging System	Unit	1

Table 20.2: RTSNH-5M-1000 model (Height minimum 5 m)

Sr. No.	Particulars	Unit	36m x 28m
			1008 Sq.mtrs.
			Quantity
1	GI Pipes	Kgs.	4267
2	Shade Net	Sq.mtrs	1305
3	Insect Net (on sides)	Sq.mtrs	461
4	Laminated woven film (apron)	Sq.mtrs	205
5	Aluminium Profiles	Mtrs.	390
6	Locking spring	Mtrs.	567
7	Self drilling tapping Screws	Nos.	745
8	Clamps & Accessories	Sq.mtrs	1008
9	High Tensile Nuts & Bolts	Sq.mtrs	1008
10	UV stabilised FRP-Door	Nos.	1
11	Foundation-civil material	Nos.	58
12	a) Control Head - 1000	Unit	1
	b) Irrigation System	Unit	1
	c) Fogging System	Unit	1

Table20.3: RTSNH-5M-2000 models (Height minimum 5 m)

Sr. No.	Particulars	Unit	36 m x 56 m	42 m x 48 m
			2016 Sq.mtrs	2016 Sq.mtrs
			Quantity	Quantity
1	GI Pipes	Kgs.	8089	8115
2	Shade Net	Sq.mtrs	2565	2573
3	Insect Net (on sides)	Sq.mtrs	619	623
4	Laminated woven film (apron)	Sq.mtrs	293	287
5	Aluminium Profiles	Mtrs.	606	623
6	Locking spring	Mtrs.	881	904
7	Self drilling tapping Screws	Nos.	1156	1187
8	Clamps & Accessories	Sq.mtrs	2016	2016
9	High Tensile Nuts & Bolts	Sq.mtrs	2016	2016
10	UV stabilised FRP-Door	Nos.	1	1
11	Foundation-civil material	Nos.	107	106
12	a) Control Head - 2000	Unit	1	1
	b) Irrigation System	Unit	1	1
	c) Fogging System	Unit	1	1

Table20.4: RTSNH-5M-3000 models (Height minimum 5 m)

Sr. No.	Particulars	Unit	42 m x 72 m	48 m x 64 m
			3024 Sq.mtrs	3072 Sq.mtrs
			Quantity	Quantity
1	GI Pipes	Kgs.	11917	12119
2	Shade Net)	Sq.mtrs	3833	3900
3	Insect Net (on sides)	Sq.mtrs	759	763
4	Laminated woven film (apron)	Sq.mtrs	362	356
5	Aluminium Profiles	Mtrs.	833	858
6	Locking spring	Mtrs.	1212	1248
7	Self drilling tapping Screws	Nos.	1590	1638
8	Clamps & Accessories	Sq.mtrs	3024	3072
9	High Tensile Nuts & Bolts	Sq.mtrs	3024	3072
10	UV stabilised FRP-Door	Nos.	1	1
11	Foundation-civil material	Nos.	154	155
12	a) Control Head - 3000	Unit	1	1
	b) Irrigation System	Unit	1	1
	c) Fogging System	Unit	1	1

Table20.5: RTSNH-5M-3000 models(Height minimum 5 m)

Sr. No.	Particulars	Unit	54 m x 56 m
			3024 Sq.mtrs.
			Quantity
1	GI Pipes	Kgs.	11971
2	Shade Net	Sq.mtrs	3848
3	Insect Net (on sides)	Sq.mtrs	767
4	Laminated woven film (apron)	Sq.mtrs	350
5	Aluminium Profiles	Mtrs.	865
6	Locking spring	Mtrs.	1258
7	Self drilling tapping Screws	Nos.	1651
8	Clamps & Accessories	Sq.mtrs	3024
9	High Tensile Nuts & Bolts	Sq.mtrs	3024
10	UV stabilised FRP-Door	Nos.	1
B	Foundation-civil material	Nos.	152
F	a) Control Head - 3000	1	1
	b) Irrigation System	1	1
	c) Fogging System	1	1

Table20.6: RTSNH-5M-4000 models(Height minimum 5 m)

Sr. No.	Particulars	Unit	48 m x 84 m	60 m x 68 m
			4032 Sq.mtrs.	4080 Sq. mtrs
			Quantity	Quantity
1	GI Pipes	Kgs.	15725	15954
2	Shade Net	Sq.mtrs	5100	5175
3	Insect Net (on sides)	Sq.mtrs	876	884
4	Laminated woven film (apron)	Sq.mtrs	419	406
5	Aluminium Profiles	Mtrs.	1056	1097
6	Locking spring	Mtrs.	1536	1595
7	Self drilling tapping Screws	Nos.	2016	2094
8	Clamps & Accessories	Sq.mtrs	4032	4080
9	High Tensile Nuts & Bolts	Sq.mtrs	4032	4080
10	UV stabilised FRP-Door	Nos.	1	1
11	Foundation-civil material	Nos.	200	200
12	a) Control Head - 4000	Unit	1	1
	b) Irrigation System	Unit	1	1
	c) Fogging System	Unit	1	1

Table 20.7: RTSNH-5M-4000 models (Height minimum 5 m)

Sr. No.	Particulars	Unit	72 m x 56 m	78 m x 52 m
			4032 Sq.mtrs	4056 Sq.mtrs.
			Quantity	Quantity
1	GI Pipes	Kgs.	15852	15987
2	Shade Net	Sq.mtrs	5130	5168
3	Insect Net (on sides)	Sq.mtrs	914	941
4	Laminated woven film (apron)	Sq.mtrs	406	413
5	Aluminium Profiles	Mtrs.	1124	1149
6	Locking spring	Mtrs.	1635	1672
7	Self drilling tapping Screws	Nos.	2147	2194
8	Clamps & Accessories	Sq.mtrs	4032	4056
9	High Tensile Nuts & Bolts	Sq.mtrs	4032	4056
10	UV stabilised FRP-Door	Nos.	1	1
B	Foundation-civil material	Nos.	197	198
F	a) Control Head - 4000	Unit	1	1
	b) Irrigation System	Unit	1	1
	c) Fogging System	Unit	1	1

The details of material to be used in RTSNH-4M models

Table 21.1: RTSNH-4M-500 model (Height minimum 4m)

Sr. No.	Particulars	Unit	18 m x 28 m
			504 Sq. mtrs.
			Quantity
1	GI Pipes	Kgs.	1700
2	Shade Net	Sq.mtrs	653
3	Insect Net (on sides)	Sq.mtrs	206
4	Laminated woven film (apron)	Sq.mtrs	148
5	Aluminium Profiles	Mtrs.	208
6	Locking spring	Mtrs.	303
7	Self drilling tapping Screws	Nos.	397
8	Clamps & Accessories	Sq.mtrs	504
9	High Tensile Nuts & Bolts	Sq.mtrs	504
10	UV stabilised FRP-Door	Nos.	1
11	Foundation-civil material	Nos.	34
12	a) Control Head - 500	1	1
	b) Irrigation System	1	1
	c) Fogging System	1	1

Table21.2: RTSNH-4M-1000 model (Height minimum 4m at center)

Sr. No.	Particulars	Unit	36 m x 28 m
			1008 Sq.mtrs.
			Quantity
1	GI Pipes	Kgs.	3238
2	Shade Net	Sq.mtrs	1305
3	Insect Net (on sides)	Sq.mtrs	320
4	Laminated woven film (apron)	Sq.mtrs	205
5	Aluminium Profiles	Mtrs.	364
6	Locking spring	Mtrs.	530
7	Self drilling tapping Screws	Nos.	695
8	Clamps & Accessories	Sq.mtrs	1008
9	High Tensile Nuts & Bolts	Sq.mtrs	1008
10	UV stabilised FRP-Door	Nos.	1
B	Foundation-civil material	Nos.	58
F	a) Control Head - 1000	Unit	1
	b) Irrigation System	Unit	1
	c) Fogging System	Unit	1

Table21.3: RTSNH-4M-2000 models (Height minimum 4m at center)

Sr. No.	Particulars	Unit	36 m x 56 m	42 m x 48 m
			2016 Sq.mtrs	2016 Sq.mtrs
			Quantity	Quantity
1	GI Pipes	Kgs.	6163	6173
2	Shade Net	Sq.mtrs	2565	2573
3	Insect Net (on sides)	Sq.mtrs	408	421
4	Laminated woven film (apron)	Sq.mtrs	293	287
5	Aluminium Profiles	Mtrs.	569	583
6	Locking spring	Mtrs.	827	848
7	Self drilling tapping Screws	Nos.	1086	1113
8	Clamps & Accessories	Sq.mtrs	2016	2016
9	High Tensile Nuts & Bolts	Sq.mtrs	2016	2016
10	UV stabilised FRP-Door	Nos.	1	1
11	Foundation-civil material	Nos.	107	106
12	a) Control Head - 2000	Unit	1	1
	b) Irrigation System	Unit	1	1
	c) Fogging System	Unit	1	1

Table 21.4: RTSNH-4M-3000 models (Height minimum 4m at center)

Sr. No.	Particulars	Unit	42 m x 72 m	48 m x 64 m
			3024 Sq.mtrs	3072 Sq.mtrs
			Quantity	Quantity
1	GI Pipes	Kgs.	9079	9222
2	Shade Net	Sq.mtrs	3833	3900
3	Insect Net (on sides)	Sq.mtrs	496	509
4	Laminated woven film (apron)	Sq.mtrs	362	356
5	Aluminium Profiles	Mtrs.	784	806
6	Locking spring	Mtrs.	1140	1173
7	Self drilling tapping Screws	Nos.	1496	1539
8	Clamps & Accessories	Sq.mtrs	3024	3072
9	High Tensile Nuts & Bolts	Sq.mtrs	3024	3072
10	UV stabilised FRP-Door	Nos.	1	1
11	Foundation-civil material	Nos.	154	155
12	a) Control Head - 3000	Unit	1	1
	b) Irrigation System	Unit	1	1
	c) Fogging System	Unit	1	1

Table 21.5: RTSNH-4M-3000 model (Height minimum 4m at center)

Sr. No.	Particulars	Unit	54 m x 56 m
			3024 Sq.mtrs.
			Quantity
1	GI Pipes	Kgs.	9099
2	Shade Net	Sq.mtrs	3848
3	Insect Net (on sides)	Sq.mtrs	521
4	Laminated woven film (apron)	Sq.mtrs	350
5	Aluminium Profiles	Mtrs.	812
6	Locking spring	Mtrs.	1181
7	Self drilling tapping Screws	Nos.	1551
8	Clamps & Accessories	Sq.mtrs	3024
9	High Tensile Nuts & Bolts	Sq.mtrs	3024
10	UV stabilised FRP-Door	Nos.	1
11	Foundation-civil material	Nos.	152
12	a) Control Head - 3000	Unit	1
	b) Irrigation System	Unit	1
	c) Fogging System	Unit	1

Table21.6: RTSNH-4M-4000 models (Height minimum 4m at center)

Sr. No.	Particulars	Unit	48 m x 84 m	60 m x 68 m
			4032 Sq.mtrs.	4080 Sq.mtrs.
			Quantity	Quantity
1	GI Pipes	Kgs.	11977	12131
2	Shade Net	Sq.mtrs	5100	5175
3	Insect Net (on sides)	Sq.mtrs	572	597
4	Laminated woven film (apron)	Sq.mtrs	419	406
5	Aluminium Profiles	Mtrs.	994	1031
6	Locking spring	Mtrs.	1446	1500
7	Self drilling tapping Screws	Nos.	1898	1969
8	Clamps & Accessories	Sq.mtrs	4032	4080
9	High Tensile Nuts & Bolts	Sq.mtrs	4032	4080
10	UV stabilised FRP-Door	Nos.	1	1
11	Foundation-civil material	Nos.	200	200
12	a) Control Head - 4000	Unit	1	1
	b) Irrigation System	Unit	1	1
	c) Fogging System	Unit	1	1

Table21.7: RTSNH-4M-4000 models (Height minimum 4m at center)

Sr. No.	Particulars	Unit	72 m x 56 m	78 m x 52 m
			4032 Sq.mtrs.	4056 Sq.mtrs.
			Quantity	Quantity
1	GI Pipes	Kgs.	12035	12130
2	Shade Net	Sq.mtrs	5130	5168
3	Insect Net (on sides)	Sq.mtrs	635	660
4	Laminated woven film (apron)	Sq.mtrs	406	413
5	Aluminium Profiles	Mtrs.	1056	1078
6	Locking spring	Mtrs.	1536	1569
7	Self drilling tapping Screws	Nos.	2016	2059
8	Clamps & Accessories	Sq.mtrs	4032	4056
9	High Tensile Nuts & Bolts	Sq.mtrs	4032	4056
10	UV stabilised FRP-Door	Nos.	1	1
11	Foundation-civil material	Nos.	197	198
12	a) Control Head - 4000	Unit	1	1
	b) Irrigation System	Unit	1	1
	c) Fogging System	Unit	1	1

The detail of material to be used for FTSNH-4M models

Table22.1: FTSNH-4M-1000 models (Height minimum 4m)

Sr. No.	Particulars	Unit	20 m x 52 m	32 m x 34 m
			1040 Sq.mtrs.	1088 Sq.mtrs.
			Quantity	Quantity
1	GI Pipes	Kgs.	3056	3083
2	Shade Net	Sq.mtrs	806	882
3	Insect Net (on sides)	Sq.mtrs	522	476
4	Laminated woven film (apron)	Sq.mtrs	217	198
5	Aluminium Profiles	Mtrs.	358	384
6	Locking spring	Mtrs.	520	558
7	Self drilling tapping Screws	Nos.	715	768
8	Clamps & Accessories	Sq.mtrs	1040	1088
9	High Tensile Nuts & Bolts	Sq.mtrs	1040	1088
10	UV stabilised FRP-Door	Nos.	1	1
11	Foundation-civil material	Nos.	123	126
12	a) Control Head - 1000	Unit	1	1
	b) Irrigation System	Unit	1	1
	c) Fogging System	Unit	1	1

Table22.2: FTSNH-4M-2000 models (Height minimum 4m)

Sr. No.	Particulars	Unit	32 m x 64 m	44 m x 46 m
			2048 Sq.mtrs.	2024 Sq.mtrs.
			Quantity	Quantity
1	GI Pipes	Kgs.	5335	5227
2	Shade Net	Sq.mtrs	1764	1764
3	Insect Net (on sides)	Sq.mtrs	703	658
4	Laminated woven film (apron)	Sq.mtrs	293	274
5	Aluminium Profiles	Mtrs.	648	655
6	Locking spring	Mtrs.	942	952
7	Self drilling tapping Screws	Nos.	1296	1309
8	Clamps & Accessories	Sq.mtrs	2048	2024
9	High Tensile Nuts & Bolts	Sq.mtrs	2048	2024
10	UV stabilised FRP-Door	Nos.	1	1
11	Foundation-civil material	Nos.	196	196
12	a) Control Head - 2000	Unit	1	1
	b) Irrigation System	Unit	1	1
	c) Fogging System	Unit	1	1

Table22.3: FTSNH-4M-3000 models (Height minimum 4m)

Sr. No.	Particulars	Unit	52 m x 58 m	40 m x 76 m
			3016 Sq.mtrs.	3040 Sq.mtrs.
			Quantity	Quantity
1	GI Pipes	Kgs.	7409	7518
2	Shade Net	Sq.mtrs	2722	2722
3	Insect Net (on sides)	Sq.mtrs	809	854
4	Laminated woven film (apron)	Sq.mtrs	337	356
5	Aluminium Profiles	Mtrs.	936	930
6	Locking spring	Mtrs.	1362	1352
7	Self drilling tapping Screws	Nos.	1872	1859
8	Clamps & Accessories	Sq.mtrs	3016	3040
9	High Tensile Nuts & Bolts	Sq.mtrs	3016	3040
10	UV stabilised FRP-Door	Nos.	1	1
11	Foundation-civil material	Nos.	262	262
12	a) Control Head - 3000	Unit	1	1
	b) Irrigation System	Unit	1	1
	c) Fogging System	Unit	1	1

Table22.4: FTSNH-4M-4000 models (Height minimum 4m)

Sr. No.	Particulars	Unit	40 m x 100 m	64 m x 64 m
			4000 Sq.mtrs.	4096 Sq.mtrs.
			Quantity	Quantity
1	GI Pipes	Kgs.	9682	9737
2	Shade Net	Sq.mtrs	3629	3780
3	Insect Net (on sides)	Sq.mtrs	1036	945
4	Laminated woven film (apron)	Sq.mtrs	432	394
5	Aluminium Profiles	Mtrs.	1194	1246
6	Locking spring	Mtrs.	1736	1813
7	Self drilling tapping Screws	Nos.	2387	2493
8	Clamps & Accessories	Sq.mtrs	4000	4096
9	High Tensile Nuts & Bolts	Sq.mtrs	4000	4096
10	UV stabilised FRP-Door	Nos.	1	1
11	Foundation-civil material	Nos.	326	332
12	a) Control Head - 4000	Unit	1	1
	b) Irrigation System	Unit	1	1
	c) Fogging System	Unit	1	1

The details of material to be used for FTSNH-3.25M models

Table23.1: FTSNH-3.25M-1000 model (Height minimum 3.25m)

Sr. No.	Particulars	Unit	22 m x 46 m
			1012 Sq.mtrs.
			Quantity
1	GI Pipes	Kgs.	1856
2	Shade Net	Sq.mtrs	903
3	Insect Net (on sides)	Sq.mtrs	425
4	Laminated woven film (apron)	Sq.mtrs	213
5	Aluminium Profiles	Mtrs.	285
6	Locking spring	Mtrs.	414
7	Self drilling tapping Screws	Nos.	544
8	Clamps & Accessories	Sq.mtrs	1012
9	High Tensile Nuts & Bolts	Sq.mtrs	1012
10	UV stabilised FRP-Door	Nos.	1
11	Foundation-civil material	Nos.	98
12	a) Control Head - 1000	Unit	1
	b) Irrigation System	Unit	1
	c) Fogging System	Unit	1

Table23.2: FTSNH-3.25M-2000 model (Height minimum 3.25m)

Sr. No.	Particulars	Unit	40 m x 52 m
			2080 Sq.mtrs.
			Quantity
1	GI Pipes	Kgs.	3239
2	Shade Net	Sq.mtrs	2058
3	Insect Net (on sides)	Sq.mtrs	576
4	Laminated woven film (apron)	Sq.mtrs	288
5	Aluminium Profiles	Mtrs.	509
6	Locking spring	Mtrs.	741
7	Self drilling tapping Screws	Nos.	972
8	Clamps & Accessories	Sq.mtrs	2080
9	High Tensile Nuts & Bolts	Sq.mtrs	2080
10	UV stabilised FRP-Door	Nos.	1
11	Foundation-civil material	Nos.	153
12	a) Control Head - 2000	Unit	1
	b) Irrigation System	Unit	1
	c) Fogging System	Unit	1

Table23.3: FTSNH-3. 25M-3000 models (Height minimum 3.25m)

Sr. No.	Particulars	Unit	52 m x 58 m	40 m x 76 m
			3016 Sq.mtrs.	3040 Sq.mtrs.
			Quantity	Quantity
1	GI Pipes	Kgs.	4416	4512
2	Shade Net	Sq.mtrs	3080	3066
3	Insect Net (on sides)	Sq.mtrs	690	728
4	Laminated woven film (apron)	Sq.mtrs	345	364
5	Aluminium Profiles	Mtrs.	701	694
6	Locking spring	Mtrs.	1019	1010
7	Self drilling tapping Screws	Nos.	1338	1325
8	Clamps & Accessories	Sq.mtrs	3016	3040
9	High Tensile Nuts & Bolts	Sq.mtrs	3016	3040
10	UV stabilised FRP-Door	Nos.	1	1
11	Foundation-civil material	Nos.	198	205
12	a) Control Head - 3000	Unit	1	1
	b) Irrigation System	Unit	1	1
	c) Fogging System	Unit	1	1

Table23.4: FTSNH-3.25M-4000 Models (Height minimum 3.25m)

Sr. No.	Particulars	Unit	40 m x 100 m	64 m x 64 m
			4000 Sq.mtrs.	4096 Sq.mtrs.
			Quantity	Quantity
1	GI Pipes	Kgs.	5784	5740
2	Shade Net	Sq.mtrs	4074	4270
3	Insect Net (on sides)	Sq.mtrs	879	803
4	Laminated woven film (apron)	Sq.mtrs	439	402
5	Aluminium Profiles	Mtrs.	879	919
6	Locking spring	Mtrs.	1278	1336
7	Self drilling tapping Screws	Nos.	1678	1754
8	Clamps & Accessories	Sq.mtrs	4000	4096
9	High Tensile Nuts & Bolts	Sq.mtrs	4000	4096
10	UV stabilised FRP-Door	Nos.	1	1
11	Foundation-civil material	Nos.	257	247
12	a) Control Head - 4000	Unit	1	1
	b) Irrigation System	Unit	1	1
	c) Fogging System	Unit	1	1

Table23.5: FTSNH-3.25M-4000 Models (Height minimum 3.25m)

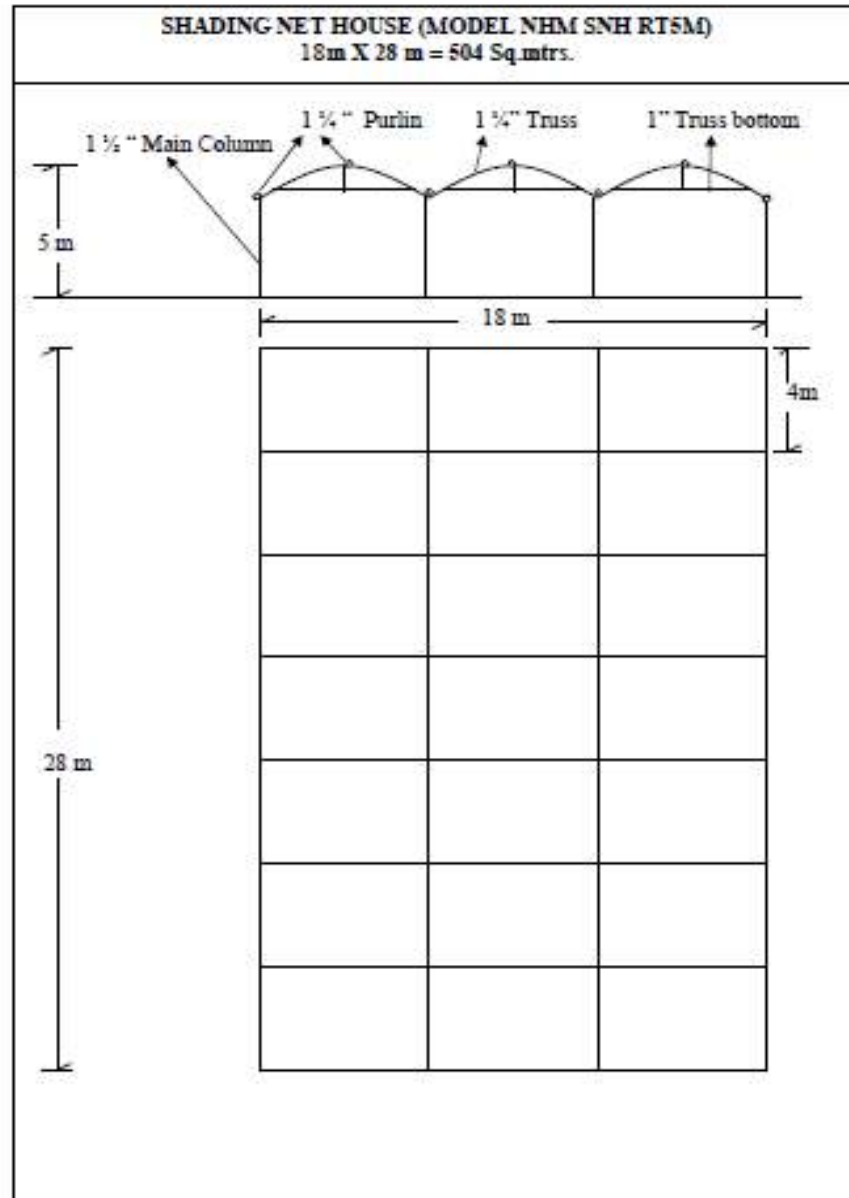
Sr. No.	Particulars	Unit	46 m x 88 m	58 m x 70 m
			4048 Sq.mtrs.	4060 Sq.mtrs.
			Quantity	Quantity
1	GI Pipes	Kgs.	5762	5703
2	Shade Net	Sq.mtrs	4165	4221
3	Insect Net (on sides)	Sq.mtrs	841	803
4	Laminated woven film (apron)	Sq.mtrs	421	402
5	Aluminium Profiles	Mtrs.	892	905
6	Locking spring	Mtrs.	1298	1317
7	Self drilling tapping Screws	Nos.	1703	1728
8	Clamps & Accessories	Sq.mtrs	4048	4060
9	High Tensile Nuts & Bolts	Sq.mtrs	4048	4060
10	UV stabilised FRP-Door	Nos.	1	1
11	Foundation-civil material	Nos.	252	246
12	a) Control Head - 4000	Unit	1	1
	b) Irrigation System	Unit	1	1
	c) Fogging System	Unit	1	1

शेडनेटगृह उभारणीसाठी निश्चित केलेले विविध आराखडे (Designs)-

शेडनेटगृहाच्या राउंड टाईप (Round Type) व फ्लॅट टाईप (Flat Type) या प्रकाराच्या शेडनेटगृहासाठी आकारमानानुसार विविध मॉडेल्स निश्चित केले असून त्याचे आराखडे (Designs) पुढीलप्रमाणे आहेत. लाभार्थीनी या ठरविण्यात आलेल्या आराखड्यानुसारच शेडनेटहाऊसची उभारणी करावी. (डिझाईन क्र. १.१ ते ४.८)

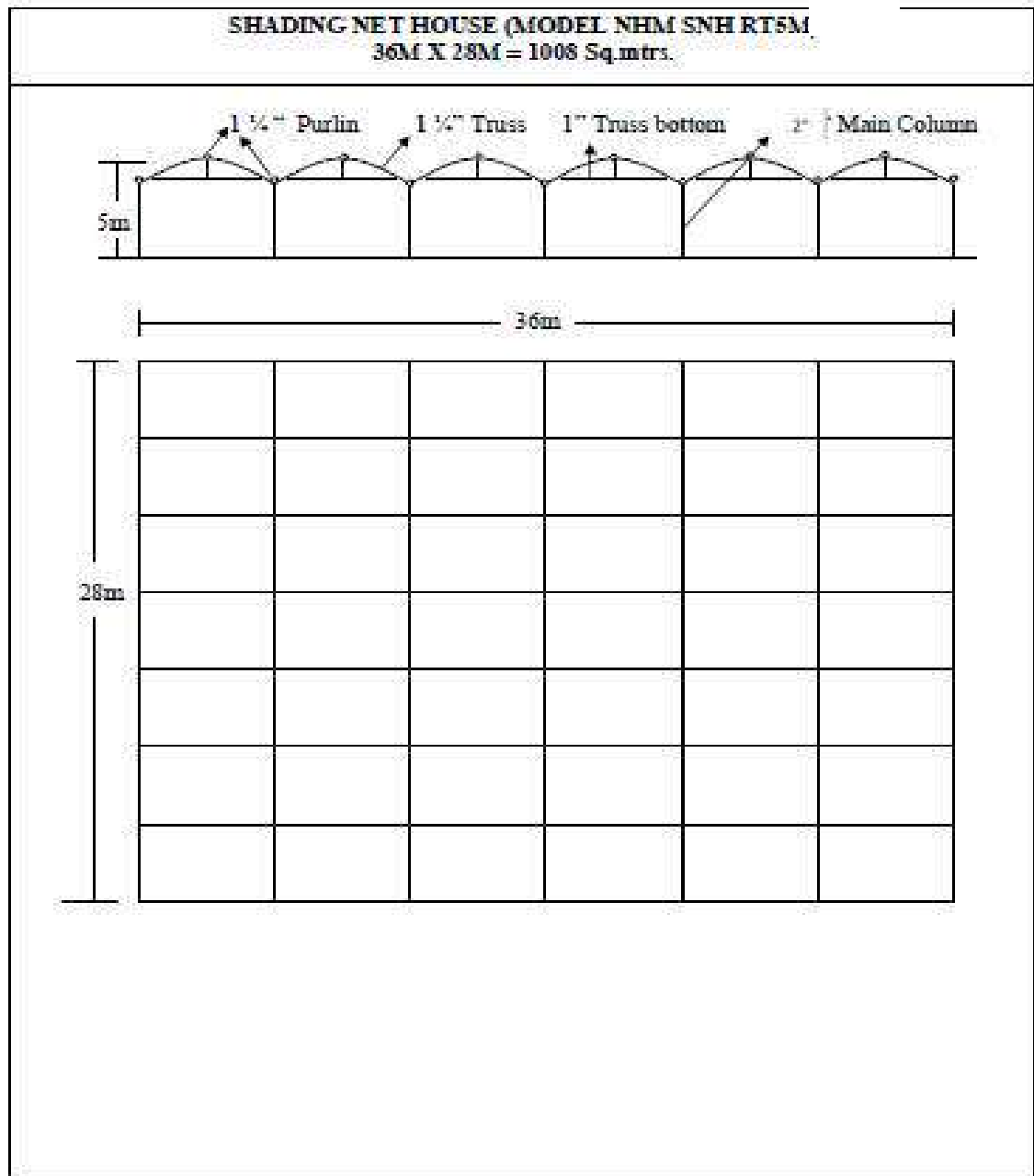
Design No.3.1 Shadenet house (RTSNH 5 M)

18 m X 28 m = 504 Sq.mtrs.

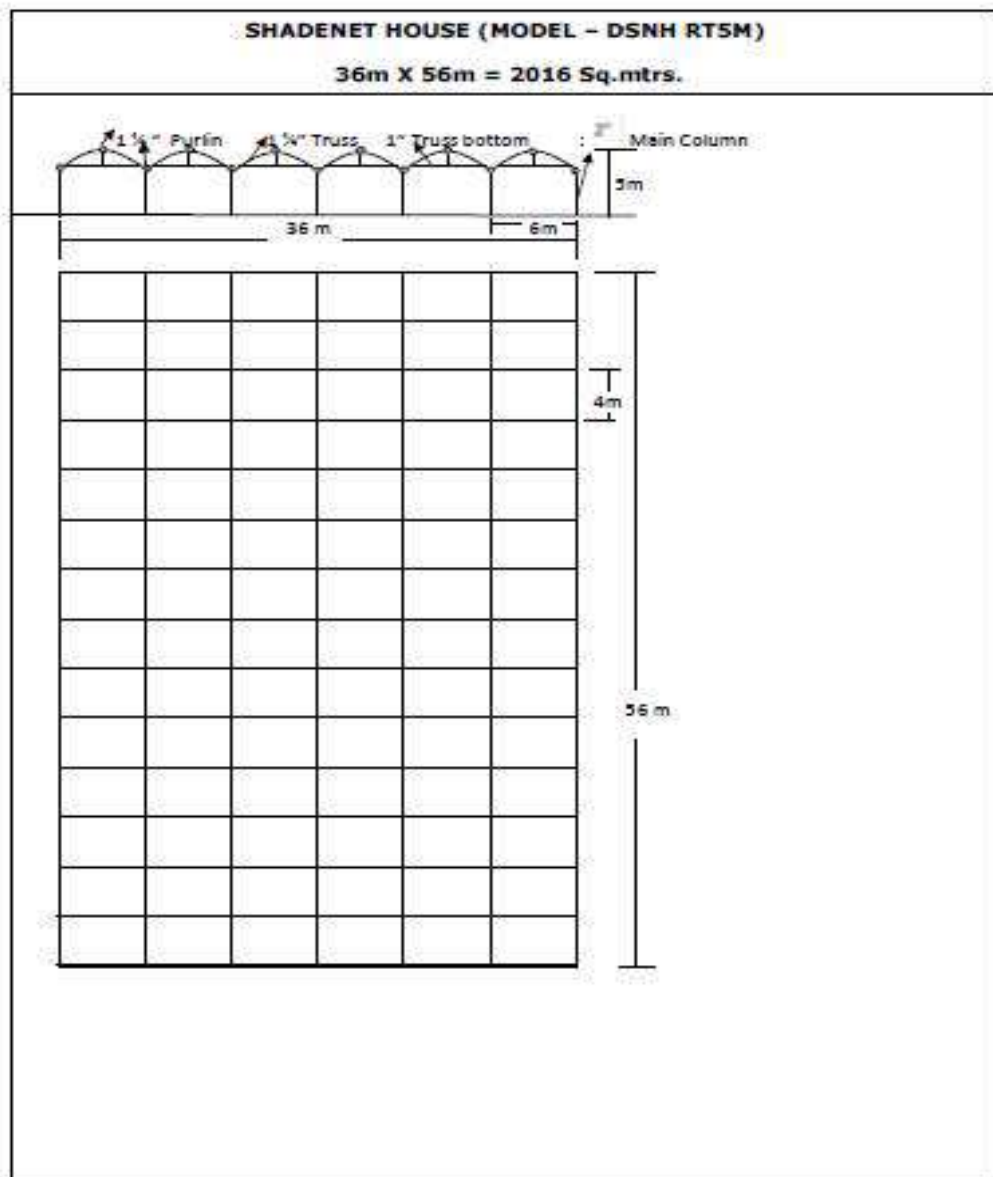
Design No.3.2 Shadenet house (RTSNH 5 M)

36 m X 28 m = 1008 Sq.mtrs.

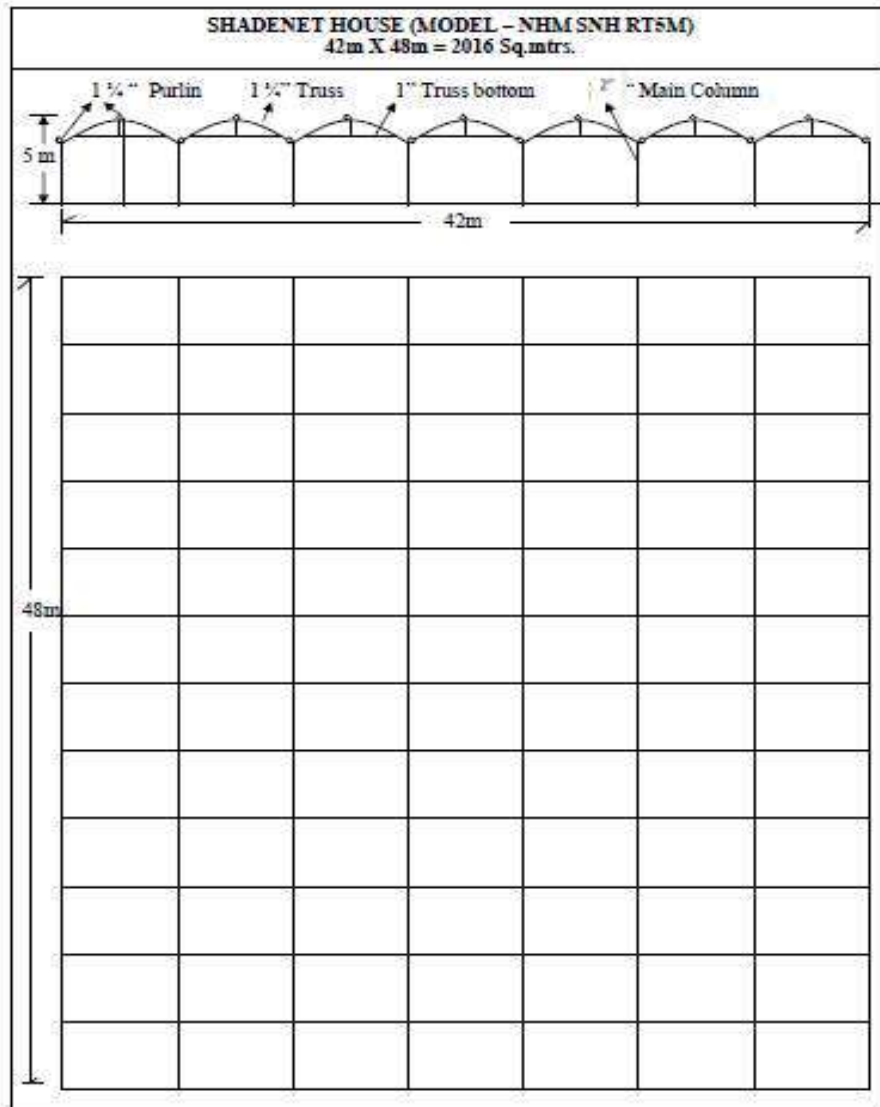
Design No. 3.3 Shadenet house (RTSNH 5 M)

36 m X 56 m = 2016 Sq.mtrs.

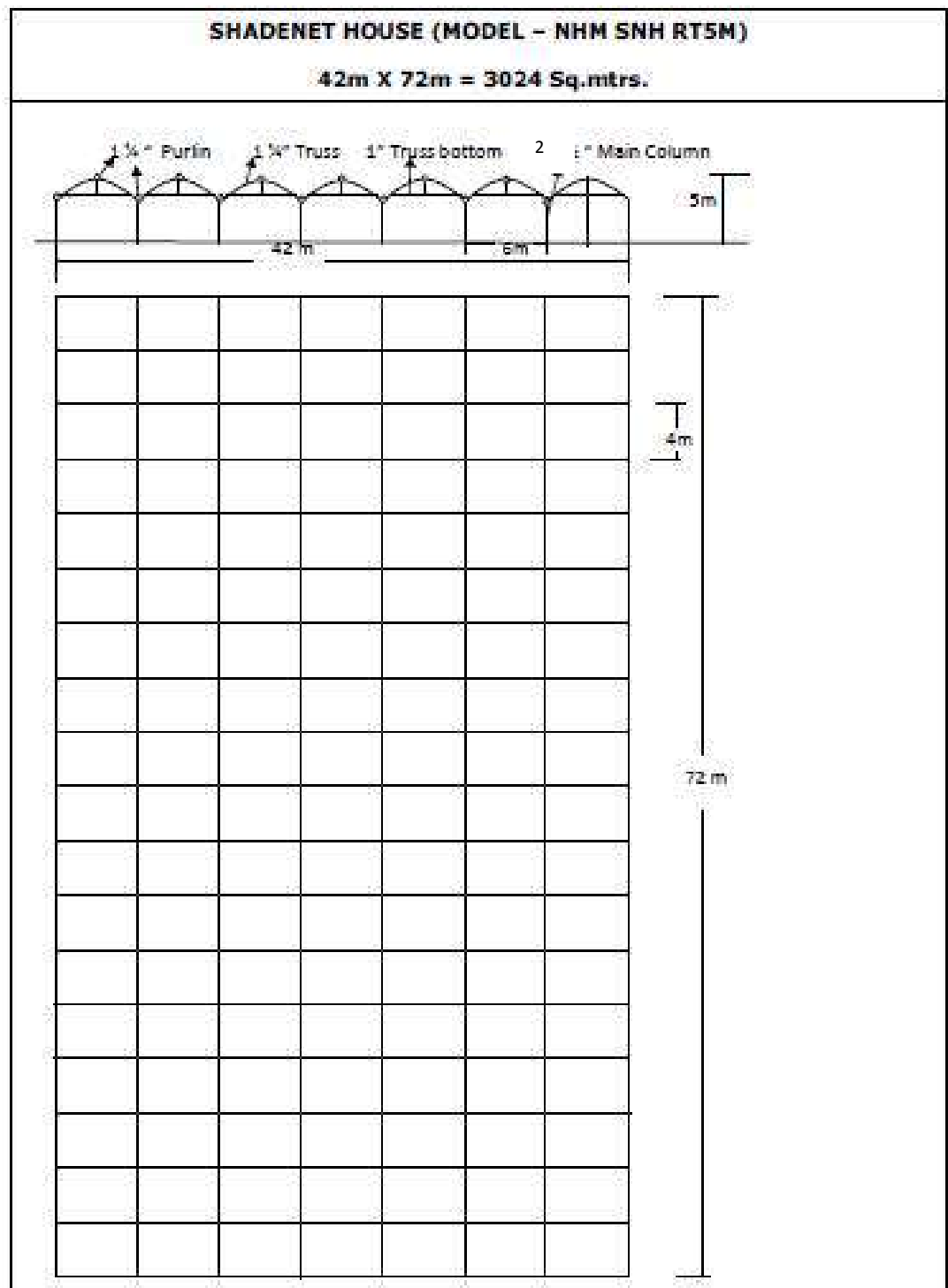
Design No. 3.4 Shadenet house (RTSNH 5 M)

42 m X 48 m = 2016 Sq.mtrs.

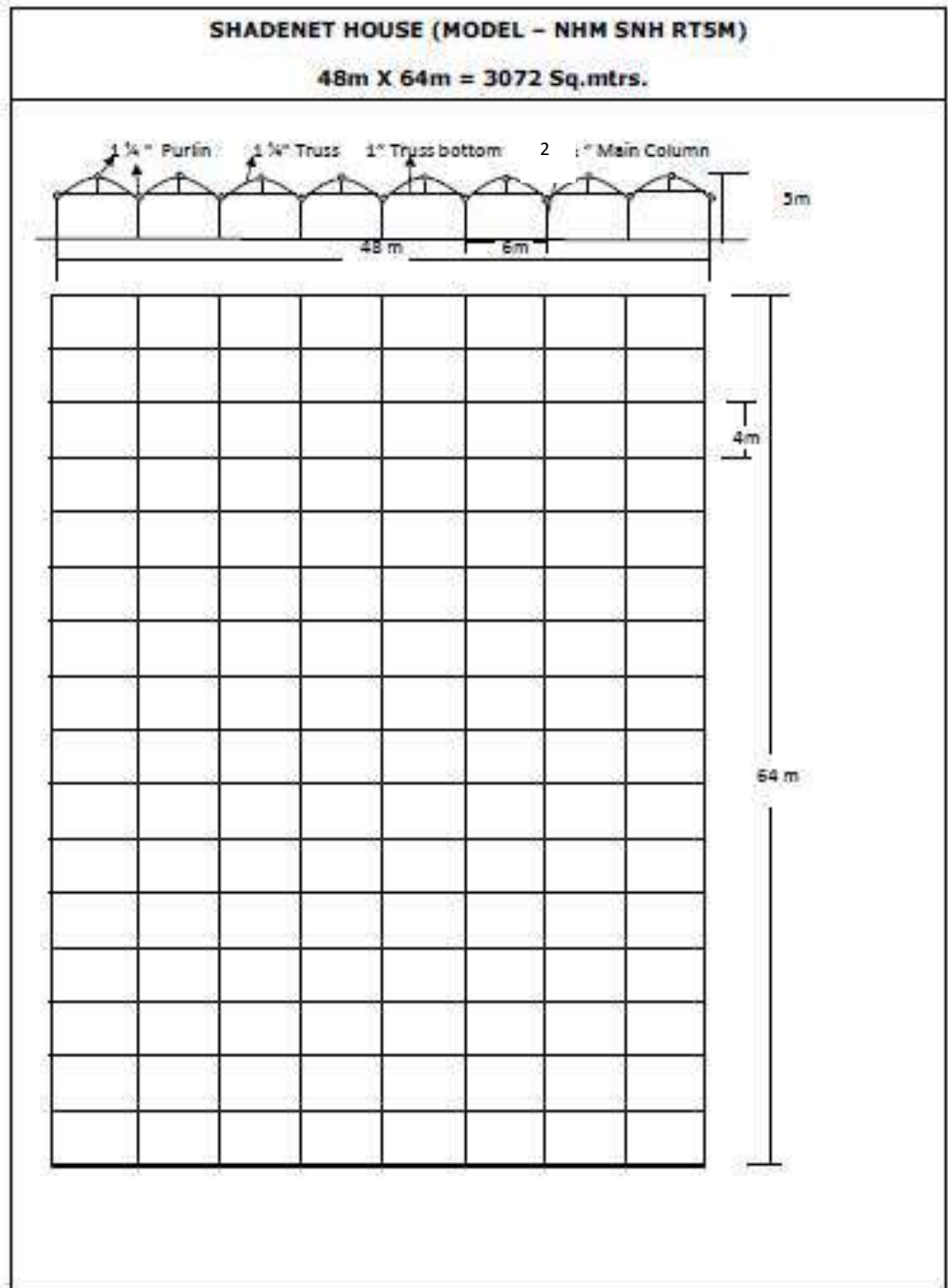
Design No. 3.5 Shadenet house (RTSNH 5 M)

42 m X 72 m = 3024 Sq.mtrs.

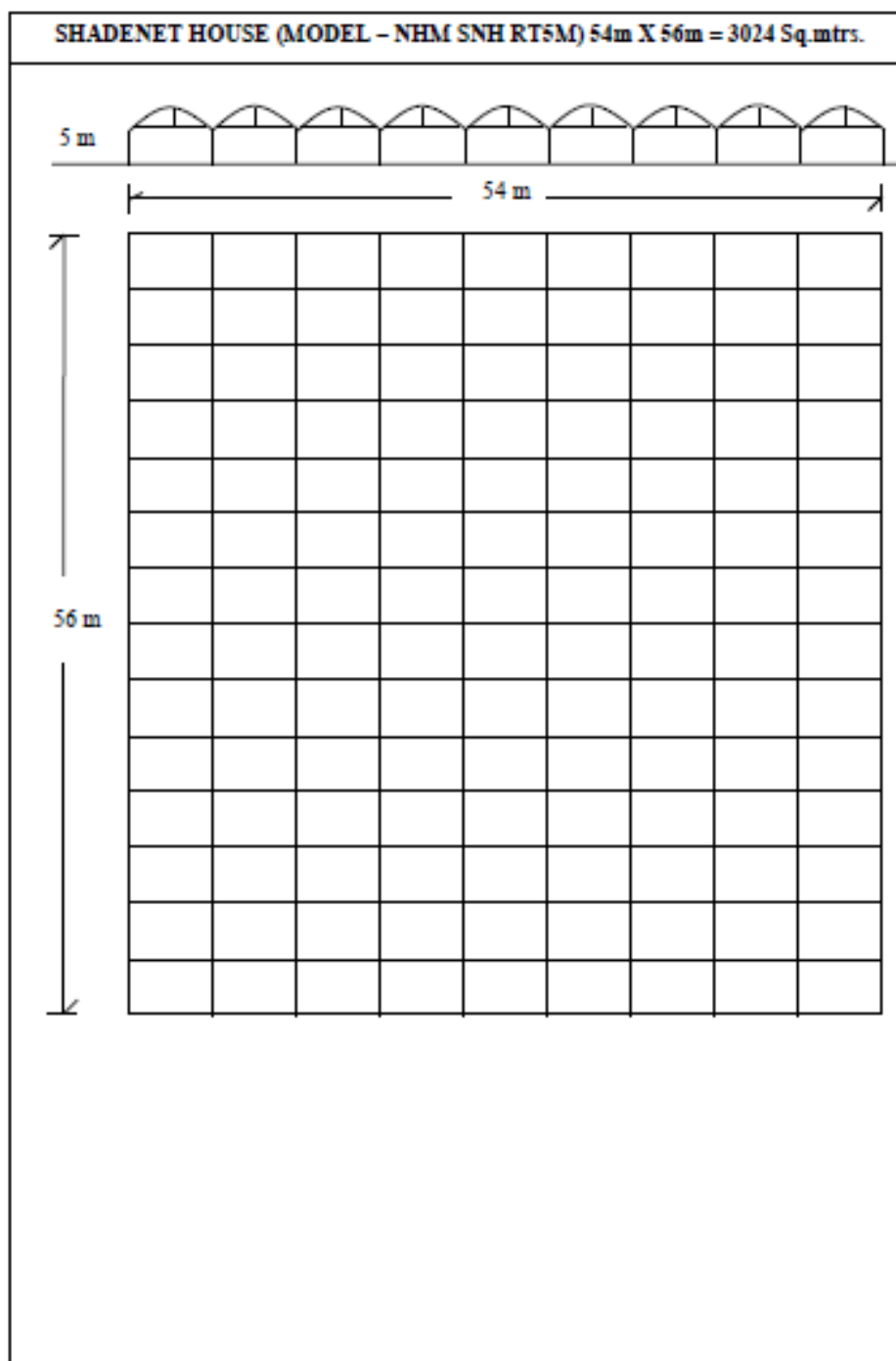
Design No. 3.6 Shadenet house (RTSNH 5 M)

48 m X 64 m = 3072 Sq.mtrs.

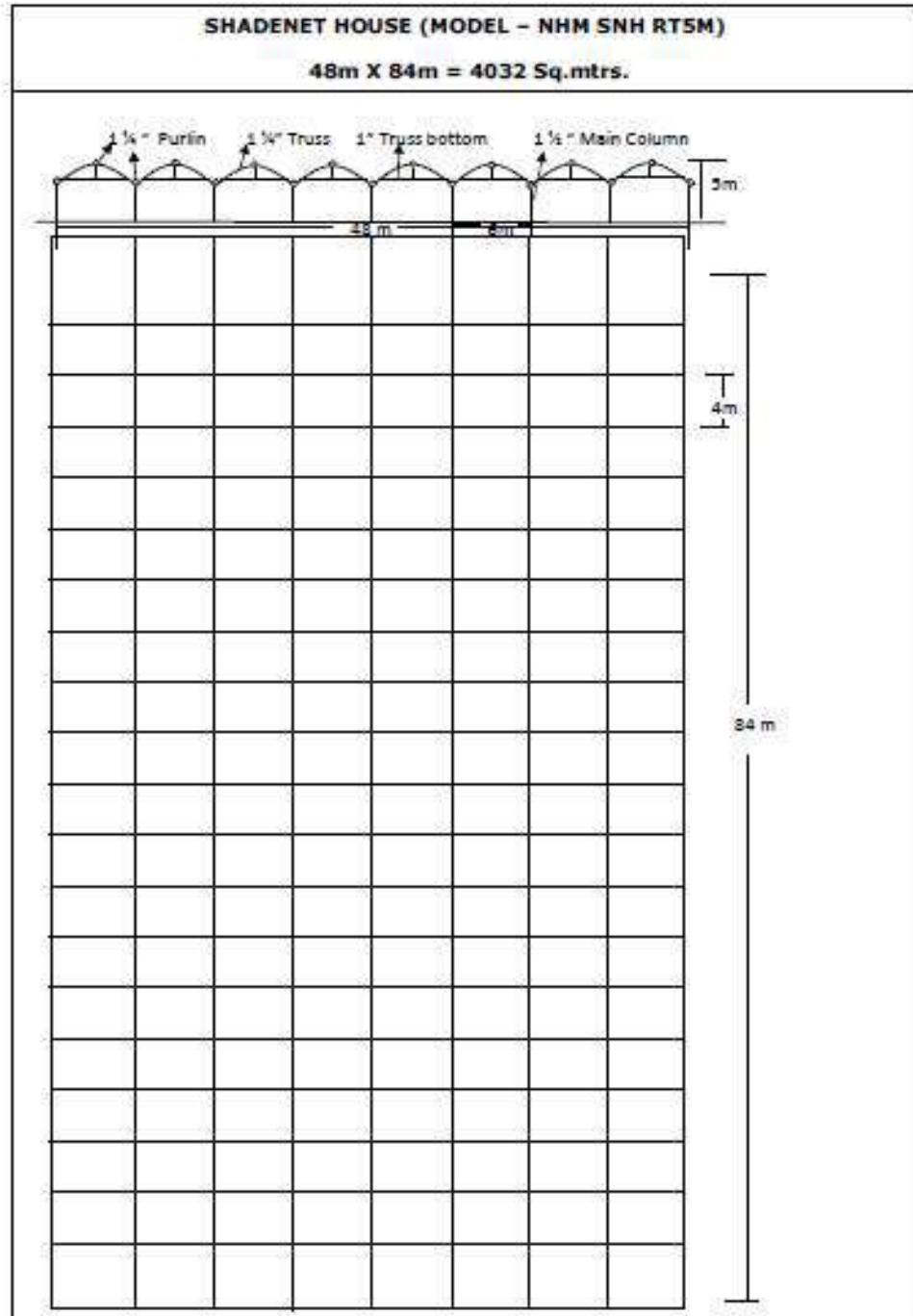
Design No.3.7 Shadenet house (RTSNH 5 M)

54m X 56 m = 3024 Sq.mtrs.

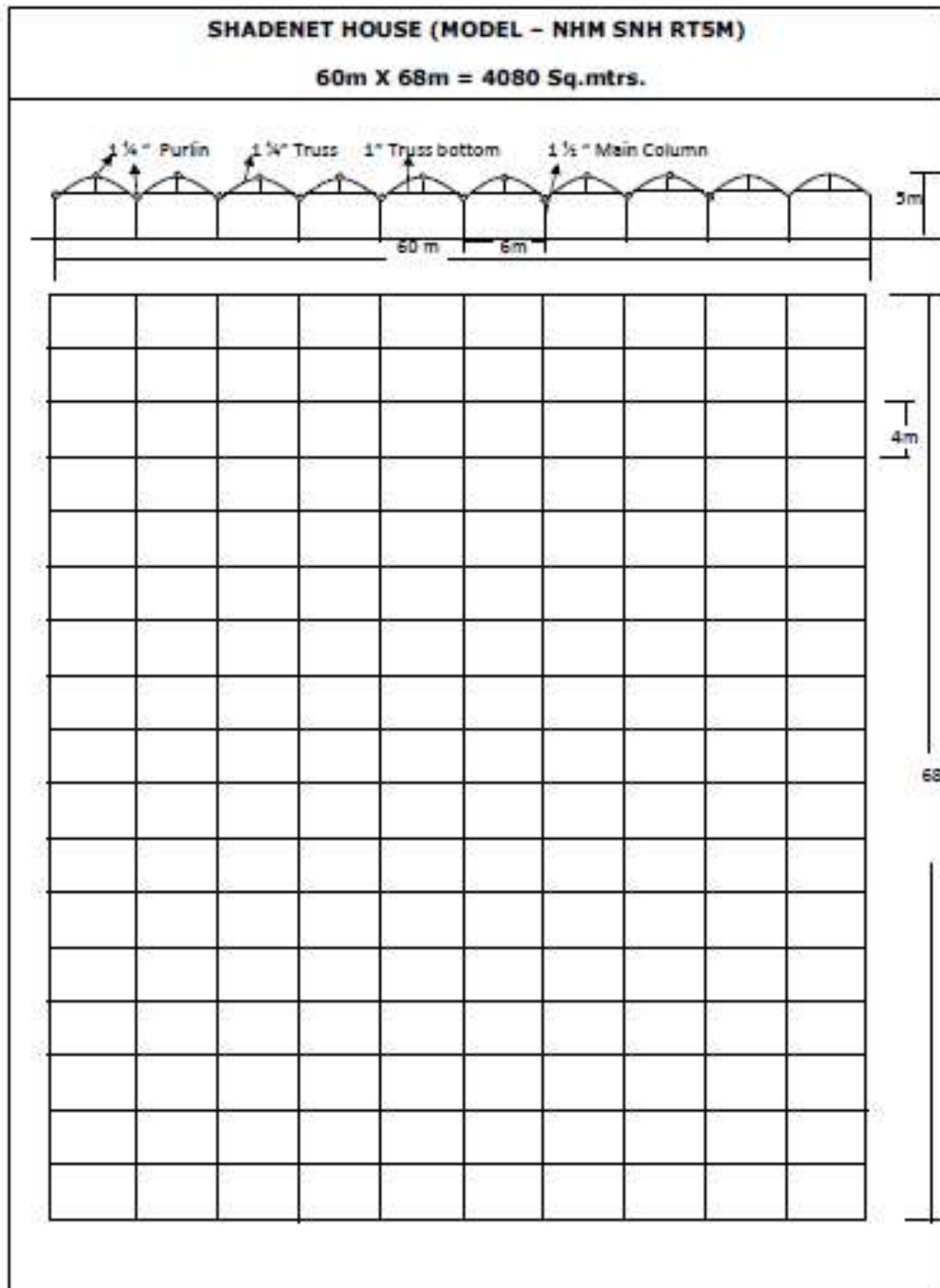
Design No.3.8 Shadenet house (RTSNH 5 M)

48 m X 84 m = 4032 Sq.mtrs.

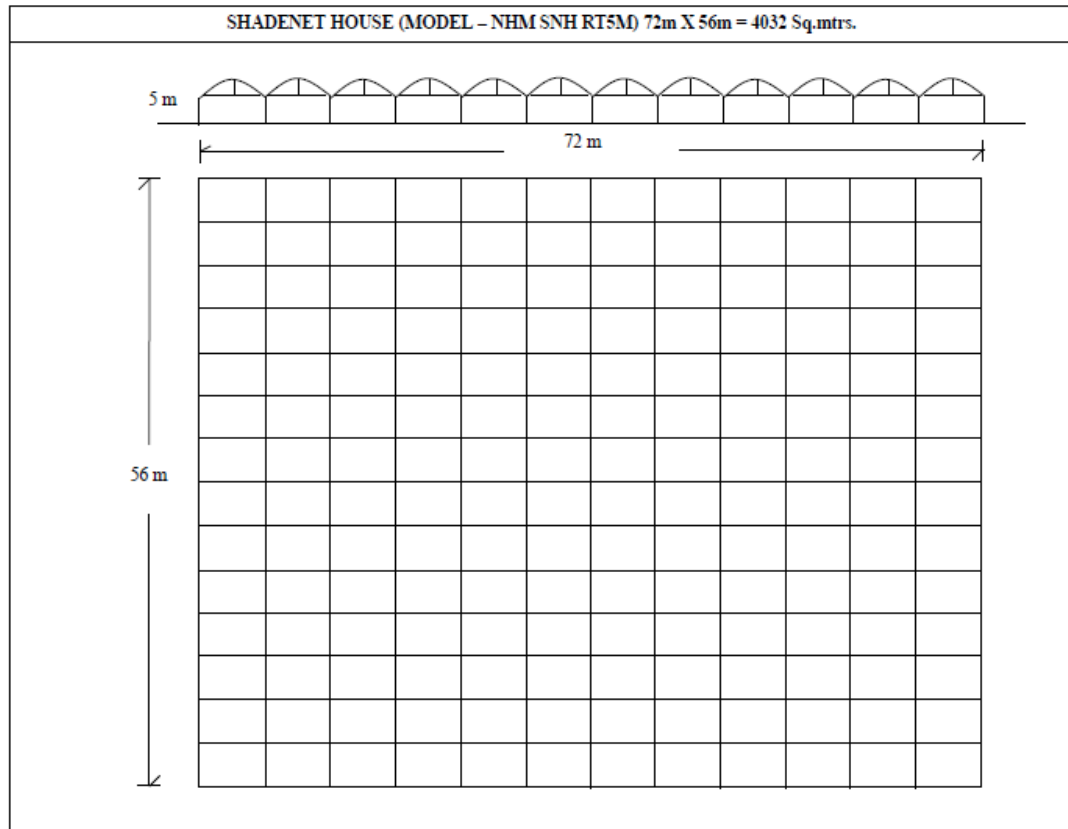
Design No.3. 9 Shadenet house (RTSNH 5 M)

60 m X 68 m = 4080 Sq.mtrs.

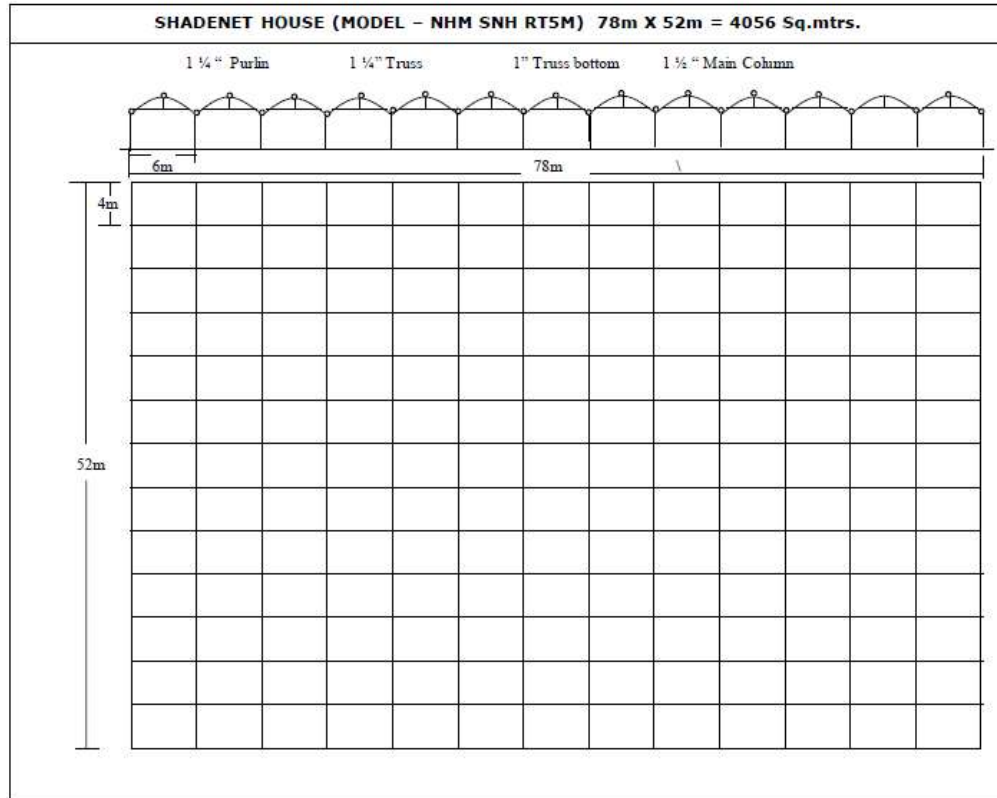
Design No.3. 10 Shadenet house (RTSNH 5 M)

72 m X 56 m = 4032 Sq.mtrs.

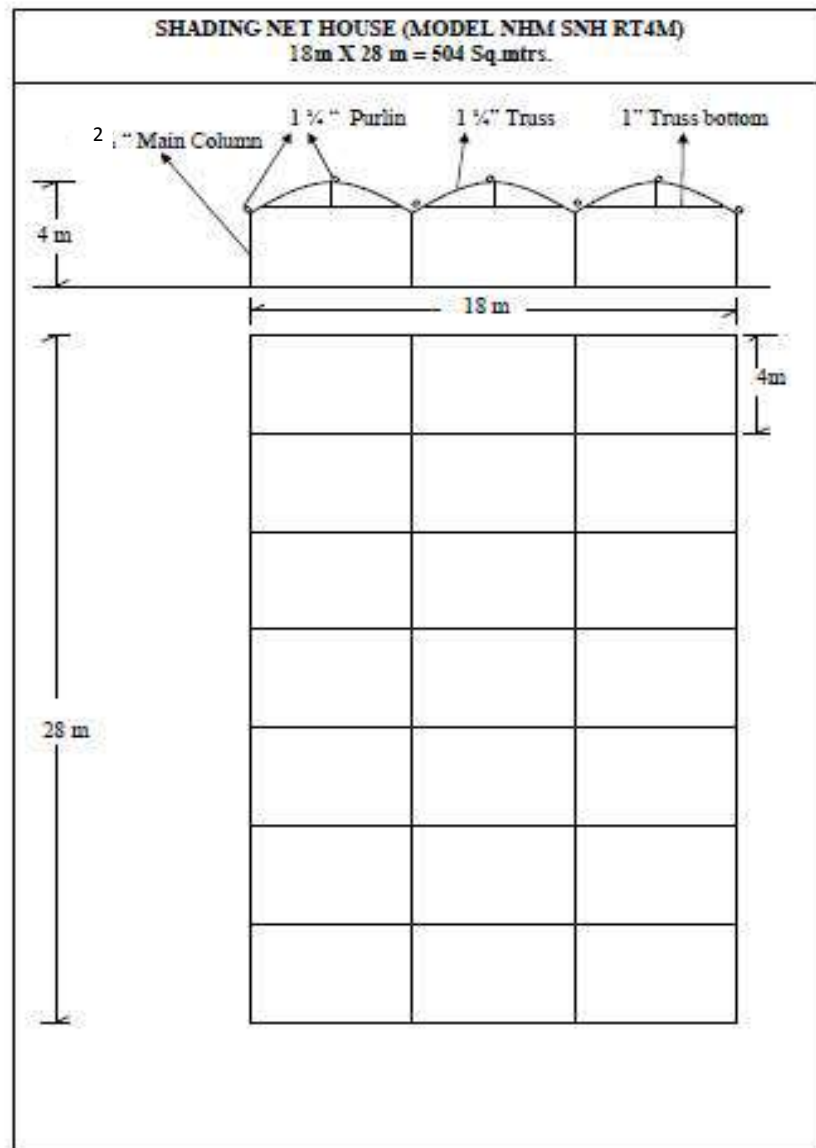

Design No.3. 11 Shadenet house (RTSNH 5 M)

78 m X 52 m = 4056 Sq.mtrs.

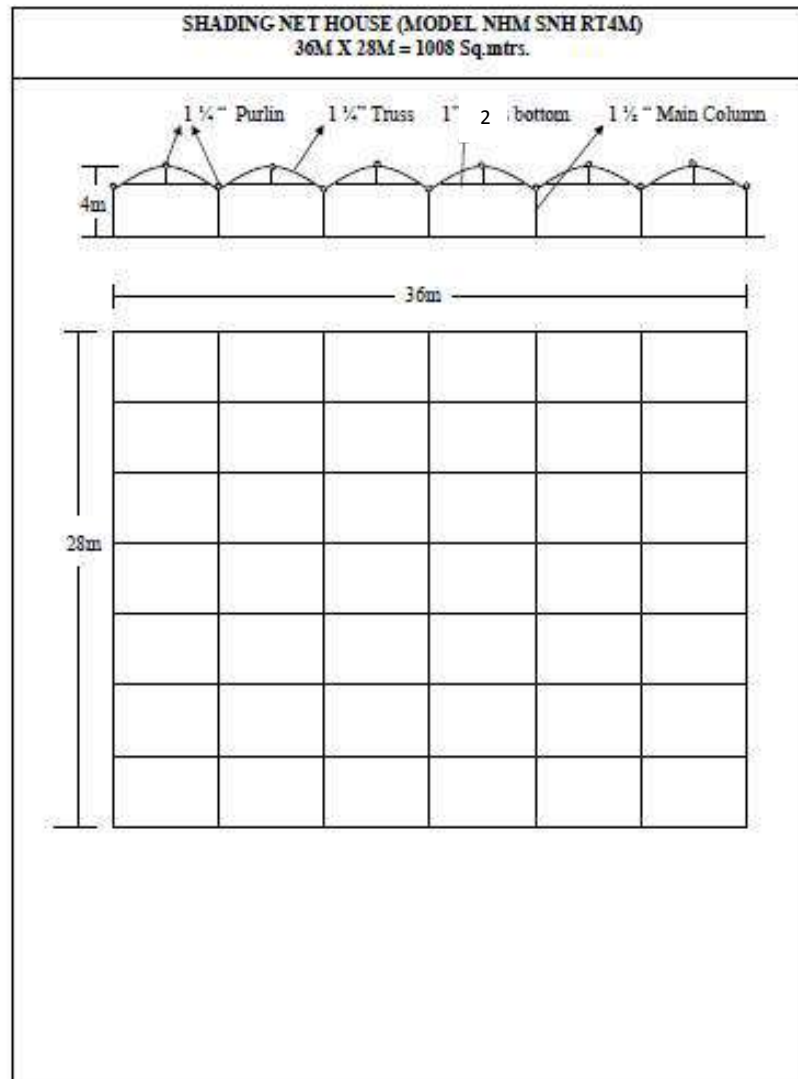

Design No.4. 1 Shadenet house (RTSNH 4 M)18 m X 28 m = 504 Sq.mtrs.

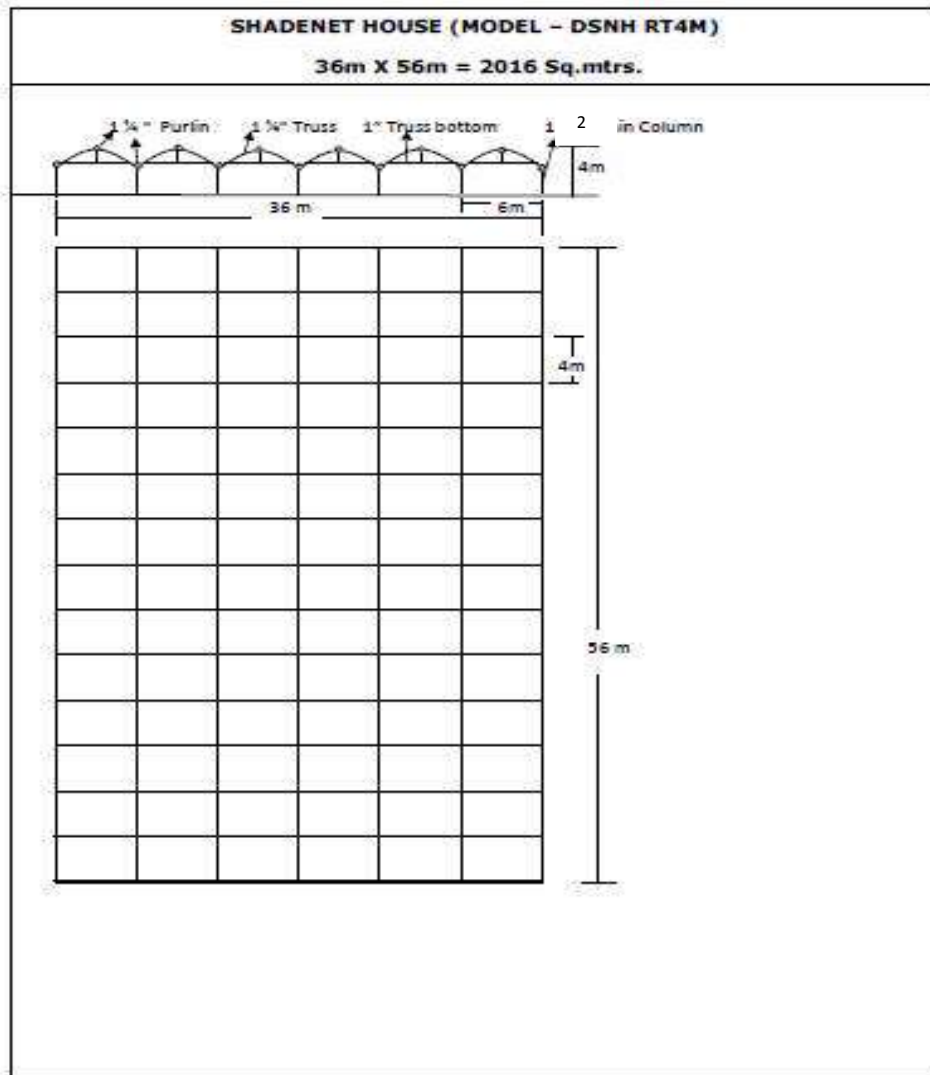
Design No.4. 2 Shadenet house (RTSNH 4 M)

36m X 28 m = 1008 Sq.mtrs.

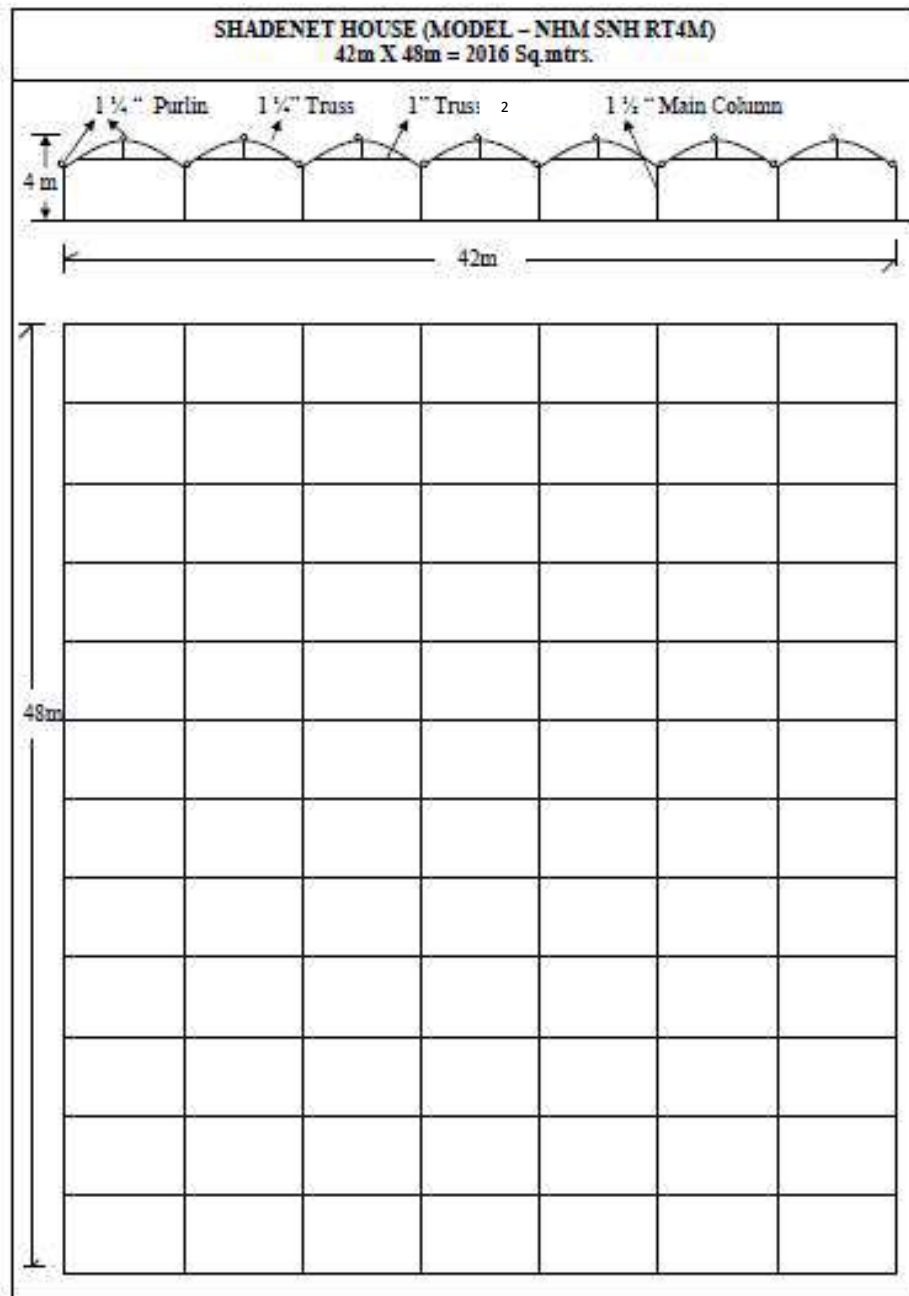
Design No.4. 3 Shadenet house (RTSNH 4 M)

36m X 56 m = 2016 Sq.mtrs.

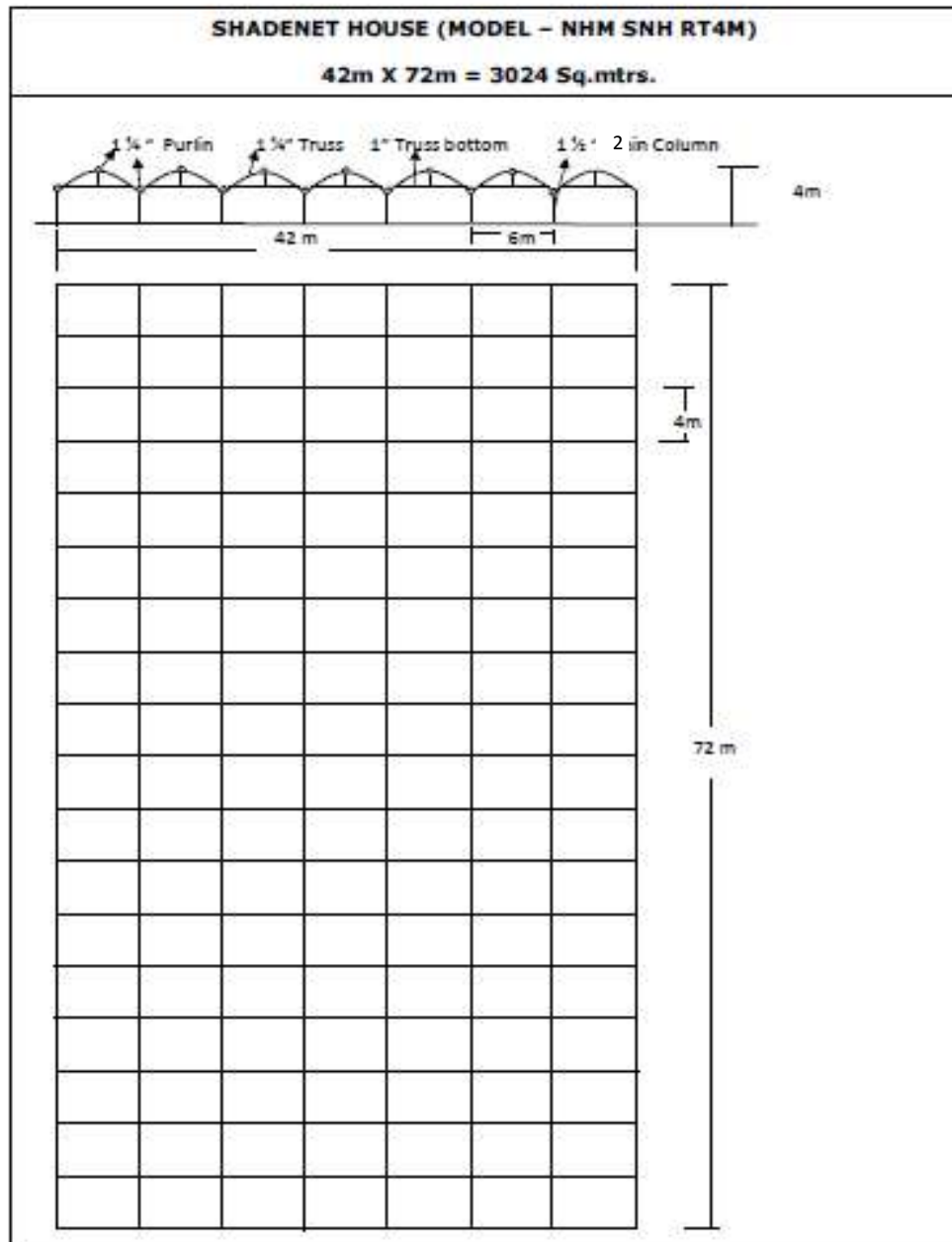
Design No.4. 4 Shadenet house (RTSNH 4 M)

42m X 48 m = 2016 Sq.mtrs.

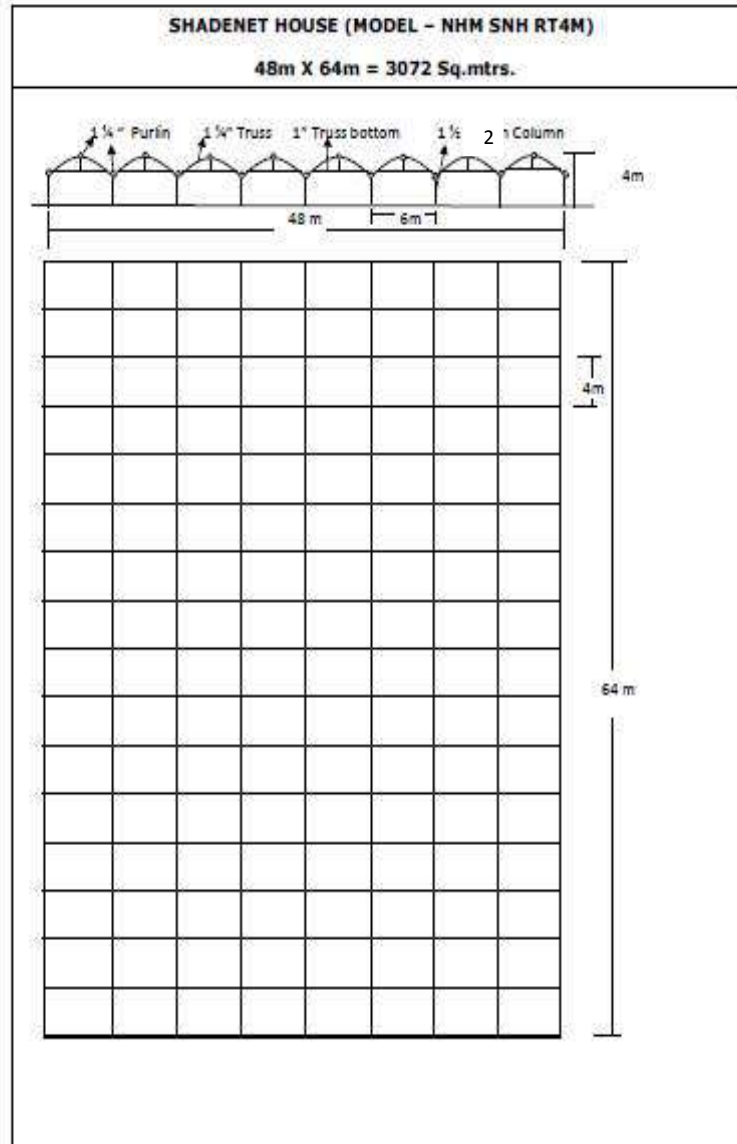
Design No. 4.5 Shadenet house (RTSNH 4 M)

42m X 72 m = 3024 Sq.mtrs.

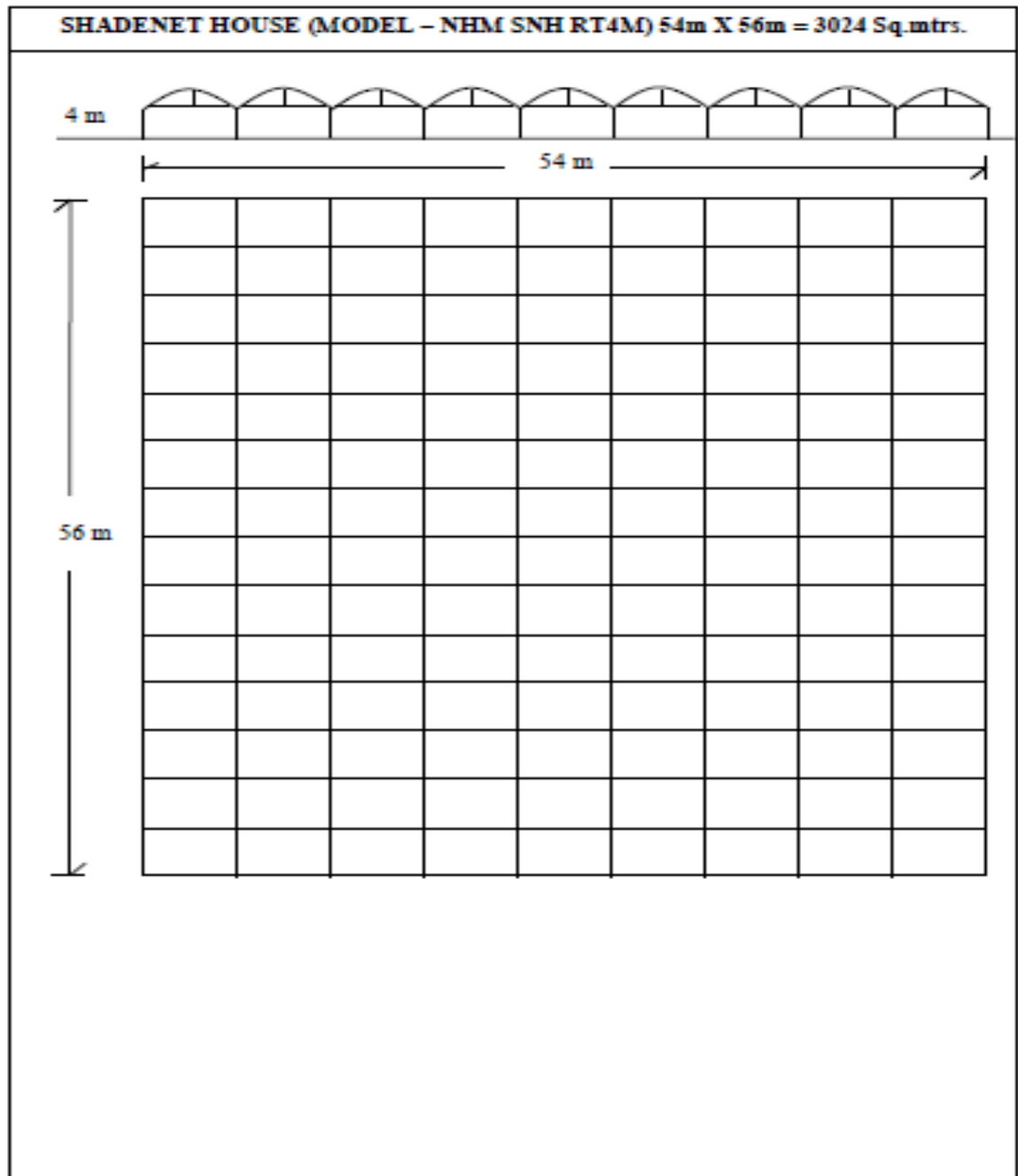
Design No.4.6 Shadenet house (RTSNH 4 M)

48m X 64 m = 3072 Sq.mtrs.

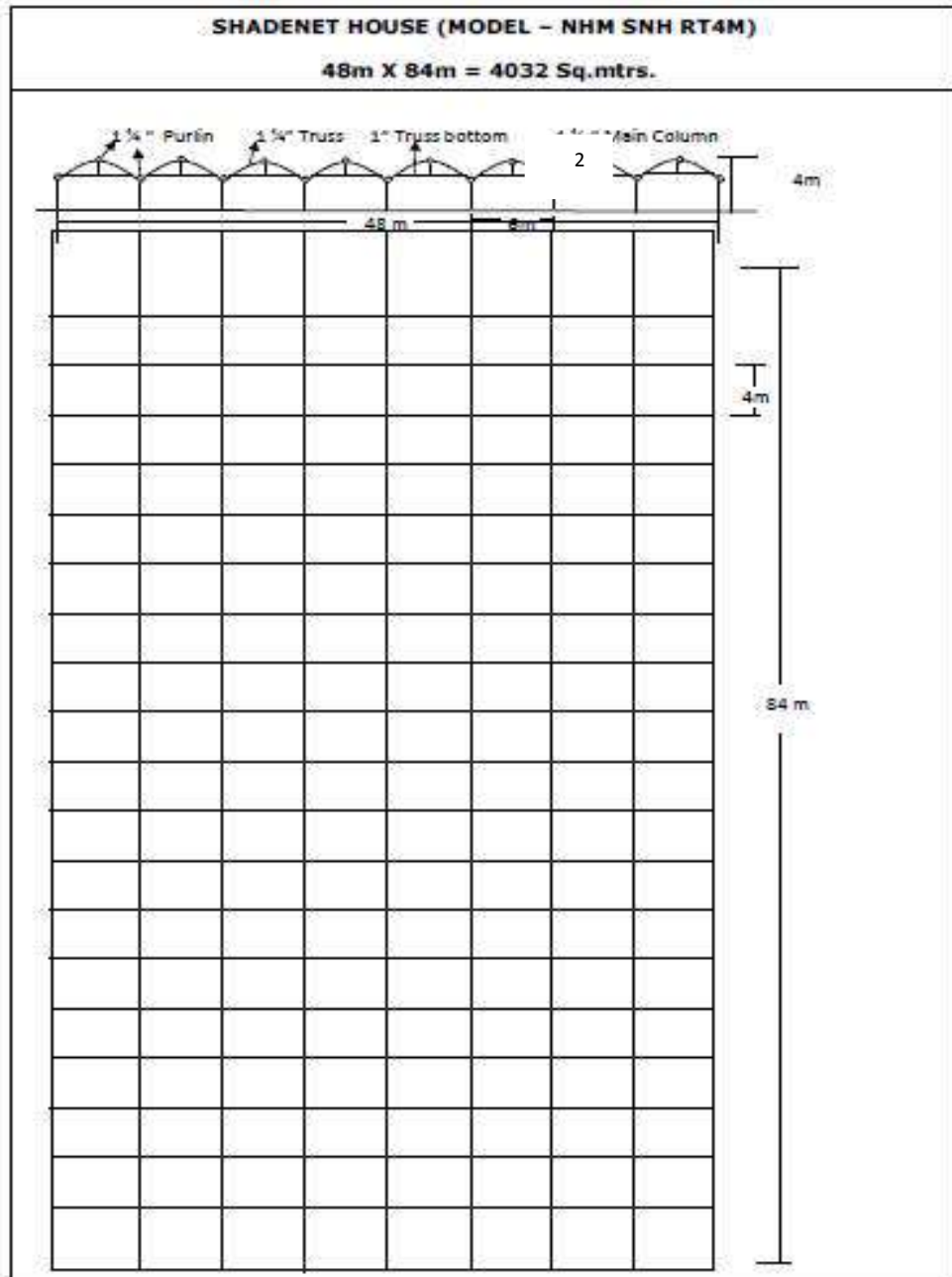
Design No.4.7 Shadenet house (RTSNH 4 M)

54m X 56 m = 3024 Sq.mtrs.

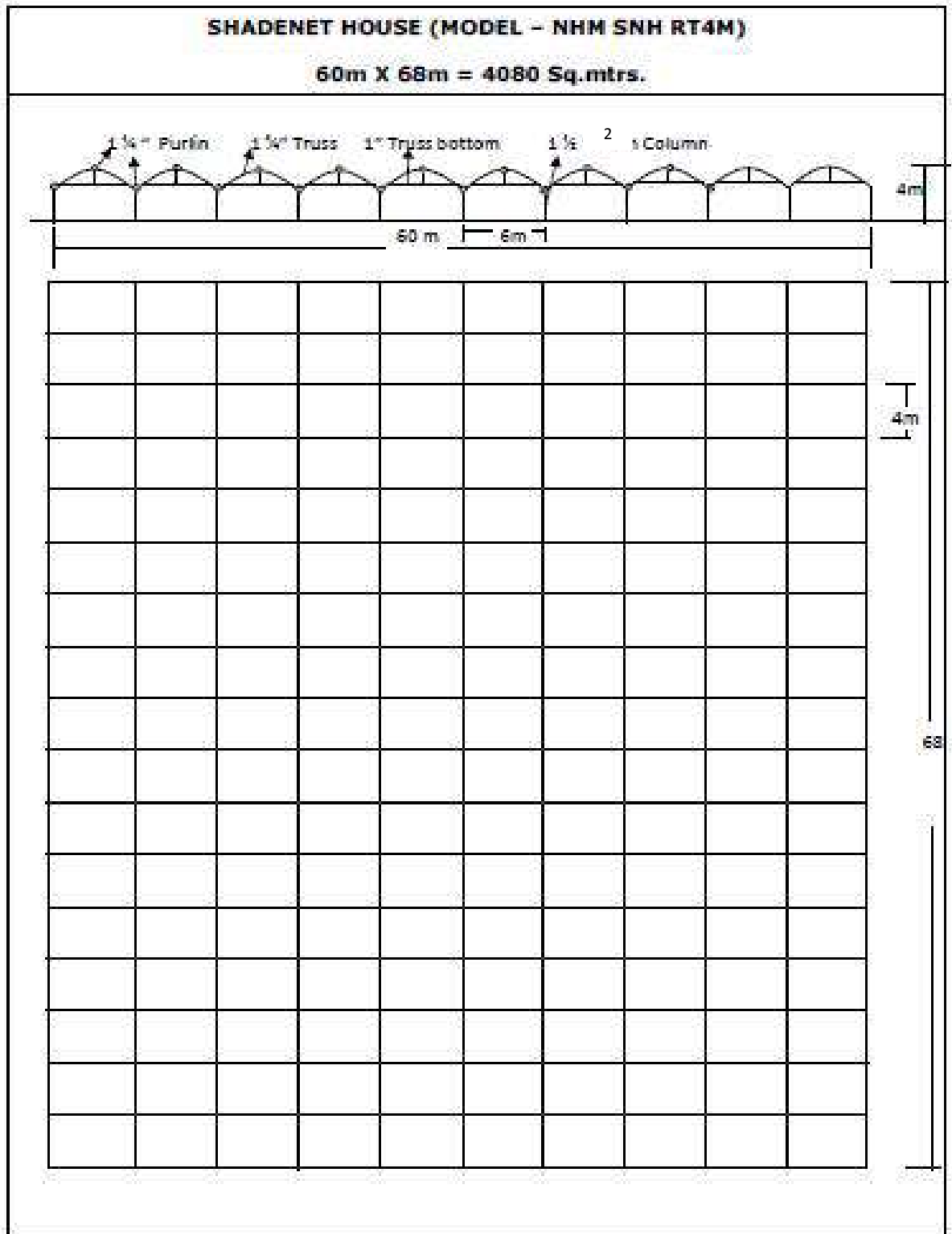
Design No.4.8 Shadenet house (RTSNH 4 M)

48 m X 84 m = 4032 Sq.mtrs.

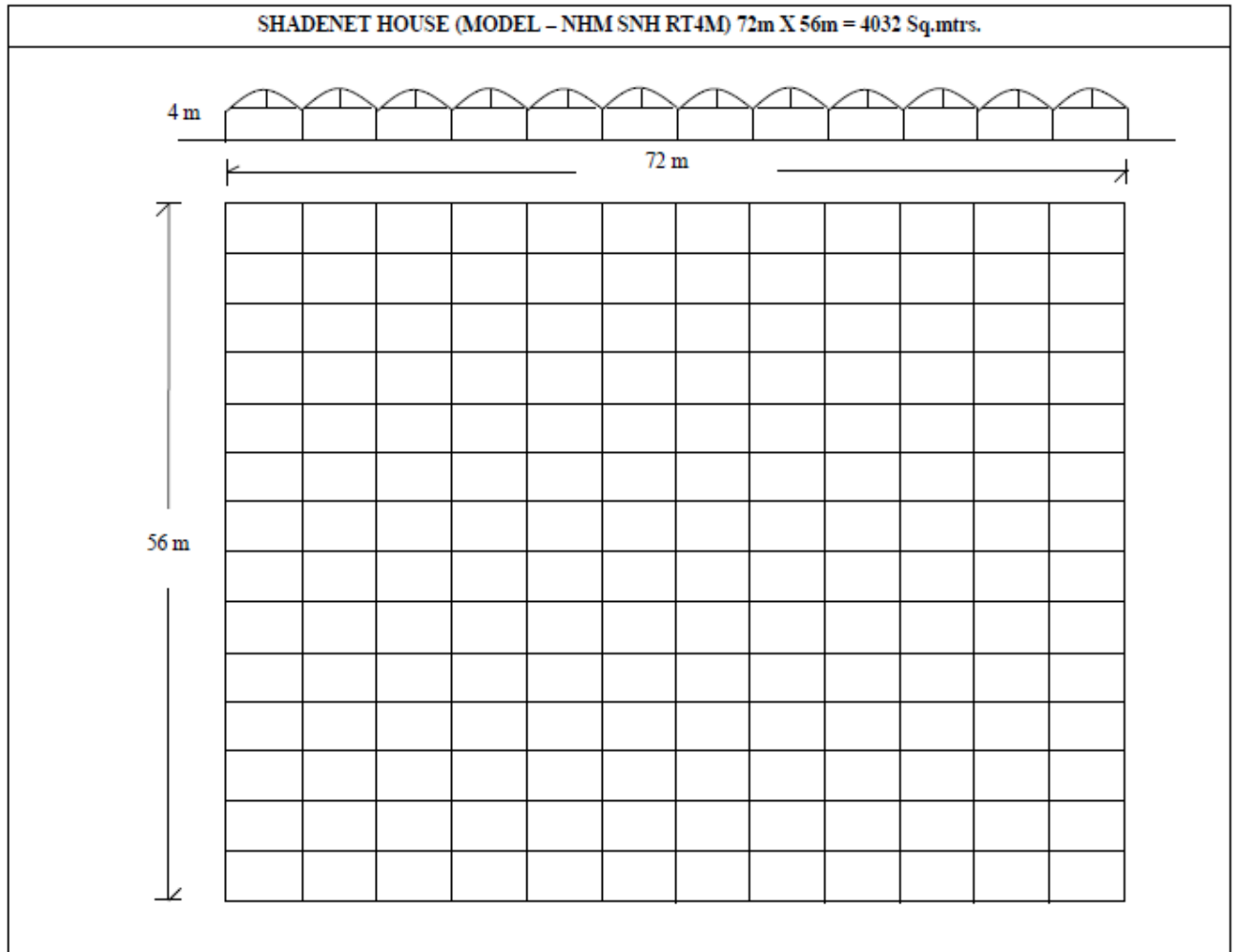
Design No.4.9 Shadenet house (RTSNH 4 M)

60 m X 68 m = 4080 Sq.mtrs.

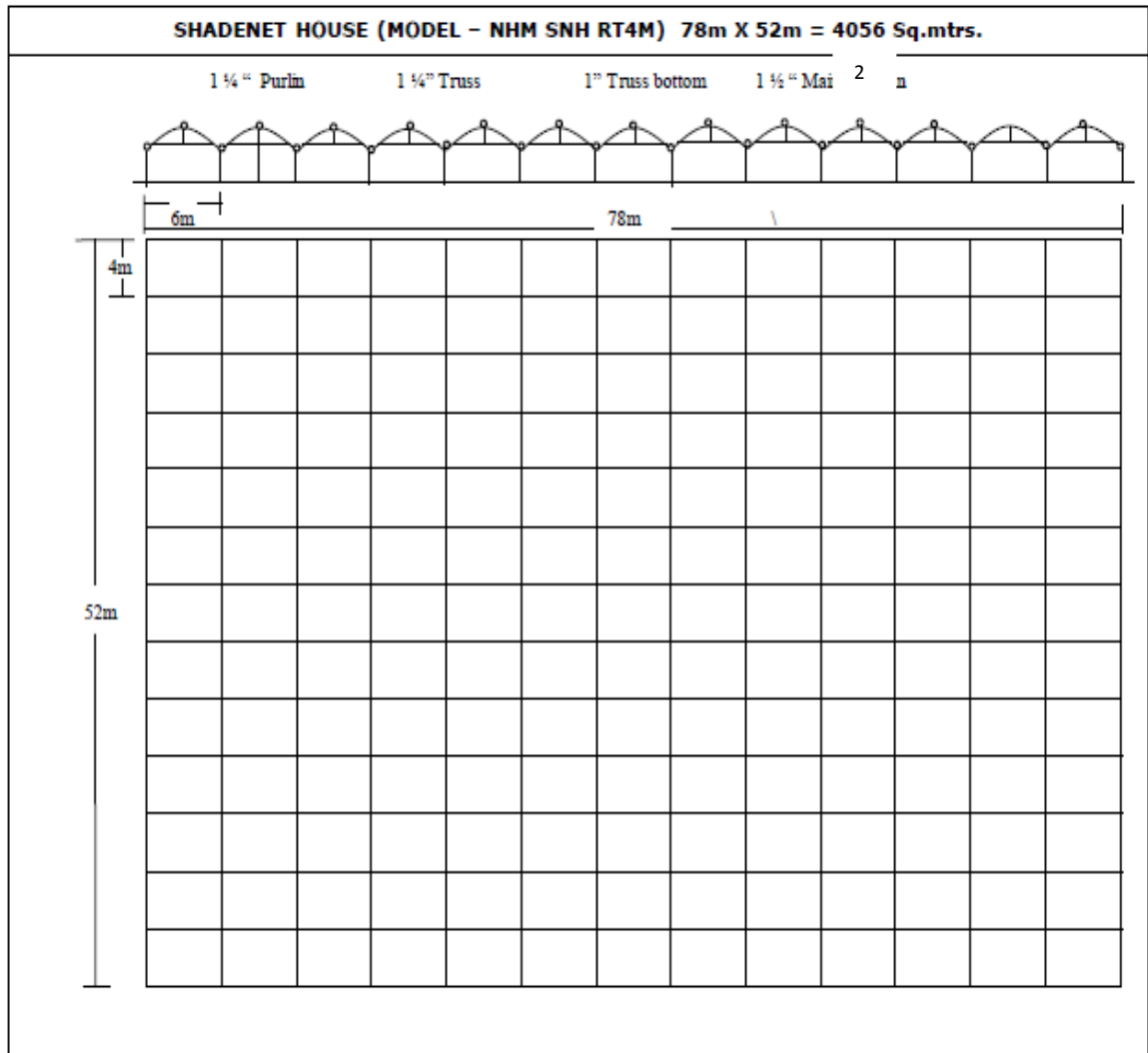
Design No.4.10 Shadenet house (RTSNH 4 M)

72 m X 56 m = 4032 Sq.mtrs.

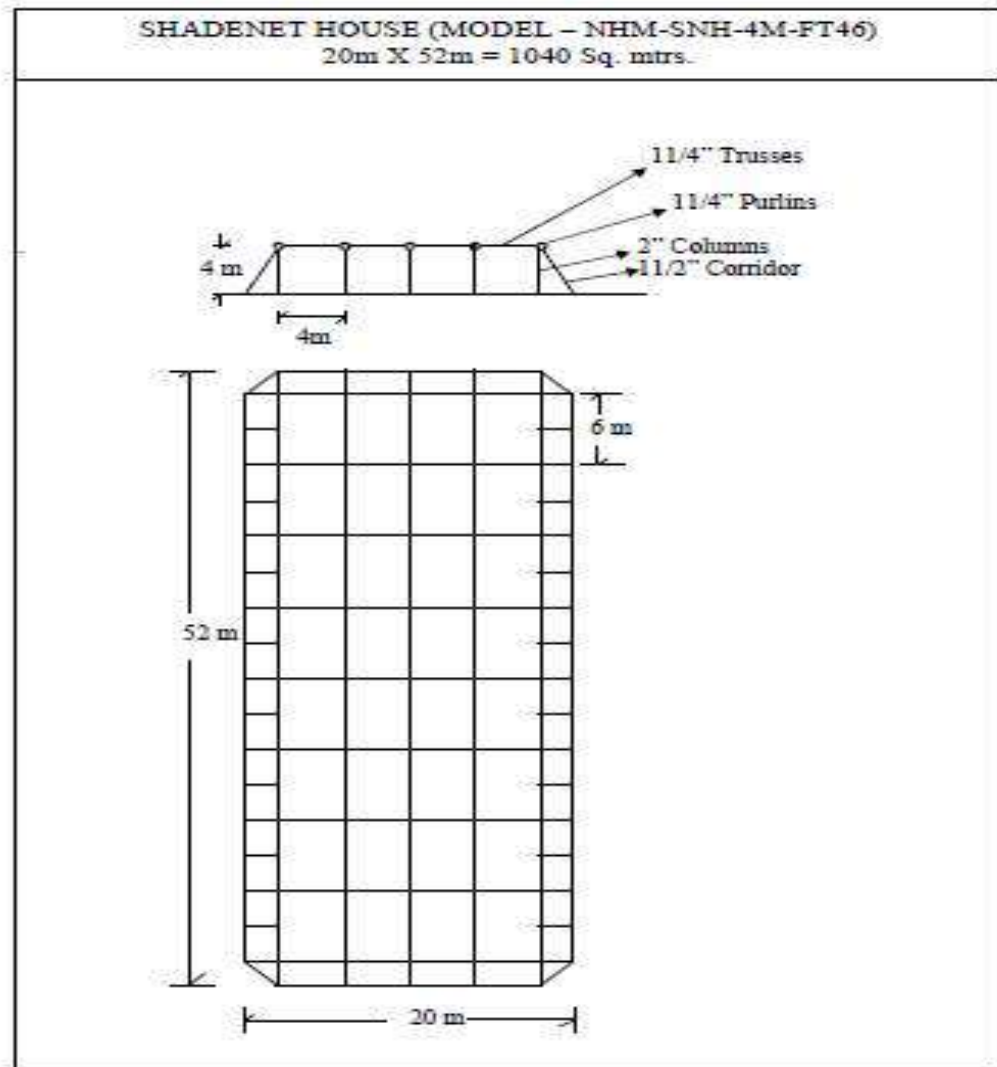
Design No. 4.11 Shadenet house (RTSNH 4 M)

78 m X 52 m = 4056 Sq.mtrs.

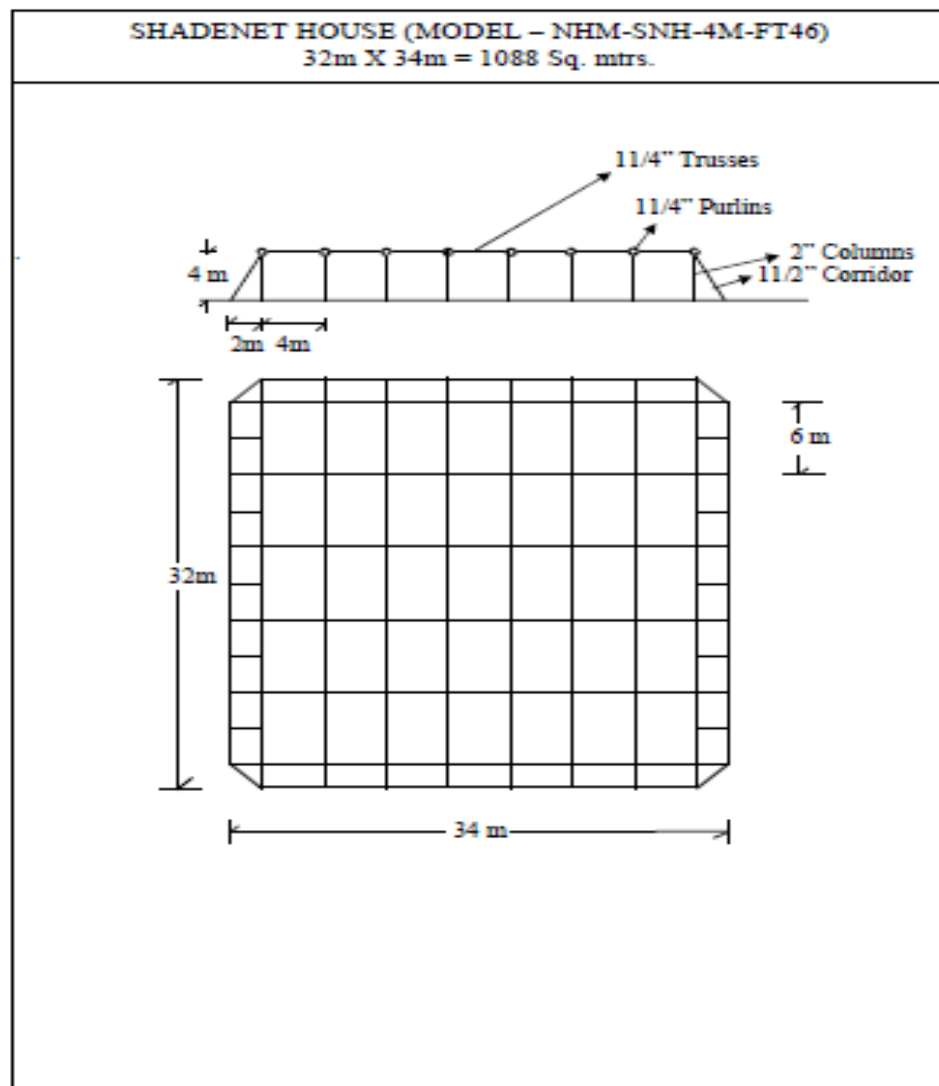
Design No. 5.1 Shadenet house (FTSNH 4 M)

20 m X 52 m =1040 Sq.mtrs.

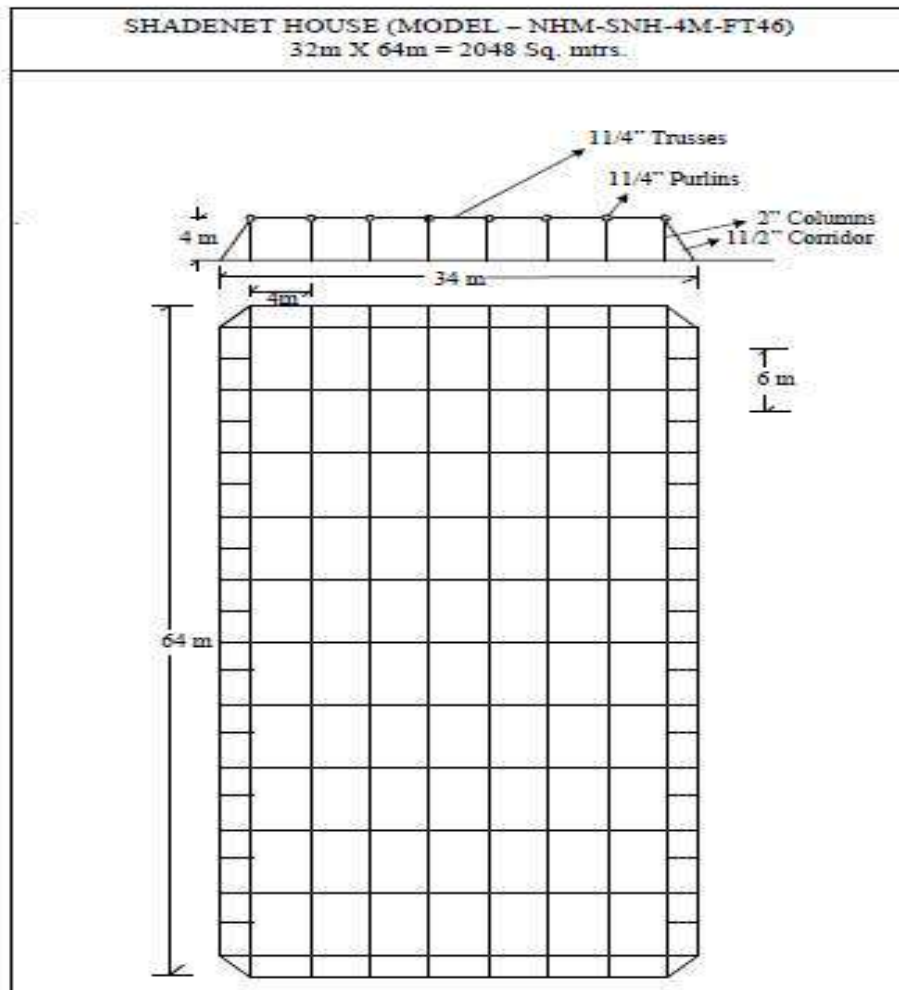
Design No. 5.2 Shadenet house (FTSNH 4 M)

32 m X 34 m = 1088 Sq.mtrs.

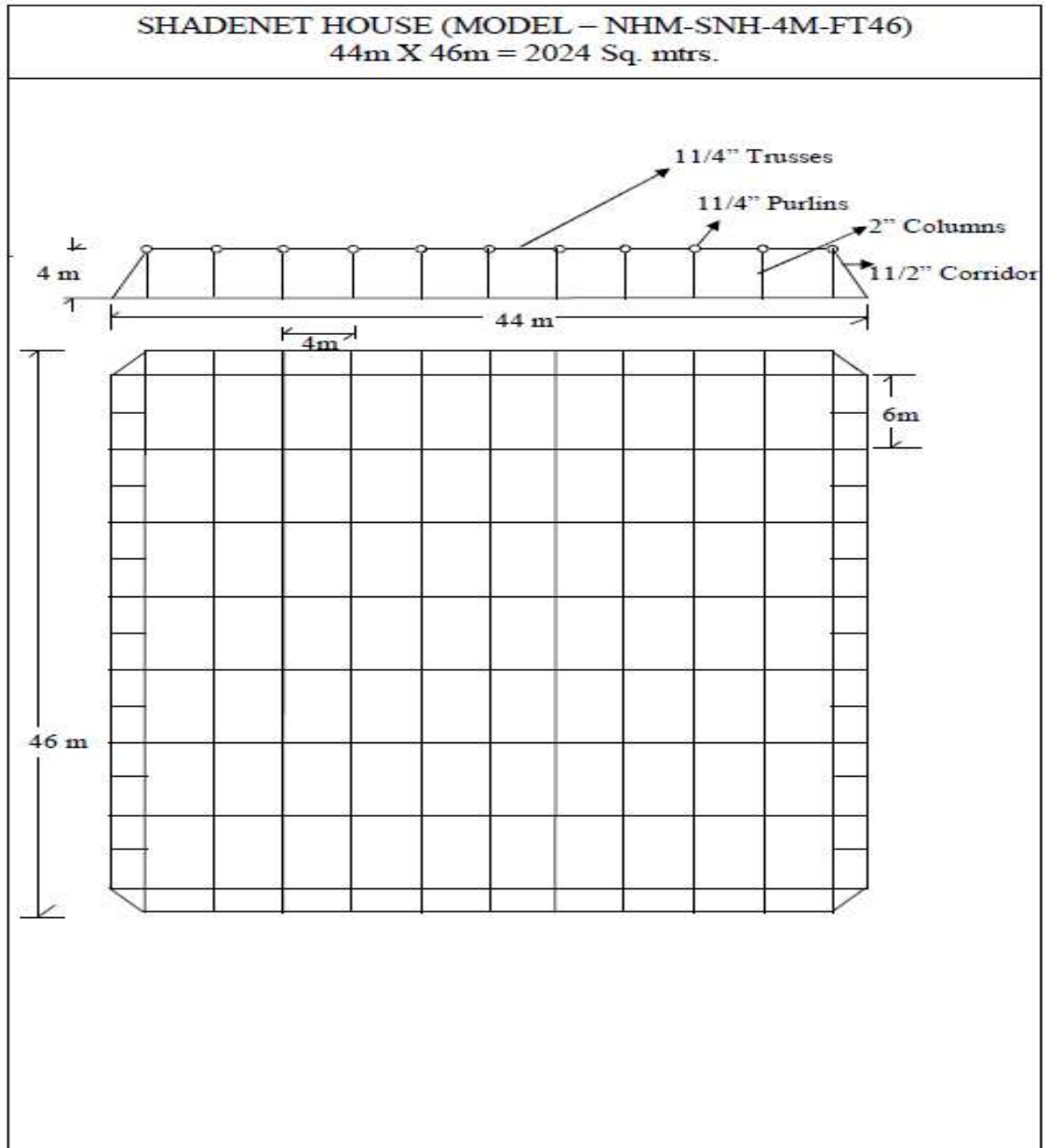
Design No. 5.3 Shadenet house (FTSNH 4 M)

32 m X 64 m = 2048 Sq.mtrs.

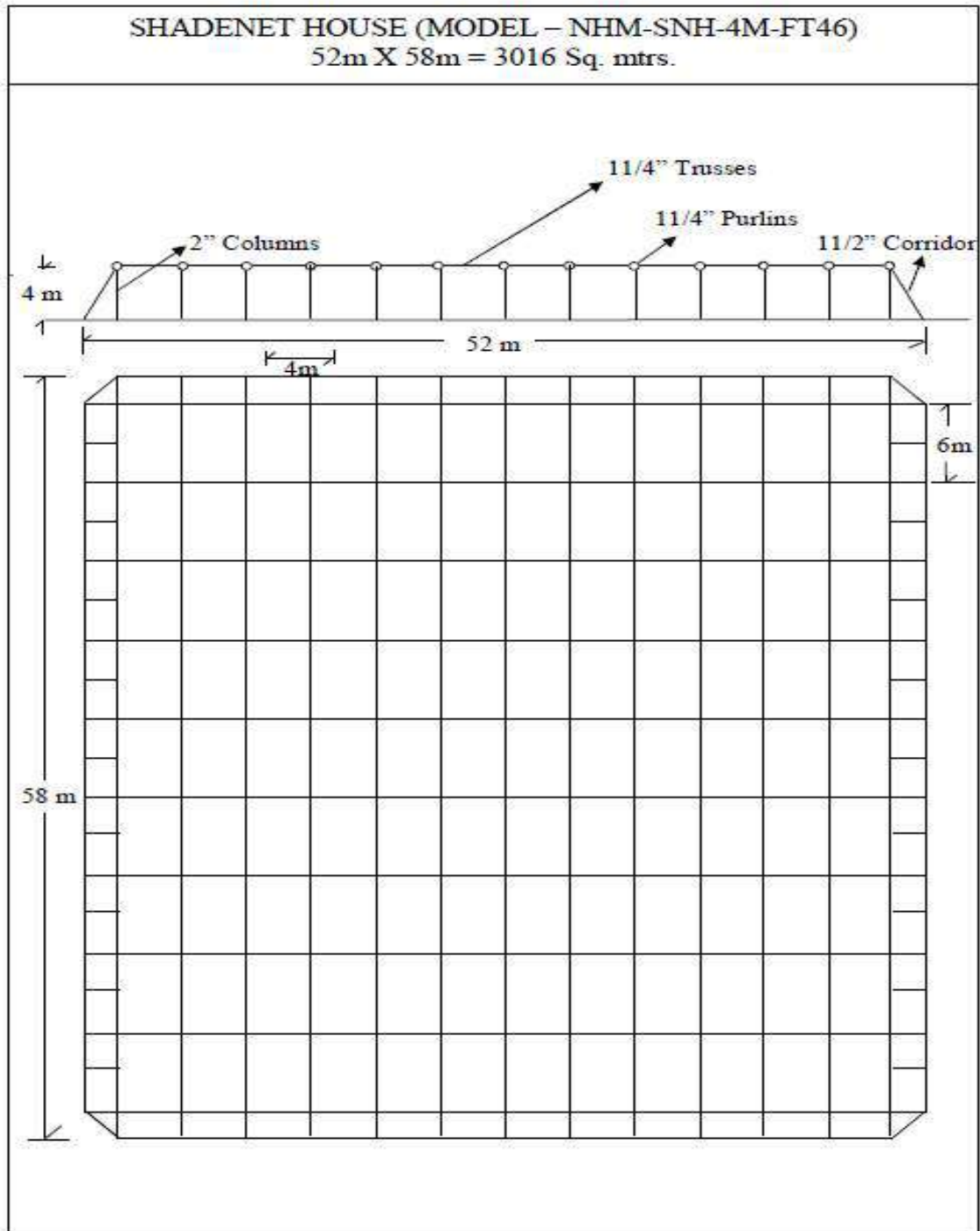
Design No. 5.4 Shadenet house (FTSNH 4 M)

44 m X 46 m = 2024 Sq.mtrs.

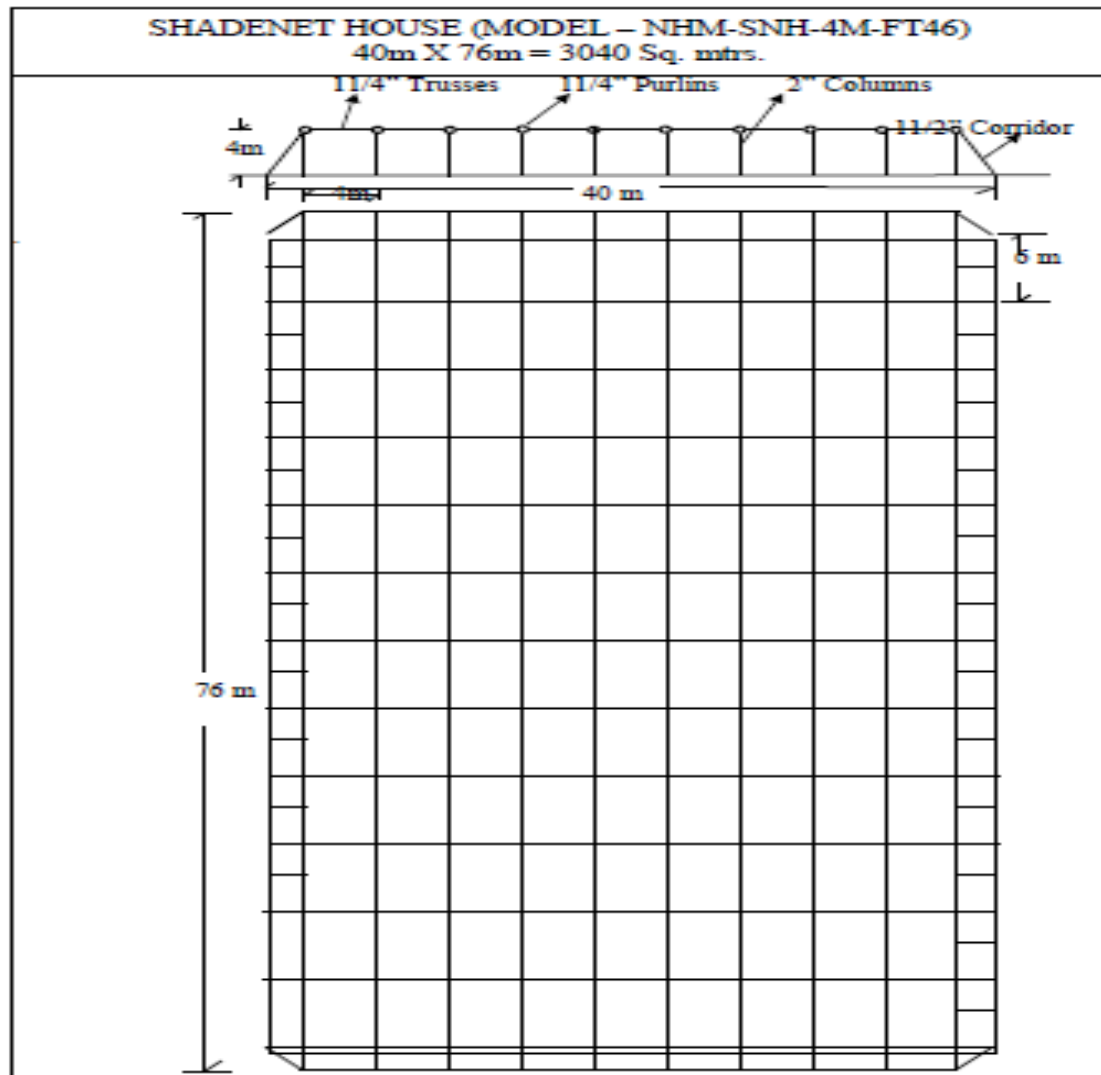
Design No. 5.5 Shadenet house (FTSNH 4 M)

52 m X 58 m = 3016 Sq.mtrs.

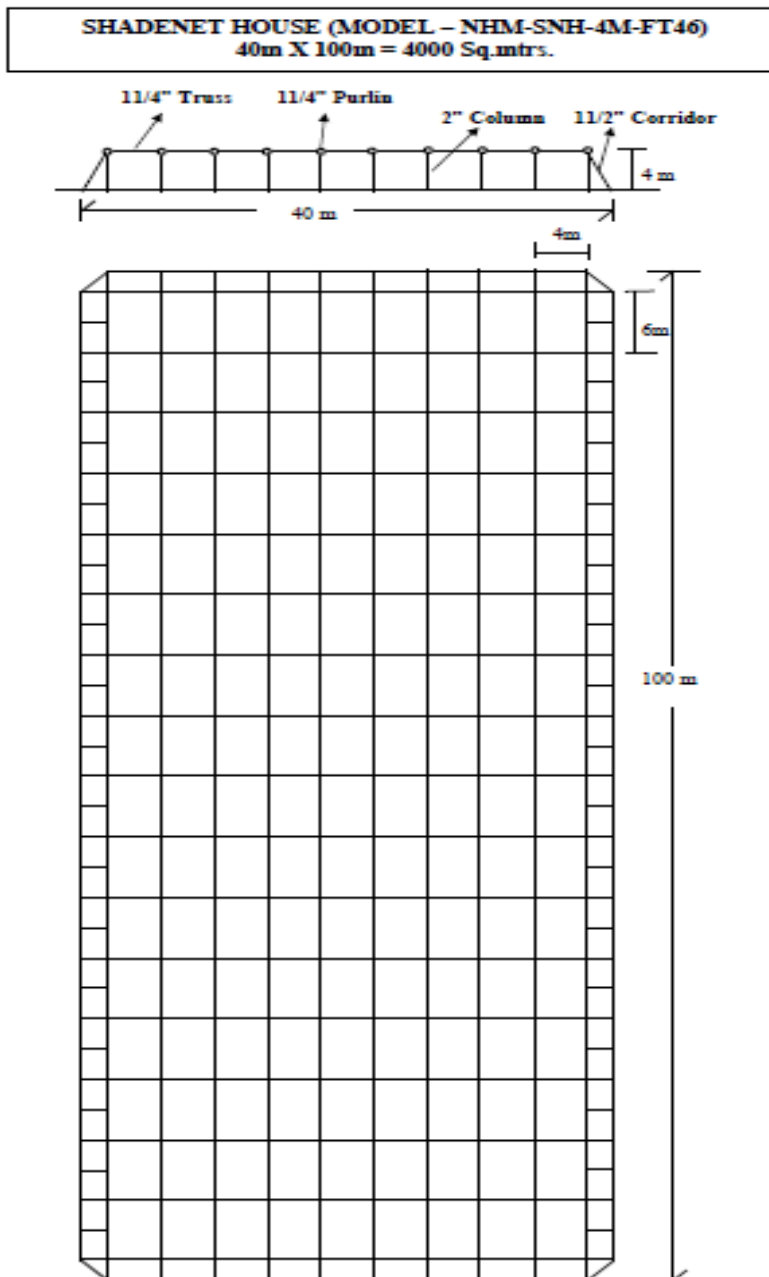
Design No. 5.6 Shadenet house (FTSNH 4 M)

40 m X 76 m = 3040 Sq.mtrs.

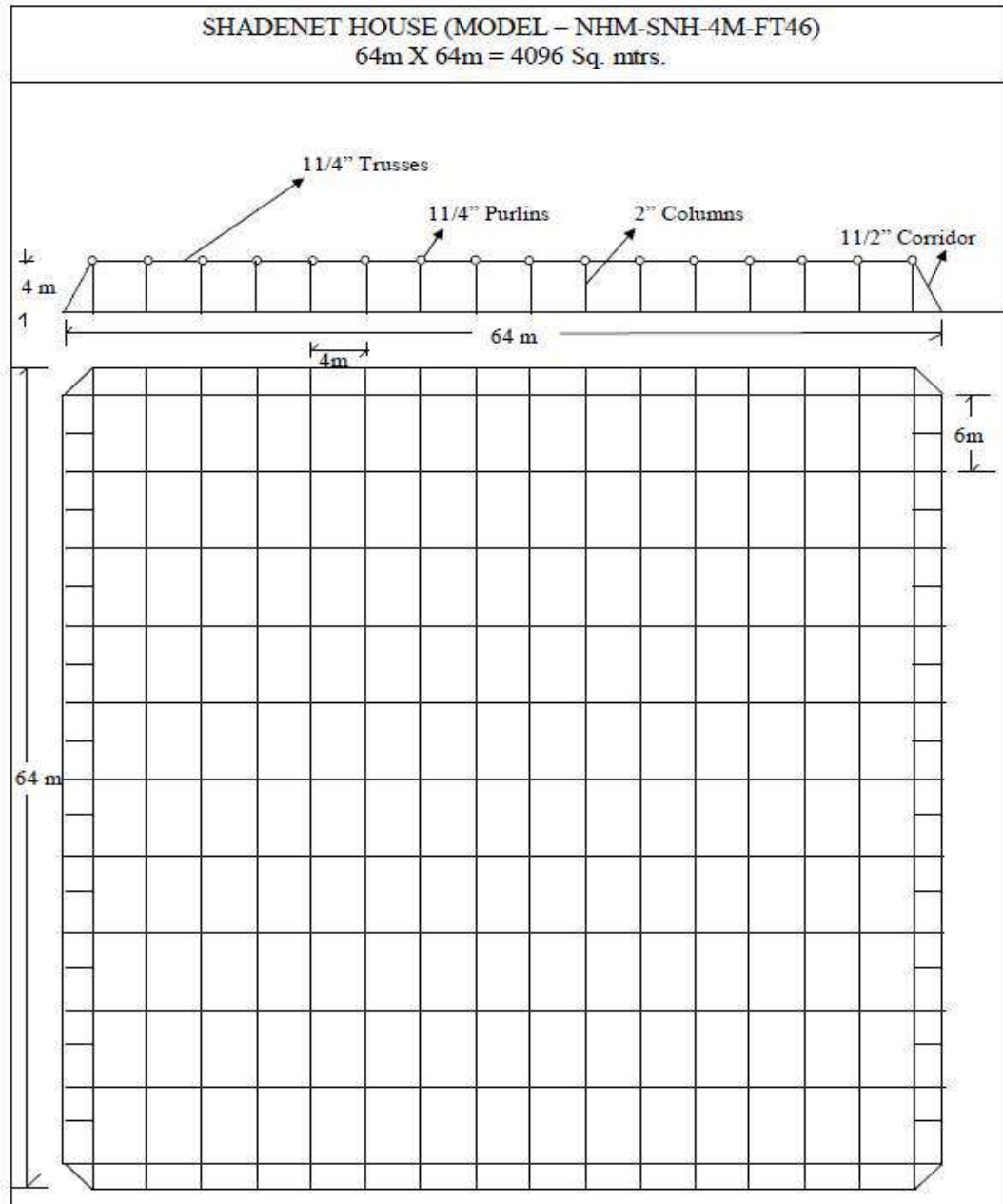
Design No. 5.7 Shadenet house (FTSNH 4 M)

40 m X 100 m = 4000 Sq.mtrs.

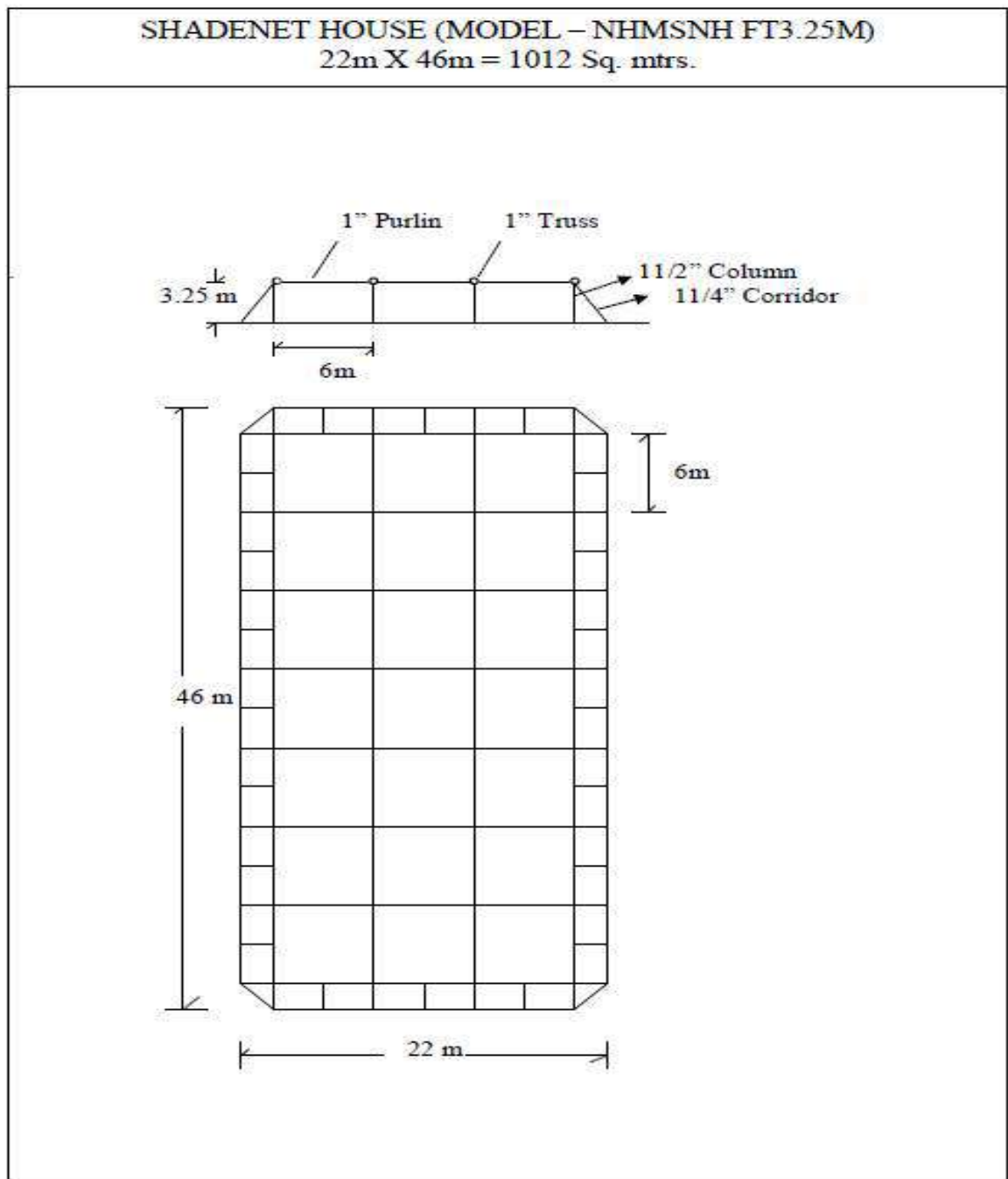
Design No. 5.8 Shadenet house (FTSNH 4 M)

64 m X 64 m = 4096 Sq.mtrs.

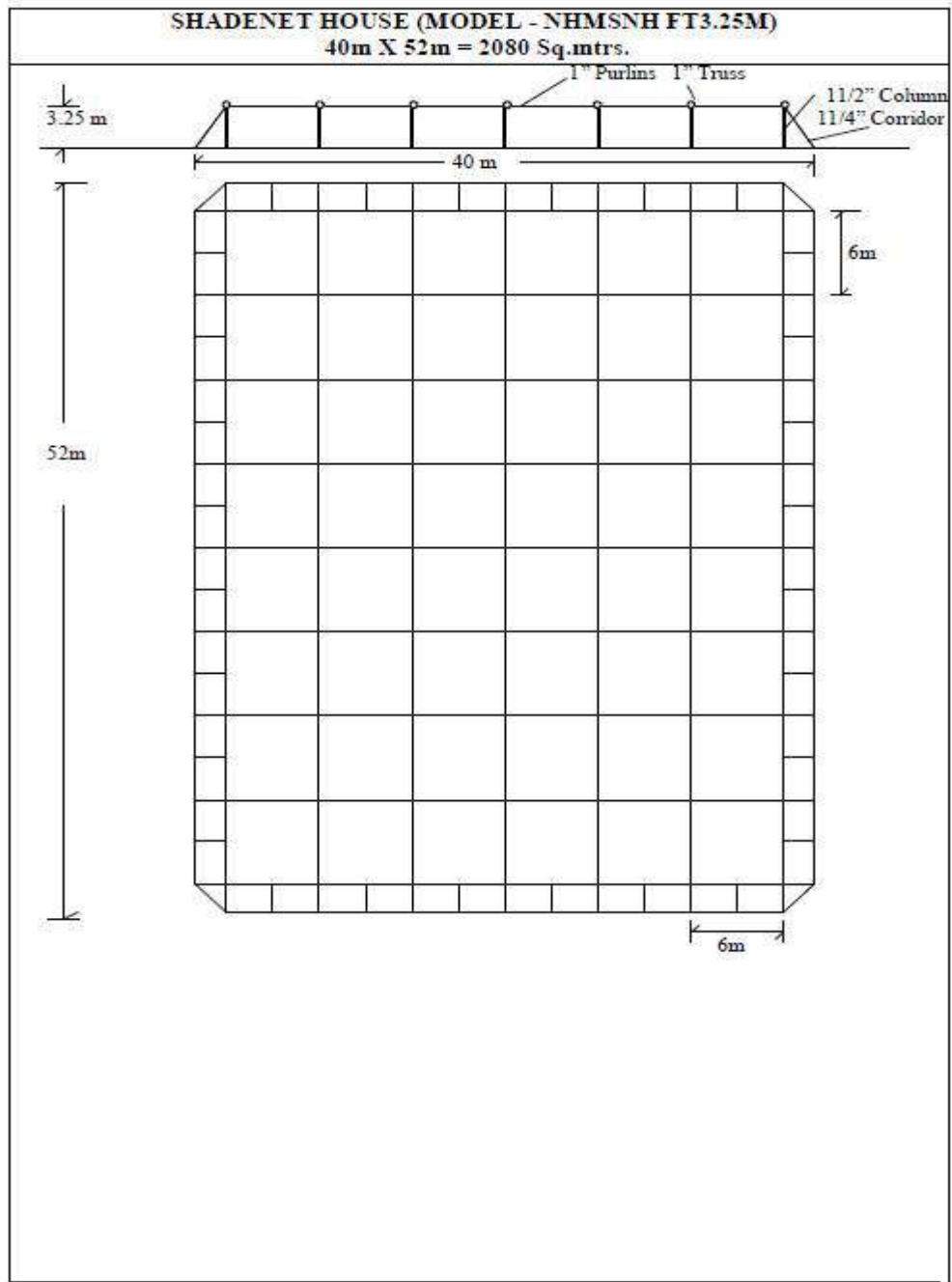
Design No. 6.1 Shadenet house (FTSNH 3.25 M)

22m X 46 m = 1012 Sq.mtrs.

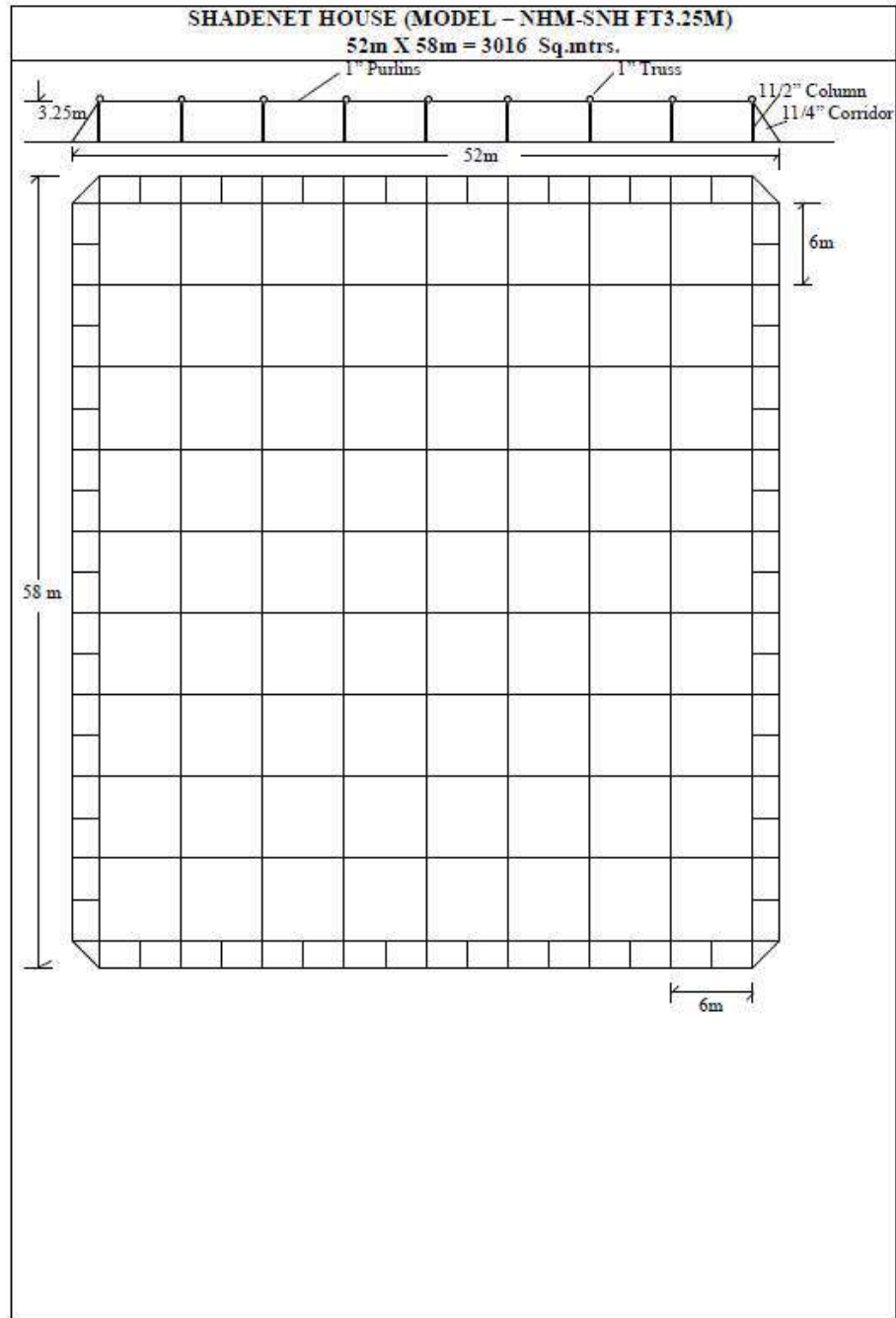
Design No. 6.2 Shadenet house (FTSNH 3.25 M)

40m X 52 m = 2080 Sq.mtrs.

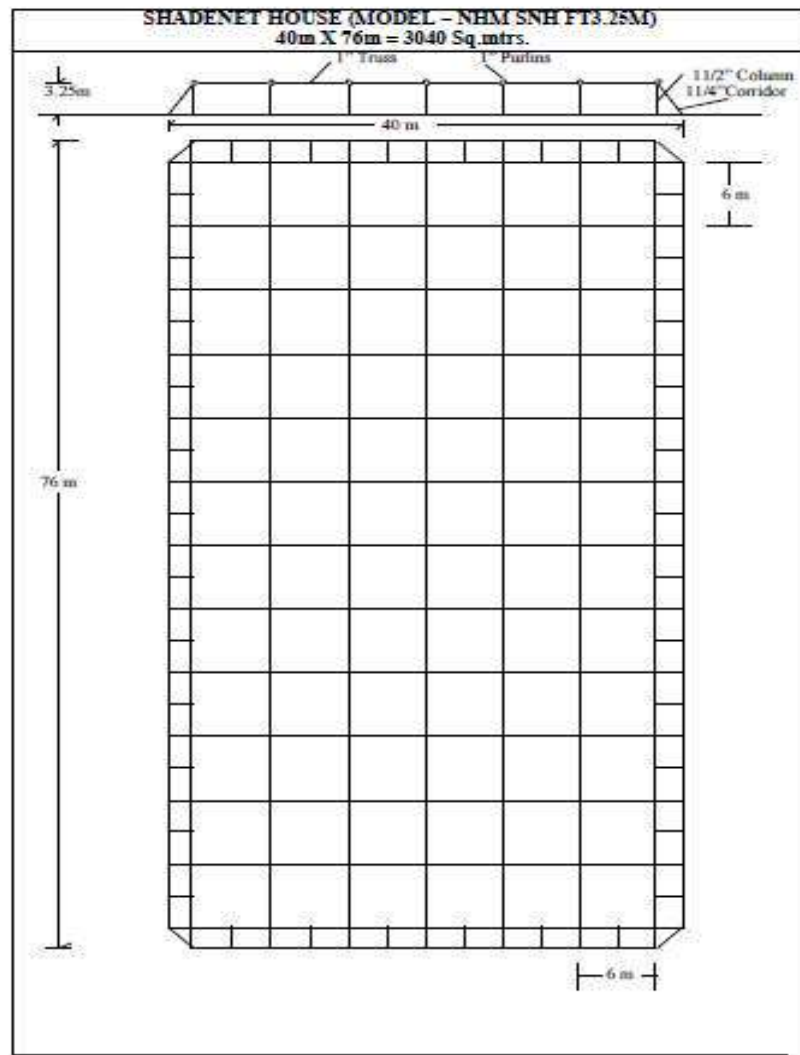
Design No. 6.3 Shadenet house (FTSNH 3.25 M)

52m X 58 m = 3016 Sq.mtrs.

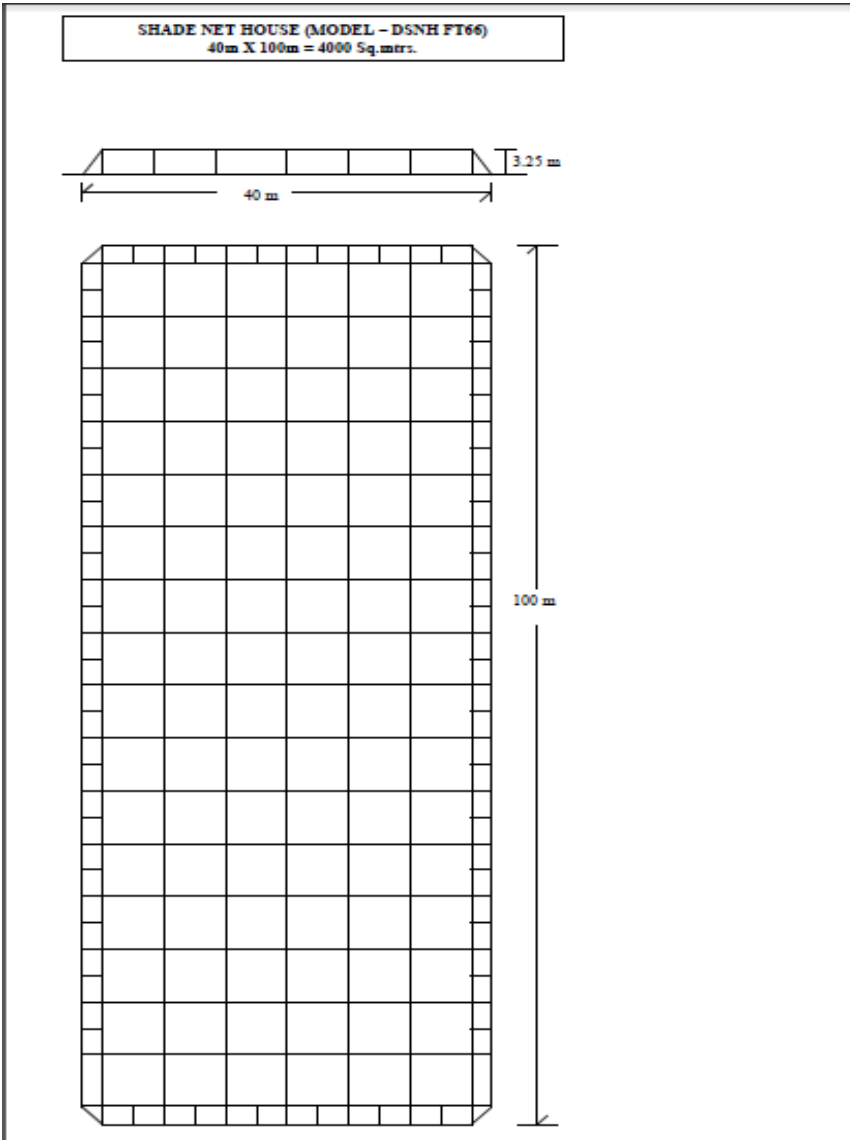
Design No. 6.4 Shadenet house (FTSNH 3.25 M)

40m X 76 m = 3040 Sq.mtrs.

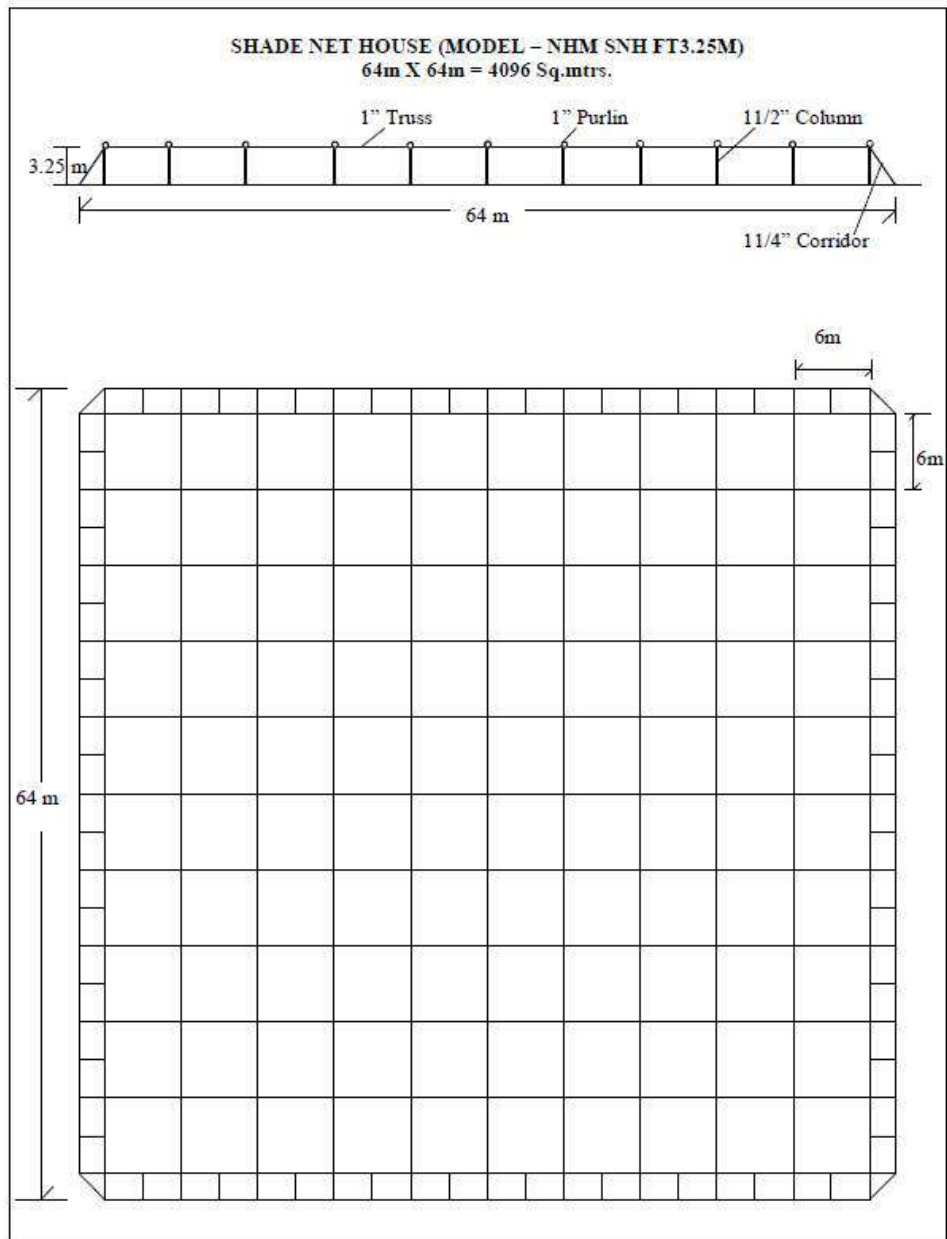
Design No. 6.5 Shadenet house (FTSNH 3.25 M)

$40\text{m} \times 100\text{ m} = 4000\text{ Sq.mtrs}$

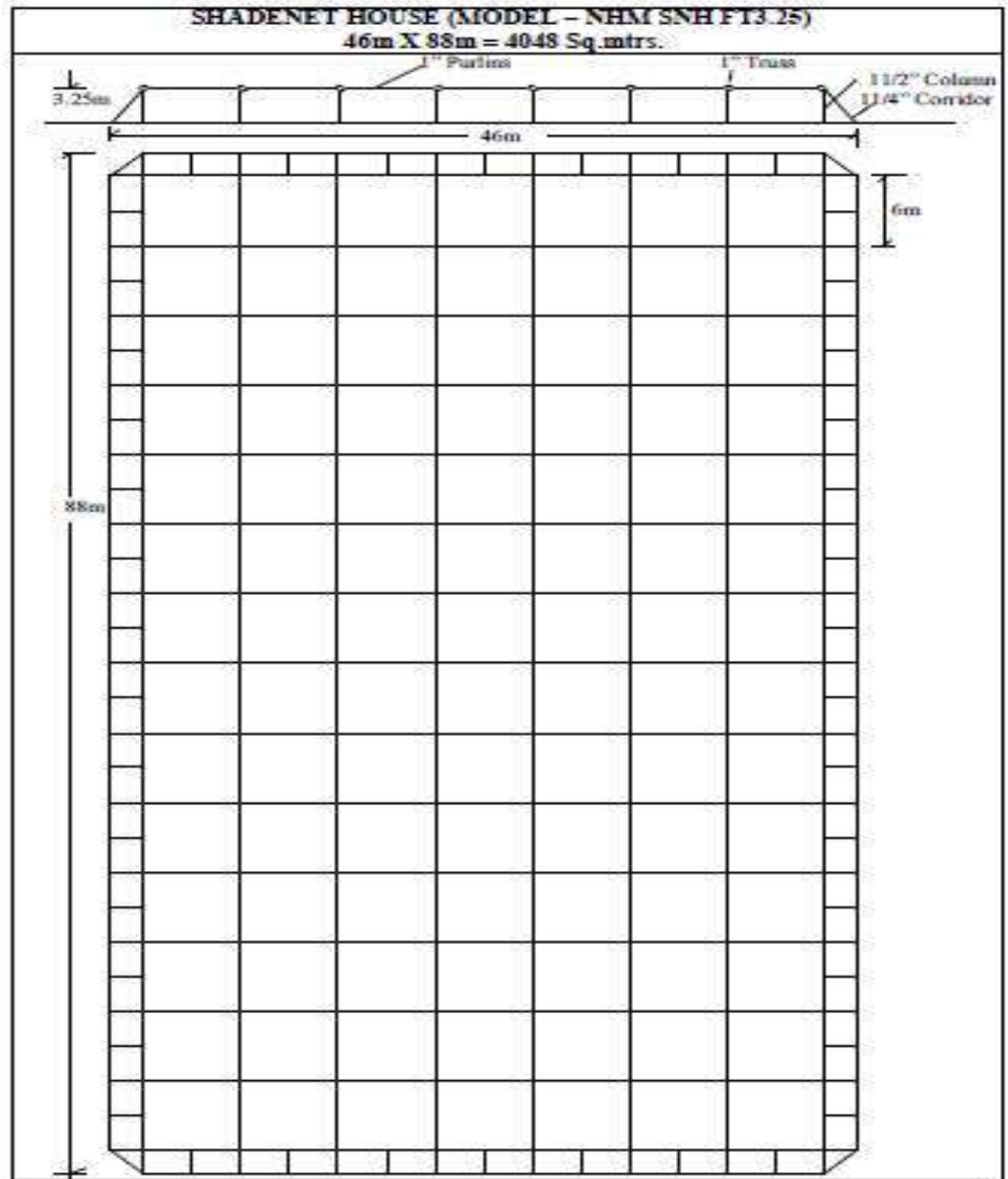
Design No. 6.6 Shadenet house (FTSNH 3.25 M)

64m X 64 m = 4096 Sq.mtrs.

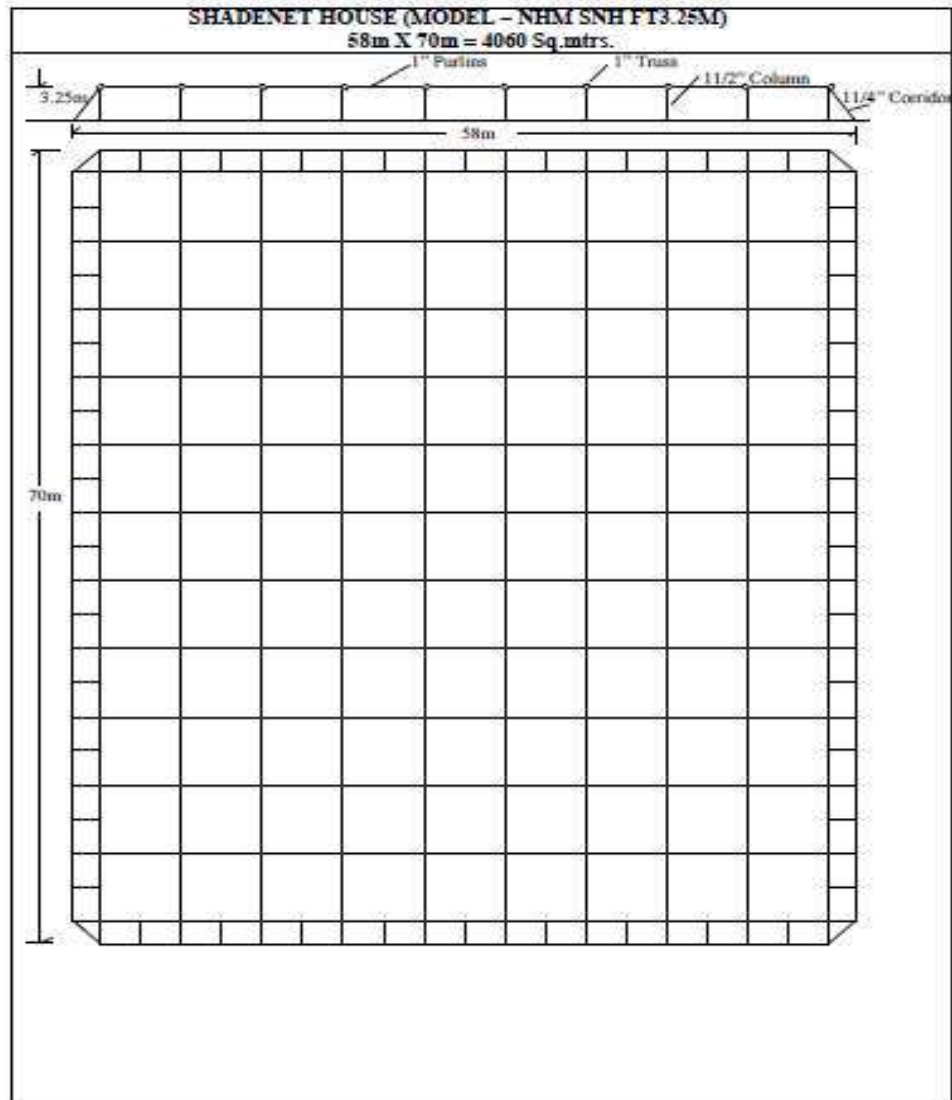
Design No. 6.7 Shadenet house (FTSNH 3.25 M)

46 m X 88 m = 4048 Sq.mtrs.

Design No. 6.8 Shadenet house (FTSNH 3.25 M)

58 m X 70 m = 4060 Sq.mtrs.

प्रपत्र-१

अर्ज

(हरितगृह /शेडनेटगृह/प्लॅस्टीक आच्छादन/प्लॅस्टीक टनेल/पक्षीरोधक व गारपीटरोधक जाळी/उच्च दर्जाचे लागवड साहित्य या प्रत्येक घटकासाठी स्वतंत्र अर्ज सादर करावा.)

ठिकाण-

दिनांक-

प्रति,

मा. जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी,

विषय :- राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियान/राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेंतर्गत सन..... या वर्षात

घटकाचा लाभ मिळण्याबाबत.

महोदय,

राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियान/ राष्ट्रीय कृषि विकास योजने अंतर्गत सन मध्ये..... या घटकांकरिता अर्थसहाय्य मिळण्यासाठी अर्ज सादर करित आहे. त्याचा तपशील खालीलप्रमाणे असून अर्थसहाय्य मिळण्याबाबत विनंती आहे.

१. लाभार्थ्याचे पूर्ण नाव :-.....

मु.पो तालुका जिल्हा पिनकोड

मो. नंबर ई-मेल पत्ता

२. लाभार्थी प्रकार

(शेतकरी/महिला शेतकरी/शेतकरी गट/सहकारी संस्था/सार्वजनिक उपक्रम/शेतकरी उत्पादक संघ इ.)

३. लाभार्थी वर्गवारी (अनुसूचित जाती/अनुसूचित जमाती/सर्वसाधारण)

४. प्रकल्प स्थळाचा पत्ता :- सर्व्हे नं. (हिस्सा/

पोटहिस्सासह).....

मु.पो. तालुका जिल्हा पिनकोड

५. लाभार्थ्याच्या बँक खात्याचा तपशील :-

बँकेचे नाव शाखा :-

खाते नं. आयएफएससी कोड :

६. अर्जासोबत जोडलेल्या कागद पत्राचा तपशील खालीलप्रमाणे आहे.

(अर्जासोबत जोडलेल्या छायांकीत प्रती साक्षांकीत केलेल्या असाव्यात)

६.१. ७/१२ चा उतारा

६.२. ८-अ

६.३. स्थळदर्शक नकाशा

६.४. चतुःसिमा

६.५. बँक खाते पासबुक प्रथम पानाची छायांकीत प्रत

६.६. आधार कार्डची छायांकीत प्रत

६.७. संवर्ग प्रमाणपत्र (अ.जाती/अ.जमाती शेतक-यांसाठी)

६.८. हमी पत्र (प्रपत्र-३)

स्वाक्षरी

नाव :-

भ्रमणध्वनी क्र.:-

प्रपत्र-२
स्थळ पाहणी अहवाल

(संबंधीत कृषि सहाय्यक यांनी शेतक-यांच्या अर्ज प्राप्तीनंतर नियोजित प्रकल्प स्थळी व ८-अ मध्ये नमूद सर्व गट नं./सर्वे नं. मध्ये भेट देवून द्यावयाचा अहवाल)

श्री./श्रीमती..... मु.पो. ता.
जि. यांनी त्यांचे मालकीचे/भाडे कराराने घेतलेले स.नं./गट नं. मधील एकुण क्षेत्र(हे.आर.) पैकी चौ.मी. क्षेत्रावर हरितगृह/शेडनेटगृह या घटकाचा लाभ मिळण्यासाठी अर्ज केलेला आहे. सदरच्या नियोजित प्रकल्प स्थळाची दि. रोजी मी समक्ष जावून पाहणी केलेली असून प्रस्तावित प्रकल्प स्थळ हरितगृह/शेडनेटगृह या घटकाच्या मार्गदर्शक सूचनेनुसार हरितगृह/शेडनेटगृह उभारणीसाठी तांत्रिकदृष्ट्या योग्य आहे/नाही.

उपरोक्त लाभार्थ्याने अर्जासोबत सादर केलेल्या ८-अ मध्ये नमूद इतर गट नं./ सर्वे न मध्ये पाहणी केलेली असून सदर गट नं/ सर्वे नं. मध्ये हरितगृह/शेडनेटगृह अस्तित्वात आहे/नाही.

अस्तित्वात असलेले हरितगृह/शेडनेटगृह ग. नं. / सर्वे नं. असून त्याचे क्षेत्रफळ चौ.मी. आहे. सदर हरितगृहासाठी/शेडनेटगृहासाठी यापूर्वी योजनेतून अर्थसहाय्य देण्यात आलेले आहे/ नाही.

(स्वाक्षरी)
कृषि सहाय्यक

नाव:-

सज्जा:-

ता.:-

जि.:-

(कृषि सहाय्यक यांनी मार्गदर्शक सूचनेतील हरितगृह किंवा शेडनेटगृहासाठी जागेची निवड या बाबतच्या सविस्तर सूचनांचा अवलंब करुन उपरोक्त स्थळ तपासणी अहवाल द्यावा.)

हमीपत्र

(हरितगृह/शेडनेटगृह उभारणी/लागवड साहित्य या प्रत्येक घटकासाठी स्वतंत्ररित्या देण्यात यावे)

मी/आम्ही

श्री./श्रीमती.....

मु.पो..... ता..... जि..... हमीपत्र लिहून देतो/देते की,

१.शेडनेटगृहाच्या/हरितगृहाच्या उभारणीसाठी/लागवड साहित्यासाठी यापूर्वी मी/आम्ही राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियान, राष्ट्रीय बागवानी मंडळ तसेच इतर योजनेमधून खालील प्रमाणे लाभ घेतलेला आहे.

राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियान (NHM)/राष्ट्रीय बागवानी मंडळ (NHB)/आत्मा/आर.के.व्ही.वाय./जलसुधार प्रकल्प/कोरडवाहू शेती विकास प्रकल्प/इतर संस्था-यंत्रणा यांचेकडून आत्तापर्यंत घेतलेल्या लाभाचा तपशील

अक्र	लाभ घेतलेल्या घटकाचे नाव	यापूर्वी घेतलेल्या लाभाचा तपशील			
		क्षेत्र (चौ.मी.)	वर्ष	योजना	रक्कम रु.
१	हरितगृह उभारणी				
२	शेडनेटगृह उभारणी				
३	हरितगृहामध्ये फुलपिकांचे/भाजीपाला पिकाचे लागवड साहित्य				
४	शेडनेटगृहामध्ये फुलपिकांचे लागवड साहित्य				

- २)सन ----- मध्ये मी/आम्ही चौ.मी. क्षेत्रावर शेडनेटगृह/हरितगृह उभारणीसाठी /लागवड साहित्यासाठी प्रकल्प प्रस्ताव जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, यांचेकडे सादर करित आहे/आहोत.
- ३) माझ्याकडे/आमच्याकडे कायमस्वरूपी सिंचन सुविधा तसेच विद्युत पुरवठ्याची सोय आहे.
- ४) मी/आम्ही संरक्षित शेती योजनेच्या शासनाने निर्गमित केलेल्या मार्गदर्शक सूचना/तांत्रिक निकषानुसार प्रकल्प पूर्ण करील/करू.
- ५) हरितगृह/ शेडनेटगृहाचा दुरुपयोग होणार नाही याची संपूर्ण जबाबदारी माझी/आमची राहिल.
- ६) हरितगृह/शेडनेटगृहाची नैसर्गिक आपत्ती अथवा इतर कारणांनी नुकसान झाल्यास शासनाकडे नुकसान भरपाई मागणार नाही.
- ७) मी/आम्ही हरितगृह/शेडनेटगृह बाबतचे प्रशिक्षण..... या ठिकाणी दि. ते या कालावधीत पूर्ण केलेले आहे.(सोबत प्रशिक्षण पूर्ण केल्याबाबतचे प्रमाणपत्र जोडावे).
- ८) अर्थसहाय्य मंजूर करणा-या अधिका-यांच्या पुर्वपरवानगी शिवाय मी/आम्ही संपूर्ण प्रकल्पाची किंवा त्याच्या काही भागाची जागा बदलणार नाहीत किंवा प्रकल्पाच्या लक्षणीय भागाची विल्हेवाट लावणार नाही.
- ९) प्रकल्पाच्या कामकाजाची कोणत्याही वेळेस तपासणी करणे व त्यासाठी प्रकल्पाच्या आवारात प्रवेश करणे यासाठी मला/आम्हास अर्थसहाय्य मंजूर करणारे अधिकारी, अनुदान अदा करणारे अधिकारी, राज्यशासन व त्यांनी प्राधिकृत केलेली व्यक्ती यांना प्रतिबंध करणार नाही तसेच त्यांनी या प्रकल्पाशी संबंधित कागदपत्रे, नोंदवह्या, पुस्तके व हिशोबाच्या कागदपत्रांची तपासणी करण्यासाठी व त्याच्या प्रती देण्यास प्रतिबंध करणार नाही.
- १०) यदाकदाचीत माझ्या/आमच्याकडून खोटी, चुकीची किंवा अपूर्ण माहिती दिल्याचे आढळून आल्यास, **हरितगृह/ शेडनेटगृह व हरितगृह/शेडनेटगृहामधील लागवड साहित्य हा घटक** राबविण्याबाबतच्या योजनेअंतर्गत कोणत्याही अटी व शर्तीचा भंग केल्यास तसेच दिलेल्या अनुदानाचा गैरवापर केल्याचे आढळून आल्यास मला/आम्हास माझे/आमचे म्हणणे मांडण्याची संधी दिल्यानंतर आवश्यकता भासल्यास मला/आम्हाला दिलेल्या अर्थसहाय्याची पूर्ण रक्कम अथवा त्याचा हिस्सा अर्थसहाय्य अदा केल्याच्या दिनांकापासून शासन निर्धारित करील त्या दराने व पद्धतीने वार्षिक व्याजासह वसूल करू शकतील याची मला/आम्हाला जाणीव आहे. त्याप्रमाणे मी/आम्ही ते अनुदान परत करू त्याबद्दल आमची काहीही तक्रार राहणार नाही.

- ११) शासनाने वेळोवेळी निर्धारित केलेल्या अटी व शर्ती माझ्यावर/आमच्यावर बंधनकारक राहतील याची मला/आम्हास जाणीव आहे व त्याचे मी/आम्ही पालन करीन/करु. प्रकल्पाच्या ठिकाणी नामफलक लावून त्यावर ठळक अक्षरात “ **एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियानांतर्गत राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियान महाराष्ट्र राज्य फलोत्पादन आणि औषधी वनस्पती मंडळाच्या अर्थसहाय्याने**” असे नमूद करु याची मी/आम्ही हमी देतो.
- १२) उपरोक्त योजनेतर्गत मिळणा-या अर्थसहाय्याचा प्रकार हा प्रोत्साहनात्मक असल्यामुळे देय किंवा उपलब्ध होणारे अनुदान मला/आम्हास मान्य असेल व त्यासाठी मी न्यायालयात कोणत्याही प्रकारचा दावा दाखल करणार नाही.
- १३) वरीलप्रमाणे सादर केलेली माहिती खरी व बरोबर असून ती खोटी व चुकीची आढळून आल्यास मला अदा करण्यात आलेल्या अर्थसहाय्याची पूर्ण रक्कम अथवा त्याचा हिस्सा अर्थसहाय्य अदा केल्याच्या दिनांकापासून महाराष्ट्र राज्य फलोत्पादन आणि औषधी वनस्पती मंडळ, पुणे, महाराष्ट्र राज्य निर्धारित करेल त्या दराने व पध्दतीने वार्षिक व्याजासह वसूल करु शकतील याची मला/आम्हास जाणीव असून ते माझ्या/आमच्यावर बंधनकारक राहिल.

लाभार्थीची/लाभार्थ्यांच्या स्वाक्षरी/स्वाक्ष-या
(नाव व पत्त्यासह)

वरीलप्रमाणे सादर केलेली माहिती खरी आहे.

साक्षीदार क्र. १

पत्ता.....स्वाक्षरी.....

साक्षीदार क्र. २

पत्ता.....स्वाक्षरी.....

प्रपत्र-४
पूर्वसंमती पत्र

(राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियानांतर्गत हरितगृह/शेडनेटगृह/लागवड साहित्य या घटकासाठी द्यावयाच्या पूर्वसंमती पत्राचा नमूना)

जा.क्र. -----

कार्यालय - जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, ---

जिल्हा -----

दिनांक - / /

प्रति,

श्री/श्रीमती-----

मु.पो.----- तालुका ----- जिल्हा -----

आपल्या दिनांक ----- रोजीच्या अर्जाप्रमाणे आपले नावावर ८-अ प्रमाणे हे क्षेत्र असून यापैकी सर्व्हे नं./गट नं. ----- मधील हे क्षेत्रावर **हरितगृह** (उच्च तंत्रज्ञान हरितगृह/नैसर्गिक वायुवीजन हरितगृह) **Model----- /शेडनेटगृह Model-----** उभारणीसाठी/लागवड साहित्यासाठी राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियानांतर्गत पूर्वसंमती देण्यात येत आहे. आपण सादर केलेल्या हमीपत्रात या पूर्वी ----- या घटकासाठी ----- चौ.मी. क्षेत्रासाठी लाभ घेतल्याचे नमूद केलेले आहे. मार्गदर्शक सूचनांनुसार व आपल्या मागणीनुसार आता ----- या घटकासाठी ----- चौ.मी. क्षेत्रासाठी पूर्वसंमती देण्यात येत आहे. सदरचे पूर्वसंमतीपत्र दिल्याच्या तारखेपासून पंधरा दिवसांच्या आत आपण प्रकल्पाचे काम सुरु करावे. पंधरा दिवसात प्रकल्पाचे काम सुरु न केल्यास आपणास दिलेली पूर्वसंमती रद्द करण्यात येईल. तसेच तीन महिन्यांच्या आत हरितगृह/शेडनेटगृहाचे काम पूर्ण करून अनुदान मागणीचा परिपूर्ण प्रस्ताव तालुका कृषि अधिकारी यांचे कार्यालयात सादर करावा. हरितगृह/शेडनेटगृह अनुदान मागणी प्रस्ताव दोन महिन्यात सादर न केल्यास आपणास अनुदान मागणीचा हक्क राहणार नाही याची नोंद घ्यावी.

आपण उभारणी करू इच्छित असलेल्या हरितगृह/शेडनेटगृहाच्या मॉडेलनुसार उभारणी करण्यासाठी आवश्यक असलेल्या साहित्याचे तांत्रिक निकष, अनिवार्य साहित्याची यादी व आराखडा सोबत जोडले आहे. उभारणीसाठी वापरावयाचे साहित्य सोबत जोडलेल्या तांत्रिक निकषाप्रमाणे, व **BIS** मानांकित असेल तरच आपला प्रस्ताव अनुदानासाठी पात्र राहिल याची नोंद घ्यावी. आपला प्रस्ताव मंजूर झाल्यास आपणास शासन निर्णयानुसार (मार्गदर्शक सूचना व मंजूर मापदंड इत्यादी) अनुज्ञेय अनुदान निधी उपलब्धतेनुसार मंजूर करण्यात येईल. तसेच सदरचे अनुदान आपल्या बँक खात्यावर जमा करण्यात येईल. आपल्या प्रकल्प प्रस्तावास मंजूरी देणे, देय अनुदानाची रक्कम/देय कालावधी इत्यादी बाबी ठरविण्याचा अंतिम अधिकार शासनाचा राहिल.

सोबत:

१. आराखडा (Design)
२. अनिवार्य साहित्याची यादी (सिंचनासाठी कंट्रोल हेडसह)
३. General Specifications
4. Specifications of GI Pipes
5. Specifications of other Items
6. Specifications of climate control equipments (CCPH मॉडेलसाठी फक्त)
७. नोंदणीकृत सेवा पुरठादारांची यादी

जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी,

जिल्हा -----

प्रपत्र-५
बंधपत्र
(पूर्वसंमती पत्र घेतांना शेतक-यांने भरून द्यावयाचे बंधपत्र)

मी/आम्ही श्री./श्रीमती मु.पो.
ता. जि. या बंधपत्राद्वारे लिहून देतो की, पूर्वसंमती पत्र घेतेवेळी
शेडनेटगृह/हरितगृह/ लागवड साहित्य या घटकांच्या मार्गदर्शक सूचना, अटी/शर्ती, आराखडा, तांत्रिक निकष इ.बाबी
मला/आम्हाला समजावून सांगण्यात आलेल्या आहेत. पूर्वसंमती पत्रासोबत आराखडा, अनिवार्य साहित्याची यादी,
तांत्रिक निकष, नोंदणीकृत सेवा पुरवठादारांची यादी इत्यादी बाबी मला/ आम्हाला लेखी स्वरूपात प्राप्त झालेले आहेत.
मी/आम्ही उपरोक्त मार्गदर्शक सूचना, अटी/शर्ती, आराखडा, तांत्रिक निकष या बाबीनुसार प्रकल्पाचे काम माझ्या/
आमच्या पसंतीच्या नोंदणीकृत सेवा पुरवठादाराकडून पूर्ण करील/करु. उपरोक्त बाबीनुसार मी/आम्ही प्रकल्पाचे काम
न केल्याचे निदर्शनास आल्यास संबंधीत घटकाचे अनुदान मिळण्यास मी/आम्ही पात्र राहणार नाही. याची
मला/आम्हाला जाणीव आहे. पायासाठी खडे खोदकाम व उभारणी साहित्य प्रकल्प स्थळी पुरवठा झाल्यानंतर साहित्य
तपासणीसाठी संबंधीत कृषि सहाय्यक किंवा तालुका कृषि अधिकारी यांना लेखी कळविण्याची माझी जबाबदारी राहिल.
तसेच हतिरगृह/शेडनेटगृह उभारणी पूर्ण झालेनंतर अंतिम मोक्या तपासणीसाठी तालुका कृषि अधिकारी यांना लेखी
कळविल्याची माझी/ आमची जबाबदारी राहिल.

स्थळ:-

(लाभार्थी स्वाक्षरी)

दिनांक:-

लाभार्थ्याचे नाव, पत्ता व भ्रमनध्वनी

क्रमांक

(तालुका कृषि अधिकारी यांनी पूर्वसंमती पत्र देण्यापूर्वी लाभार्थ्याकडून वरील नमुन्यात बंधपत्र भरून घेवून मुळ
प्रस्तावास जोडावे)

प्रपत्र- ६

हरितगृह/शेडनेटगृह प्रथम मोका तपासणी अहवाल

(मंडळ कृषि अधिकारी व कृषि सहाय्यक यांनी करणे)

१. तपासणी दिनांक -

२. तपासणी पथक प्रमुख :- श्री. मंकृअ

सदस्य - श्री. कृस

३. लाभार्थ्याचे नाव - श्री.

गाव:- ता. जि.

सर्वे नं. वर्गवारी (अ.जा./अ.ज./सर्वसाधारण)

४. बाब- हरितगृह/शेडनेटगृह मॉडेल (मार्गदर्शक सूचनेप्रमाणे मॉडेल नमूद करावे)

५. पूर्वसंमती क्र.व दिनांक पूर्वसंमती दिलेले क्षेत्र चौ.मी.

६. हरितगृह/शेडनेटगृहासाठी पुरवठा करण्यात आलेल्या साहित्याची तपासणी

सेवा पुरवठादाराचे नाव -

पत्ता- दुरध्वनी क्र. भ्रमणध्वनी क्र.

७. सेवा पुरवठादार यांचा जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांचेकडील नोंदणी क्रमांक

अ. जीआय पाईप्स-

अ.१. सर्व जीआय पाईप्सवर **BIS** मानांकन चिन्ह/मार्क व क्रमांक (IS 1161:2014) आहेत काय? होय/नाही

जीआय पाईप्सचे व्यास, जाडी, वजन इ. बाबत तपशील :-

अ.क्र.	पाईपचा व्यास (मीमी)		पाईपची जाडी (मीमी)		पाईपचे वजन (किलो/मी.)		शेरा
	अपेक्षित	प्रत्यक्ष	अपेक्षित	प्रत्यक्ष	अपेक्षित	प्रत्यक्ष	प्रमाणित/अप्रमाणित
१	७६.१		२.९		५.२४		
२	६०.३		२.९		४.११		
३	४८.३		२.९		३.२५		
४	४२.४		२.६		२.५५		
५	३३.७		२.६		१.९९		
६	२६.९		२.३		१.४०		
७	२१.३		२.०		०.९५२		

अ.२. हरितगृह/शेडनेटगृहाच्या मार्गदर्शक सूचनेतील अनिवार्य साहित्याच्या यादीनुसार आवश्यकतेप्रमाणे साहित्य

पुरवठा केला आहे काय?

होय/नाही

ब. हरितगृहासाठीची फिल्म:-

ब.१. **BIS** (IS 15827:2009) प्रमाणे आहे काय?

होय/नाही

ब.२. **BIS** प्रमाणे नसल्यास अधिकृतपणे आयात केलेली व IS 15827 किंवा त्यापेक्षा उच्च दर्जाची आहे काय?

होय/नाही

ब.३. मार्गदर्शक सूचनेत दिलेले गुणधर्म (UV Stabilized, 200 micron, multi layered, anti drip, anti fog, anti dust, diffused, % of light transmittance, anti sulphur) आहेत काय?

होय/नाही

सदरची बाब उत्पादकाच्या/आयातदाराच्या प्रमाण पत्रावरून तपासावी तसेच सेवा पुरवठादारचे देयक तपासावे. सेवा पुरवठादाराच्या देयकामध्ये फिल्मच्या दर्जाबाबत तसेच गुणधर्माबाबत व इतर तपशील लॉट नं., कंपनी,इ नमुद असावे).

क. हरितगृहासाठी व शेडनेटगृहासाठीची शेडनेट IS 16008:2016 प्रमाणे आहे काय? होय/नाही

उत्पादकाचे प्रमाणपत्र व पुरवठादाराचे देयक तपासावे. त्यात **BIS** मानांकनाचा उल्लेख आवश्यक आहे. लॉट नं., कंपनी, ब्रँड नमुद असावा.

ड. टेपनेट पासून निर्मित शेडनेट असल्यास IS 16008(part1):2016 नुसार शेडनेटचे १ वर्ग मीटर आकाराचे वजन ५०% मध्ये -१०० ग्राम, ७५ % मध्ये १२० ग्राम व ९० % मध्ये १४० ग्राम आहे काय? होय/नाही

इ. मोनोफिलामेंट नेट असल्यास IS 16008(part2):2016 नुसार १ वर्ग मीटर आकाराचे वजन ५० % मध्ये १२५ ग्राम व ७५ % मध्ये ३१० ग्राम व ९० % मध्ये ४६० ग्राम आहे काय? होय/नाही

फ. इतर साहित्य मार्गदर्शक सूचनेतील तांत्रिक निकषांप्रमाणे आहे काय? होय/नाही

ग. वातावरण नियंत्रित हरितगृहासाठी (CCPH) वातावरण नियंत्रणासाठी वापरण्यात येणारे साहित्य व उपकरणे मार्गदर्शक सूचनेतील तांत्रिक निकषांप्रमाणे आहेत काय? होय/नाही

८. हरितगृह/शेडनेटगृह उभारणीची जागा व दिशा विचारात घेवून मार्गदर्शक सूचनेतील आराखड्याप्रमाणे उभारणी नियोजन (आरेखन) आहे काय? होय/नाही

९. हरितगृह/शेडनेटगृहाच्या पायासाठी घेण्यात येणारे खड्डे योग्य आकारमानाचे आहेत काय? होय/नाही

(पाया पक्का होण्यासाठी योग्य व्यासाचा फाउंडेशन पाईप, होल्ड फास्ट बार (८ मीमी जाडीचा), योग्य प्रमाणाचे काँक्रीट मिश्रणाने भरणे या बाबीकडे लाभार्थी शेतक-यांने विशेष लक्ष देणे बाबत तसेच हरितगृहाचे/शेडनेटगृहाचे आयुष्यमान व पक्क्या उभारणीकरीता पाया मजबुत असणे आवश्यक असलेबाबत लाभार्थ्यास मार्गदर्शन करावे.)

१०. पुरवठा केलेले सर्व साहित्य मार्गदर्शक सूचनेतील दिलेल्या निकषांप्रमाणे असून/नसून इतर बाबींतही मार्गदर्शक सूचनांचा अवलंब केला असलेने/नसलेने लाभार्थ्याने उभारणी करण्यात हरकत नाही/आहे.

समक्ष-

पथक प्रमुख, मंडळ कृषि अधिकारी

श्री..... (दिनांकीत स्वाक्षरी)

लाभार्थ्याचे नाव व स्वाक्षरी

सदस्य- कृषि सहाय्यक

श्री. दिनांकीत स्वाक्षरी)

पुरवठादार/पुरवठादाराचे

प्रतिनिधी नाव व स्वाक्षरी

(टिप-सदर तपासणी अहवालाची एक प्रत लाभार्थ्यास द्यावी)

पॉलीफिल्मच्या दर्जाची खात्री करणेसाठी पुरवठादाराकडील खालील अभिलेख्यांची तपासणी करावी.

१. “सिपेट” या संस्थेचा तांत्रिक तपासणी अहवाल (६ महिन्यांपेक्षा जुना नसावा)

२.उत्पादक/आयातदाराकडील पॉलिफिल्मच्या दर्जा व गुणधर्माबाबतचे पत्र/प्रमाणपत्र (६ महिन्यांपेक्षा जुना नसावे)

३. उत्पादकाकडील प्रमाणित तांत्रिक माहितीचे विवरणपत्र (Technical Data Sheet) (सदर माहिती उत्पादकाची प्रमाणित केलेली आवश्यक आहे. पुरवठादाराने नव्हे)

४. पॉलिफिल्मवर ब्रँडच नाव, मल्टीलेयर (३ किंवा ५), बॅच क्रमांक, (उत्पादन दिनांकाचा उल्लेख असलेला),लोगो इ. बाबी प्रत्येक मिटरवर सहज नष्ट न होणारे किंवा धुता न येणारे असे छापलेले असावे.

प्रपत्र- ७

हरितगृह/शेडनेटगृह अंतिम मोका तपासणी अहवाल
(उपविभागीय कृषि अधिकारी व तालुका कृषि अधिकारी यांनी करणे)

१. तपासणी दिनांक :-
२. तपासणी पथक प्रमुख :- श्री. उविकृअ
सदस्य - श्री. ताकृअ
३. लाभार्थ्याचे ना - श्री.
गांव ता. जि.
सर्वे नं. वर्गवारी- (अ.जा./अ.ज./सर्वसाधारण).....
४. बाब- हरितगृह/शेडनेटगृह मॉडेल (मार्गदर्शक सूचनेप्रमाणे मॉडेल नमूद करावे).....
५. उभारणीपूर्व प्रथम तपासणीचा दिनांक :-
६. उभारणीपूर्व प्रथम तपासणीवेळी उभारणीची परवानगी दिली आहे काय? होय/नाही
७. पूर्वसंमती दिलेले क्षेत्र चौ.मी.
८. प्रकल्पचा मोका तपासणी तपशील

८.१. लांबी मी. रुंदी..... मी. उंची मी.

८.२. क्षेत्रफळ चौ. मी. (अ)

८.३. मंजूर मॉडेलसप्रमाणे उभारणीसाठी वापरलेल्या साहित्याचा तपशील - (स्वतंत्र परिशिष्ट जोडावे)

अ.क्र.	बाब	एकक	मापदंडाप्रमाणे शिफारशीत परिमाण	प्रत्यक्ष देयकाप्रमाणे वापरलेले परिमाण	दर	देयकाप्रमाणे किंमत
	एकुण					

(वरील तक्त्यामध्ये मार्गदर्शक सूचनेत मॉडेलनुसार दिलेल्या साहित्य यादीप्रमाणे सर्व साहित्यांची सविस्तर नावे दर्शवून बिलाप्रमाणे सर्व साहित्य मोक्यावर वापरण्यात आलेले आहे काय? याची तपासणी करावी.)

९. उपरोक्त परिशिष्टाप्रमाणे वापरण्यात आलेल्या साहित्याची एकुण किंमत (प्रत्यक्ष खर्च) रु.(ब)
१०. प्रत्यक्ष खर्चाप्रमाणे (ब) व क्षेत्रफळानुसार (अ) प्रती चौ.मी. दर = (ब÷अ) = रु. (क)
११. मार्गदर्शक सूचनेत उपरोक्त मॉडेलसाठी शिफारस केलेला प्रती चौ.मी. दर रु. (ड)
१२. उपरोक्त 'क' व 'ड' पैकी कमी असलेला प्रती चौ. मी. दर रु.(इ)
१३. अर्थसहाय्यासाठी पात्र खर्च रक्कम (१२ येथील प्रती चौ. मी. दर (इ) X प्रत्यक्ष क्षेत्रफळ (अ)
चौ.मी. मध्ये) = रु. (फ)
१४. फ प्रमाणे उभारणी खर्च ग्राह्य धरून अर्थसहाय्य रक्कम (फ ÷ २) रु. (५० टक्के)
उपरोक्तप्रमाणे रक्कम रु..... अक्षरी

अर्थसहाय्य मंजूर करण्यास शिफारस करण्यात येत आहे.

पथक प्रमुख, उपविभागीय कृषि अधिकारी,.....

श्री. (.....स्वाक्षरी)

लाभार्थीचे नाव:- श्री.....

तालुका कृषि अधिकारी

स्वाक्षरी -.....

श्री. (..... स्वाक्षरी)

प्रपत्र- ८

हरितगृह/शेडनेटगृह उभारणी मार्गदर्शक सूचनेतील निकषांप्रमाणे केली असल्याबाबत सेवा
पुरवठादाराने द्यावयाचे प्रमाणपत्र

मी श्री./श्रीमती/मेसर्स मु.पो.
ता. जि. भ्रमणध्वनी क्र. जिल्हा अधिक्षक कृषि
अधिकारी यांचे कार्यालयाकडे हरितगृह/शेडनेटगृह उभारणीच्या कामासाठी नोंदणीकृत सेवा
पुरवठादार असून माझा नोंदणी क्र. आहे.

मी श्री./श्रीमती यांचे शेत सर्वे क्र. मु.पो. ता.
जि. येथे चौ.मी. आकाराचे मॉडेलचे हरितगृह/शेडनेटगृह
उभारणीचे काम केलेले आहे. उपरोक्त हरितगृह /शेडनेटगृह उभारणीकरीता वापरण्यात आलेले साहित्य योजनेच्या
मार्गदर्शक सूचनेतील तांत्रिक निकषांप्रमाणे असून सदरचे काम मी शासनाचे मार्गदर्शक सूचनेतील आराखडयानुसार
(डिझाईननुसार) केले आहे.

स्वाक्षरी

नाव:-

फर्मचे नाव :-

फर्मचा शिक्का

प्रपत्र- ९

हरितगृह/शेडनेटगृह/लागवड साहित्य अनुदान मागणी प्रस्तावाचा पडताळणी अहवाल

१.लाभार्थीचे नाव - श्री.सर्वे नं. मु.पो.
ता. जि.

२. संवर्ग - (सर्वसाधारण/अ.जा./अ.ज./महिला)

३.प्रस्तावातील कागदपत्रांची पडताळणी

३.१.विहीत नमुन्यातील लाभार्थीचा स्वाक्षरीत अर्ज (प्रपत्र-१)	आहे/नाही
३.२. जमिनीचा ७/१२ उतारा किंवा भाडे करार	आहे/नाही
३.३. ८-अ	आहे/नाही
३.४. स्थळदर्शक नकाशा	आहे/नाही
३.५. गटाची/ सर्वे नंबरची चतुःसिमा	आहे/नाही
३.६. आधार कार्डची छायांकीत प्रत	आहे/नाही
३.७. बँक पासबुकच्या प्रथम पानाची छायांकित प्रत	आहे/नाही
३.८. सक्षम प्राधिका-याचे संवर्ग प्रमाणपत्र (फक्त अनु. जाती/ अनु. जमातीसाठी)	आहे/नाही
३.९. प्रशिक्षण पूर्ण केल्याबाबतचे प्रमाणपत्र	आहे/नाही
३.१०. कृषि सहाय्यक यांचा स्थळ तपासणी अहवाल (प्रपत्र-२)	आहे/नाही
३.११. लाभार्थ्याचे विहीत नमुन्यातील हमीपत्र (प्रपत्र-३)	आहे/नाही
३.१२. पूर्वसंमती (प्रपत्र-४)	आहे/नाही
३.१३. बंधपत्र (प्रपत्र-५)	आहे/नाही
३.१४. प्रकल्प अहवाल	आहे/नाही
३.१५. सेवा पुरवठादाराची देयके (टॅक्स इनव्हाईस- जीएसटीसह)	आहे/नाही
३.१६. प्रथम मोका तपासणी अहवाल (प्रपत्र-६)	आहे/नाही
३.१७. अंतिम मोका तपासणी अहवाल (प्रपत्र-७)	आहे/नाही
३.१८. हरितगृह/शेडनेटगृह उभारणी मार्गदर्शक सूचनेतील निकषांप्रमाणे केली असल्याबाबत सेवा पुरवठादाराने द्यावयाचे प्रमाणपत्र (प्रपत्र-८)	आहे/नाही

वरीलप्रमाणे अनुदान मागणी प्रस्ताव मार्गदर्शक सूचनेप्रमाणे परीपूर्ण असून उपरोक्त लाभार्थ्यास जिल्हा अभियान समितीची सभा दि. अन्वये मान्यता देण्यात आलेली आहे.उपविभागीय कृषि अधिकारी यांनी उभारणी पश्चात अंतिम मोका तपासणी अहवालात रक्कम रुपये

रु.....(अक्षरी) अनुदान अदायगीची शिफारस केलेली असून मोका तपासणी अहवालात केलेली अनुदान रक्कमेची परिगणना बरोबर आहे. करीता उपरोक्त लाभार्थ्यास विहीत लेखा पध्दतीने अनुदान वितरीत करण्यास हरकत नाही.

तंत्र अधिकारी

स्वाक्षरी

नाव :-

जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी

दिनांक :-

कार्यालय,

जिल्हा

सादर

हरितगृह/शेडनेटगृहातील लागवड साहित्य घटकाचा मोका तपासणी अहवाल

१. तपासणी दिनांक -
२. तपासणी पथक प्रमुख :- श्री. ताकृअ
- सदस्य - श्री. मंकृअ
३. लाभार्थ्याचे नाव - श्री.
- गाव:- ता. जि.
- सर्वे नं. वर्गवारी (अ.जा./अ.ज./सर्वसाधारण)
४. बाब- हरितगृह/शेडनेटगृहातीलपिकाचे लागवड साहित्य व मशागत
५. पूर्वसंमती क्र.व दिनांक पूर्वसंमती दिलेले क्षेत्र चौ.मी.
६. क्षेत्रफळ मोजमाप
- ६.१. एका गादी वाफ्याची लांबी (मी.) =..... ('अ' मी.)
- ६.२. एका गादी वाफ्याची रुंदी (मी.) =..... ('ब' मी.)
- ६.३. एका गादी वाफ्याचे क्षेत्रफळ = अ X ब चौ.मी. = चौ.मी. ('क')
- ६.४. एकूण गादी वाफ्यांची संख्या = ('ड')
- ६.५. एकूण लागवडीखालील अनुदान पात्र क्षेत्र = क X ड चौ.मी. = चौ.मी. ('इ')
७. हरितगृहातील/ शेडनेटगृहातील संबंधीत पिकाची प्रति वर्ग मी. रोपे संख्या = शिफारशीत प्रत्यक्षात
८. खर्च मापदंडाची परिगणना

८.१. भाजीपाला

अ.क्र.	बाब	प्रति चौ.मी. क्षेत्रासाठी मंजूर खर्च मापदंड (रु.)	प्रत्यक्ष खर्च प्रति चौ.मी. (रु.)	स्तंभ क्र. ३ व ४ यापैकी कमी असलेली रक्कम (रु.)
१	२	३	४	५
१	लागवड साहित्य (रोपे)	१८		
२	गादी वाफे तयार करणे (लाल माती, भुसा, मजुरी,वाहतुक, निर्जंतुकीकरण इ.)	१८		
३	प्लॅस्टिक अच्छादन	१४		
४	विद्राव्य खते	४५		
५	पिक संरक्षण औषधे	४५		
एकूण		१४०		(फ)

८.२. फुल पिके

अ. क्र.	बाब	प्रति चौ.मी. क्षेत्रासाठी मंजूर खर्च (रु.)			प्रत्यक्ष खर्च प्रति चौ.मी. (रु.)	स्तंभ क्र. ३/४/५ व ६ यापैकी कमी असलेली रक्कम (रु.)
		कानेशन व जरबेरा	अॅन्थुरियम व ऑर्चिड	गुलाब व लिलीयम		
१	२	३	४	५	६	७
१	लागवड साहित्य (रोपे)	४९० (आधार देण्याच्या खर्चासह)	५३९	१९३		
२	गादी वाफे तयार करणे (लाल माती, भुसा, मजुरी,वाहतुक, निर्जंतुकीकरण इ.)	२०	२७	३९		
३	विद्राव्य खते	५०	६७	९७		
४	पिक संरक्षण औषधे	५०	६७	९७		
एकूण		६१०	७००	४२६		(फ)

(टिप:- स्तंभ क्र. ४ किंवा ६ येथील प्रत्यक्ष प्रति चौ.मी.खर्च परिगणित करण्यासाठी लाभार्थ्याने संबंधीत बाबीवर बीलाप्रमाणे केलेला प्रत्यक्ष खर्च भागिले ६.५ येथील अनुदान पात्र क्षेत्र (इ) याप्रमाणे परिगणना करावी.)

९. देय अनुदानाची परिगणना

९.१. उपरोक्त तक्त्यातील फ प्रमाणे प्रति चौ.मी. खर्च ग्राह्य धरून अनुदान रक्कम (रु.)=(इxफ)÷२ =.....रु
उपरोक्तप्रमाणे रक्कम रु..... अक्षरी

अर्थसहाय्य देणेबाबत शिफारस करण्यात येत आहे.

पथक प्रमुख, तालुका कृषि अधिकारी ,.....
श्री. (दिनांकीत स्वाक्षरी)
मंडळ कृषि अधिकारी
श्री. (दिनांकीत स्वाक्षरी)

हरितगृह/शेडनेटगृह पर्यवेक्षीय तपासणी अहवाल

१. तपासणी दिनांक :-
२. तपासणी अधिकारी :- श्री. पदनाम.....
३. तपासणी वेळी उपस्थित इतर अधिकारी -
 १. श्री. पदनाम
 २. श्री. पदनाम
३. लाभार्थ्याचे नाव - श्री.

गांव ता. जि.

सर्वे नं..... वर्गवारी- (अ.जा./अ.ज./सर्वसाधारण).....
४. बाब- हरितगृह/शेडनेटगृह मॉडेल (मार्गदर्शक सूचनेप्रमाणे मॉडेल नमूद करावे).....
५. सेवा पुरवठादाराचे नाव :- मु.पो..... ता. जि.....
६. सेवा पुरवठादाराचा नोंदणी क्रमांक :-
७. कृषि सहाय्यक यांनी प्रकल्प पूर्व स्थळ तपासणी केली आहे काय? **होय/नाही.**
 - ७.१. केली असल्यास तपासणी दिनांक
८. पूर्व संमती क्र..... दिनांक पूर्व संमती दिलेले क्षेत्र चौ.मी.
९. मंडळ कृषि अधिकारी यांनी उभारणीपूर्व प्रथम मोक्या तपासणी केलेली आहे काय? **होय/नाही**
 - ९.१. केली असल्यास तपासणी दिनांक
 - ९.२. उभारणीपूर्व तपासणी अहवालात साहित्याच्या दर्जाची तपासणी योग्यपणे केलेली आहे काय? **होय/नाही**
 - ९.३. नसल्यास तफावत असलेल्या साहित्याचा तपशील-
१०. उपविभागीय कृषि अधिकारी यांनी उभारणी पश्चात अंतिम मोक्या तपासणी केलेली आहे काय? **होय/नाही**
 - १०.१. केली असल्यास तपासणी दिनांक
११. प्रकल्पाचा मोक्या तपासणी तपशील
 - अ. लांबी मी. रुंदी..... मी. उंची मी.
 - ब. क्षेत्रफळ चौ. मी
१२. देयकाची एकूण रक्कम रु.
१३. लाभार्थी शेतक-यास देण्यात आलेल्या अर्थसहाय्याची रक्कम रु.
१४. उभारणी पश्चात अंतिम मोक्या तपासणीमध्ये अर्थसहाय्याची परिगणना बरोबर केलेली आहे काय? **होय/नाही**
 - १०.१ नसल्यास तफावत रक्कम रु.
१५. मार्गदर्शक सूचनेत उपरोक्त मॉडेलसाठी देण्यात आलेल्या आराखड्यानुसार व तांत्रिक निकषानुसार उभारणी करण्यात आलेली आहे काय? **होय/नाही**
१६. हरितगृह/शेडनेटगृहामध्ये घेण्यात आलेले पिक
१७. हरितगृह/शेडनेटगृहाबाबत लाभार्थी शेतक-याचे सर्वसाधारण अभिप्राय
१८. हरितगृह/शेडनेटगृहाच्या गुणवत्तेबाबत तपासणी अधिका-याचे अभिप्राय

तपासणी अधिकारी, श्री.....पदनाम..... (स्वाक्षरी)

इतर अधिकारी श्री.....पदनाम..... (स्वाक्षरी)

लाभार्थ्याची /लाभार्थी प्रतिनिधीची स्वाक्षरी (नाव.....)

प्रपत्र-१२
सेवा पुरठादाराने नोंदणीसाठी करावयाचा अर्ज

१	सेवा पुरवठादार कंपनी/फर्म/संस्थेचे नाव						
२	कंपनी/फर्म/संस्था सुरु केल्याचा दिनांक						
३	नोंदणीकृत कार्यालयाचा पत्ता						
४	कंपनी/फर्म/संस्थेचा प्रकार	प्रोप्रायटरी/भागीदारी/प्रायव्हेट लिमिटेड/पब्लीक लिमिटेड/इतर					
५	जबाबदार पदाधिका-यांची नावे अ. चेअरमन/मुख्य कार्यकारी अधिकारी/व्यवस्थापकीय संचालक/प्रायव्हेट/पब्लीक लिमिटेड कंपनीच्या बाबत संचालक मंडळातील संचालक यांची माहिती ब.भागीदारी संस्थेबाबत संस्थेच्या सर्व भागीदारांची माहिती क.प्रोप्रायटरी फर्मच्याबाबत प्रोप्रायटरची माहिती	नाव		पदनाम	मो.नंबर		
		१					
		२					
		३					
		४					
		५					
		६					
		७					
८							
६	शॉप अॅक्ट	क्रमांक -		दिनांक:-			
७	जीएसटी नोंदणी क्र.						
८	पॅन कार्ड नंबर						
९	ईमेल आयडी						
१०	वेबसाईट नाव (असल्यास)						
११	तांत्रिक मनुष्यबळ तपशील		नाव	हुद्दा	मो.नंबर	शैक्षणिक पात्रता	अनुभव
		१					
		२					
		३					
		४					
५							

यासोबत खालील कागदपत्रे जोडण्यात येत आहेत-

१.शॉप अॅक्टनुसार नोंदणी प्रमाणपत्राची छायांकीत प्रत

२. जीएसटी नोंदणी प्रमाणपत्राची छायांकीत प्रत

३. एसएसआय/उद्योग संचालकाकडील नोंदणी प्रमाणपत्राची छायांकीत प्रत

४. मागील तीन वर्षांचा सनदी लेखापालाने प्रमाणित केलेला आर्थिक ताळेबंद (**Balance Sheet**)

५.यापूर्वी उभारणी केलेल्या हरितगृह/शेडनेटगृह पत्त्यासह लाभार्थी याद्या (वर्षवार)

६. आयएस ११६१:२०१४ या मानांकनाच्या जी आय पाईपचे अधिकृत वितरक/विक्रेता असल्याचे प्रमाणपत्र

७. शेडनेट, इन्सेक्टनेट, पॉली फिल्मचे अधिकृत वितरक/विक्रेता असल्याचे प्रमाणपत्र
८. पॉली फिल्म आयातदाराचे अधिकृत वितरक/विक्रेता असल्याचे प्रमाणपत्र
९. पॉली फिल्म/शेडनेटची **Technical Data Sheet** व दर्जा/गुणवत्तेचे प्रमाणपत्र
१०. सिपेट संस्थेचा पॉली फिल्मचा तांत्रिक तपासणी अहवाल (सहा महिन्यापेक्षा जुना नसावा)

प्रमाणित करण्यात येते की, उपरोक्त सर्व माहिती ही खरी व बरोबर आहे तसेच वरील माहिती चुकीची किंवा खोटी आढळल्यास कंपनी/फर्म/संस्थेस देण्यात आलेली नोंदणी रद्द करण्यात येवून कायदेशीर कारवाई करण्यात येईल याची निम्नस्वाक्षरीतांना संपूर्ण जाणीव आहे.

दिनांक:

स्वाक्षरी

सक्षम प्राधिका-याचे नाव:-
पद:-

प्रपत्र-१३
सेवा पुरठादाराने नोंदणी अर्जासोबत द्यावयाचे हमीपत्र

मी श्री., प्रोप्रा./चेअरमन/कार्यकारी संचालक/व्यवस्थापकीय संचालक/संचालक/प्राधिकृत पदाधिकारी(कंपनी/फर्म/संस्थेचे नाव) रा. ता. जि. उपरोक्त संस्थेच्या नावे हरितगृह/शेडनेटगृह उभारणीसाठी नोंदणी करण्यासाठी अर्ज करीत आहे. महाराष्ट्र राज्य फलोत्पादन आणि औषधी वनस्पती मंडळामार्फत निर्गमित हरितगृह/शेडनेटगृह उभारणीसाठीच्या मार्गदर्शक सूचना/अंमलबजावणी सूचना मी अवगत केल्या असून त्यानुसार उपरोक्त संस्थेच्या वतीने संस्थेचा सक्षम पदाधिकारी या नात्याने मी खालीलप्रमाणे हमीपत्र लिहून देत आहे.

१. आमची कंपनी/फर्म/संस्था जीएसटी नोंदणीकृत असून एसएसआय नोंदणी प्रमाणपत्र/उद्योग संचालकाकडील नोंदणी प्रमाणपत्र प्राप्त आहे.
२. आम्हास हरितगृह/शेडनेटगृह उभारणीचा तीन किंवा तीन वर्षांपेक्षा जास्त अनुभव आहे.
३. हरितगृह/शेडनेटगृह उभारणीच्या अंमलबजावणी सूचना/मार्गदर्शक सूचनेत नमुद मॉडेलनिहाय डिझाईनप्रमाणे व तांत्रिक निकषाप्रमाणे साहित्य वापरून हरितगृह/शेडनेटगृह उभारणी (योजनेत निवड झालेल्या लाभार्थ्यांना) करून देण्याची याद्वारे आम्ही हमी घेत आहोत.
४. हरितगृह/शेडनेटगृह सांगाड्याची गुणवत्ता/दर्जाबाबत आम्ही पाच वर्षांची वॉरंटी देत आहोत. नैसर्गिक आपत्ती, गुंडगिरी व तत्सम कारणे वगळून सांगाड्याची हानी/नादुरुस्ती झाल्यास आम्ही त्याची आमच्या खर्चाने दुरुस्ती करून देवू.
५. शेडनेट (टेपनेट/मोनोनेट),इन्सेक्टनेट, पॉली फिल्म इत्यादी साहित्य आम्ही बीआयएस मानांकनाप्रमाणे पुरवठा करू तसेच नेट/फिल्मबाबत आम्ही एक वर्षाची गॅरंटी (बदलून देणे) व दोन वर्षांची वॉरंटी (आमच्या खर्चाने दुरुस्त करून देणे) देत आहोत.नैसर्गिक आपत्ती,गुंडगिरी व तत्सम कारणांचा यास अपवाद राहील.

दिनांक:

स्वाक्षरी

सक्षम प्राधिका-याचे नाव:-

पद:-

कांदा चाळ

कांदा चाळ

(Low cost onion storage structure)

१. प्रस्तावना :-

राज्यात कांदा पिकाचे उत्पादन मोठ्या प्रमाणात होत असून शेतकरी सर्वसाधारणपणे कांदा जमिनीवर पसरवून ठेवून किंवा स्थानिकरित्या तयार केलेल्या चाळीमध्ये कांद्याची साठवणूक करतात. त्यामुळे कांदा सडून मोठ्या प्रमाणावर नुकसान होते. तसेच कांद्याची प्रत व टिकाऊपणा यावर विपरीत परिणाम होतो. शास्त्रशुद्ध कांदाचाळ उभारणीमुळे कांद्याची योग्य गुणवत्ता राखली जाऊन शेतक-यांना अधिक उत्पन्न मिळत असल्याने कांदाचाळ उभारणीकडे शेतक-यांचा कल वाढत आहे.

अर्थसहाय्याचे स्वरूप:-

५,१०,१५,२० व २५ मे.टन क्षमतेच्या कांदा चाळी उभारणीसाठी येणा-या खर्चाच्या ५० टक्के किंवा कमाल रु.३५०० प्रति मे.टन याप्रमाणे क्षमतेनुसार अर्थसहाय्य देय राहिल.

२. योजनेचा उद्देश :-

१. कांदा पिकाचे साठवणूकीत होणारे नुकसान कमी करणे.
२. कांदा पिकाची हंगामामध्ये आवक वाढून कांद्याचे भाव कोसळणे तसेच हंगामाव्यतिरीक्त कांद्याचा तुटवडा निर्माण होऊन भाव वाढणे अशा समस्येवर अंशतः नियंत्रण मिळविणे.

३. लाभार्थी निवडीचे निकष :-

- ३.१. शेतक-याने योजनेअंतर्गत अर्ज करताना त्यांच्या स्वतःच्या मालकीची जमीन असणे आवश्यक आहे. ७/१२ वर कांदा पिकाची नोंद असणे आवश्यक आहे.
- ३.२. शेतक-याकडे कांदापिक असणे बंधनकारक आहे.
- ३.३. सदर योजनेचा लाभ वैयक्तिक कांदा उत्पादक शेतकरी, शेतक-यांचा गट, स्वयंसहायता गट, शेतकरी महिला गट, शेतक-यांचे उत्पादक संघ (Farmers Producer Organizations FPOs), नोंदणीकृत शेतीसंबंधी संस्था, शेतक-यांच्या सहकारी संस्था, सहकारी पणन संघ यांना घेता येईल.

४. अंमलबजावणीची कार्यपद्धती :-

अंमलबजावणीतील विविध स्तरावरील जबाबदा-या

४.१. लाभार्थी शेतकरी

- ४.१.१ लाभ घेण्यासाठी इच्छुक शेतक-यांनी हॉर्टनेट (<http://www.hortnet.gov.in>) या ऑनलाईन संकेतस्थळावर नोंदणी करावी. नोंदणी करताना ७/१२ उतारा, आधार कार्डाची छायांकीत प्रत, आधार संलग्न बँक खात्याच्या पासबुकच्या प्रथम पानाची छायांकित प्रत, संवर्ग प्रमाणपत्र (अनु.जाती/अनु.जमाती शेतक-यांसाठी), विहित नमुन्यातील हमीपत्र (प्रपत्र-२) इत्यादी कागदपत्रे संकेत स्थळावर अपलोड करावी.
- ४.१.३ पूर्वसंमती पत्र घेते वेळी शेतक-यांस सोबत जोडलेल्या विहित नमुन्यात (प्रपत्र-४) बंध पत्र तालुका कृषि अधिकारी कार्यालयात सादर करावे लागेल.
- ४.१.४ पूर्वसंमती पत्रासोबत दिलेल्या आराखड्याप्रमाणे (डिझाईन) व तांत्रिक निकषानुसार उभारणी करणे बंधनकारक राहिल.

- ४.१.५. तालुका कृषि अधिकारी यांचेकडे अनुदान मिळणेसाठी सविस्तर प्रस्ताव सादर करावा. कांदाचाळ उभारणी अनुदान मागणी प्रस्तावामध्ये सादर करावयाची कागदपत्रे- विहीत नमुन्यातील अर्ज (प्रपत्र-१), ७/१२ उतारा, स्थळदर्शक नकाशा, चतुःसिमा, आधार कार्डची छायांकित प्रत, आधार संलग्न बँक खात्याच्या पासबुकच्या प्रथम पानाची छायांकित प्रत, संवर्ग प्रमाणपत्र (अनु.जाती/अनु.जमाती शेतक-यांसाठी), हमीपत्र (प्रपत्र-२), पूर्व संमती पत्र (प्रपत्र-३), बंधपत्र (प्रपत्र-४), सेवा पुरवठादाराकडील बिले, इ.
- उपरोक्तपैकी छायांकीत प्रती शेतक-यांने स्वतःची स्वाक्षरी करून साक्षांकीत कराव्यात. अपूर्ण व त्रुटीचे प्रस्ताव विचारात घेतले जाणार नाहीत.
- ४.१.६. कांदाचाळ उभारणी पूर्ण झालेनंतर शेतक-यांने कृषि सहाय्यक अथवा तालुका कृषि अधिकारी यांना लेखी कळवावे.

४.२ तालुका कृषि अधिकारी

- ४.२.१ तालुका कृषि अधिकारी यांच्या अधिनस्त कृषि सहाय्यक यांनी आपापल्या कार्यक्षेत्रातील ग्राम पंचायत नोटीस बोर्डवर योजनेची जाहीरात तसेच माहिती द्यावी.
- ४.२.२. कृषि सहाय्यक यांनी आपापल्या कार्यक्षेत्रातील इच्छुक लाभार्थी शेतक-यांना अर्जाचा नमुना (प्रपत्र-१) व हमीपत्राचा विहीत नमुना (प्रपत्र-२) उपलब्ध करून द्यावा. इच्छुक लाभार्थी शेतक-यांना हॉर्टनेट या ऑनलाईन संकेतस्थळावर नोंदणी करण्याबाबत मार्गदर्शन करावे.
- ४.२.३ तालुका कृषि अधिकारी यांनी शेतक-यांची ऑनलाईन नोंदणी व शेतक-यांने सादर केलेली कागदपत्रे मंडळ कृषि अधिकारी यांचे मदतीने छानणी करून अर्जांची प्रवर्गनिहाय (अनु.जाती/अनु. जमाती/इतर) वर्गवारी करावी.
- ४.२.४ कागदपत्रांची छानणी करताना शेतक-याच्या स्वाक्षरीसह विहीत नमुन्यातील अर्ज, शेतक-यांच्या मालकी हक्काचा ७/१२ उतारा, आधार कार्डाची छायांकित प्रत, आधार क्रमांकाशी जोडलेले बँक खाते आहे काय, ऑनलाईन नोंदणी वेळी शेतक-यांने दिलेले बँक खाते क्रमांक व सादर केलेल्या कागदपत्रातील बँक खाते क्रमांक सारखाच आहे काय, यापूर्वी या किंवा इतर योजनेतून लाभ घेतलेला आहे काय, प्राधिकृत अधिका-याचे संवर्ग प्रमाणपत्र (अ.जा.व अ.ज. शेतक-यांसाठी) आहे काय, इत्यादी व इतर सर्वअनुषंगीक बाबी तपासाव्यात व छानणीच्या आधारे पात्र व अपात्र शेतक-यांच्या याद्या कराव्यात.
- ४.२.५ पात्र अर्जांची सोडत पद्धतीने ज्येष्ठता यादी तयार करावी. सदर यादी नोटीस बोर्डवर प्रसिध्द करावी.
- ४.२.६ तालुक्यास प्राप्त लक्षांकाच्या अधिन राहून ज्येष्ठतेनुसार (प्रपत्र ३) त्या त्या संवर्गनिहाय शेतक-यांना पूर्वसंमती पत्र द्यावे.
- ४.२.७ पूर्वसंमती देतांना शेतक-यांना ताकृअ कार्यालयात पाचारण करून योजनेच्या अटी व शर्ती तसेच कांदाचाळ उभारणीबाबतचे आराखडे व तांत्रिक मापदंड समजावून सांगावे व पूर्वसंमती देते वेळी शेतक-यांकडून विहीत नमुन्यात बंध पत्र (प्रपत्र-४) भरून घ्यावे.
- ४.२.८ सविस्तर अनुदान प्रस्ताव प्राप्त झाल्यानंतर तालुका कृषि अधिकारी यांनी योजनेच्या मार्गदर्शक सूचनेप्रमाणे अनुदान प्रस्ताव तपासून परिपूर्ण असल्याची खात्री करावी.
- ४.२.९ कांदाचाळ उभारणी झाल्याचे लाभार्थ्यांने कळविल्यानंतर संबंधित कृषि पर्यवेक्षक व मंडळ कृषि अधिकारी यांनी संयुक्तपणे मोका तपासणी करावी व झालेल्या कामांच्या मापन पुस्तिकेत नोंदी कराव्यात. सोबत जोडलेल्या (प्रपत्र-५) मध्ये तपासणी अहवाल तयार करावा.
- ४.२.१० मोका तपासणी अहवालासह परिपूर्ण अनुदान प्रस्ताव जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांचेकडे सादर करावा.
- ४.२.१० तालुका कृषि अधिकारी यांनी मार्गदर्शक सूचनेनुसार कांदाचाळ उभारणीची कामे तांत्रिकदृष्ट्या गुणवत्तापूर्ण होण्याच्या दृष्टीने झालेल्या कामाच्या ५० टक्के किंवा किमान ५० कामे आर्थिक वर्षात तपासणी करावी.

- ४.२.११ कांदाचाळ उभारणी पूर्वी जागेचा व कांदाचाळ उभारणी नंतर चाळीचा अक्षांश रेखांशासह फोटो घेण्यात यावा. कांदाचाळीचे Geo tagging करण्यात यावे.
- ४.२.१२ तालुका कृषि अधिकारी यांनी यापूर्वी उभारण्यात आलेल्या कांदाचाळीची यादी संबंधित कृषि सहाय्यक यांना उपलब्ध करून द्यावी. जेणे करून कांदाचाळीच्या अनुदानाची व्दीरुक्ती होणार नाही.

४.३ उपविभागीय कृषि अधिकारी :-

- ४.३.१ उपविभागीय कृषि अधिकारी यांनी मार्गदर्शक सुचनेनुसार विहीत मापदंडाप्रमाणे कांदाचाळ उभारणीची कामे तांत्रिकदृष्ट्या गुणवत्तापूर्ण होण्याच्या दृष्टीने झालेल्या कामाच्या १० टक्के किंवा किमान २५ कामांची तपासणी करावी. उपविभागीय कृषि अधिकारी यांच्या अधिनस्त प्रत्येक तालुक्यात तपासणी होईल याची खात्री करावी.

४.४ जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी :-

- ४.४.१ जिल्ह्यास प्राप्त भौतिक व आर्थिक लक्षांकाचे तालुकानिहाय वाटप करण्यात यावे. तालुकानिहाय लक्षांक वाटप करतांना तालुक्यातील कांदा पिकाचे क्षेत्र, खातेदार संख्या, अनुसुचित जाती/अनुसुचित जमाती खातेदारांची संख्या इ. बाबी विचारात घेण्यात याव्यात.
- ४.४.१ तालुका कृषि अधिकारी यांचेकडून आलेल्या परिपूर्ण अनुदान मागणी प्रस्तावाची संबंधित तंत्र अधिकारी यांनी (प्रपत्र-६) मध्ये पडताळणी करावी.
- ४.४.२ विहित लेखा पद्धतीने शेतक-यांच्या खात्यावर अनुदान अदायगीची कार्यवाही करावी.
- ४.४.३ कांदाचाळ उभारणीची कामे तांत्रिकदृष्ट्या गुणवत्तापूर्ण होण्याच्या दृष्टीने ५ टक्के किंवा किमान १५ कामांची तपासणी करावी. सदरची तपासणी जिल्ह्यातील कांदाचाळी उभारणी झालेल्या प्रत्येक तालुक्यात होईल याची खात्री करावी.
- ४.४.४ जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी कार्यालयातील कृषि उपसंचालक यांनी ५ टक्के किंवा किमान १५ कामांची तपासणी करावी. सदरची कामे ही जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी तपासलेल्या कामांव्यतिरीक्त असावीत. तसेच जिल्ह्यातील कांदाचाळ उभारणी झालेल्या प्रत्येक तालुक्यात असावीत.
- ४.४.५ केंद्र/राज्य/महालेखापाल यांच्या लेखा परिक्षण अहवालातील लेखा आक्षेपांची विहित मुदतीत पुर्तता करण्याची जबाबदारी जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांची राहिल.

४.५. विभागीय कृषि सहसंचालक :-

- ४.५.१. विभागीय कृषि सहसंचालक यांनी विभागातील १ टक्का किंवा किमान १० कामांची तपासणी करावी. विभागातील कांदाचाळी उभारलेल्या प्रत्येक जिल्ह्यात तपासणी होईल याची खात्री करावी.
- ४.५.२. तपासणीत गंभीर त्रुटी/उणिवा/अनियमितता आढळून आल्या तर त्याबाबतचा अहवाल तातडीने कृषि आयुक्तालयास सादर करावा.
- ४.५.३. तपासणी अहवालाचा नमुना सोबत जोडलेला आहे. (प्रपत्र- ७)
- ४.५.४. विभागीय कृषि सहसंचालक यांनी अधिनस्त सर्व कर्मचारी/अधिका-यांचे तपासणी अहवाल वेळेवर सादर होतील याचे सनियंत्रण व पाठपुरावा करावा.
- ४.५.५. विभागीय कृषि सहसंचालक यांनी त्यांचे विभागातील भौतिक व आर्थिक प्रगतीचे सनियंत्रण करावे.

५. सर्वसाधारण सूचना

- ५.१ ५,१०,१५,२० व २५ मे.टन क्षमतेच्या कांदाचाळींना अनुदान देय राहिल. एका लाभार्थ्याला २५ मे.टन क्षमतेच्या कमाल मर्यादपर्यंत अनुदान देय राहिल.
- ५.२ लाभार्थी जर २५ मे.टन पेक्षा अधिक क्षमतेच्या कांदा चाळी उभारणार असेल तर त्यास जास्तीत जास्त २५ मे.टन क्षमतेचे अनुदान देय राहिल.
- ५.३ लाभ घ्यावयाच्या सर्व लाभार्थींनी कांदाचाळ उभारणीच्या निकषाबाबत स्थानिक कृषि अधिका-यांकडून मार्गदर्शन/सूचना घेऊन सदर काम करावयाचे आहे.
- ५.४ कांदाचाळ उभारणीचा फक्त भांडवली खर्च ग्राह्य धरण्यात येईल.

- ५.५ इच्छुक लाभार्थी/शेतक-यांनी कांदाचाळ उभारणीचे काम मार्गदर्शक सूचनेतील तांत्रिक निकष, आराखडे व दर्जाप्रमाणे करणे बंधनकारक असणार आहे.
- ५.६ लाभार्थीच्या ७/१२ उता-यावर कांदा पिकाची नोंद असणे आवश्यक आहे. कांदा चाळ उभारणी करावयाची जागा अर्जदाराच्या स्वतःच्या मालकीची असणे आवश्यक आहे.
- ५.७ सदरील योजना पूर्वसंमती घेऊन नव्याने उभारणी करण्यात येणा-या कांदाचाळ प्रस्तावांना लागू राहिल. पूर्वसंमती न घेता उभारणी करण्यात आलेल्या कांदाचाळांना अनुदान देय राहणार नाही.
- ५.८ प्रकल्पास तालुका कृषि अधिकारी यांनी पूर्वसंमती दिल्यापासुन २ महिन्यांच्या आत प्रकल्प पूर्ण करणे आवश्यक आहे.
- ५.९ आर्थिक मर्यादेच्या अधिन राहूनच पूर्वसंमती देण्यात याव्यात तसेच मंजूर करण्यात आलेल्या निधीपेक्षा अतिरीक्त दायित्व निर्माण करू नये.
- ५.१० लाभार्थ्याने सदर प्रकल्पाच्या ठिकाणी कायमस्वरूपी नामफलक लावणे बंधनकारक आहे. नामफलकावर मंडळाच्या **लोगोसह “ एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियानांतर्गत राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियान, महाराष्ट्र राज्य फलोत्पादन आणि औषधी वनस्पती मंडळाच्या अर्थसहाय्याने ”** शेतक-याचे नाव, प्रकल्प खर्च आणि प्रकल्प क्षमता असा मजकूर ठळक अक्षरात नमूद करावा.
- ५.११ एखाद्या लाभार्थीने केंद्र/राज्य शासन/शासनाच्या संस्थेकडून या घटकासाठी अनुदान प्राप्त करून घेतले असल्यास त्यास या योजनेतून अनुदान देता येणार नाही. केंद्र/राज्य शासन/ शासनाच्या संस्थेकडून लाभ घेतल्याचे निदर्शनास आल्यास दिलेले अनुदान सव्याज वसूल करण्यात येईल
- ५.१२ लाभार्थीने यापुर्वी कांदाचाळ या घटकाचा लाभ घेतला असल्यास त्याला पुन्हा लाभ अनुज्ञेय राहणार नाही.

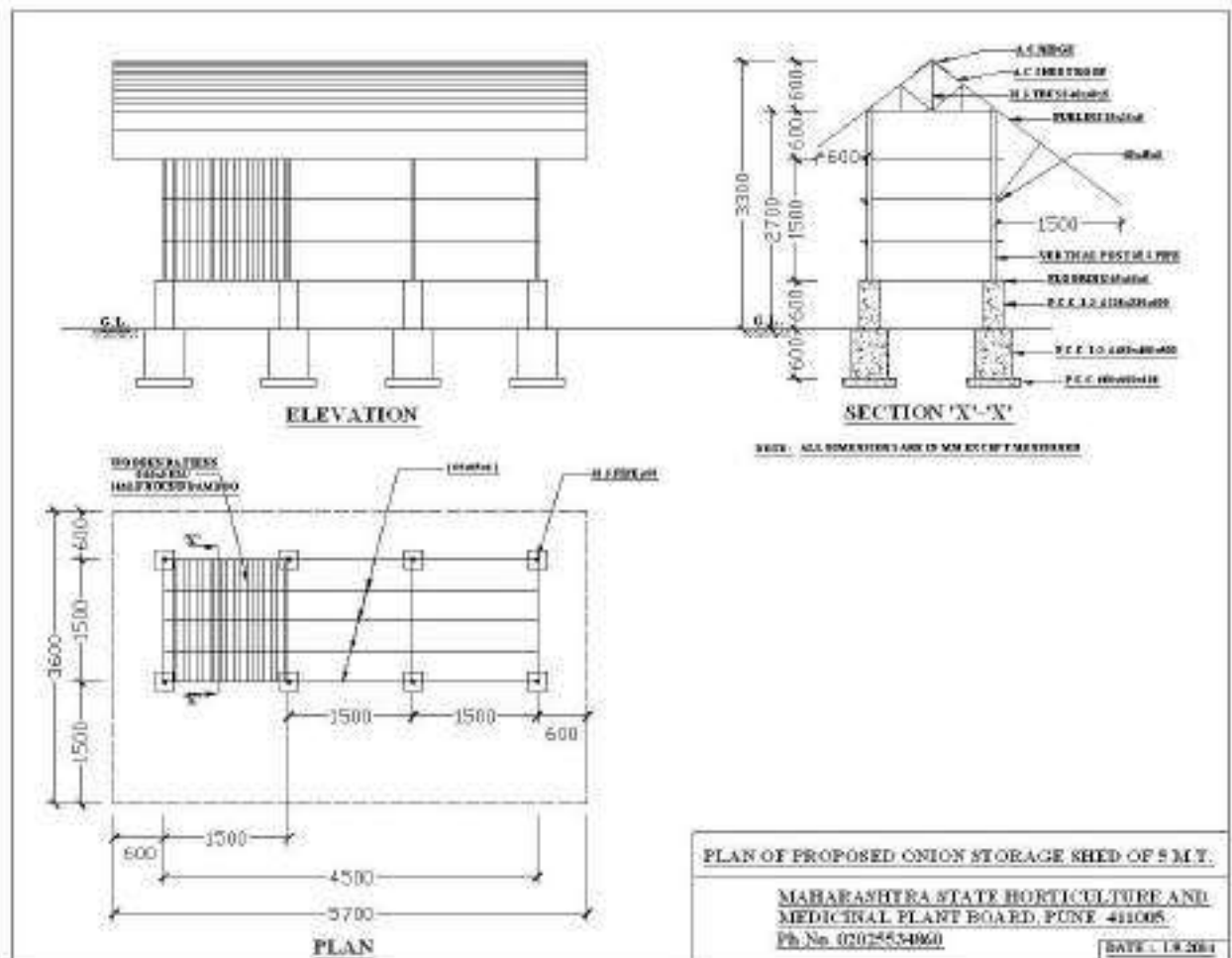
तांत्रिक सुचना :-

१. कांदा चाळीच्या छताकरिता ए.सी. शीट, जी.आय. शीट किंवा कौलांचा वापर करावा. जास्तीत जास्त ए.सी. शीटचा वापर करण्यास प्राधान्य द्यावे. कारण, ए.सी. शीटचे छत असल्यास चाळीच्या आतील उष्णता व आर्द्रतेचे प्रमाण कमी रहाते व कांदादेखील लवकर सडत नाही.
२. भरपूर सुर्यप्रकाश व खेळती हवा असलेली उंच ठिकाणावर असेलली जागा कांदाचाळ उभारणीसाठी निवडावी.
३. कांदा चाळीची साठवणूकीची जागा **जमिनीपासून किमान ६० से.मी. उंच** असावी. सदर मोकळ्या जागेमध्ये जाड वाळू (भरडा) टाकलेली असावी. तथापि, स्थानिक परिस्थितीनुसार जमिनीपासून ठेवावयाच्या उंचीमध्ये बदल करण्यास हरकत नाही.
४. कांदा चाळीची लांबीची दिशा **दक्षिण - उत्तर** असावी, जेणेकरून कांदा चाळीमध्ये जास्तीत जास्त हवा खेळती रहाण्यास मदत होईल. तथापि, जास्त पर्जन्यमान असणा-या ठिकाणी कांदा चाळीच्या लांबीची दिशा **पुर्व - पश्चिम** ठेवण्यात यावी.
५. कांदा चाळीसाठी तळाशी किंवा बाजूच्या भिंतींना क्राँक्रीट वापरण्यात येऊ नये त्याऐवजी जीआय लिंक जाळी किंवा लाकडी बॅटम पट्ट्यांचा किंवा बांबूचा वापर करावा.
६. कांदा चाळीवर टाकण्यात आलेले छताचे पत्रे चाळीच्या बांधकामापेक्षा १ मीटर लांब असावेत व छताचा कोन २२ अंश इतका असावा.
७. पावसाळ्यामध्ये कांदा चाळीच्या दोन्ही बाजूस बारदान लावावे जेणेकरून कांदा चाळीमधील कांदा जास्तीत जास्त दिवस सुस्थितीत राहील.

कांदाचाळ बांधकामाचे
अंदाजपत्रक व नकाशा

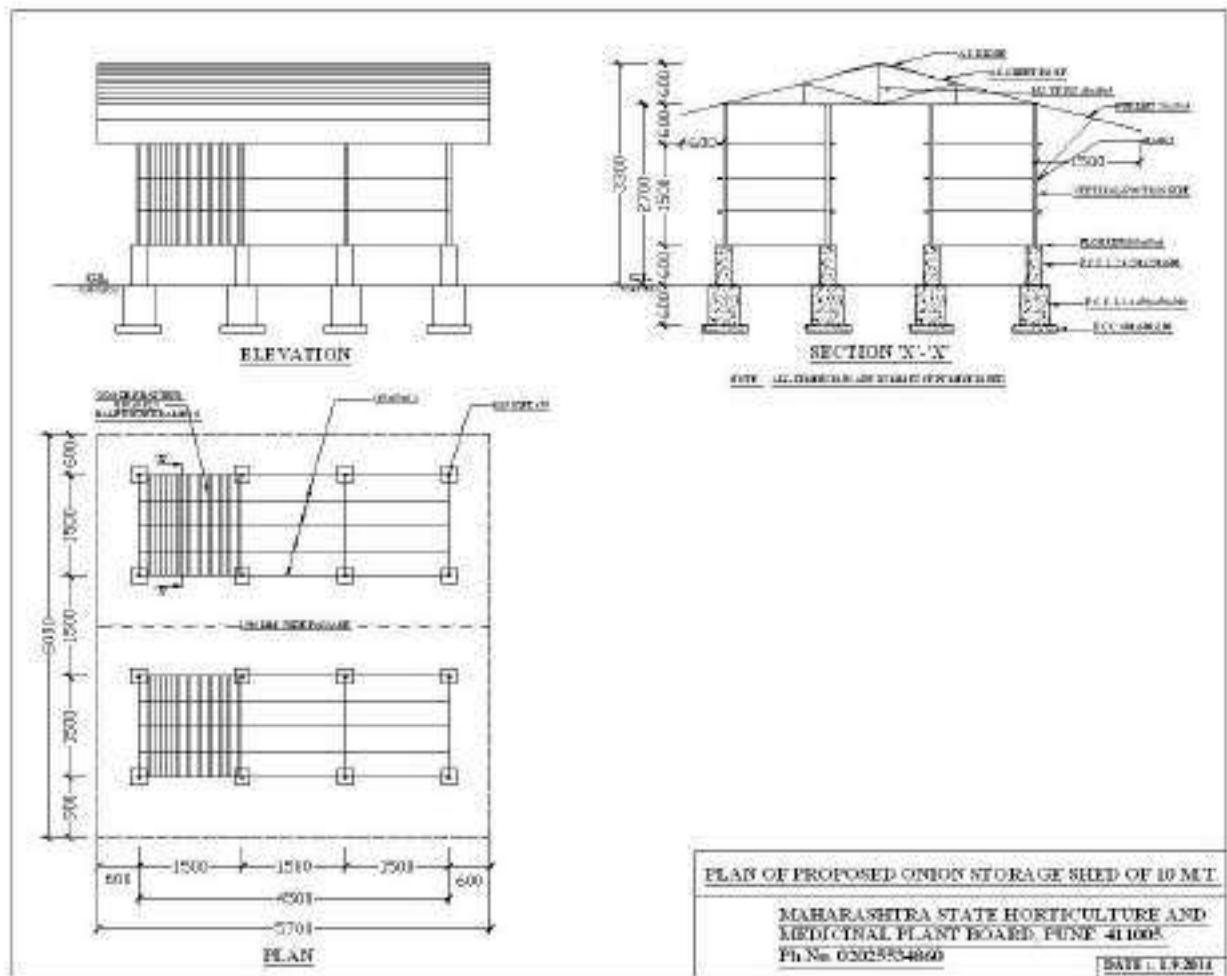
ESTIMATE FOR ONION STORAGE OF CAPACITY **5 M.T.**

Sr. No.	Description	No.	L(M)	B(M)	D/H	Qty.	UNIT	Rate	Amount (Rs.)
1	Excavation	8	0.9	0.9	1	6.48	Cu. M.	125/-	810.00
2	P.C.C. (1:4:8)	8	0.9	0.9	0.15	0.972	Cu. M.	4000/-	3888.00
3	Footing (1:1:5:3)	8	0.6	0.6	0.3	0.864	Cu. M.	4500/-	3888.00
4	Columns	8	0.23	0.23	1	0.423	Cu. M.	4500/-	1903.50
5	Reinforcement Steel					60	Kg	60/-	3600.00
6	Structural Steel					160	Kg	60/-	9600.00
7	AC Sheet	2	4	2		16	Sq. M.	300/-	4800.00
8	Ridge	1	4			4	Rmt	250/-	1000.00
9	2" Dia.1/2 Bamboo Strips@3" C/C.					300	Rmt	20/-	6000.00
Total									35489.50

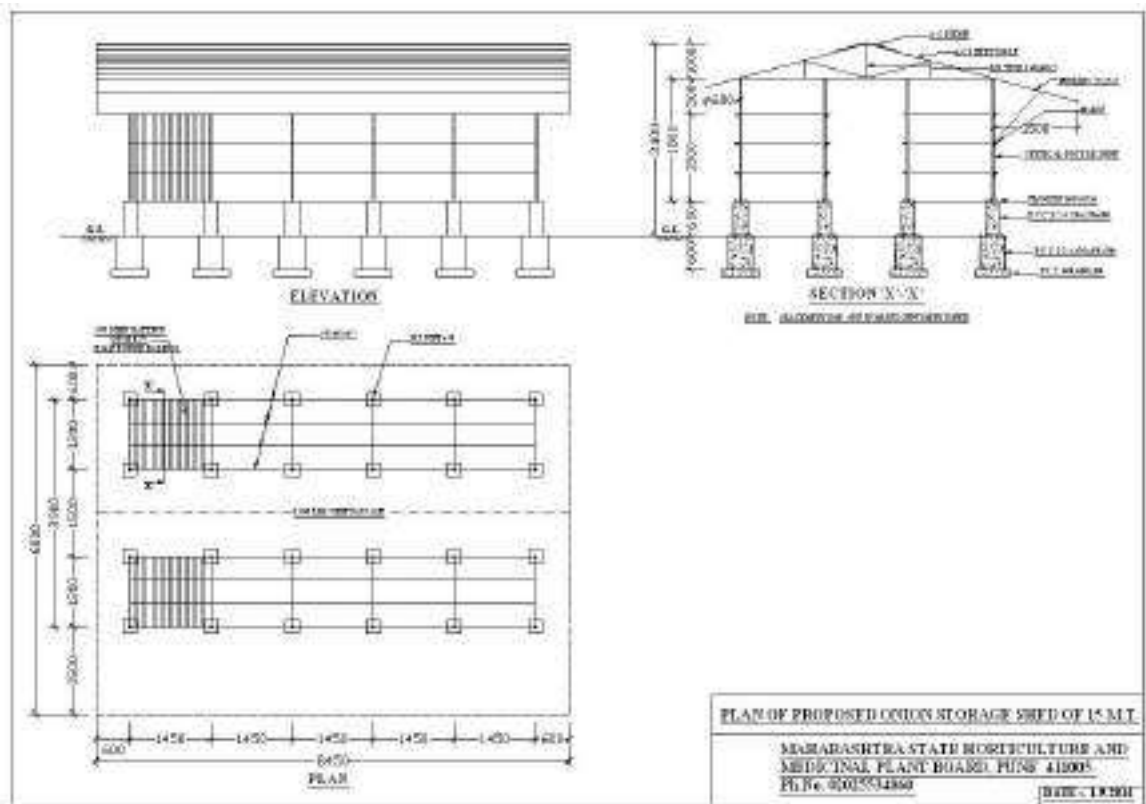
ESTIMATE FOR ONION STORAGE OF CAPACITY **10 M.T.**

Sr. No.	Description	No.	L(M)	B(M)	D/H	Qty.	UNIT	Rate	Amount (Rs.)
1	Excavation	16	0.9	0.9	1	12.96	Cu. M.	125/-	1620.00
2	P.C.C. (1:4:8)	16	0.9	0.9	0.15	1.944	Cu. M.	4000/-	7776.00
3	Footing (1:1:5:3)	16	0.6	0.6	0.3	1.728	Cu. M.	4500/-	7776.00
4	Columns	16	0.23	0.23	1	0.846	Cu. M.	4500/-	3807.00
5	Reinforcement Steel					120	Kg	60/-	7200.00
6	Structural Steel					320	Kg	60/-	19200.00
7	AC Sheet	4	4	2		32	Sq. M.	300/-	9600.00
8	Ridge	2	4			8	Rmt	250/-	2000.00
9	2" Dia. 1/2 Bamboo Strips@3" C/C.					600	Rmt	20/-	12000.00
Total									70979.00

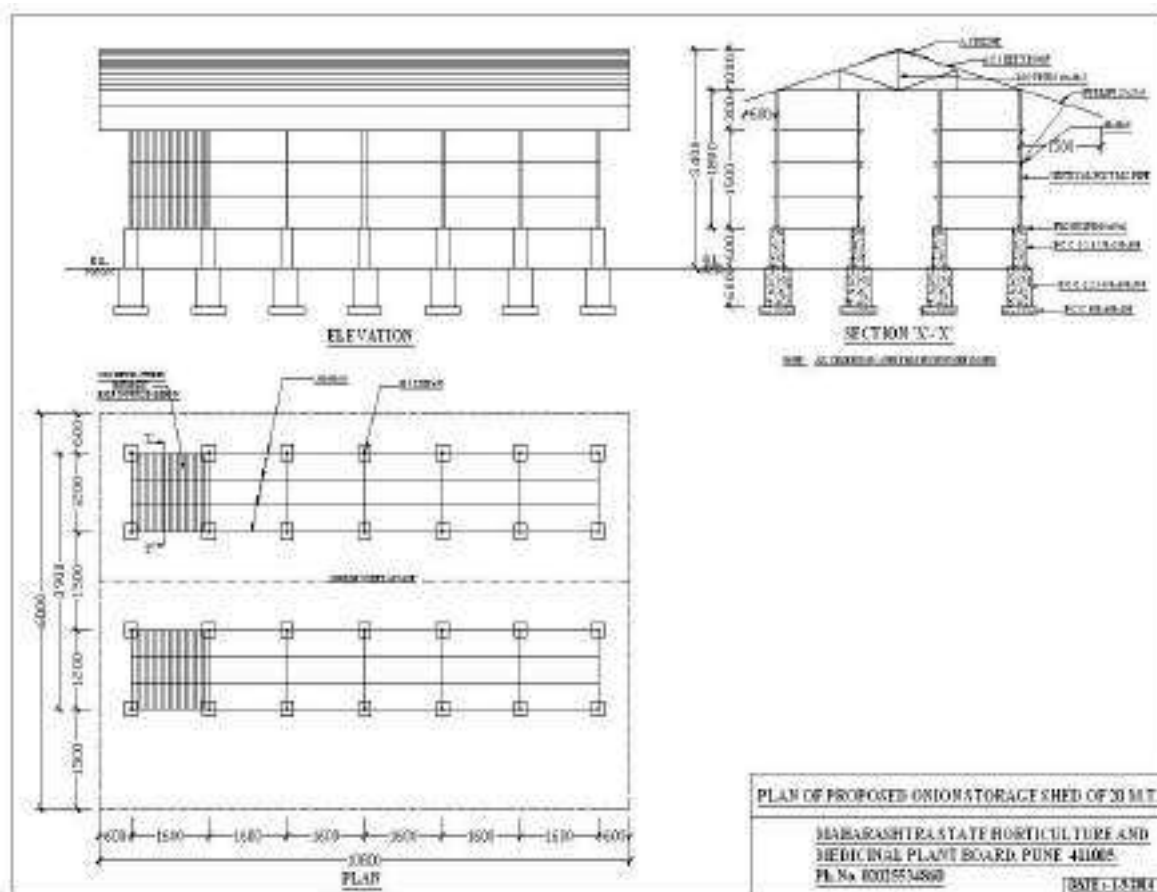
ESTIMATE FOR ONION STORAGE OF CAPACITY **15 M.T.**

Sr. No.	Description	No.	L(M)	B(M)	D/H	Qty.	UNIT	Rate	Amount (Rs.)
1	Excavation	24	0.9	0.9	1	19.44	Cu. M.	125/-	2430.00
2	P.C.C. (1:4:8)	24	0.9	0.9	0.15	2.916	Cu. M.	4000/-	11664.00
3	Footing (1:1:5:3)	24	0.6	0.6	0.3	2.592	Cu. M.	4500/-	11664.00
4	Columns	24	0.23	0.23	1	1.270	Cu. M.	4500/-	5715.00
5	Reinforcement Steel					180	Kg	60/-	10800.00
6	Structural Steel					480	Kg	60/-	28800.00
7	AC Sheet	6	4	2		48	Sq. M.	300/-	14400.00
8	Ridge	3	4			12	Rmt	250/-	3000.00
9	2" Dia.1/2 Bamboo Strips@3" C/C.					900	Rmt	20/-	18000.00
Total									106473.00

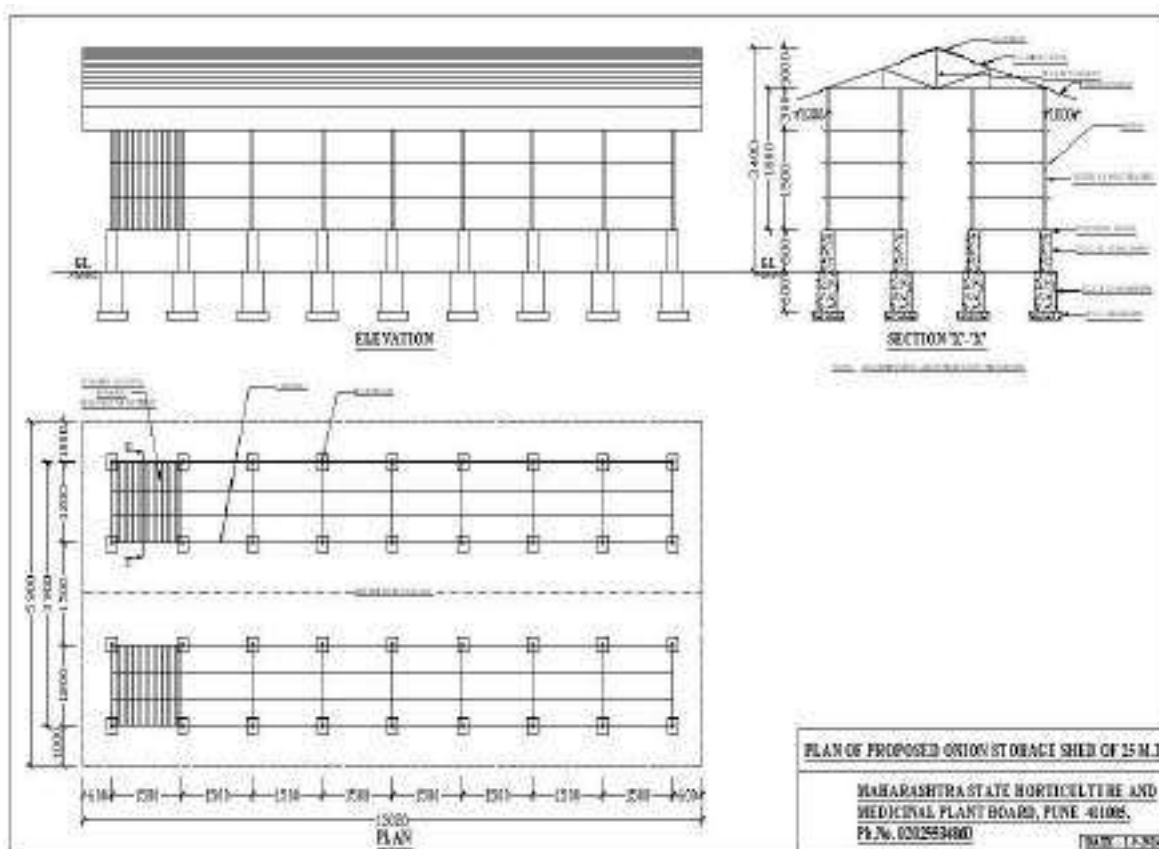
ESTIMATE FOR ONION STORAGE OF CAPACITY **20 M.T.**

Sr. No.	Description	No.	L(M)	B(M)	D/H	Qty.	UNIT	Rate	Amount (Rs.)
1	Excavation	28	0.9	0.9	1	22.68	Cu. M.	125/-	2835.00
2	P.C.C. (1:4:8)	28	0.9	0.9	0.15	3.402	Cu. M.	4000/-	13608.00
3	Footing (1:1:5:3)	28	0.6	0.6	0.3	3.024	Cu. M.	4500/-	13608.00
4	Columns	28	0.23	0.23	1	1.481	Cu. M.	4500/-	6664.50
5	Reinforcement Steel					240	Kg	60/-	14400.00
6	Structural Steel					640	Kg	60/-	38400.00
7	AC Sheet	8	4	2		64	Sq. M.	300/-	19200.00
8	Ridge	4	4			16	Rmt	250/-	4000.00
9	2" Dia.1/2 Bamboo Strips@3" C/C.					1200	Rmt	20/-	24000.00
Total									136715.50

ESTIMATE FOR ONION STORAGE OF CAPACITY **25 M.T.**

Sr. No.	Description	No.	L(M)	B(M)	D/H	Qty.	UNIT	Rate	Amount (Rs.)
1	Excavation	36	0.9	0.9	1	29.16	Cu. M.	125/-	3645.00
2	P.C.C. (1:4:8)	36	0.9	0.9	0.15	4.374	Cu. M.	4000/-	17496.00
3	Footing (1:1.5:3)	36	0.6	0.6	0.3	3.888	Cu. M.	4500/-	17496.00
4	Columns	36	0.23	0.23	1	1.904	Cu. M.	4500/-	8568.00
5	Reinforcement Steel					300	Kg	60/-	18000.00
6	Structural Steel					800	Kg	60/-	48000.00
7	AC Sheet	10	4	2		80	Sq. M.	300/-	24000.00
8	Ridge	5	4			20	Rmt	250/-	5000.00
9	2" Dia.1/2 Bamboo Strips@3" C/C.					1500	Rmt	20/-	30000.00
Total									172205.00

अर्ज / करारनामा /
प्रपत्रे / तपासणी
अहवाल
इत्यादींचे प्रपत्र

प्रपत्र-१
अर्ज
(कमी खर्चाची कांदाचाळ उभारणी या घटकासाठीचा अर्ज)

ठिकाण-

दिनांक-

प्रति,

मा. तालुका कृषि अधिकारी,

----- जिल्हा -----

विषय :- राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियान/राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेंतर्गत सन या वर्षात कांदाचाळ घटकाचा लाभ मिळण्याबाबत.

महोदय,

राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियान/राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेंतर्गत सन मध्ये मे.टन क्षमतेची कांदाचाळ उभारणीकरिता अर्थसहाय्य मिळण्यासाठी अर्ज सादर करीत आहे. त्याचा तपशील खालीलप्रमाणे असून अर्थसहाय्य मिळण्याबाबत विनंती आहे.

१)लाभार्थ्यांचे नांव(आडनाव प्रथम) :- -----

मु.पो. -----, तालुका-----, जिल्हा-----

पिनकोड :- ----- फोन/मोबाईल नं. :- -----ई-मेल पत्ता :------

२) लाभार्थी प्रकार:------

(शेतकरी/महिला शेतकरी/शेतकरी गट/सहकारी संस्था/सावर्जनिक उपक्रम/शेतकरी उत्पादक संघ इ.)

३) लाभार्थी वर्गवारी:------

(अनुसुचित जाती / अनुसुचित जमाती / इतर)

४) कांदा चाळ उभारणी करावयाच्या ठिकाणाचा पत्ता:-सर्व्हे नं.(हिस्सा/पोटहिस्सासह)-----

मु.पो. -----, तालुका-----, जिल्हा-----

पिनकोड :- -----

५) लाभार्थीच्या बँक खात्याचा तपशील :-

बँकेचे नांव	
शाखा	
IFSC कोड	
खाते क्रमांक.	

६) अर्जासोबत जोडलेल्या कागद पत्राचा तपशील खालीलप्रमाणे आहे.

(अर्जासोबत जोडलेल्या छायांकित प्रती साक्षांकित केलेल्या असाव्यात.)

६.१) ७/१२ चा उतारा.

६.२) आधारकार्डाची छायांकित प्रत.

६.३) बँक खाते पासबुक प्रथम पानाची छायांकित प्रत.

६.४) संवर्ग प्रमाणपत्र (अ. जाती / अ. जमाती शेतक-यांसाठी)

६.५) हमीपत्र (प्रपत्र- २ मध्ये)

७) माझेकडे/आमचेकडे कांदा पिकाचे हे क्षेत्र असून मी/आम्ही या पूर्वी कुठल्याही शासकीय योजनेतून कांदाचाळीसाठी अर्थसहाय्य घेतलेले नाही. सदर योजनेतर्गत मे.टन क्षमतेची कांदाचाळ उभारण्यासाठी एकुण रु.----- एवढा खर्च प्रस्तावित आहे. सदर प्रकल्पाच्या ग्राह्य भांडवली खर्चाच्या ५० टक्के किंवा अनुज्ञेय मापदंडानुसार अर्थसहाय्य मिळण्यास विनंती आहे.

उपरोक्त प्रस्तावात नमुद केलेली माहिती वस्तुस्थितीवर आधारित असून ती खरी असल्याचे मी/ आम्ही प्रमाणित करीत आहोत.तसेच सदरची माहिती चुकीची अथवा खोटी असल्यास शासनाकडून दिलेली अनुदान रक्कम सव्याज परत करण्यास मी /आम्ही तयार आहे.

स्थळ :-

दिनांक :-

आपला,

स्वाक्षरी

लाभार्थ्याचे नांव

प्रपत्र-२ हमीपत्र

मी/आम्ही श्री./श्रीमती.....

मु.पो..... ता..... जि..... हमीपत्र लिहून देतो/देते की,

- १) सन ----- मध्ये मी/आम्ही सर्व्हे नं./गट नं.....गाव..... तालुका मध्ये मे.टन क्षमतेची कांदाचाळ उभारणीसाठी प्रकल्प प्रस्ताव तालुका कृषि अधिकारी, यांचेकडे सादर करीत आहे/आहोत. माझ्याकडे/ आमच्याकडे कांदापिकाखाली एकुण हे. क्षेत्र आहे. मी/आम्ही किंवा माझ्या/आमच्या कुटुंबातील इतर व्यक्तींनी कांदाचाळ उभारणी या घटकासाठी यापुर्वी कुठल्याही शासकीय योजनेमधून अर्थसहाय्य घेतलेले नाही.
- २) मी/आम्ही कांदाचाळ उभारणी घटकाच्या शासनाने निर्गमित केलेल्या मार्गदर्शक सूचना/तांत्रिक निकषानुसार प्रकल्प पूर्ण करील/करू.
- ३) कांदाचाळीचा दुरुपयोग होणार नाही याची संपूर्ण जबाबदारी माझी/आमची राहिल.
- ४) कांदाचाळीची नैसर्गिक आपत्ती अथवा इतर कारणांनी नुकसान झाल्यास शासनाकडे नुकसान भरपाई मागणार नाही.
- ५) अर्थसहाय्य मंजूर करणा-या अधिका-यांच्या पुर्वपरवानगी शिवाय मी/आम्ही संपूर्ण प्रकल्पाची किंवा त्याच्या काही भागाची जागा बदलणार नाहीत किंवा प्रकल्पाच्या लक्षणीय भागाची विल्हेवाट लावणार नाही.
- ६) प्रकल्पाच्या कामकाजाची कोणत्याही वेळेस तपासणी करणे व त्यासाठी प्रकल्पाच्या आवारात प्रवेश करणे यासाठी मला/आम्हास अर्थसहाय्य मंजूर करणारे अधिकारी, अनुदान अदा करणारे अधिकारी, राज्यशासन व त्यांनी प्राधिकृत केलेली व्यक्ती यांना प्रतिबंध करणार नाही तसेच त्यांनी या प्रकल्पाशी संबंधित कागदपत्रे, नोंदवह्या, पुस्तके व हिशोबाच्या कागदपत्रांची तपासणी करण्यासाठी व त्याच्या प्रती देण्यास प्रतिबंध करणार नाही.
- ७) यदाकदाचीत माझ्या/आमच्याकडून खोटी, चुकीची किंवा अपूर्ण माहिती दिल्याचे आढळून आल्यास, **कमी खर्चाचे कांदाचाळ उभारणी हा घटक** राबविण्याबाबतच्या योजनेअंतर्गत कोणत्याही अटी व शर्तीचा भंग केल्यास तसेच दिलेल्या अनुदानाचा गैरवापर केल्याचे आढळून आल्यास मला/आम्हास माझे/आमचे म्हणणे मांडण्याची संधी दिल्यानंतर आवश्यकता भासल्यास मला/आम्हाला दिलेल्या अर्थसहाय्याची पूर्ण रक्कम अथवा त्याचा हिस्सा अर्थसहाय्य अदा केल्याच्या दिनांकापासून शासन निर्धारित करील त्या दराने व पद्धतीने वार्षिक व्याजासह वसूल करू शकतील याची मला/आम्हाला जाणीव आहे. त्याप्रमाणे मी/आम्ही ते अनुदान परत करू त्याबद्दल आमची काहीही तक्रार राहणार नाही.
- ८) शासनाने वेळोवेळी निर्धारित केलेल्या अटी व शर्ती माझ्यावर/आमच्यावर बंधनकारक राहतील याची मला/ आम्हास जाणीव आहे व त्याचे मी/आम्ही पालन करीन/करू. प्रकल्पाच्या ठिकाणी नामफलक लावून त्यावर ठळक अक्षरात **लोगोसह “ एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियानांतर्गत राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियान महाराष्ट्र राज्य फलोत्पादन आणि औषधी वनस्पती मंडळाच्या अर्थसहाय्याने ”** शेतक-याचे नाव, प्रकल्प खर्च आणि प्रकल्प क्षमता असा मजकूर नमूद करू याची मी/आम्ही हमी देतो.
- ९) उपरोक्त योजनेतर्गत मिळणा-या अर्थसहाय्याचा प्रकार हा प्रोत्साहनात्मक असल्यामुळे देय किंवा उपलब्ध होणारे अनुदान मला/आम्हास मान्य असेल व त्यासाठी मी न्यायालयात कोणत्याही प्रकारचा दावा दाखल करणार नाही.
- १०) वरीलप्रमाणे सादर केलेली माहिती खरी व बरोबर असून ती खोटी व चुकीची आढळून आल्यास मला अदा करण्यात आलेल्या अर्थसहाय्याची पूर्ण रक्कम अथवा त्याचा हिस्सा अर्थसहाय्य अदा केल्याच्या दिनांकापासून महाराष्ट्र राज्य फलोत्पादन आणि औषधी वनस्पती मंडळ, पुणे, महाराष्ट्र राज्य निर्धारित करेल त्या दराने व पद्धतीने वार्षिक व्याजासह वसूल करू शकतील. याची मला/आम्हास जाणीव असून ते माझ्या/आमच्यावर बंधनकारक राहिल.

**लाभार्थीची/लाभार्थ्याच्या स्वाक्षरी/स्वाक्ष-या
(नाव व पत्त्यासह)**

वरीलप्रमाणे सादर केलेली माहिती खरी आहे.

साक्षीदार क्र. १

पत्ता.....स्वाक्षरी.....

साक्षीदार क्र. २

पत्ता.....स्वाक्षरी.....

पूर्वसंमती पत्र

(राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियाना / राष्ट्रीय कृषि विकास योजना अंतर्गत कांदाचाळ उभारणी या घटकासाठी द्यावयाच्या पूर्वसंमती पत्राचा नमूना)

जा.क्र. -----

कार्यालय - तालुका कृषि अधिकारी, ---

जिल्हा -----

दिनांक -

प्रति,

श्री/श्रीमती-----

मु.पो.-----तालुका ----- जिल्हा -----

आपल्या दिनांक ----- रोजीच्या अर्जाप्रमाणे आपले सर्व्हे नं./गट नं. ----- मध्ये मे.टन क्षमतेची **कांदाचाळ उभारणीसाठी** राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियान / राष्ट्रीय कृषि विकास योजना अंतर्गत पूर्वसंमती देण्यात येत आहे. आपण सादर केलेल्या हमीपत्रात या पूर्वी कांदाचाळ उभारणी या घटकासाठी लाभ घेतला नसल्याचे नमूद केलेले आहे. मार्गदर्शक सूचनांनुसार व आपल्या मागणीनुसार आता कांदाचाळ उभारणी या घटकासाठी पूर्वसंमती देण्यात येत आहे. सदरचे पूर्वसंमतीपत्र दिल्याच्या तारखेपासून पंधरा दिवसांच्या आत आपण प्रकल्पाचे काम सुरु करावे. पंधरा दिवसात प्रकल्पाचे काम सुरु न केल्यास आपणास दिलेली पूर्वसंमती रद्द करण्यात येईल. तसेच दोन महिन्यांच्या आत कांदाचाळ उभारणीचे काम पुर्ण करून अनुदान मागणीचा परिपूर्ण प्रस्ताव तालुका कृषि अधिकारी यांचे कार्यालयात सादर करावा. कांदाचाळ उभारणी अनुदान मागणी प्रस्ताव दोन महिन्यात सादर न केल्यास आपणास अनुदान मागणीचा हक्क राहणार नाही याची नोंद घ्यावी.

कांदाचाळ उभारणीचा तांत्रिक निकषासह आराखडा (डिझाईन) व अंदाजपत्रक सोबत जोडले आहे. कांदाचाळ उभारणी सदर तांत्रिक निकषाप्रमाणे व आराखड्याप्रमाणे असेल तरच आपला प्रस्ताव अनुदानासाठी पात्र राहिल याची नोंद घ्यावी. आपला प्रस्ताव मंजूर झाल्यास आपणास शासन निर्णयानुसार (मार्गदर्शक सुचना व मंजूर मापदंड इत्यादी) अनुज्ञेय अर्थसहाय्य निधी उपलब्धतेनुसार मंजूर करण्यात येईल. तसेच सदरचे अर्थसहाय्य आपल्या बँक खात्यावर जमा करण्यात येईल. आपल्या प्रकल्प प्रस्तावास मंजूरी देणे, देय अर्थसहाय्याची रक्कम/देय कालावधी इत्यादी बाबी ठरविण्याचा अंतिम अधिकार शासनाचा राहिल.

सोबत:

१. आराखडा (Design)

२. अंदाजपत्रक

तालुका कृषि अधिकारी,

----- जिल्हा -----

प्रपत्र-४
बंधपत्र
(पूर्वसंमती पत्र घेतांना शेतक-यांने भरून द्यावयाचे बंधपत्र)

मी/आम्ही श्री./श्रीमती/मेसर्स.....मु.पो.....
ता. जि. या बंधपत्राद्वारे लिहून देतो की, पूर्वसंमती पत्र घेतेवेळी मे.टन क्षमतेची कांदाचाळ उभारणी या घटकांच्या मार्गदर्शक सूचना, अटी/शर्ती, आराखडा, तांत्रिक निकष अंदाजपत्रक इ.बाबी मला/आम्हाला समजावून सांगण्यात आलेल्या आहेत. पूर्वसंमती पत्रासोबत आराखडा, तांत्रिक निकष अंदाजपत्रक इत्यादी बाबी मला/ आम्हाला लेखी स्वरूपात प्राप्त झालेल्या आहेत. मी/आम्ही उपरोक्त मार्गदर्शक सूचना, अटी/शर्ती, आराखडा, तांत्रिक निकष या बाबीनुसार प्रकल्पाचे काम पूर्ण करील/करु. उपरोक्त बाबीनुसार मी/आम्ही प्रकल्पाचे काम न केल्याचे निदर्शनास आल्यास संबंधीत घटकाचे अनुदान मिळण्यास मी/आम्ही पात्र राहणार नाही. याची मला/आम्हाला जाणीव आहे. मी/आम्ही किंवा माझ्या/आमच्या कुटुंबातील इतर व्यक्तींनी या पुर्वी कुठल्याही शासकीय योजनेतून कांदाचाळ या घटकासाठी अर्थसहाय्य घेतलेले नाही.

स्थळ:-

(लाभार्थी स्वाक्षरी)

दिनांक:-

लाभार्थ्याचे नाव, पत्ता व भ्रमनध्वनी क्रमांक

(तालुका कृषि अधिकारी यांनी पूर्वसंमती पत्र देण्यापूर्वी लाभार्थ्यांकडून वरील नमुन्यात बंधपत्र भरून घेवून मुळ प्रस्तावास जोडावे)

प्रपत्र- ५

कांदाचाळ उभारणी पश्चात मोका तपासणी अहवाल
(मंडळ कृषि अधिकारी व कृषि पर्यवेक्षक यांनी करणे)

१. तपासणी दिनांक :-

२. तपासणी पथक प्रमुख :- श्री. मंडळ कृषि अधिकारी
सदस्य - श्री. कृषि पर्यवेक्षक

३. लाभाध्याचे नाव -श्री.
गांव ता. जि.
सर्व्हे नं/ गट नं..... वर्गवारी-(अ.जा./अ.ज./सर्वसाधारण).....

४. बाब- कांदाचाळ उभारणी (क्षमता - मे. टन)

५. प्रकल्पाचा मोका तपासणी तपशील

५.१ कांदाचाळीचे मोजमापे

अ.क्र.	बाब	आराखडयानुसार अपेक्षित (मी.)					प्रत्यक्ष (मी.)
		५ मे.टन	१० मे.टन	१५ मे.टन	२० मे.टन	२५ मे.टन	
१	एका चाळीची लांबी	४.५०	४.५०	७.२५	९.६०	१२	
२	दुस-या चाळीची लांबी	-	४.५०	७.२५	९.६०	१२	
३	एका चाळीची रुंदी	१.५०	१.५०	१.२०	१.२०	१.२०	
४	दुस-या चाळीची रुंदी	-	१.५०	१.२०	१.२०	१.२०	
५	दोन चाळीतील अंतर	-	१.५०	१.५०	१.५०	१.५०	
६	मध्य भागाची जमिनीपासून उंची	३.३०	३.३०	३.४०	३.४०	३.४०	

५.२ कांदाचाळीच्या पायाचे बांधकाम मार्गदर्शक सुचनेतील आराखडयाप्रमाणे आहे काय? होय/नाही

५.३ कांदाचाळीच्या तळाशी व बाजूभिंतीस वापरलेले साहित्य (लाकडी बॅटम पट्टी/ चेनलिक जाळी) =

५.४ छतासाठी वापरलेले साहित्य (जीआय शीट/ एसी शीट/ कौले) =

५.५ कांदाचाळीचे छत बाजू बांधकामापेक्षा १ मीटर लांब आहे काय? होय/नाही

उभारणीसाठी वापरलेल्या साहित्याचा तपशील (मजुरीसहीत)

अ. क्र.	बाब	एकक	मापदंडाप्रमाणे शिफारशीत परिमाण					बिलाप्रमाणे वापरलेले परिमाण	दर	देयकाप्रमाणे किंमत
			५ मे.टन	१० मे.टन	१५ मे.टन	२० मे.टन	२५ मे.टन			
१	Excavation	Cu.M.	6.48	12.96	19.44	22.68	29.16			
२	P.C.C. (1:4:8)	Cu.M.	0.972	1.944	2.916	3.402	4.374			
३	Footing (1:1:5:3)	Cu.M.	0.864	1.728	2.592	3.024	3.888			
४	Columns	Cu.M.	0.423	0.846	1.270	1.481	1.904			
५	Reinforcement Steel	Kg	60	120	180	240	300			
६	Structural Steel	Kg	160	320	480	640	800			
७	AC Sheet	Sq.M.	16	32	48	64	80			
८	Ridge	Rmt	04	08	12	16	20			
९	2" Dia.1/2 Bamboo Strips@3" C/C.	Rmt	300	600	900	1200	1500			
	एकुण									

वरील तक्त्यामध्ये नमुद केल्याप्रमाणे साहित्य मोक्यावर वापरले असल्याबाबत खात्री करावी. साहित्य व मजुरीच्या देयकाची (बिलाची) पडताळणी प्रत्यक्ष केलेल्या कामासोबत करावी.

६. उपरोक्त तक्त्याप्रमाणे वापरण्यात आलेल्या साहित्य व मजुरीची एकुण किंमत (प्रत्यक्ष खर्च) रु..... (अ)

७.मार्गदर्शक सुचनेनुसार प्रति मे.टन रु.७०००/- प्रमाणे ग्राह्य खर्च मर्यादा (..... मे.टन X ७०००) =

रु. (ब)

८. उपरोक्त ६ व ७ पैकी कमी असलेली खर्च किंमत रु. (क)

९. अनुज्ञेय अर्थसहाय्य (क ÷ २) (५० टक्केप्रमाणे) रु.

प्रमाणित करण्यात येते की, उपरोक्त मे.टन क्षमतेचा कांदाचाळ उभारणीचा प्रकल्प मार्गदर्शक सुचनांनुसार पुर्ण झालेला असून प्रकल्पाच्या किंमती बाबत प्रत्यक्ष देयकावरून खात्री करण्यात आलेली आहे. सबब उपरोक्त लाभार्थ्यास ५० टक्के रक्कम रु. अक्षरी रु. अर्थसहाय्य मंजूर करण्याबाबत शिफारस करण्यात येत आहे.

लाभार्थ्याचे नाव व स्वाक्षरी

पथक प्रमुख, श्री.
मंडळ कृषि अधिकारी. (स्वाक्षरी)
सदस्य- श्री.
कृषि पर्यवेक्षक (स्वाक्षरी)

प्रपत्र- ६

कांदाचाळ उभारणी अनुदान मागणी प्रस्तावाचा पडताळणी अहवाल

१. लाभार्थीचे नाव - श्री. सर्वे नं. मु.पो.
ता. जि.

२. संवर्ग - (सर्वसाधारण/अ.जा./अ.ज./महिला)

३. प्रस्तावातील कागदपत्रांची पडताळणी

३.१. विहीत नमुन्यातील लाभार्थीचा स्वाक्षरीत अर्ज (प्रपत्र-१)	आहे/नाही
३.२. जमिनीचा ७/१२ उतारा	आहे/नाही
३.३. स्थळदर्शक नकाशा	आहे/नाही
३.४. गटाच्या/ सर्व्हे नंबरच्या चतुःसिमा	आहे/नाही
३.५. आधार कार्डची छायांकीत प्रत	आहे/नाही
३.६. बँक पासबुकच्या प्रथम पानाची छायांकित प्रत	आहे/नाही
३.७. सक्षम प्राधिका-याचे संवर्ग प्रमाणपत्र (फक्त अनु. जाती/ अनु. जमातीसाठी)	आहे/नाही
३.८. लाभार्थीचे विहीत नमुन्यातील हमीपत्र (प्रपत्र-२)	आहे/नाही
३.९. पूर्वसंमती (प्रपत्र-३)	आहे/नाही
३.१०. बंधपत्र (प्रपत्र-४)	आहे/नाही
३.११. सेवा पुरवठादाराची देयके (टॅक्स इनव्हाईस- जीएसटीसह)	आहे/नाही
३.१२. उभारणी पश्चात मोक्या तपासणी अहवाल (प्रपत्र-५)	आहे/नाही

वरीलप्रमाणे अनुदान मागणी प्रस्ताव मार्गदर्शक सूचनेप्रमाणे परीपूर्ण असून उपरोक्त लाभार्थ्यास
अन्वये मान्यता देण्यात आलेली आहे. श्री. मंडळ कृषि अधिकारी यांनी उभारणी
पश्चात अंतिम मोक्या तपासणी अहवालात मे.टन क्षमतेच्या कांदाचाळ उभारणीसाठी रक्कम रुपये.....
रु.....(अक्षरी) अनुदान अदायगीची शिफारस केलेली असून मोक्या तपासणी
अहवालात केलेली अनुदान रक्कमेची परिगणना बरोबर आहे. करीता उपरोक्त लाभार्थ्यास विहीत लेखा पद्धतीने
अनुदान वितरीत करण्यास हरकत नाही.

तंत्र अधिकारी

स्वाक्षरी

नाव :-

जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी कार्यालय,
जिल्हा

दिनांक :-

प्रपत्र- ७

कांदाचाळ उभारणी पर्यवेक्षीय तपासणी अहवाल

१. तपासणी दिनांक :-

२. तपासणी अधिकारी :- श्री. पदनाम

तपासणी वेळी उपस्थित इतर अधिकारी / सदस्य :-

१. श्री. पदनाम

२. श्री. पदनाम

३. लाभार्थ्याचे नाव - श्री.

गांव ता. जि.

सर्व्हे नं/ गट नं..... वर्गवारी- (अ.जा./अ.ज./सर्वसाधारण).....

४. बाब- कांदाचाळ उभारणी (क्षमता - मे. टन)

५. प्रकल्पचा मोका तपासणी तपशील

५.१ कांदाचाळीचे मोजमापे

अ.क्र.	बाब	आराखडयानुसार अपेक्षित (मी.)					प्रत्यक्ष (मी.)
		५ मे.टन	१० मे.टन	१५ मे.टन	२० मे.टन	२५ मे.टन	
१	एका चाळीची लांबी	४.५०	४.५०	७.२५	९.६०	१२	
२	दुस-या चाळीची लांबी	-	४.५०	७.२५	९.६०	१२	
३	एका चाळीची रुंदी	१.५०	१.५०	१.२०	१.२०	१.२०	
४	दुस-या चाळीची रुंदी	-	१.५०	१.२०	१.२०	१.२०	
५	दोन चाळीतील अंतर	-	१.५०	१.५०	१.५०	१.५०	
६	मध्य भागाची जमिनीपासून उंची	३.३०	३.३०	३.४०	३.४०	३.४०	

५.२ कांदाचाळीच्या पायाचे बांधकाम मार्गदर्शक सुचनेतील आराखडयाप्रमाणे आहे काय? होय/नाही

५.३ कांदाचाळीच्या तळाशी व बाजूभिंतीस वापरलेले साहित्य (लाकडी बॅटम पट्टी/ चेनलिक जाळी) =

५.४ छतासाठी वापरलेले साहित्य (जीआय शीट/ एसी शीट/ कौल) =

५.५ कांदाचाळीचे छत बाजू बांधकामापेक्षा १ मीटर लांब आहे काय? होय/नाही

५.६ कांदाचाळीमध्ये कांदा साठविण्यात आला आहे काय? होय/नाही

५.७ नसल्यास थोडक्यात कारण

५.८ कांदाचाळीवर योजनेचा कायमस्वरूपी फलक लावलेला आहे काय? होय/नाही

६. कांदाचाळ कामाच्या गुणवत्तेबाबत थोडक्यात अभिप्राय

तपासणी अधिकारी, श्री.

पदनाम. (स्वाक्षरी)

इतर अधिकारी श्री.

पदनाम. (स्वाक्षरी)